

SEGA

Namaste

Un roman de aventuri spirituale
în Nepal

EDITURA HUMANITAS
— 2013 —

© Humanitas, 2013 (ediția print)
© Humanitas, 2013 (ediția digitală)

ISBN: 978-973-50-4089-9 (epub)

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România tel.
021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Sega

NAMASTE

UN ROMAN DE AVENTURI SPIRITUALE

ÎN NEPAL

Sacru e lăcașul din tine unde sălășluiește
universul întreg. Din iubire, înțelepciune și
pace e locul acela. Când și tu, și eu suntem
acolo, amândoi suntem unul... Îl salut pe
Buddha din tine,
NAMASTE

Welcome to Nepal!

Bim-baaaam... *Good afternoon, ladies and gentlemen. This is your captain speaking.* Doamnelor și domnilor, ne apropiem de Aeroportul Internațional Tribhuvan din

Kathmandu, unde vom ateriza peste aproximativ 20 de minute. La sol sunt 28 de grade Celsius și nu se anunță precipitații. În numele echipajului, căpitanul vă mulțumește că ați ales Indian Airlines și vă urează un zbor plăcut în continuare... Bim-baaaam.

Zâmbesc încrezător din scaunul meu *economy class*. Printre nepalezii care umplu aeronava, mă simt ca un explorator temerar, înconjurat de șerpași, într-o expediție către Shangri-La, ținutul ascuns în inima munților Himalaya. O expediție în adevăratul sens al cuvântului, căci s-a umflat ovăzu-n mine și m-am hotărât să merg înainte la voia întâmplării, în plin necunoscut. Fără pregătiri minuțioase, fără persoane de contact, fără hărți turistice și fără aranjamente prin internet. Fără să știu nici măcar unde o să dorm la noapte. În cele două-trei săptămâni pe care urmează să le petrec atât de *freestyle* prin Nepal, nu mi-am propus să cuceresc Everestul, nici să mă-ntâlnesc cu Yeti, ci doar să-mi prelungesc viza pentru India, să fac un curs de Vipassana în izolare și să vizitez locul unde s-a născut Buddha.

Sagarmatha! exclamă înfiorat nepalezul din scaunul de alături. Mă răsucesc spre el întrebător. *The goddess of the skies*, îmi explică omul, arătându-mi ceva în zare. Nu înțeleg. Îmi lipesc nasul de hublou, dar nu văd decât nori cenușii, care acoperă întreg pământul. Un ocean de vată murdară, scămoșată. Evident, nici o zeiță la orizont. O fi vreo glumă de-a lor, îmi zic, vreo păcăleală nepaleză pentru străini. *No goddess*, i-o întorc rânjind. *Sir*, mă îndeamnă vecinul de scaun, *please look again! Over there!* Din politețe, nu din curiozitate, mai arunc o privire *over there*. Și amuțesc. Într-adevăr, acolo, în depărtare, se vede ceva. Acolo, deasupra norilor, ceva strălucește în lumina soarelui. Ceva ascuțit a străpuns norii, ca un vârf de săgeată.

Everest? întreb emoționat, holbându-mă la piscul înzăpezit. *No, sir, that is Sagarmatha*, gângurește nepalezul de parcă mi-ar vorbi de măicuța lui. *No Everest?! rămân eu perplex.* Există *ceva* mai înalt decât cel mai înalt munte din lume?! *OK, cedează el până la urmă, for you Everest, for me Sagarmatha, the sacred goddess of the skies.*

Visez la zeița cerurilor pe toată durata coborârii, până când norii se dau la o parte, dezvăluind o priveliște ciudat de familiară. Pâlcuri de căsuțe populează o vale înverzită, străjuită de munți împăduriți, nu prea înalți, deasupra cărora planăm chiar acum. Unde a dispărut Everestul? Parcă am zbura peste Bunloc ca să aterizăm la Brașov.

Aterizăm însă la Predeal. Sau cel puțin așa mi se pare. La prima vedere, nici o deosebire între aeroportul internațional din Kathmandu și gara stațiunii din Valea Prahovei. Ambele sunt la fel de mititele și la fel de sărăcăcioase. Abia la a doua vedere descopăr diferența – o pictură murală, înfățișând nașterea prințului Siddhartha la marginea unui zăvoi, pe malul unei bălți cu lotuși înfloriți. Nu mai am nici un dubiu: sunt în Nepal!

Mă așez la coada lungă, formată în dreptul unui pupitru modest, deasupra căruia atârână un indicator pe care scrie, simplu, *Immigration*. Ofițerul, un nepalez bătrân cu ochelari rotunzi și mustață, ușor de confundat cu Gandhi, poartă o tichie de pânză imprimată cu modele colorate. Aș putea să jur că imprimeul e din Maramureș... *First time in Nepal, right?* Blonda cu șuvițe rasta se uită la mine printre gene, ca la o piesă de muzeu. Asta-i bună, cum de-ai ghicit? o întreb. Se vede de la o poștă, râde ea, ești singurul fără formular. Trebuie să-l completezi, dacă vrei *visa on arrival*. Hai, ia-l pe ăsta, că eu mai am unul. Ține și-un pix... Completez conștiincios, în timp ce aflu că o cheamă Tanya, că e australiancă și că a venit pentru a șaptea oară în Nepal

because I love it, dar și pentru că are o mică afacere cu bijuterii pe care le confecționează aici și le vinde în țara ei. Unde-o să stai? mă întreabă Tanya la un moment dat. E clipa mult așteptată. Habar n-am, îi zic aparent nepăsător, poate-mi recomanzi tu ceva... Hm, ia să vedem: vrei mai scump, sau mai ieftin? Mai ieftin! răspund prompt. *Well*, atunci ar fi bine să mergi în Thamel, *the travelers' hub downtown*. Sau poți veni cu mine la pensiunea unde trag eu de obicei. E pensiunea prietenilor mei, care mă așteaptă afară, cu mașina. Dacă vrei, te luăm și pe tine. Uau, Tanya, mulțumesc, m-aș bucura să vin cu voi, dar... nu deranjez? Nu deranjezi, Sega, dimpotrivă! *We'll have fun*, îmi promite ea. Numai să trecem cu bine de ofițerul ăsta, îi șoptesc încercând să-mi înăbuș cu un zâmbet scremut spaima nelecuită de vameși. Da' ce-i, Sega, ai cumva droguri la tine? mă întreabă australianca, dintr-odată serioasă. Vai, cum poți să crezi așa ceva? sar eu cât colo. Am glumit, râde ea. Hai, nu te supăra. Te-am simțit cam încordat și am bănuț căăă... Nu, Tanya, eu niciodată... mă rog, uneori am mai... știi tu... dar acum... adică de la o vreme... adică de mai multă vreme... de mult, de fapt, nici nu mai... Bine, bine, îmi curmă ea explicațiile, vezi că ți-a venit rândul.

Formularul e-n regulă, pașaportul e-n regulă, eu sunt în regulă. *40 U.S. dollars*, îmi comunică Gandhi nota de plată, potrivindu-și tichia pe frunte. Achit fără comentarii și în schimb primesc o ștampilă roșie pe una dintre filele pașaportului, o privire ghidușă pe deasupra ochelarilor rotunzi, un zâmbet larg pe sub mustață și o urare călduroasă în limba engleză:

Welcome to Nepal, sir!

Ufff... hai că n-a fost așa complicat cu viza, mă grozăvesc eu, ajutându-o pe Tanya să-și pună rucsacul în spinare. Sega, nimic nu-i complicat în Nepal, ai să vezi, se amuză

australianca pe seama angoaselor mele de explorator începător. Și acum, vino după mine.

Salt iute rucsacul albastru pe umăr, iau rucsăcelul cenușiu la subsuoară și o urmez docil pe noua mea prietenă spre ieșirea din aeroport.

Ciocolată cu vanilie

Greu și uleios, mirosind a motorină arsă, aerul de Kathmandu îmi înfundă plămânii primeniți trei luni de zile cu miresmele Parcului Koregaon. Parcă aș fi intrat într-o cameră de gazare, nu într-un oraș. Tușesc convulsiv, ca unul care a tras prima oară dintr-o țigară, și estimez că în scurt timp n-o să mai pot respira decât legat la aparate. Nu-ți face griji, o să te obișnuiești, mă îmbărbătează Tanya, în timp ce patru tineri nepalezi se apropie de noi radioși. *Namaste*, ne întâmpină ei, și cuvântul acesta, pe care l-am auzit în India rostit de atâtea ori și în atâtea feluri, sună de data asta cumva aparte, ca o chemare acasă... Doar aici s-a născut Buddha! îmi reamintesc. Asta e țara lui Buddha! Uitând cu totul de aerul îmbâcsit, mă înclin cu palmele împreunate în dreptul inimii și îi salut la rândul meu, emoționat. Îl salut pe Buddha din ei... *My friends*, face australianca prezentările, predându-le rucsacul și îndemnându-mă să procedez întocmai. Întrebările vin de-a valma. De unde sunt? Cum mă cheamă? Prima dată-n Nepal? Cu ce treburi? Unde-i România? Toți românii sunt așa înalți? La mine în țară sunt munți? Mai înalți decât mine? Ne înghesuim cu toții într-un fel de Fiat 600 rablagit, care abia se urnește, lăsând în urmă un nor de fum negru, ca o sepie rutieră.

Laxman Devkota, șoferul mașinuței care gâfâie gata să-și dea duhul, se mândrește cu pensiunea lui și a fratelui său, asta pe lângă firma de turism și cea de pielărie, administrate tot împreună. Băieți întreprinzători, frații Devkota au pornit de jos. La propriu. Și au urcat de nenumărate ori, cu multe kilograme în spate, Everestul pe care alții voiau să-l cucerească. *And we're still climbing*, numai că de la birou, îmi face Laxman cu ochiul. *So, Sega brother, conchide el, tonight you see Kathmandu from our beautiful roof, ya? You relax, have dinner with us, maybe drink a little wine and have fun, OK, Sega brother?* Nici că se putea o primire mai călduroasă. Parcă aș fi ajuns acasă, îmi spun copleșit, zâmbindu-i nepalezului recunoscător.

În drumul nostru spre pensiunea fraților Devkota, regăsesc o părticică din India știută. Și aici se circulă tot pe partea stângă, și aici se claxonează frenetic, și aici e haos și buluceală în trafic. Sărăcia e la fel de mare, culorile la fel de vii, dar mizeria parcă nu e chiar atât de cruntă. Iar lumea pare mai potolită. Probabil că așa sunt nepalezii, mai potoliți, ca toți muntenii din lumea asta. Femeile însă... Ah, femeile... Aici, în țara de la poalele Himalayei, India s-a amestecat cu Asia precum ciocolata cu vanilia. Combinația e desăvârșită: cu ochi asiatici și piele indiană, cu părul negru ca abanosul, prins în cozi sau strâns în coc, purtând sariuri mulate pe trupurile de zeițe, aruncând ocheade pe sub genele lungi, tânguind mărunțișuri la tarabe sau păstrându-și grațioase echilibrul pe motoretele conduse în viteză de bărbați hotărâți, nepazele mă amețesc cu frumusețea lor. La capătul drumului, pe când intrăm în curtea pensiunii, sunt iremediabil îndrăgostit de Nepal.

Laxman dă câteva ordine, băieții lui se mișcă rapid și precis, totul merge strună. Peste numai câteva minute am camera 806, iar jumătate de oră mai târziu sunt pe

acoperișul-terasă, cu un scaun de răchită sub fund, cu o farfurie plină de bunătăți și o sticlă de vin rece în față, la povești cu Tanya și prietenii ei strânși în jurul meu. În uralele tuturor, unul dintre băieți îmi potrivește pe cap o *dhaka topi*, tichia tradițională cu modele colorate, ca a lui Gandhi de la aeroport. Ce mai, sunt vedeta serii, omul care s-a comportat la *Immigration Desk* ca un traficant de droguri fără droguri la el. *Drugs are not good*, trage Laxman concluzia, rulând tacticos un *joint*, pe care mă invită apoi să-l aprind. Sunt onorat, dar nu, mulțumesc, eu nu... Hai, încearcă, mă îmbie Laxman, e *iarbă* nepaleză de cea mai bună calitate. Din curiozitate, nu din politețe, aprind țigara fermecată. *Good stuff*, mă strâmb eu de tuse, simțind cum fumul mi se urcă la cap. Din ce în ce mai veseli, pasăm *joint*-ul de la unii la ceilalți și de la ceilalți la unii, până când luna răsare ca o gogoasă umflată printre norii flaușați.

Shuva prabhat

După trei luni la Osho, m-am obișnuit să mă trezesc cu noaptea-n cap, ca un huhurez. Astăzi m-am trezit ca un huhurez mahmur. Ies în prag și camera începe să se învârtă cu mine de parcă aș fi într-un carusel. Mă sprijin de tocul ușii, să nu cad. Pe hol, unul dintre băieții lui Laxman deretică de zor. *Shuva prabhat!* strigă el. Parcă mi-ar fi țipat în urechi. Mmm?! mormăi eu. *Shuva prabhat, that is good morning în Nepali, sir*, îmi traduce băiatul cu un zâmbet luminos. Închid ochii – mă supără lumina. Ei bine, atunci *shuva prabhat*, îi răspund cu o voce stinsă. Ia zi-mi, găsesc ceva de mâncare la ora asta? Trebuie neapărat să mănânc ceva și să beau multă, multă, multă apă! Cu bule! Rece! *I'm sorry, sir*, e 6.30 și bucătăria se deschide abia la 8. Vă pot

aduce însă o sticlă cu apă plată de la bar, nu foarte rece, dacă doriți...

Pun pe noptieră sticla golită dintr-o înghițitură și mă prăbușesc la loc în pat. Mica petrecere de aseară m-a dat gata. Au fost de-ajuns două pahare de vin și trei-patru fumuri din *joint*-ul ăla nenorocit ca să ajung în halul ăsta. Mai zac așa un sfert de oră, după care fac un duș fierbinte și ies pe terasa pensiunii, la aer curat. Uitasem de poluare, dar mi-am amintit de ea când am tras adânc aerul în piept. Acum mi-e puțin mai rău decât înainte.

Soarele luminează blând, la o palmă deasupra orașului, câțiva nori albi și pufoși plutesc pe cerul pe care nu l-am mai văzut de multă vreme așa de albastru și o adiere plăcută, răcoroasă, însuflețește sariurile colorate puse la uscat pe terasa clădirii vecine... De jur împrejur, Kathmandu cât văd cu ochii. O îngrămădeală pestriță de blocuri pipernicite și căsuțe cu acoperișuri-terasă, întinzându-se până la poalele munților peste care am trecut ieri. Retrăiesc sentimentul acela că nu sunt în Nepal, ci într-o altă țară, pe care o cunosc prea bine. Țara Bârsei, mai exact. Uite Tâmpa, uite Postăvarul, uite Piatra Craiului... Uite și Făgărașii... Închid ochii, încercând să-mi amintesc țara pe care am lăsat-o cu doar o zi în urmă. Ciudat cât de departe mi se pare acum *totul*... Marmura calduță din Buddha Grove, tufele de bambus, păunii slobozi, oamenii îmbrăcați în robe stacojii, discursurile lui Osho, meditațiile dinamice din zori, întâlnirile de seară din Auditorium, întâlnirea cu Yoko... Oare am visat *totul*?

După două ouă prăjite, trei felii de pâine și o ceașcă de ceai negru sunt alt om. Cobor la recepție, gata de acțiune. *Shuva prabhat, Sega brother!* îmi dă binețe Laxman. *Shuva prabhat* și ție, frate Laxman, îl salut vesel. Tanya unde-i? Prin Thamel, răspunde nepalezul, pe la bijutieri. He-he, m-a

rugat să-ți transmit că ai fost tare simpatic aseară. Ne-am distrat ceva, nu-i așa, frate Sega? Aoleu, frate Laxman, treaba aia a voastră... *really strong, man... Nepali stuff!* se laudă el. Aici *iarba* crește liberă și se găsește peste tot. Dacă vrei, acu' mergem să mai recoltăm un braț, două... O, nu-i nevoie, bat eu în retragere, cred că și alea cinci-șase fumuri au fost prea mult pentru mine. Mai bine spune-mi cum ajung la Centrul Vipassana. Frate Sega, te duc acolo personal, doar să-mi zici adresa. N-o știu, îi răspund, dar sigur o găsim pe internet. La țanc, frate Sega! Tocmai am reparat conexiunea wi-fi, hai la mine în birou să facem proba.

Așa, zi-mi site-ul, se aruncă el pe tastatură, după ce pornește calculatorul. *Dhamma punct org*, îi dictez. Cum ai zis? *Dî, hî, a, mî*, încă un *mî, a*, punct *o, rî, gî*. Așa? Da, perfect... Excelent, uite că merge... Merge conexiunea! Phiii, ce iute curge internetul la noi, vezi, frate Sega? Văd, frate Laxman. Gata, s-a deschis, acum ce fac? Acum selectezi Nepal, după aceea Kathmandu și clic aici, uite adresa biroului din oraș: Dharmashringa, Jyoti Bhawan, Kantipath. Ah, e simplu, știu unde-i strada Kantipath. Te duc, numai spune-mi când. Chiar acum, dacă n-ai nimic împotrivă. Perrrrfect, se bucură Laxman. Agenția noastră de turism e în zonă, așa că te invit după aia acolo, să-l cunoști și pe fratele meu, Nakul, ce zici? De acord! Ei bine, atunci pe cai, se montează el. Pe cai?! ridic eu din sprâncene. Da, frate Sega, pe căiuții mei putere! Am o bijuterie de Honda în curte, hai s-o vezi. Ajungem la Centrul tău ca vântul... Măi, Laxmane, da' să știi că eu n-am mai mers până acum cu motocicletă. Cu scuterul, da, însă cu motocicletă... și prin traficul ăsta nebunesc al vostru... nu știu, zău, dacă... Hai, frate Sega, ce te codești atât? Să nu-mi zici că ți-e frică, mă înghiontește nepalezul râzând. O, nici vorbă, fac eu pe viteazul, de ce să-mi fie?

Și-am încălecat amândoi sprinteni pe-o șa. El în față relaxat, eu în spate mai crispat, el cu cască, eu fără, pentru că tu n-ai nevoie, de mine se leagă poliția dacă n-am.

Subsolul din strada Kantipath

Din strada Kantipath, virăm la stânga pe lângă Centrul Honda și intrăm într-o curte mare, plină de motociclete parcate, unde o lăsăm și pe-a noastră. Deși Laxman și-a strunit căiuții-putere cu pricepere, îmi vine greu să mă dau jos de pe șaua pe care am strâns-o tot drumul între picioare ca un disperat. El mai sprinten, eu mai crăcănat, ne luăm după indicatoare și coborâm cele câteva trepte spre Biroul Centrului Dharmashringa, de unde răzbate un miros de mucegai. Ne strecurăm cu greutate printre teancurile de cărți și broșuri, înalte până la tavan, ca să ajungem în fața unei măsuțe roase de vreme, la care stă un bătrânel transpirat, purtând o cămășuță gălbejită și ochelari cu lentile groase cât fundul de borcan. Singurul bec aprins în tot subsolul se bălăbăne ca un spânzurat deasupra măsuței, făcând atmosfera și mai lugubră. Bătrânelul mă privește cu mirare. *Namaste*, îl salut eu ca la carte. *Namaste*, îmi întoarce el salutul. Biroul Centrului Dharmashringa? întreb cu sfială. Țsta-i, vine răspunsul. Mă uit în jur cu inima strânsă. Știți, aș dori să mă înscriu la cursul de Vipassana... Începător, sau avansat?... Începător... Mda, o clipă, mormăie bătrânelul, scoțând dintr-un sertar o foaie de hârtie jerpelită, pătată cu grăsime, asupra căreia se apleacă de parcă ar vrea s-o miroasă. Din câte văd, glăsuiește el într-un târziu, următorul curs pentru începători e programat pe data de 24 septembrie și ține zece zile.

Îmi fac niște calcule: până la curs mai sunt opt zile; în intervalul ăsta, aş putea să-mi prelungesc viza pentru India și să mă reped până la locul unde s-a născut Buddha. Timp berechet pentru toate...

OK, răspund hotărât, mă pot înscrie chiar acum? Bătrânelul scoate din sertar o altă foaie, scrisă mărunț, și un formular. Citiți cu luare aminte *Codul de disciplină*, mă instruiește el, apoi completați formularul cu litere de tipar.

Citesc cu luare-aminte *Codul de disciplină*.

Vipassana este o tehnică străveche de meditație indiană, pierdută în negura timpului și redescoperită de Gautama Buddha acum 2.500 de ani. Vipassana înseamnă „a vedea lucrurile așa cum sunt în realitate” și reprezintă un proces de autopurificare prin introspecție, practicantul urmând să dobândească prin experiență directă adevărul universal al impermanenței, suferinței și stării fără ego. Dhamma, calea care duce spre aceasta, constituie remediul universul, neavând nimic de-a face cu vreo religie instituționalizată sau sectară și putând fi practică de oricine, oriunde, oricând.

Ce nu este Vipassana:

- un ritual bazat pe credință oarbă;
- o formă de divertisment intelectual sau filozofic;
- un concediu de odihnă, o vacanță sau o oportunitate de socializare;
- o fugă de greutățile vieții de zi cu zi.

Ce este Vipassana:

- o tehnică de eliminare a suferinței;
- o metodă de purificare a minții, permițând practicantului să înfrunte problemele și tensiunile vieții într-un mod calm, echilibrat;
- o formă de artă, arta de a trăi, contribuind la dezvoltarea societății.

Țelurile spirituale înalte ale meditației Vipassana sunt eliberarea și iluminarea. Scopul nu este acela de a vindeca bolile. Cu toate acestea, pot fi eliminate multe suferințe cu caracter psihosomatic, ca o consecință a purificării mentale. De fapt, prin meditația Vipassana sunt eliminate dorința, aversiunea și ignoranța – cele trei cauze ale nefericirii.

Fundamentul practicii Vipassana este sîla – conduita morală –, aceasta constituind baza pentru samādhi – concentrarea minții –, purificarea dobîndindu-se prin paññā – înțelepciunea introspecției.

Pe întreaga durată a cursului, participanții trebuie să respecte cele cinci precepte ale sîlei: să nu ucidă, să nu fure, să se abțină de la orice formă de activitate sexuală, să nu mintă și să nu folosească substanțe toxice (alcool, tutun, droguri etc.).

Cursanții trebuie să respecte integral, pe toată durata cursului, Codul de disciplină și instrucțiunile date de Îndrumător, angajându-se să mediteze așa cum o cere Îndrumătorul, fără să ignore nici un aspect al instrucțiunilor și fără să adauge nimic. Angajamentul nu trebuie să se bazeze pe supunere oarbă, ci pe înțelegere și discernământ. Cursantul va putea să lucreze în condiții optime doar adoptând această atitudine. Încrederea în Îndrumător și în tehnica predată sunt esențiale pentru succesul meditației.

Participanții trebuie să rămână la curs pe toată durata acestuia. Sunt sfătuiți să se înscrie numai cei care se simt capabili să urmeze cu strictețe disciplina impusă. Cei care nu sunt încă pregătiți pentru un efort susținut își vor pierde timpul și, mai mult decât atât, îi vor deranja pe cei care vor să muncească serios.

Cursantul trebuie să înțeleagă că e contraindicat și în dezavantajul său să plece înaintea încheierii cursului, pe

motivul dificultății regulamentului. Extrem de regretabilă este și situația în care, în urma unor avertismente repetate, cursantul trebuie rugat să plece, întrucât nu se conformează Codului de disciplină. La fel de regretabil este faptul că la cursurile de Vipassana s-au înscris uneori persoane cu tulburări mintale grave și așteptări nerealiste, sperând că meditația le va aduce vindecarea. Participarea unor astfel de persoane nu este recomandată. Suntem o organizație nonprofesională, bazată pe voluntariat, și prin urmare nu putem trata în mod corespunzător astfel de cazuri. Deși Vipassana este benefică majorității oamenilor, nu reprezintă un substitut pentru tratamentul de specialitate, medical sau psihiatric.

Cursanții sunt sfătuiți să nu amestece alte tehnici de meditație cu Vipassana. În ciuda atenționărilor repetate, au fost cazuri când cursanții au combinat în mod intenționat Vipassana cu un ritual religios sau cu o altă practică, făcându-și lor înșile un imens deserviciu. Îndoiala, confuzia și orice neclaritate în legătură cu tehnica trebuie discutate cu Îndrumătorul.

Îndrumătorul este disponibil pentru întâlniri particulare cu cursanții în fiecare zi, între orele 12.00 și 13.00. Pot fi puse întrebări și în public, între orele 21.00 și 21.30, în sala de meditație. Interviuurile și sesiunile de întrebări sunt menite să clarifice aspecte legate de tehnică și nu trebuie să degenereze în discuții filozofice sau speculații intelectuale.

Cursanții trebuie să respecte Tăcerea Nobilă, de la începutul cursului și până în dimineața ultimei zile. Tăcerea Nobilă nu se referă doar la vorbire, ci și la corp și la minte. Orice formă de comunicare cu ceilalți cursanți, prin gesturi, semne, notițe ș.a.m.d. este interzisă. Cursanții pot însă vorbi cu Îndrumătorul ori de câte ori simt nevoia și pot contacta Organizatorii pentru orice problemă referitoare la mâncare,

cazare, sănătate etc. Totuși, aceste contacte trebuie reduse la minimum. Cursanții trebuie să cultive sentimentul că muncesc în izolare.

Orice formă de comunicare cu exteriorul (scrisori, telefoane mobile, vizitatori etc.) este interzisă până la încheierea cursului. Telefoanele mobile și alte aparate electronice trebuie încredințate Organizatorilor până la final. În caz de urgență, Organizatorii vor contacta un prieten sau o rudă.

Este interzisă aducerea la curs a oricărui material de scris sau de citit. Cursanții nu au voie să ia notițe. Scrisul și cititul sunt interzise pentru a pune și mai bine în valoare natura exclusiv practică a acestei tehnici de meditație.

Aducerea la curs a obiectelor de cult, a rozariilor, cristalelor, talismanelor etc. nu este permisă. Dacă sunt totuși aduse, acestea vor fi încredințate Organizatorilor pe toată durata cursului.

Nici folosirea instrumentelor muzicale, a radiourilor ș.a.m.d. nu este îngăduită.

Drogurile, alcoolul sau alte substanțe toxice sunt interzise. Interdicția se aplică și tranchilizantelor, somniferelor sau altor sedative. Cei care urmează un tratament prescris de medic trebuie să informeze Îndrumătorul.

Pentru sănătatea și confortul tuturor cursanților, fumatul, mestecatul sau prizarea tutunului nu sunt permise.

Separarea bărbaților de femei trebuie respectată cu strictețe. Cuplurile nu au voie să intre în contact sub nici o formă, pe toată durata cursului. Aceeași regulă se aplică și prietenilor, membrilor aceleiași familii etc.

Deși yoga fizică și alte exerciții sunt compatibile cu Vipassana, acestea trebuie suspendate pe timpul cursului. Joggingul este de asemenea interzis.

Nu putem satisface toate preferințele culinare și cerințele alimentare. Prin urmare, cursanții sunt rugați să se conformeze bucătăriei vegetariene existente. Organizatorii se străduiesc să prepare un meniu cât mai bogat, diversificat și echilibrat, propice meditației. În cazul în care cursantul urmează o dietă specială din motive de sănătate, el trebuie să informeze Organizatorii. Postul nu este permis.

Vestimentația trebuie să fie simplă, modestă și confortabilă. Este interzisă îmbrăcăminte mulată, transparentă, decoltată sau în culori țipătoare. Băile de soare și nuditatea parțială sunt de asemenea prohibite. Toate acestea pentru a nu îi distrage pe ceilalți.

Cursanții sunt sfătuiți să-și aducă suficiente haine, întrucât nu sunt disponibile mașini de spălat și uscătoare. Unele articole vestimentare pot fi spălate de mână. Spălatul rufelor e permis doar în pauze și interzis în timpul orelor de meditație.

În spiritul pur al tradiției Vipassana, cursurile sunt finanțate exclusiv prin donații. Donațiile sunt acceptate numai de la cei care au absolvit cel puțin un curs de zece zile. Cei care participă pentru prima oară pot dona în ultima zi a cursului sau oricând după aceea. Astfel, cursul este perpetuat de cei care au realizat pentru ei înșiși beneficiile practicii. Mică sau mare, donația trebuie făcută cu intenția de a-i ajuta pe ceilalți.

Donațiile reprezintă singura sursă de finanțare a acestor cursuri în întreaga lume. Nu există nici o fundație și nici un sponsor. Nici Îndrumătorii și nici Organizatorii nu sunt remunerați în vreun fel pentru serviciile lor, munca acestora

fiind voluntară. Astfel, Vipassana se răspândește în deplină puritate, fără să fie întinată de mercantilism.

Este posibil ca unii candidați să nu înțeleagă rațiunile practice ale uneia sau mai multor reguli prezentate mai sus. În loc să se lase pradă sentimentelor negative sau îndoielii, aceștia pot cere Îndrumătorului explicații lămuritoare. Regulile și regulamentul au fost concepute în urma unei experiențe îndelungate, dobândite în lucrul cu mii de cursanți de-a lungul anilor, având un caracter științific și rațional. Respectarea regulilor și a regulamentului creează o atmosferă favorabilă meditației, iar încălcarea lor poluează.

Cursanții trebuie să înțeleagă faptul că progresul în Vipassana se bazează exclusiv pe calitățile individuale, gradul de dezvoltare personală și următorii cinci factori: efort susținut, încredere, sinceritate, sănătate și înțelepciune. Doar printr-o abordare disciplinată și făcând un efort deosebit, cursantul poate deprinde această tehnică, beneficiind de pe urma ei. În cadrul acestui curs, accentul e pus pe practică. Regula de aur este să meditați ca și cum ați fi singuri, cu mintea îndreptată spre interior, ignorând orice neajuns sau distracție ce ar putea veni din exterior. Este limpede faptul că zece zile nu sunt suficiente pentru a pătrunde în străfundurile minții inconștiente și a învăța cum se pot elimina complexe ascunse acolo. Continuitatea practicii în reclusiune reprezintă secretul succesului.

Pentru rezultate optime, cursanții sunt rugați să respecte cu strictețe următorul Program:

4.00	Gongul de deșteptare
4.30 – 6.30	Meditație în sală sau în cameră

6.30 – 8.00	<i>Mic dejun și odihnă</i>
8.00 – 9.00	<i>Meditație de grup, în sală</i>
9.00 – 11.00	<i>Meditație în sală sau în cameră, conform instrucțiunilor date de Îndrumător</i>
11.00 – 12.00	<i>Prânz</i>
12.00 – 13.00	<i>Odihnă și interviuri cu Îndrumătorul</i>
13.00 – 14.30	<i>Meditație în sală sau în cameră</i>
14.30 – 15.30	<i>Meditație de grup, în sală</i>
15.30 – 17.00	<i>Meditație în sală sau în cameră, conform instrucțiunilor date de Îndrumător</i>
17.00 – 18.00	<i>Pauză de ceai</i>
18.00 – 19.00	<i>Meditație de grup, în sală</i>
19.00 –	<i>Discurs în sală</i>

20.15

20.15 –
21.00 *Meditație de grup, în sală*

21.00 –
21.30 *Sesiune de întrebări, în sală*

21.30 *Retragerea la camere și stingerea.*

Fie ca informațiile de mai sus să vă ajute să obțineți de la acest curs maximum de beneficii. Suntem fericiți că avem ocazia să vă slujim și vă dorim pace și armonie în experiența Vipassana.

Pe scurt, mă așteaptă cam unsprezece ore de meditație pe zi, timp de zece zile, în condiții foarte stricte. Ca la pușcărie. Prin comparație, contractul cu mine însumi pe care l-am semnat la Osho, la începutul programului *Work as Meditation*, pare o joacă de copii. A avut dreptate Yoko. Cursul ăsta e fix ce-mi trebuie... Deci completați formularul, sau renunțați? mă întreabă curios bătrânelul, ștergându-și ochelarii ca să mă vadă mai bine. Mai întorc foaia de câteva ori pe toate fețele, apoi o depun cu grijă pe măsuta scorjită. Mă uit în ochii lui, mici ca două boabe de piper. Completez chiar acum, îi răspund cu vocea găuită, dar înainte de asta aș avea o întrebare... Vă ascult... Cursul o să aibă loc aici, în beciul acesta? O, nu, domnule, undeva în natură, la câțiva kilometri de Kathmandu, un loc deosebit, o să vă placă. Simt că mi s-a luat o piatră de pe inimă. Și mai am o întrebare, dacă nu vă supărați... Nu mă supăr... Dumneavoastră sunteți Îndrumătorul? Bătrânelul izbucnește în râs, se îneacă și tușește. Îndrumătorul?! Ha-

ha-ha, nimeni nu m-a mai întrebat una ca asta, face el când își revine. Auzi, Îndrumătorul, ha-ha-ha! Nu, domnule, eu sunt un simplu voluntar care ajută la înscrieri.

Shuva ratri

My Trip Adventure, Cosmos Arts, Export & Cargo, Pub Maya, Skype is Working, Laundry 50 rupees, Tibetan Restaurant, Thamel Supermarket, Silky Trend, Asian Arts Emporium, La Dolce Vita, The Himalayan Spirit sunt doar câteva dintre reclamele viu colorate care strigă povestea comercială a Thamelului de pe zidurile cenușii. Pe străduțele înguste și întortocheate ale cartierul turistic din inima orașului Kathmandu, o poveste și mai palpitantă: ricșari fofilându-se pe biciclete cu ataș printre mașini sau motorete care vomită fum și claxonează isteric, hamali periind păienjenişul de cabluri dintre clădiri cu baloții uriași pe care-i duc în cârcă, cerșetori cu mâna întinsă la intrarea în restaurante, călugări buddhiști în robe stacojii și asceți hinduși în robe portocalii, turiști fugind ca potârnichele din calea negustorilor de păturici de păr de iac, șaluri de cașmir, balsam de tigru, suvenire, ceaiuri, sucuri naturale de fructe, picturi cu tematică buddhistă sau echipamente ieftine pentru urcat pe munte, meșteri de fluier de bambus doinind a jale și dor – o lume agitată și gălăgioasă, care pare să se hrănească cu gaze de eșapament în loc să se sufocă. Laxmane, voi nu vă-mbolnăviți de la poluarea asta? îl întreb horcăind. Ne-am obișnuit, nu prea avem de ales, îmi răspunde el ridicând motocicletă pe cric. Să știi însă că acum aerul e curat cât de cât, să vezi când se ia curentul cum e, când toți dau drumul la generatoarele cu păcură. Și la noi se lua curentul într-o vreme, pentru economie, îmi amintesc eu, de asta se ia și la voi? Nu, frate Sega, râde el.

La noi nu mai fac față centralele electrice. Sunt vechi și obosite. Deh, putere mică, cerere mare... Hai că ne așteaptă frate-meu!

Nepal Adventures Pvt. Ltd. ocupă un spațiu de 25 de metri pătrați, despărțit prin pereți de rigips de celelalte agenții de turism, saloane de masaj și prăvălioare de la parterul clădirii în care am intrat. Nakul Devkota, se prezintă fratele lui Laxman, ieșindu-mi în întâmpinare cu un zâmbet larg și poftindu-mă de îndată să iau loc pe fotoliul capitonat cu piele din fața biroului său impunător, pe care se află un laptop deschis. Nakul și Laxman sunt de o vârstă, dar nu seamănă deloc. Nu s-ar zice că-s frați. Nakul e suplu și negricios, Laxman e rotofei și albicios. Ne-am mutat de curând, începe Nakul, așa că scuză-ne dacă nu-i totul aranjat cum trebuie. Cu ce te servesc? Ramesh, ordonă el fără să mai aștepte răspunsul, un suc de fructe pentru domnul Sega și unul pentru mine! Ramesh e unul dintre băieții pe care i-am văzut în anticamera biroului, adunați în jurul unui calculator. Ramesh e printre cei mai buni ghizi montani pe care-i avem, se fălește Nakul. Agenția noastră, continuă el, se poate mândri cu faptul că are cei mai pregătiți ghizi din Nepal, vezi atestatele lor pe pereți. Noi nu glumim cu Himalaya! În branșa noastră, nu-i loc pentru amatori! Fără îndoială, o agenție serioasă, îmi zic admirând diplomele înrămate, puse alături de hărți complexe și de tablouri care înfățișează creste înzăpezite. Precum vezi, continuă Nakul, cu asta ne ocupăm noi. Organizăm expediții, atât pentru alpiniști profesioniști, cât și pentru turiști obișnuiți. Ia zi, face el cu un licăr în ochi, n-ai vrea să urci până la Tabăra de bază? Sau să mergi într-un circuit de trei săptămâni prin Annapurna? Îl refuz politicos. Nu te supăra, Nakul, dar nu prea mă omor cu muntele. Și nici timp de excursii nu prea am. Nu pentru asta am venit în Nepal. Am de luat o viză pentru India și de urmat un curs

de Vipassana, care o să-nceapă pe 24 septembrie. Și mai vreau să văd locul unde s-a născut Buddha. Și... cam atât. O, Segă, dar e mare păcat să nu vezi mai multe dacă tot ești aici, se ambalează nepalezul, răsucind laptopul cu ecranul spre mine. Uite ce fotografii splendide și uite ce-ți propun: ne ocupăm noi de viza ta, iar tu te plimbi puțin pe ici, pe colo. Dacă vrei, te trimitem și în Tibet, avem un pachet de o săptămână, cu viză inclusă, știi că-i mai greu cu chinezii, dar tu nu trebuie să-ți faci griji pentru că ne ocupăm noi de toate, ce zici? Rumez informațiile și sorb apoi din sucul răcoritor, adus de Ramesh. Nu știu ce să zic, șovăi eu sedus de peisajele montane, care defilează într-un *slideshow* spectaculos pe ecran. Segă, ascultă-mă o clipă, te rog. Ai viză pentru o lună, așa-i? Așa-i... Cursul tău de Vipassana începe peste opt zile, corect? Corect... Cursul e dur, Segă, atenție, mi-au spus mulți... Știi, Nakul, nu mă aștept la un concediu de odihnă... Păi tocmai asta e, bate nepalezul cu palma în birou, n-ar fi mai bine să te relaxezi și tu puțin înainte, să ieși în natură câteva zile, să vezi frumusețile acestei țări minunate? Chiar nu știu ce să zic, Nakul, repet eu stânjenit, n-am venit în Nepal pentru turism. Uite la ce mă gândesc, îmi arată el cu degetul niște puncte pe o hartă, prefăcându-se că n-a auzit ce-am spus. Două zile de rafting pe râul Trisuli, trei zile cu elefanții prin jungla din Chitwan, două zile de trekking la Pokhara să vezi Annapurna, după care te întorci frumușel la Kathmandu cu bateriile încărcate pentru cursul tău de Vipassana, totul aproape gratis, că doar ești prieten cu frate-meu și cu Tanya, care-i sora noastră. Ce zici, *brother*?

Îmi fac niște calcule: în definitiv, poate că-i mai bine așa. Timp e destul și poate că n-ar fi rău să cunosc o părticică din Nepal, cine știe când o să mă mai scald cu elefanții, când o să mă mai plimb prin junglă și când o să mă văd Annapurna. Nakul e *cool*, trebuie să recunosc. E clar că s-a

pregătit temeinic pentru întâlnirea asta. Uite-l cât e de convingător, are argumente pentru orice...

OK, mă las înduplecat, dar fără rafting! De ce, Sega? Nu știi ce pierzi! N-o să uiți toată viața alea două zile pe apele înspumate ale râului Trisuli! Acum e vremea cea mai bună pentru așa ceva. Musonul e pe ducă, deci de plouat nu mai plouă și încă-i cald, abia peste două-trei săptămâni se răcește. Sega, pe bune, *rafting is a must!* Și nu vorbesc doar de locurile superbe pe care le vei vedea, ci și de exercițiul fizic, absolut necesar dacă vrei să rezști fără probleme la cursul de Vipassana, unde vei fi nevoit să stai mult timp nemișcat. Cât mă costă? cedez. O secundă, răspunde Nakul scoțând iute un calculator din sertar. Asta și asta... plus asta... și plus asta... o nimica toată: 45.000 de rupii nepaleze, cam 500 de dolari americani. Căât?! sar eu din fotoliu. Sega, ai totul inclus: mâncare, cazare, transport, echipament pentru rafting, activități, nu va trebui să mai scoți nici un ban din buzunar o săptămână întreagă, he-he-he.

Îmi mai fac niște calcule: carevasăzică, 45.000 de rupii pentru șapte zile; asta înseamnă aproximativ 6.500 de rupii pe zi, cu toată mâncarea, cazarea, echipamentul, transportul și activitățile incluse...

Mi se pare enorm, Nakul! Sega, nu-i deloc enorm, pe cuvânt. Astea sunt prețurile. Dar, pentru că stai la pensiunea noastră și ești băiat fain, o să-ți arăt cât ne dorim noi ca tu să te simți bine aici și o să ne lipsim de micul nostru comision. E bine așa, *brother?*... Mă gândesc la un *joint-venture* între Nakul și Michael, pușlamaua din Mumbai. Cred că împreună ar putea exporta cu succes nisip din Gobi în Sahara și gheață de la Polul Nord la Polul Sud... OK, Nakul, ai câștigat. Nu, Sega, râde el, *tu* ai câștigat... Batem palma pentru 40.000 de rupii nepaleze, cu plata pe

loc, eu fiind convins că am făcut o afacere excelentă și că am încăput pe cele mai bune mâini. Convingerea îmi sporește văzând cât de eficientă e rețeaua fraților Devkota. După nici un sfert de oră și câteva telefoane, mi se înmânează un maldăr de vouchere și pliante turistice, cu explicațiile:

Mâine, la 6.30 dimineața, o mașină te va lua de la pensiune și te va duce la autocar, unde te vei întâlni cu grupul pentru rafting. Veți porni spre râul Trisuli, unde veți petrece două zile. După aceea, tu vei pleca mai departe, spre Parcul Național Chitwan. Acolo, oamenii noștri te vor prelua de la autocar și te vor conduce la hotel. Ai multe de făcut în cele trei zile, țin-te bine! Vei vizita ferma de elefanți, vei călări elefanți, te vei îmbăia cu elefanți, te vei plimba prin junglă cu ghidul nostru expert ca să nu te rătăcești și să te mănânce tigrii, ha-ha-ha, te vei da cu luntrea pe canale, printre crocodili, vei vizita sătucuri arhaice, vei urmări un spectacol artistic și în ultima zi vei ieși la *bird watching* – sunt sute de specii de păsări de văzut! Din Chitwan vei merge la Pokhara, unde te vei întâlni cu Ramesh pentru două zile de trekking la poalele Annapurnei. *Then finally back to Kathmandu!* După cursul de Vipassana te trimitem la Lumbini, unde s-a născut Buddha. Cât despre viza pentru India, vorbim când te întorci, nu-i nici o grabă, procesarea durează maximum o săptămână. Pentru orice alte nelămuriri sau situații neprevăzute, mă poți suna pe mine ori pe frate-meu, dar îți spun sigur că n-o să fie nici o problemă pentru că-n Nepal toate merg ca unse, ha-ha-ha!

Mă despart de frații Devkota cu lacrimi de recunoștință în ochi și-l urmez pe Ramesh, viitoarea mea călăuză pe munte și ghidul meu în această după-amiază la cumpărături. Pentru excursia care mă așteaptă, crocșii roșii din picioare, pantalonii scurți și cămașa de pe mine nu constituie, se

pare, un echipament adecvat. După un tur de forță prin magazinele recomandate de Ramesh, sunt mai ușor cu 7.000 de rupii nepaleze, dar încărcat cu un rucsac zdravăn, de 45 de kg, în care am îndesat celelalte lucruri proaspăt achiziționate: un hanorac, o pereche de pantaloni lungi, prevăzuți cu fermoare ca să-i transform la nevoie în pantaloni trei sferturi, o bluză care nu reține transpirația, o pereche de ghete de munte, o pereche de ciorapi groși, o ploscă mov pentru apă și o lanternă cu bandă elastică, de legat pe frunte. Răzbiți de foame, ne așezăm la o masă pe una dintre zecile de terase deschise pe acoperișurile clădirilor din Thamel. Eu comand *Nepali Thali*, o farfurie metalică enormă, cu mai multe compartimente umplute cu orez, *daal*, legume în sos dulce și câțiva ardei iuți murați, iar Ramesh alege o porție simplă de orez cu curry, întrucât nu-i ajung bănuții. Îl încurajez să se orienteze către ceva mai consistent. Fac eu cinste, îi zic. Atunci... o porție de *momo*... credeți că-i prea mult, *sir*? Ramesh, nu-ți face probleme, ți-am zis că plătesc eu. Dar spune-mi, te rog, ce-i aia *momo*. *Momo*, îmi explică el, sunt un fel de colțunași umpluți cu carne tocată sau cu legume. Dacă nu vă supărați, aș comanda cu legume. Cum să mă supăr, omule? Ce m-aș fi făcut fără tine la cumpărături, ă? Și nu-mi mai zice „*sir*”, OK? *Oh, Segal, you are so very kind*, îți promit c-o să te duc prin cele mai frumoase locuri, se avântă el, întorcându-și ochii și inima spre munții din zare. Ramesh e un băiat modest, din neamul Jirel. Fost cărăuș, precum Laxman și Nakul odinioară. Adică șerpaș? Nu, zâmbește el sfios, cei din neamul Sherpa au fost primii care au participat la expediții și de aceea cărăușii au fost numiți de vestici după ei. Ramesh are antebrațul stâng deformat din cauza șuruburilor prinse în oasele sfărâmate după un accident urât, când s-a prăvălit cu ditamai rucsacul unui turist într-o râpă. Asta nu l-a făcut să renunțe, ci l-a

ambitiosat să continue urcuşul. Visul lui e să ajungă cel mai sus, pe Everest, numai că în vârful ierarhiei ghizilor montani se ajunge foarte greu. Priveşte cu dor în depărtări, spre crestele care se întrezăresc prin pâcla de gaze arse. Oraşul îl oboseşte şi tot ce-şi doreşte e să fie iar pe munte. Acolo se simte acasă.

Ne despărţim seara târziu, la ieşirea din Thamel. Ramesh, cum se zice la voi „Noapte bună”? *Shuva ratri*, se înclină respectuos nepalezul. Atunci... *shuva ratri*, îi urez la rândul meu, după care mă sui în taxiul tocmit de el să mă ducă înapoi la pensiune. Segă, să ştii că abia aştept să ne revedem la Pokhara, îmi spune Ramesh înainte ca maşina s-o ia din loc. Şi eu, prietene, îi răspund. Pe curând!

Ajung în cameră năclăit şi duhnind a motor, de parcă m-aş fi întors de la uzină, nu de la o plimbare prin oraş. Fac repede un duş, îmi pregătesc rucsacul şi mă bag în pat, rupt de oboseală. A fost o zi lungă. Se pare că mâine va fi una şi mai lungă. Prima din excursia mea neprevăzută, timp de o săptămână, prin Nepal. Până atunci însă... *Shuva ratri*, Kathmandu. Noapte bună.

Frate, frate

O săptămână mai târziu, în acelaşi birou al agenţiei de turism a fraţilor Devkota. Ei, unul lângă altul, blânzi ca doi mieluşei, eu, năpustindu-mă asupra lor ca un lup turbat. Țeapă!!! Iatru furios. Țeapă?! Ce vrei să spui? întreabă Nakul inocent. Ăăă... adică m-aţi tras pe sfoară!!! îmi ies eu din minţi. Pe sfoară? întreabă şi Laxman, candid. N-a făcut decât să pună şi mai multe paie pe foc. Scot flăcări pe gură, pârlolind totul în cale:

M-ați...

Ușurel, mă domolește Nakul. Nu te enerva, frate Segă. Ce s-a întâmplat? Nu ți-a plăcut la rafting?

Rafting: trei ore pe râul Trisuli, un prânz vegetarian încropit pe o limbă de nisip fin, alb și fierbinte, Paul – australianul căzut în vârtej, și tovarășii săi cât pe ce să răstoarne barca sărindu-i în ajutor, Căpitanul care ne-a salvat pe toți de la înec, cina acasă la Căpitan în coliba de la marginea drumului, John – băiatul cel isteț al Căpitanului, căruia i-am făcut cadou drâmba din Cambodja, primită de la basistul Shantam, Ani – nevasta Căpitanului, care i-a făcut cadou iubitei lui Paul un sari roșu învâpăiat, Lisa – logodnica lui Paul, care i-a făcut cadou lui Ani trusa cu farduri și gablonțurile cumpărate de prin te miri ce bazar, Garry – prietenul lui Paul, care s-a îmbătat cu Absolut, și Mike, americanul cel tăcut, o noapte furtunoasă pe malul râului într-un cort jerpelit, alte trei ore pe ape învolburate și noroioase, a doua zi după vijelie, printre gunoaie, resturi de punți sfărâmate, crengi rupte și leșuri de animale, zece kilometri de curbe călare pe cabina unui camion, 15.000 de rupii cu totul...

Ba mi-a plăcut, mă burzuluiesc eu, era s-o și mierlim, ce nu mi-a plăcut a fost prețul, asta nu prea mi-a plăcut. Australienii au plătit câte 5.000 de rupii pentru același lucru! Frate Segă, ei fiind un grup au beneficiat de *discount* de volum. Nakul, îl ameninț cu degetul, nu ți-e rușine? Am plătit cât toți trei la un loc! Nu-i cinstit! M-ați jecmă... Frate Segă, stai un pic, am compensat cu jungla, nu-i așa? Ia zi, n-a fost frumos la Chitwan?

Parcul Național Chitwan: Parkland Hotel, camera 5 la parter, o grădină mare cu flori parfumate și albine băgăcioase, un chioșc cu fotolii de răchită și Hari, ghidul

meu expert personal, o vizită la Ferma Regală de Elefanți, o baie cu elefanții în râul Rapti, un *off road* prin junglă călare pe Kali, doamna elefant cu nume de zeiță, strunită de Samsuddin, *mahout*-ul cel hain, o demonstrație de smuls cu trompa copacii din rădăcină, o cursă prin smâncuri după păuni, o repriză de hăituit căprioare, o tentativă de pus rinocerii sălbatici pe fugă, o probă de urcat pante și coborât rampe, o trecere ca tancul prin vadul râului Rapti și, la urmă, urechea ei sângerând, rănită de țepușa lui Samsuddin Cel Hain – eu, unul, n-o să mai încălesc elefanți niciodată, o plimbare cu luntrea pe Rapti, prin stufăriș, după crocodili, un spectacol de cămin cultural pe-nserat, cu celebrii călușari din Sauraha, mândrii fii ai neamului Tharu, doamnelor și domnilor, vă prezentăm câteva dansuri tradiționale care povestesc istoria noastră din cele mai vechi timpuri, dansuri simbolizând lupta neînfricaților vânători cu fiarele junglei, cu tigrii în special, așadar aplaudați-i pe flăcăii din Sauraha, aplaudați bătaia cu ciomege, coregrafiată pe ritmuri rapide de tobe, aplaudați acrobațiile cu ciomagul arzând la capete, aplaudați cortina în flăcări, crezând că face parte din *show*, călcați-vă-n picioare ca să ieșiți mai repede când izbucnește incendiul, gălețile cu apă au fost însă pregătite din timp, vă rugăm să poftiți înapoi în sală, focul s-a stins, pe vremuri erau mlaștini întinse pe hectare întregi și sute de mii de milioane de miliarde de țânțari aduceau malaria și moartea odată cu ea, dar, cu timpul, oamenii Tharu au devenit imuni și, nu te speria, azi nu mai avem malarie, mlaștinile au fost asanate, în schimb mai avem 900 de kilometri pătrați de junglă subtropicală, semănând izbitor cu pădurea Băneasa, numai că fără grătare, cutii goale de bere sau peturi abandonate-n boscheți, ci cu maimuțe cafenii, crocodili leneși, mușuroaie de termite pustii și, mare atenție, când vezi rinocerul, fugi mâncând pământul, când vezi elefantul sălbatic, te sui în

primul copac mai gros, când vezi ursul, te urci în primul copac mai subțire, când vezi tigru bengalez, nu fugi, ci te retragi cât poți tu de încet, privind bestia în ochi, n-am văzut însă nimic și *Catea junglei* s-au încheiat a treia zi în zori, după ce *bird watching*-ul s-a anulat din cauza ploii, 20.000 de rupii în loc de 7.000, pentru același număr de zile și pentru fix aceleași activități, cum scria în blestematul acela de pliant găsit pe noptieră...

Buuun, face Nakul trăgând o linie cu pixul peste cuvântul „junglă”, scris pe un colț de caiet. Să mergem mai departe, mă îndeamnă el. Păi cum așa, sar eu în sus, de ce să mergem mai departe? Să nu mergem! Nu pricepi că iarăși am plătit triplu? Și n-a mai fost vorba de nici un grup, ci de prețul oficial, trecut negru pe alb în pliantul pe care l-am găsit la hotel! Era o promoție, face Nakul fără să clipească. O promoție de anul trecut, nu te-ai uitat la dată? N-nu, fac eu luat prin surprindere. Vezi? Asta era! triumfă Nakul. Era o promoție de anul trecut, din sezonul ploios, când turiștii nu prea se-nghesuie la excursii prin junglă. Acum însă, la sfârșit de muson, e normal ca prețurile să revină la normal. Iar ce ți-am oferit noi, frate Sega, pe cuvântul nostru, e chillipir...

La asta chiar nu m-am așteptat. Sunt năucit, dar mă dezmeticesc repede. Poate că-i așa cum spui, fie, dar cu transportul de ce m-ai mințit, frate Nakul? Hâburile alea tu așa le numești? Autocare?? Ei bine, scuză-mă, frate Sega, aici e vina mea, într-adevăr. Pentru noi, nepalezii, orice autobuz e un autocar. Suntem prea săraci pentru autocare de lux, cu aer condiționat și scaune moi, cum ești obișnuit tu în lumea din care vii. Ne cerem scuze, na, ce să facem? Nu despre asta e vorba, Nakul! N-am pretenții la aere condiționate și nici la scaune moi, dar una am plătit și alta am primit! Mi-ați luat bani cât pentru un autocar de lux,

dar am mers cu autobuze preistorice, burdușite cu papornițe și baloți, gata să se dezintegreze pe serpentine, gata să cadă-n hău de la cincizeci de metri înălțime, de ce te faci că nu pricepi? Și... și... și două sute de kilometri în opt ore?!? Cum e posibil așa ceva? Bătaie de joc! In-ad-mi-si-bil!! Nu-i nici o bătaie de joc, te asigur, intervine Laxman, calm. Așa se merge în Nepal. Mai încet, dar mai sigur. După cum ai văzut, drumurile nu sunt prea grozave și nimeni nu riscă. Nu e mai important faptul că te-ai dus, te-ai bucurat de excursie și te-ai întors teafăr, hm? Îmi face el cu ochiul. Tac mîlc și privesc în jos, descumpănit. OK, conchide frate-său, mai departe: chiar a fost nașpa la trekking, frate Sega? Nu ți-a plăcut cum se vede Annapurna de la Sarangkot?

Trekking: Pocra, Pocra, Pocra, strigau ajutoarele șoferului după noi, mușterii, pe unde se mai oprea autobuzul, Pokhara, micuța stațiune plină de culoare de la poalele optmiarilor, paradisul hipioților pe la începutul anilor '70 și punctul de întâlnire cu Ramesh, care m-a dus pe drumul acela de țară plin de copii sărmani, cu mâinile întinse ca să primească ceva, orice, vezi vârful acela? Machhapuchhre se numește, de fapt sunt două vârfuri îngemănate, ca o coadă de pește, *machhapuchhre* asta și înseamnă, în nepaleză, coadă de pește, muritorilor le e interzis însă accesul, fiindcă acolo-i sălașul lui Shiva, zeii hinduși stăpânesc Himalaya după cum zeii greci stăpânesc Olimpul și Zalmoxe, Ceahlăul, noi însă nu stăpânim nimic, suntem două mogâldețe insignifiante pe platoul de la Sarangkot, o insuliță pierdută-ntr-un ocean dezlănțuit, cu talazuri uriașe, de stîncă – Annapurna, cu crestele ei veșnic înzăpezite...

Nakul, totul a fost super-OK. Mai puțin prețul, repet. Dacă mergeam singur, de capul meu, aș fi plătit mai puțin de jumătate, îi bat eu obrazul. Frate Sega, mă ia Laxman deoparte, *dacă nu eram noi*, tu n-ai fi plecat din Kathmandu

să vezi cât de frumos e Nepalul. Și chiar dacă ai fi plecat, n-ai fi știut *unde* să mergi. Hai, recunoaște... Recunosc, mă fâstâcesc eu, dar... Frate Sega, mă întrerupe el luându-mă pe după umeri, împăciuitor, să știi că nu-i un preț mare pentru o săptămână așa de spectaculoasă cum ai avut tu și, în plus, n-ai calculat bine. Dacă le puneai atent pe hârtie, vedeai că tot acolo ieșeai. În fine, ca să-ți arătăm că-ți suntem frați, și nu dușmani, nu vei plăti cazarea nici pentru azi și nici pentru mâine... Apreciez efortul, dar țin să vă anunț că nu mai stau la pensiunea voastră. Am închiriat deja o cameră-n Thamel, 700 de rupii pe noapte cu micul dejun inclus, nu 1.500 fără mic dejun, ca la voi... Frate Sega, asta-i prețul pentru condițiile oferite de noi, îmi explică Laxman, câtuși de puțin afectat de vestea pe care i-am dat-o. În Kathmandu sunt pensiuni și pensiuni, fiecare cu prețul ei, în funcție de servicii. Și, ca să-ți dovedim buna noastră credință, consideră șederea ta la noi gratuită. Nu trebuie să mai plătești nici prima noapte, nici cina de atunci și nici micul dejun. Chiar dacă nu ne-am înțeles foarte bine, vreau să rămânem ca frații, OK... *brother?* Laxman zâmbește radios, cu brațele larg deschise. Cum să mai țin supărarea? Frații Devkota sunt negustori iscușiți, care au comerțul în sânge, doar pe-aici se vânturau caravanele din Tibet către India și înapoi. Ei bine, dacă banii s-au dus, barem să rămână frăția! Nakul și Laxman, le declar îmblânzit, trebuie să vă mulțumesc. Să știți că am învățat ceva foarte important din povestea asta. Și la voi e tot ca la noi: frate, frate, dar brânza-i pe bani.

Templul Maimuțelor

Încă o zi până la cursul de Vipassana. Zi pe care Ramesh are grijă să mi-o umple cu vârf și îndesat, dar nu ca angajat

al fraților Devkota, ci ca prieten care ține morțiș să-i arate altui prieten frumusețile orașului său. Obiectivul principal: templul Swayambhunath de pe colina din apropierea Thamelului, un loc de pelerinaj atât pentru buddhiști, cât și pentru hinduși, vechi de peste 2.000 de ani. I se mai spune și Templul Maimuțelor, mă informează Ramesh când trecem pe lângă străjerul de la intrare, un câine de piatră cu totul și cu totul deosebit. Ramesh, de ce are câinele ăsta sâni de femeie? Nu știu să-ți răspund la așa întrebare, roșește el stânjenit. Ramesh, da' de ce ține laba pe o minge de fotbal de aur? Nici asta nu știu, *sorry*... Și de ce mă rog frumos are mătârânga sculată, cu vârful belit? Segă, mă depășește chestiunea, zău, sunt hindus, nu buddhist.

Strania lume a formelor religioase care populează curtea templului ajunge treptat să mă cucerească, deși Ramesh nu-i în stare să-mi explice prea multe, fiind hindus, nu buddhist. Sunt covârșit de abundența reprezentărilor unei realități de dincolo de simțuri și, în curând, zeitățile bizare, vopsite în combinații de auriu, sângerieu și albastru senin, miile de bețișoare parfumate care ard mocnit în altare, clinchetele de clopoței care acompaniază ritualurile, huruitul roților de rugăciune învârtite de pelerini aduc treptat pacea în sufletul meu. Așa-i în fiecare zi aici, îmi șoptește Ramesh, în timp ce ne facem loc prin mulțimea de credincioși și călugări, hinduși și buddhiști, care se roagă, se închină, depun ofrande la picioarele zeităților, primesc sau împart binecuvântări. *And these are the holy monkeys*, îmi arată Ramesh obrăznicăturile care se agață când de o zeităte, când de alta, certându-se pe ofrandele dulci. Din creștetul unui leu de piatră înaripat, un macac sfîștește pelerinii mai puțin vigilenți cu smotoceli și pălmuțe după ceafă, dar nimeni nu se revoltă, nimeni nu ia măsuri. Toți înghit umilința și-și văd mai departe de drum, dovada clară

că oamenii au venit să se închine la Templul Maimuțelor, și nu invers.

Pe platoul din vârful dealului, o adiere fierbinte mișcă stegulețele albastre ca cerul, albe ca vântul, roșii ca focul, verzi ca apa și galbene ca pământul. Sunt stegulețe de rugăciune, înșirate deasupra noastră pe sfori care pornesc în toate direcțiile, ca niște raze, din *stupa* închinată lui Buddha. Marmura pe care călcăm desculți e spălată și măturată încontinuu, iar gunoiul e adunat în mormane păstoase, unde ghirlandele de flori portocalii ofilite se amestecă cu ofrandele ciugulite de porumbei și cu găinațul. Alături, mâini pricepute împletesc flori portocalii proaspete în ghirlande noi, pe care alte mâini le iau să le pună cu evlavie la gâtul zeităților, de acolo fiind scoase când florile se vor ofili, urmând să fie azvârlite în mormanele păstoase, unde se vor amesteca cu ofrandele ciugulite de porumbei și cu găinațul. Dintr-o firidă, un Buddha poleit cu aur și înfășurat în mătăsuri surâde placid, poate cu gândul la pachetul de biscuiți pe care cineva i l-a depus, ca ofrandă, în poală. Înconjurăm *stupa* în sensul acelor de ceasornic, așa cum e rânduit, urmăriți de ochi pictați cu migală pe piatră. Sunt ochii trezirii, îmi spune Ramesh. Sunt ochii trezirii din această lume în care ne aflăm din cauza ignoranței noastre. Sunt ochii lui Buddha, ochii înțelepciunii și ai compasiunii. Ciudat, mă gândesc eu, parcă ar fi ochii pisicii de Cheshire din Țara Minunilor. Rânjetul mai lipsește... Ramesh, da' cum de știi tu, un hindus, atâtea despre Buddha? Segă, firește că știi, Buddha s-a născut la nici două sute de kilometri de locul ăsta, ar fi culmea să nu știi.

E timpul să coborâm. Cu grijă, sunt trei sute șazeci și cinci de trepte, mă atenționează Ramesh. Interesant, câte o treaptă pentru fiecare zi a anului presupun, dar nu-l mai

întreb. Zăpușeala e mare și după vreo sută de trepte simt că am obosit. Îl strig pe Ramesh care a luat-o voinicește înainte și apoi mă așez. Niște maimuțe se apropie de mine, poate am ceva să le dau. N-am. Marș de-aici, nesimțitelor. Fleoșc! – un porumbel mi se găinățează pe umăr, fâșșș-fâșșș – o femeie mătură treptele monoton, *cheeese!* – câțiva turiști își fac poze cu *stupa*. Un pelerin a ațipit la umbra statuii lui Buddha, care o să-l vegheze până când se va trezi.

Înțelepciune la o sută de rupii bucata

I-am cerut în glumă să-mi dea puțin din înțelepciunea lui. Văzând însă că se uită prin mine, am plecat mai departe. Abia am făcut un pas, că *sadhu* s-a ridicat fulgerător din lotusul în care stătea și m-a prins cu putere de braț. Parcă m-ar strânge un clește de fier, nu o mână de om. *Come, come, no problem!* trage de mine sfântul rătăcitor, arătându-mi intrarea în Templul Maimuțelor, din care tocmai am ieșit. Bine, hai să vedem, probabil că o să mă ducă să mă închin la cine știe ce zeitate, o să mă pună să recit vreo mantră, după care o să-mi vorbească sfătos despre eliberarea pe care o voi dobândi sigur în viața asta sau, dacă nu, poate în următoarele. Ne oprim însă pe treptele de la intrare, unde îmi face semn să mă așez. Ce-o vrea? Să-mi deschidă al treilea ochi? *Photo! Photo!* strigă ascetul la mine, cu ochii bulbucăți. *No photo*, râd eu amuzat de încurcătură. E o confuzie, *con-fu-sion*, n-ai înțeles matale, nu-mi trebuie poze cu tine, vreau doar puțină înțelepciune, *wis-dom*, pricepi? *Yes, baba, I perfectly understood*, rostește el potolit, într-o engleză condimentată cu accent indian. *Photo first, then wisdom comes...* OK, mă văd eu nevoit să accept. Îl rog pe

Ramesh să ne facă o poză împreună, așa cum stăm unul lângă celălalt. Un turist care caută puțină înțelepciune și un *sadhu* ce pare dispus să i-o dea. Clic!

100 rupees, baba... Ferească sfântul! sar eu ca ars. Doar nu vrei bani pentru amărâta asta de poză, făcută cu telefonul *meu*. Ba da, o sută de rupii! O să-ți plătesc pentru ciosvârta de înțelepciune, îi zic. Nu-i mai bine așa? *Baba*, înțelepciunea vine gratis cu poza, e o promoție, îmi prezintă el oferta, așteptând răbdător, cu mâna întinsă. Nu pot să-l refuz. Plătesc, ce să fac? O sută de rupii pentru zâmbetul lui enigmatic, pentru veșmintele sale portocalii cu însemne sacre, pentru *tika* din frunte, pentru barba sură până la brâu, pentru măgelele de la gât și pentru ceasul impunător de la mână. Îmi aștept acum partea promisă. Sfântul tace însă chitic, netezind bancnota cu afecțiune și cu puțină salivă, și într-un târziu ridică ochii spre mine: *Now you have your wisdom*, îmi zice făcându-se nevăzut.

Nu oricine e pregătit pentru o supradoză de înțelepciune. Trebuie să dau pe gât două Coca-Cola și să înfulec o porție mare de *palak paneer* ca să-mi revin cât de cât. Ramesh, uite la ce m-am gândit, vorbesc eu în sfârșit. Înainte să ne despărțim, aș vrea să-ți fac cadou rucsacul, hanoracul și plosca pe care m-ai ajutat să le cumpăr acum o săptămână. Mie nu-mi mai sunt de folos. Pentru excursia care urmează n-am nevoie de atâta echipament. O să păstrez doar ciorapii, bocancii, lanterna de frunte, bluza care nu reține transpirația și pantalonii cei lungi, cu fermoare. Atât. Vai, Segă, m-ai dat gata, n-am cuvinte să-ți mulțumesc și chiar dacă n-o să ne mai întâlnim niciodată eu te voi pomeni mereu în rugăciunile mele, dar... nu cumva te grăbești? La întrebarea asta mi-e greu să răspund. Mă grăbesc oare? Chiar, de ce mă grăbesc?

Dharmashringa

Ne-au sfătuit să renunțăm dacă nu ne simțim pregătiți și apoi ne-au întrebat din nou dacă suntem hotărâți să participăm. Ne-au întrebat de trei ori. Din cei o sută și ceva, câți ne-am adunat la Biroul Centrului Dharmashringa din strada Kantipath, n-a dat nimeni înapoi, deși e posibil ca unii să fi simțit niște fiori reci pe șira spinării, așa cum am simțit eu. Am rămas cu toții acolo, până când au venit să ne ia cu microbuzele.

Parcă am fi pornit la război... Câți dintre noi o vor scoate la capăt? Câți se vor întoarce teferi? În fața mea, un cuplu de australieni trecuți de cincizeci de ani și fiul lor adolescent. Alături, o rusoaică frumoasă, pe care am aflat că o cheamă Ana. La geam, o canadiancă trupeșă, al cărei nume nu l-am reținut. Ghemuit pe rucsacul lui, Boguslaw – un polonez uscățiv și ras în cap, semănând izbitor cu Nosferatu. Restul – nepalezi, băieți și fete. Nu știu cât mai e până la destinație și nici nu simt nevoia să întreb. Nimeni nu scoate o vorbă. Șușotelile s-au stins de mult, de când am ieșit din Kathmandu, doar zgomotul înfundat al motorului care se încordează pe serpentine mai umple tăcerea și timpul. Mă chircesc în scaun ca să trag un pui de somn, dar gândurile nu-mi dau pace. Încerc să le alung, deschizând broșurica pe care am primit-o după ce am semnat de participare. Sunt câteva pagini tipărite prost, pe hârtie ieftină, tăiată strâmb. După o introducere generală, urmează *Codul de disciplină*, pe care-l mai parcurg o dată, cu toată atenția, și apoi o scurtă biografie a celui căruia i se spune cu afecțiune Goenkaji. Un bătrânel cumsecade, cu ochelari, mă privește surâzător din fotografia modestă, încadrată de text mărunț și... la stai puțin! E chiar bătrânelul din subso... Nu, m-am înșelat. E altul.

Satya Narayan Goenka este un proeminent îndrumător laic în meditația Vipassana. Urmând tradiția venerabilului Ledi Sayadaw, tehnica predată de S.N. Goenka vine în forma ei originală nealterată, chiar de la Buddha, fiind transmisă din generație în generație, de la maestru la ucenic, pe linie directă și neîntreruptă.

Goenkaji s-a născut în 1924, într-o familie indiană bogată din Mandalay – ultima capitală regală a fostei Birmanii, astăzi Myanmar. Implicându-se în afacerile familiei de la vârsta de 16 ani, Goenkaji a devenit în scurt timp un industriaș influent, remarcându-se ca deschizător de drumuri. Calitățile sale de lider l-au propulsat rapid în elita puternicei comunități indiene din Birmania, Goenkaji ajungând să conducă ani la rând Camera de Comerț Marwari și Camera de Comerț și Industrie din Rangoon.

În 1962, când guvernul militar a naționalizat industria, Goenkaji s-a retras din afaceri.

În 1969, după 14 ani de studiu cu Sayagyi U Ba Khin, maestrul său, Goenkaji a fost numit de acesta îndrumător în meditația Vipassana, plecând la scurt timp în India pentru a susține primul curs de zece zile.

În 1974, Goenkaji a înființat Dhamma Giri, Academia Internațională de Vipassana de la Igatpuri, lângă Mumbai, unde se desfășoară regulat atât cursuri de zece zile, cât și cursuri cu durate mai lungi.

Din 1979, Goenkaji călătorește în întreaga lume pentru a răspândi Vipassana. A susținut personal cursuri de zece zile cu mii de persoane în peste 300 de țări, printre care India, Nepal, Sri Lanka, Japonia, S.U.A., Canada, Anglia, Franța, Elveția, Myanmar, Thailanda, Australia și Noua Zeelandă.

Pentru a face față cererii crescânde, Goenkaji a instruit îndrumători asistenți. Ajutați de câteva mii de voluntari, cei peste 600 de îndrumători asistenți instruiți până în prezent au susținut cursuri în mai mult de 90 de țări, printre care China, Iran, Emiratele Arabe Unite, Africa de Sud, Zimbabwe, Mongolia, Rusia, Serbia, Taiwan, Cambodja, Mexic și în toate țările din America de Sud. Peste 70 de centre dedicate cursurilor de Vipassana au fost înființate în 21 de țări.

Vipassana e practică de oameni educați și analfabeți, bogați și nevoiași, adepți ai unor religii sau ai nici uneia, slabi și puternici, tineri și vârstnici, bărbați și femei deopotrivă. De asemenea, au fost organizate cursuri pentru persoane cu dizabilități, cum ar fi orbii și leproșii. Programe speciale au fost concepute pentru școlari, dependenți de droguri, copii ai străzii, studenți și oameni de afaceri, iar astăzi, guvernele statelor indiene, marile corporații și institutele de cercetare își încurajează angajații să urmeze cursurile de Vipassana, ca parte a dezvoltării profesionale.

Goenkaji a creat și un program pentru închisori, constând în cursuri de zece zile atât pentru deținuți, cât și pentru gardieni. Totul a început în aprilie 1994, cu participarea a o mie de deținuți la cursul de zece zile susținut de Goenkaji în închisoarea Tihar. Inițiativa a fost continuată cu succes nu numai în India, ci și în Nepal, Taiwan, Statele Unite, Anglia și Noua Zeelandă...

Mă opresc aici, odată cu microbuzul. Se pare că trebuie să coborâm. Înțeleg că vom urca pe jos ultimii doi kilometri până la Centru, întrucât mașina s-a împotmolit la poalele colinei din cauza drumului desfundat, plin de cratere. Ghinion...

Plouă mocănește și apa, din ce în ce mai rece, îmi pătrunde pe sub rucsacuri, prin haine, până la piele. Iuțesc

pasul ca să mă încălzesc, mărid distanța dintre mine și ceilalți. După vreo jumătate de oră de urcuș, mă opresc gâfâind în fața unei porți de fier, pe care e stilizată o roată. Deasupra roții scrie *Dharmashringa*. Dinții îmi clănțane în gură de frig și din haine ies aburi. Deschid poarta și intru. După mine, potopul.

Lagărul de concentrare

Bing... Subțire și ascuțit, sunetul mi se înfige în creier ca un ac. Trebuie să fie gongul de deșteptare... Bingg... Hai, deșteptarea, e 4 dimineața... Binggg... Sau mai degrabă noaptea... Bingggg... Lumina împrăștiată în curtea Centrului de becul de veghe pătrunde sfioasă prin fereastra fără perdele, conturând vag cele două paturi, ușa scorojită și hainele puse de ieri la uscat, pe două sfori întinse între pereții goi, spoți cu var. Toate sunt ca atunci. Parcă m-aș fi trezit cu mulți ani în urmă, în camera 427 din Grozăvești, căminul A. Parcă m-aș fi trezit din nou student. Într-un fel, chiar m-am trezit din nou student, numai că în alt cămin. În timp ce mă spăl pe ochi, recapitulez în gând, ca înainte de examen, instructajul făcut ieri de îndrumătorii asistenți, cu regulile pe care trebuie să le respect pe toată durata cursului. Una dintre aceste reguli, Tăcerea Nobilă, îmi interzice să-l trezesc pe colegul meu de cameră, polonezul Boguslaw, care seamănă cu Nosferatu. Îmi pare rău că trebuie să-l las așa, sforăind, cu pătura trasă peste cap.

Afară e destul de răcoare. Aerul e încă umed după ploaia zdravănă de azi-noapte și suflă vântul. Cine m-o fi pus să-i fac cadou lui Ramesh hanoracul? Trag până sus fermoarul jachetei de trening, ridic gulerul și pornesc spre sala de meditație, aflată în celălalt capăt al curții. Ajung sloi. Las

croșii la ușă, pe un raft de lemn, și intru. Noroc că nu i-am făcut cadou lui Ramesh și ciorapii – tare folositori sunt acum! Pe mocheta bleumarin, perfect aliniate ca niște soldați scoși în careu, așteaptă o sută și ceva de perne gri, mari și pătrătoase, cu puișori cafenii deasupra. Nu sunt perne de pus capul, nimeni n-a venit aici să doarmă. Cum te numești? mă întreabă în șoaptă unul dintre voluntarii nepalezi. Segă, îi răspund. Se-ga, silabisește rar voluntarul, răsfoind atent paginile unui caiet. Se-ga... Se-ga... Se... Gata, bine te-am găsit! Locul tău e primul din stânga, pe al treilea rând. Te rog să-l păstrezi până la sfârșitul cursului, nu e permis să te muți, mulțumesc.

Sala se umple repede și toată lumea așteaptă în liniște – bărbații într-o parte, femeile în cealaltă. Voluntarii termină de plasat cursanții și iau și ei loc în primul rând. Nu peste mult timp, perdeaua albastră care ascunde o ușită se dă la o parte și în sală își face apariția îndrumătorul asistent, un nepalez în vârstă, purtând o *kurta* cafenie și o pereche de pantaloni de aceeași culoare. Fără un cuvânt, se așază într-unul din cele două fotolii din fața noastră, își încrucișează picioarele sub el și le și acoperă cu o păturică. De după altă perdea se ivește îndrumătoarea asistentă, o nepaleză durdulie, într-un sari gălbui, care ocupă celălalt fotoliu. Când nimeni nu se mai foiește, îndrumătorul asistent se apleacă spre măsuta dintre fotolii și pornește combina audio. O voce de bunic sfătos, vocea lui Goenkaji, umple pe dată spațiul:

Bine ați venit! Pentru majoritatea dintre voi, acesta e primul curs de Vipassana din viața voastră. Felicitări, meritele voastre din trecut v-au adus aici. Ați hotărât să participați în ciuda regulamentului aspru și a programului solicitant, ceea ce înseamnă că aveți determinarea necesară pentru a deprinde tehnica cea mai pură de meditație, așa

cum a lăsat-o Buddha acum 2.500 de ani. Până în acest moment, ați aflat deja destule despre curs și ați fost preveniți de nenumărate ori că nu vor fi zece zile ușoare. Așa este; vă asigur că vor fi zece zile de muncă susținută, serioasă, cu voi înșivă. Organizatorii cursului, îndrumătorii asistenți și voluntarii care li s-au alăturat vor avea grijă să munciți în cele mai bune condiții, așa că dați tot ce puteți în aceste zece zile, respectați întocmai instrucțiunile și veți deprinde o tehnică de meditație care vă va bucura întreaga viață...

Cu tot frigul din sală, mă simt cuprins de o căldură plăcută. Vocea prietenoasă, cuvintele simple și la obiect mă fac să mă destind. Inima îmi ticăie liniștită și probabil că pe fața mea a înflorit un surâs. Abia acum îmi dau seama cât de încordat am fost.

...Vipassana este o știință despre minte și materie. Mintea influențează corpul și corpul influențează mintea. În adâncul nostru reacționăm poftind, atunci când trăim o senzație plăcută, și respingând, atunci când trăim o senzație neplăcută. Plăcute sau neplăcute, senzațiile se succed în permanență. La fel și reacțiile: poftim și respingem neîncetat.

Există numeroase tehnici care liniștesc mintea, curățând-o la suprafață, însă tehnica pe care o veți deprinde aici, în cele zece zile de curs, acționează în profunzime. Veți învăța cum să faceți o operație de mare finețe, o intervenție chirurgicală în straturi din ce în ce mai profunde ale minții.

Acum 2.500 de ani, aplicând această metodă, un om s-a eliberat, traversând câmpul minții și al materiei, tăind pentru totdeauna obiceiul poftei și al respingerii, atingând Nibāna sau Nirvana – starea ce nu poate fi descrisă, acea stare ce transcende lumea fenomenelor înlănțuite prin cauză și efect. Acum 2.500 de ani, un om s-a trezit. Un om a ajuns Buddha, arătându-ne o cale. În pāli, limba vorbită pe vremea aceea,

calea se numește Dhamma. Calea naturală. Calea universală. Calea trezirii. Calea eliberării de suferință. Cei ce urmează această cale formează comunitatea numită Sangha. Buddha, Dhamma și Sangha sunt Cele Trei Nestemate.

Buddha nu este o persoană care vă ascultă rugăciunile. Cu atât mai puțin, o persoană care săvârșește miracole pentru voi, gata să preia pe umerii săi greutatea voastră. Gândiți-vă la Buddha ca la o calitate nobilă, pe care vă străduiți să o dezvoltați în voi înșivă. Calitatea de a fi Buddha este refugiul.

Dhamma e calea spre Buddha. Calea de mijloc, nici a poftei, nici a aversiunii. Nici a reprimării, nici a complacerii. Nici a refulării, nici a defulării. Dhamma este refugiul.

Sangha sunteți voi și cei care au grijă de voi aici. Sangha e comunitatea celor care se sprijină unii pe alții pentru a atinge țelul cel înalt. Sangha este refugiul.

Și acum, la treabă. Libertatea nu poate fi câștigată decât prin muncă. Vă rog să fiți foarte atenți, urmează instrucțiunile pentru prima zi...

Instrucțiunile sunt simple și clare. Cât de greu e să stai cu ochii închiși, cu spatele drept și cu picioarele încrucișate sub mine? O nimica toată, doar am stat așa de nenumărate ori la Osho. Ce mare scofală să respir natural, așa cum îmi vine? Nu trebuie să fiu atent decât la aerul care intră și iese pe nări... Intră și iese pe nări... Intră și iese... Intră... Și iese... Intră... Iese...

Răsună gongul. Nu știu când a trecut timpul. Am ațipit de multe ori și m-am rătăcit de și mai multe ori printre gânduri sau frânturi de vise învălmășite. Dau să mă ridic, însă rămân ținut locului, complet anchilozat. Cel mai tare mă dor șalele, umerii, ceafa, genunchii, ligamentele inghinale și gleznele. Reușesc să mă mișc abia la a treia

încercare și sunt nevoit să mă sprijin de perete înainte să fac primii pași. Cum o să rezist zece zile în condițiile astea? Cum o să rezist, dacă am înțepenit așa după numai două ore? mă gândesc cu groază. Cu chiu, cu vai, ajung la cantină, unde mă așteaptă o porție de terci de ovăz și o cană de ceai. Molfăind terciul, constat cu amărăciune că ovăzul nu se mai umflă-n mine. Nu-mi mai arde s-o fac pe exploratorul temerar. Îmi beau ceaiul resemnat, clătesc farfuria, lingura și cana, după care mă întorc în cameră, unde mă trântesc în pat, fără să mă mai dezbrac. Conform programului, după micul dejun urmează o oră de odihnă și nu vreau să pierd din ea nici măcar o secundă. De afară, din difuzoare, se aude Goenkaji doinind în pâlî și vocea bătrânului maestru sună bizar, de parcă n-ar cânta un om, ci un brotac fără ureche muzicală. Dar asta prea puțin contează, la cât sunt de distrus. Legănat de strania melodie, adorm repede și mă trezesc abia când gongul se aude iar.

Cobor în curtea Centrului întremat și un pic mai încrezător: gleznele, genunchii și spatele nu mă mai supără așa de tare. Las crocșii la ușă, pe raft, îmi fac curaj și intru în sală. După ce obțin de la voluntari încă o pernă mare și alte două mici, mă așez în postura de meditație, hotărât să respect cu strictețe instrucțiunile primite în zori. Tortura începe însă din nou: durerea de șale s-a mutat între umeri, durerea surdă din genunchi e acum ascuțită, iar gleznele parcă mi-ar fi străpunse de piroane înroșite în foc. Mi-e imposibil să mai stau cu picioarele încrucișate. Încerc varianta cu genunchii la gură, dar nu rezist prea mult nici așa, din cauza junghiurilor care-mi taie respirația. Astfel trece încă o oră de meditație. În agonie.

Scot un geamăt ușor când mă așez în fața îndrumătorului asistent, pentru consultație. *I know*, zâmbește el fără să aștepte întrebarea. *You, the westerners*, nu sunteți învățați

cu postura asta. Ai însă răbdare, corpul se va adapta. Mâine va fi mai bine. Dacă simți nevoia, poți să mai iei niște perne. Și nu uita ce a spus Goenkaji: reacționăm la senzații! Faptul că reacționezi puternic la durere înseamnă că obiceiul poftă-respingere e adânc înrădăcinat. Dar nu deznădăjdui, de asta te afli aici: să înveți să observi durerea fără să reacționezi. Având de lucru cu durerile, bănuiesc că nu prea ți-ai urmărit respirația, nu-i așa? Nu-i nimic, *it will come*. Și acum, până la 11, meditație în cameră. Să n-adormi, OK? zâmbește îndrumătorul asistent, radios ca un Buddha.

Ajuns în cameră, mă urc în pat, îmi îndrept spatele și-l sprijin bine de perna lipită de perete. Pe urmă întind picioarele relaxat, închid ochii și, din această poziție confortabilă, mă concentrez asupra respirației. Mă trezește gongul, după o oră în care am dormit de n-am știut de mine. Sunt amortit, ca după o anestezie generală. Gura mi-e încleiată, ochii lipiți, capul căzut în piept și spinarea încovoiată. Iar țeasta parcă mi-ar fi umplută cu câlți, nu cu creier. Mă lungesc în pat neputincios și oftez. E limpede că n-o să rezist zece zile. Sunt praf și n-a trecut nici măcar jumătate din prima zi. Ceva nu e-n regulă. Nu mi-e clar ce potesc și ce resping, dar aici nu mi-e bine sigur. Aș pleca... Problema e că pașaportul, banii și telefonul sunt sub cheie, la organizatori, și doar n-o să fac acum pe nebunul să mă duc să le cer. Îmi vor bate obrazul. Îmi vor spune că am semnat și că am știut de la bun început în ce mă bag. M-au întrebat de trei ori dacă am de gând să renunț, iar eu am negat de fiecare dată, cu tărie. Nu renunț, nu renunț, nu renunț, le-am zis hotărât. La fel îmi vor zice și ei: nu pleci, nu pleci, nu pleci. Ba uite că plec, na, ce-o să-mi faci? Cum să pleci, ai înnebunit? Înnebunesc dacă mai stau, așa că mă duc, le cer lucrurile, le explic foarte caaalm că sunt ale mele, nu ale lor – fac scandal dacă nu mi le dau înapoi – și gata, îmi iau tălpășița. Ei, asta nu se poate. Cum să nu se

poată?! Dacă pleci, te vor blestema! Paranoia, he-he-he! Mai bine recunoaște că ți-e jenă. Jenă?! De ce? Poate pentru că ți-ai luat un angajament, ai semnat un contract și nu se cade să... Și ce-o să pătesc dacă nu-l respect? Nu mă pot ține cu forța. Le spun că vreau să plec pentru că pur și simplu cursul nu-i ce-mi trebuie. Aha, deci Yoko s-a înșelat... Uite ce-i, să n-o amestecăm pe Yoko în povestea asta, bine?

După prânz, fac câțiva pași prin curtea Centrului. Norii s-au risipit și s-a mai încălzit. Simt că plutesc, dar nu de fericire, ci de oboseală. Ca să-mi dezmořesc măduarele, urc încetinel spre pagoda aurie care sclipește în soare, sub coasta împădurită. Pe marginea aleii, flori parfumate, cu petale cărnoase, viu colorate și mii de gâze care le dau târcoale. Un fluture cu aripi albastre ca cerul poposește pe umărul meu. Dragă fluturașule, dă-mi voie să te informez că mă confunzi. Nu sunt o floare, ci o legumă. Sunt vai de mine, chiar nu vezi? Tu ești eu, iar eu sunt tu! strigă fluturile zglobiu, luându-și zborul albăstrui spre pădure. Să știi că nu ești amuzant, bombăn urmărindu-l cu privirea până dispăre în frunziș. Rămas singur, privesc abătut dincolo de zidurile înalte de beton care împrejmuesc Centrul Dharmashringa. Oricât aș suci-o și aș învârti-o, trebuie să recunosc că evadarea e imposibilă. Sunt într-un lagăr de concentrare, asta-i realitatea. Un lagăr de concentrare a minții, unde m-am angajat să muncesc până la eliberare.

Mă întorc în cameră, unde-l găsesc pe Boguslaw dormind ca un prunc. Ah, cât îl invidiez! Pentru el, cursul ăsta e un concediu de odihnă. Mă arunc pe salteaua tare și încerc să adorm și eu, însă simt cum mi se amestecă în gură gustul dulceag al lehamitei cu celălalt gust, metalic, al fricii. Și unde să mă duc, dacă plec? Unde să mă mai duc? Unde aș

fi mai dispus să stau cu mine însumi? Sau o să fug mereu, încotro văd cu ochii? Nu, nu dau bir cu fugiții, îmi spun îndârjit, știu prea bine ce-i fuga. Cunosc amăgirea ei... O să rămân aici până la sfârșit... O să rămân până la sfârșit... O să rămân până la sfârșit, îmi repet strângând din dinți, până când cocleala din gură dispare.

Gongul anunță ora 1 după-amiaza. Din nou în sală. Încă două perne peste toate celelalte adunate sub mine. Am construit un turn, ca prințesa din povestea cu bobul de mazăre. Al naibii bob de mazăre! N-am scăpat nici de dureri, nici de angoase. Și, peste toate, au început să mă sâcâie și zgomotele din jur. Cineva tușește întruna, gâgâind ca o găscă, iar altcineva strănută și-și trage nasul. O dată, de două ori, de trei ori, de patru ori, de cinci ori... Dacă aș avea o batistă, i-aș înfunda nenorocitului nările, să nu-l mai aud. Segă, iar ai luat-o razna. Stop, înapoi la respirație; o găleată cu apă proaspătă, răcoroasă, peste mintea mea înfierbântată. Caaalm... Îți aduci aminte ce bine te descurcai la Osho? Cum rezistai o oră fără să te clinești? Îți aduci aminte cât de atent erai la respirație, de parcă nimic altceva n-ar fi existat? Îți aduci aminte că la un moment dat *ai fost* respirația? Bine, la Osho aveam scăunelul ăla cu spătar și Yoko încă nu apăruse la orizont. Ce-ți veni cu Yoko? Iar te vaiți? Gata, s-a dus, las-o. E drept, aici ai ajuns datorită ei, dar... crezi că acum ești altfel decât erai înainte s-o cunoști? Chiar crezi că acum ești altul? Nu ești oare același? Cu Yoko sau fără Yoko, nu ești tot tu? Stop! Înapoi la respirație.

Five o'clock tea. Un măr și doi-trei biscuiți. Și cu asta, basta pe ziua de azi, până mâine-dimineață. Nu-mi rămâne decât să mă hrănesc cu încă un pui de somn, adânc ca un leșin, înainte să mă întorc la ora 6 în sală, pentru încă un pui de meditație. Mai bine zis de agitație, căci îmi aduc aminte de toate cele care m-au adus aici și de toate cele care

mă împiedică să fiu aici, atent la respirație... la respirație... la respirație... Amintirile și închipuirile vin în valuri și nu le pot face față. Mă iau cu ele și mă duc în largul disperării, de unde mă întorc la respirație din ce în ce mai istovit, ca să mă îndepărtez iar... Până când sună gongul.

E ora 7 și s-a lăsat întunericul. Filmul serii rulează în hindusă pentru nepalezii rămași în sală și în engleză pentru noi, vesticii, adunați în baraca de alături. Filmul e cu Goenkaji vorbind dintr-un fotoliu de răchită împletită:

The first day is full of great difficulties and discomforts. *Pe de o parte, pentru că nu sunteți obișnuiți să stați și să meditați atât de mult timp, pe de altă parte, datorită particularității acestei meditații. Particularitatea e conștientizarea respirației și doar a respirației.*

Ați venit la acest curs ca să deprindeți arta de a trăi în pace cu voi înșivă. Ați venit să învățați cum să trăiți fericiți zi de zi, manifestând armonie în relațiile cu ceilalți, progresând spre fericirea supremă a unei minți curate, liniștite și pline de compasiune, capabile să iubească necondiționat. Pentru a deprinde această artă, va trebui să găsiți mai întâi cauza lipsei de armonie, iar această cauză nu se află altundeva decât în interiorul vostru – iată motivul pentru care ați pornit să vă explorați propria realitate. Experiența directă a propriei realități e esențială. „Cunoaște-te pe tine însuși” pornind de la realitatea aparentă, superficială, avansând spre realități din ce în ce mai subtile ale minții și ale materiei. Respirația e cel mai potrivit punct de plecare în această călătorie. Concentrându-ne atenția asupra unui cuvânt sau asupra unei forme, ne-am îndreptat spre închipuiri și mai mari, spre niște iluzii, ceea ce ne-ar împiedica să descoperim adevărul despre noi înșine. Fiecare pas pe care l-ați făcut azi, atenți la respirație, e un pas în realitate. Ați fost rugați să vă urmăriți respirația, așa cum e. În același timp însă, fiecare dintre voi

și-a observat propria minte, deoarece respirația e strâns legată de starea mentală. De îndată ce în minte apare o impuritate, respirația devine mai rapidă sau mai greoaie, iar când impuritatea dispare, respirația redevine ușoară.

O caracteristică importantă a minții, pe care ați început deja să o sesizați, este obiceiul ei de a se agăța de un obiect sau de altul, ca o maimuță. Mintea nu vrea sub nici o formă să fie atentă la respirație, nu vrea deloc să stea în prezent. Mintea încearcă mereu să evadeze într-un trecut consumat sau într-un viitor închipuit, rămânând astfel agitată, suferindă. Cu siguranță ați remarcat și faptul că gândurile nu vin ordonate frumos, ci de-a valma, fără noimă, fără cap și fără coadă. Un astfel de comportament poate fi catalogat drept nebunie. Vă asigur că mințile tuturor sunt așa: pline de nebunie, rătăcite în iluzii. Aceasta e moha – ignoranța... Pe de altă parte, gândurile nu pot fi decât agreabile sau dezagreabile, sub orice formă ar apărea. Gândul agreabil duce la poftă sau atașament – răga, iar gândul dezagreabil duce la aversiune sau ură – dosa. Din poftă, aversiune și ignoranță se naște suferința.

Suferim de fiecare dată când mânia, ura, patima sau frica ies la suprafață. Suferim dacă se întâmplă ceea ce nu ne dorim. Suferim dacă nu se întâmplă ceea ce dorim. Și atunci suntem încordați și începem să facem noduri înăuntrul nostru. Tot repetând procesul de-a lungul vieții, întreaga noastră structură mentală și fizică ajunge un mănunchi de noduri gordiene. Cu siguranță e greu de trăit astfel.

Aerul intră sau iese pe nări... Chiar dacă superficială, aceasta e realitatea, acesta e prezentul. Când mintea începe iar să hoinărească, acceptăm zâmbind, fără să naștem noi tensiuni, știind că mintea acționează așa în virtutea vechilor ei obiceiuri. E posibil ca astăzi să fi avut doar câteva momente de concentrare intensă asupra respirației. E foarte

bine. Fiecare astfel de moment e important în schimbarea minții. În acel moment, sunteți perfect conștienți de realitatea prezentului, de aerul care intră sau iese pe nări, fără să delirați. În acel moment, mintea este liberă de poftă, de aversiune, de ignoranță. Acel moment de luciditate are un impact deosebit asupra vechilor impurități acumulate în inconștient. În urma impactului, impuritățile urcă la suprafață și se manifestă sub forma unor tulburări mentale sau fizice. În consecință, s-ar putea să deveniți mai agitați și să multiplicați greutățile. Rețineți însă bine faptul că o problemă aparentă nu este altceva decât un semn al succesului, un semn că tehnica a început să lucreze, că procesul de curățare a fost declanșat. Puroiul iese din rană...

Ajuns aici, Goenkaji închide ochii și face o mică pauză. Ca apa vie au pătruns vorbele înțelepte ale bătrânului maestru în neînțelesurile din adâncul meu, transformându-le în înțelesuri tainice, ostoid mintea inflamată și trupul vlăguit. Ce bine că n-am plecat! Știam eu, e doar un proces de curățare! Să iasă deci puroiul la suprafață! Puroiul, iuhuu, puroiul! jubilez în sinea mea ca un dement.

...Puțin câte puțin, încetul cu încetul, toate problemele vor dispărea, dacă vă dați silința. Nimeni nu poate munci în locul vostru. Numai voi sunteți în măsură să vă explorați realitatea interioară. Doar voi înșivă vă puteți elibera. Profitați de răstimpul pe care îl veți petrece aici, profitați de această tehnică desăvârșită pentru a vă elibera de lanțurile poftei, aversiunii și ignoranței, pentru a vă putea bucura de adevărata pace, de adevărata armonie, de adevărata fericire.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite, încheie Goenkaji, coborând vocea în fundul gâtului, ca în cântarea de dimineață. Sādhu... Sādhu... Sādhu, bine spus, repetăm noi în cor vorbele rostite de cei cinci călugări după primul discurs al lui Buddha, în Parcul Căprioarelor lângă

Varanasi, acum 2.500 de ani. *May all beings be happy* rămâne scris cu galben pe ecranul devenit albastru, în timp ce părăsim micul cinematograf improvizat.

Afară plouă mărunț și reverberațiile ultimului gong al primei zile de Vipassana se sting în noaptea din ce în ce mai rece. Mă spăl pe dinți înainte de culcare și din când în când trag cu ochiul la Nosferatu, care zace în patul lui, extenuat ca și mine. Îl văd în oglindă cum privește în gol, cu mâinile sub cap. Chipul polonezului e livid și imobil, ca al unui mort, iar ochii îi sunt inundați de o tristețe fără margini. Pare un om care a pierdut totul și care nu mai are cum să-și adune curajul să meargă mai departe. Un om care nu se mai zbate, care nu se mai opune. Un om care o să se lase dus la fund... Îngrozit, mă răsucesc dintr-o mișcare spre colegul de cameră, dar el sforăie liniștit, cu fața la perete. Încep să tremur când mă întorc la chipul livid și imobil, ca al unui mort, care mă privește din oglindă. Nosferatu sunt eu! Camera se învâрте cu mine și brusc mi se face iar frig. Cu ultimele puteri, întind o mână înghețată spre întrerupător și sting lumina, să nu mă mai văd.

Cu pluta spre Shangri-La

Mă ridic din pat, aprind lumina, mă spăl pe ochi, mă îmbrac, ies din cameră, traversez curtea, las crocșii afară pe raft și intru în sala de meditație, unde așteaptă aliniate pernele gri cu puișorii lor cafenii deasupra. Nu sunt perne de pus capul, nimeni n-a venit aici să doarmă.

Caaalm... Inspiir... Expilir... Aerul intră... Aerul iese... Rece la intrare, uuu... Cald la ieșire, ci-ci-ci... Rece, uuu... Cald, ci-ci-ci... Uuu... Ci-ci-ci... Uuu-ci-ci-ci, uuu-ci-ci-ci, uuun și de vagoane tras de o locomotivă cu aburi peste

întinderea înghețată. Uuuau, uite-l pe domnul Amundsen, marele explorator! Bine v-am găsit, domnule Amundsen, ce căutați aici, în Țara de Gheață? Drept să vă spun, domnule Sega, îl caut pe Moș Crăciun. Sunt sigur că pezevenghiul e pe-aici, pe-aproape. Vedeți plicul acesta? L-am găsit deunăzi în zăpadă, ia priviți... Pe hârtia îngălbenită de vreme deslușesc „MOȘ CRĂCIUN – ȚARA DE GHEAȚĂ”. Literele sunt lăbărtate, scrise stângaci, ca de mâna unui preșcolar... Înțelegeți, domnule Sega? Nu înțeleg nimic, domnule Amundsen, e un plic foarte vechi și-atât. O, domnule Sega, ceea ce țineți în mână nu-i un plic oareșcare, e *Plicul*... *Plicul*, domnule Amundsen? Da, domnule Sega, *Plicul*! Aveam cinci ani când am trimis *Scrisoarea*... Ce scrisoare, domnule Amundsen? Of, domnule Sega, *Scrisoarea* pe care orice copil i-o trimite Moșului... Ah, *acea* scrisoare! Vă rog să mă scuzați, domnule Amundsen, mi-e mintea înghețată. Totuși, ce vă face să credeți că *Scrisoarea* a ajuns la domnul cu pricina și că nu s-a rătăcit, de fapt, prin pustietățile astea? Domnule Sega, am primit cadourile solicitate, fără nici o încurcătură. Iată-le: un tanc chinezesc cu baterie, o gumă chinezească parfumată și o cutie cu bomboane mentolate – deci Moșul trebuie să fie prin zonă, poate l-ați și văzut, când veneați înapoi. Îmi pare tare rău, domnule Amundsen, nu l-am văzut. Dar cred că i-am zărit sacul. Unde, domnule Sega? Undeva, prin Shangri-La, plutea pe un râu involburat, printre resturi de punți sfărâmate, crengi rupte și animale înecate. Bată-vă să vă bată, domnule Sega, scuzați-mi limbajul de explorator temerar, ce să caute pungașul ăla ramolit tocmai în... Shangri-La? Habar n-am, domnule Amundsen, știu doar atât, că sacul respectiv era plin de gunoaie, nu de cadouri. Hm, o informație prețioasă. Și ziceți că sacul plutea pe râul acela, printre resturi de punți sfărâmate, crengi rupte și animale înecate? Exact, domnule Amundsen. Încep să se lege lucrurile, domnule

Sega, probabil că Moșul a zvârlit acolo sacul ca să scape de rușine. De rușine?! Da, domnule, de rușine. Gunoaiele acelea, dacă nu mă-nșel, trebuie să fi fost leșurile micuțelor vise ale oamenilor-copii, gonind din calea marilor frici pe furioasele ape, da, da, pe furioasele ape... Prin urmare, expediția mea în Țara de Gheață nu mai are nici un rost. Voi pleca de îndată spre Shangri-La, dar înainte să ne luăm rămas-bun și să ne îmbrățișăm strâns, ca la Osho, permiteți-mi să vă-ntreb, domnule Sega, dumneavoastră ce căutați? Eu nu caut nimic, domnule Amundsen, eu aștept râul. Ce râu, domnule Sega? Râul din Shangri-La, domnule Amundsen. Cum, o să treacă pe aici? Negreșit, l-au anunțat prin difuzoare, n-ați auzit semnalul? Ei bine, n-am auzit nici un semnal, fir-ar, sunt cam fudul de urechi. Domnule Sega, fiți vă rog amabil și aveți grijă de atelajul meu până cumpăr bilet. Stați liniștit, domnule Amundsen, n-aveți nevoie de bilet, ci de o plută solidă, pe care, iată, vi-o pun la dispoziție. Vom fi singurii călători, noi doi și Yoko, iubita mea. Domnule Sega, vă sunt recunoscător și trebuie să mărturisesc că și mie-mi plac asiaticele, vaaai, ce frumoasă-i Yoko a dumneavoastră... *You made me beautiful, Sega...* Ați auzit ce-a spus, domnule Amundsen? A spus că eu am făcut-o frumoasă! Yoko e capodopera mea! Permiteți-mi să vă destăinui un mic secret, domnule Sega: așa sunt asiaticele, pânze mătăsoase pe care noi ne pictăm setea de dragoste, ehehei, cât vă invidiez pentru frumusețea de lângă dumneavoastră... Nu-i timp de invidii, domnule Amundsen, sosește râul! l-auziți-l cum vuieste-n trecătoare, uuu-ci-ci-ci-uuura, uuuraaa! Plecăăăm, plecăm spre Shangri-La, la-la-la, la-la-la! Așadar, chemați-vă câinii, domnule Amundsen, legați-vă bine sania, țineți-vă mințile în frâu, feriți gândurile și călătorie plăcutăăă...

...Unde sunt? Ești aici, în sala de meditație. Aerul e rece când îl inspiri, cald când îl expiri... Ga-ga-gal... Respiri și

aerul circulă, din Țara de Gheață în Țara de Foc, din Țara de Foc în Țara de Gheață... Ga-ga-ga!... Dimineața, frig, la prânz, zăpușeală. Dimineața plouă, la prânz e senin. Și la noapte o să plouă iar, așa-i toamna în Nepal. Toamna, când se numără bobocii... Ga-ga-ga!... Dacă ăla mai tușește ca o gâscă, îl omor, să fie clar... Ga-ga-ga!... Vă rog să mă scuzați, domnule Amundsen, și iartă-mă, Yoko, dar așa nu se mai poate, problema trebuie tranșată fără-ntârziere și fără ezitare... Mânuită elegant, cu mintea golită de gânduri, *katana* scoate un șuier catifelat, de parcă mișcarea ei fulgerătoare s-ar încheia cu o mângâiere, nu cu o moarte năprasnică. Ticălosul n-a avut timp nici să tresară. Capul i-a căzut în poală cu o bufnitură seacă, iar trunchiul i-a rămas în postura de meditație, eliberat de greutatea pe care a dus-o pe umeri. Sunt foarte mulțumit, am făcut o treabă bună. Ce să mai, tăietura e impecabilă. Admir pielea, cartilajele, fibrele musculare și vertebrele cervicale perfect secționate, iar când sângele începe să țâșnească în jeturi intermitente din carotidă ca dintr-o fântână arteziană, simt o satisfacție imensă. Mi-a fost sete de sânge, de ce să nu recunosc? În cele din urmă, trunchiul se prăbușește gâlgâind peste capul din poală, de parcă ar vrea să-l apere cu ultima suflare. Gâl-gâl-gâl!... Mă, te omor, n-auzi?... Gâl-gâl-gâl!... Te omor, fir-ai tu să fii de gâlgâitor!

...Unde sunt? Ești aici, în camera ta. Nu te mai învinovăți, n-au fost decât niște gânduri. Mici realități închipuite, care dăinuie cât timp le întreții. Bine, dar de ce mi le închipui? Și de ce le întrețin? Eu nu sunt ucigaș cu sânge-rece! Eu nu ucid! Eu respect *sîla*! Eu sunt... băiat bun! Hai, gata, liniștește-te. Întoarce-te la respirație. Dar eu... Lasă gândurile să treacă, întoarce-te la respirație... Dar... Lasă-le!

Rafting! zbiară șoferul, frânând brusc, în mijlocul drumului, la vreo cincizeci de metri deasupra râului Trisuli,

după patru ore de când am plecat din Kathmandu și o sută de kilometri șerpuiți pe șoseaua îngustă de munte. Parcă ne-am fi oprit pe defileul Oltului, undeva între Râmnicu Vâlcea și Sibiu, unde coniferele și foioasele au fost înlocuite cu palmieri, bananieri și alți arbori tropicali. Din autobuz, coborâm cinci: eu, Mike – un american la 40 de ani –, Lisa, Paul și Garry – tineri australieni. *Where the hell is that fucking boat?* răbufnește Garry, privind în jur. Lisa și Paul sunt și ei cu capsă pusă. Se așteptau la un autocar silențios, spațios și cu aer condiționat, nu la mârtoaga prăfuită și supra-aglomerată din care tocmai ne-am dat jos. Mike e mai relaxat, deși pare complet rătăcit, ca un soldat parașutat din greșeală într-un teritoriu despre care nu i-a spus nimeni că există pe hartă. *I'm fucking hungry*, face Paul, vlăjganul cu umeri lați și mâini cât niște lopeți. *I'm hungry too, let's get some food*, face și Garry. *Are you brothers?* îi întreb pe cei doi australieni. *Nah*, răspund ei în cor, *just old friends*. Așa se explică de ce au aceeași tunsoare, aceeași cantitate de gel în păr, același model de ochelari de soare Ray-Ban, același fel de bermude, același tip de maieu și aceeași definiție musculară – probabil merg împreună la aceeași sală de fitness. În timp ce ne cumpărăm de-ale gurii de la chioșcul lângă care am fost lăsați, Garry începe iar: *Shangri-La my ass*, face el ronțâind pufuleți. Ați vrut voi neapărat să vă sărbătoriți logodna în Nepal, ca să ne luăm țepe la tot pasul. În afară de colibele astea amărâte, eu, unul, nu văd nici un centru de rafting... Hai, Garry, îl domolește Lisa, logodnica lui Paul, au zis că vine cineva și ne preia, nu cred că o să ne lase baltă. Ai văzut ce frumos s-au purtat cu noi în excursia prin junglă. Nepalezii sunt niște drăguți, zâmbește ea. Mda, mormăie Garry, sunt drăguți câtă vreme-i vorba de bani. Alea trei zile prin junglă mi-au dat bugetul peste cap. Cam mulțisor o sută de dolari pentru câteva activități obosite. O sută de dolari de persoană

pentru trei zile? tresar eu. Să nu-mi zici că tu ai dat mai puțin, intră și Paul în discuție. Din păcate, nu, oftez desfăcând a doua pungă cu pufuleți. Mie mi-au luat două sute. Vezi, Lisa? Ți-am zis eu că-s țepari, zâmbește Garry, încântat să descopere că pe lume există fraieri mai mari decât el. Două sute, zici? Și raftingul cât te-a costat? Vreo sută cincizeci, răspund cătrănit. Pentru două zile... Phii, mă compătimește logodnicul Lisei cu un aer superior, da' văd că te-au făcut bine. N-ai negociat și tu un pic? Noi am plătit câte șaiszeci de dolari de persoană, continuă el mulțumit, tot pentru două zile. Înghit în sec. Pufuleții se încăpățânează să nu alunece pe gât. Eu am dat cincizeci de dolari, îndrăznește Mike, dar numai pentru o zi. A, păi pentru o zi nu se dă reducere, îl bate Paul pe umăr, zâmbind larg, special ca să-și arate dantura perfectă, de australian. Băieți, intervine Lisa împăciuitoare, ia mai lăsați discuțiile astea. Toată ziua, bună ziua, bani, bani și iarăși bani. Suntem în vacanță, ce naiba! În plus, ia gândiți-vă: unde mai faci rafting și unde mai călărești elefanți la prețuri atât de mici? Ca de obicei, ai dreptate, Lisa, o sărută Paul drăgăstos. Dar mă gândesc la bietu' Sega, lui i-au cam tras-o, ț-ț-ț, saracu'...

Un nepalez cu părul lung și mustața zburlită se apropie de grupul nostru, încruntat. *You for rafting? I'm the Captain*, se prezintă el, căznindu-se să pună un zâmbet pe chipul colțuros. În sfârșit, răsuflă Paul și Garry ușurați, credeam că nu mai apari. *Follow me*, rostește scurt Căpitanul, fără explicații. Îl urmăim pe o potecuță abruptă, printre copaci cu frunze mari și cărnoase, până pe malul râului. Acolo ne așteaptă alt nepalez, care pompează de zor la o barcă pneumatică cu șapte, opt locuri. Vă puneți astea pe voi, ordonă Căpitanul, arătându-ne vestele de salvare și căștile înșirate pe prundiș. Și lucrurile personale în butoiul ăsta, să nu se ude. Rucsacurile sunt mari și nu vor veni cu noi. Le

trimite Mahesh cu autobuzul, la punctul unde-o să înnoptăm, nu vă faceți griji. Și acum, instructajul. Apucați fiecare câte o vâslă și aveți grijă să nu vă loviți colegii, s-au mai văzut cazuri...

După câteva minute, ni se pare tuturor că știm la perfecție ce avem de făcut. Rafting? Floare la ureche.

Forwaaard! comandă Căpitanul, împingând cu pricepere barca pe apele învolburate. Vâslim cu nădejde spre mijlocul râului, alunecând cu viteză la vale. Asta-i cea mai bună perioadă a anului pentru rafting, ne spune cărmaciul nostru folosind cuvinte simple, asamblate în propoziții scurte, fără reguli gramaticale. *Now rain big, river big. Water fast. Difficulty 2-3 degrees, maybe 4. Beginners OK...* Paul și Garry vâslesc plictisiți, umflându-și mușchii făcuți la sală, în timp ce Lisa țipă ascuțit, la fiecare val peste care trecem. Mike se ține bine de coarda de siguranță, vâslind alături de mine, în față. Noi luăm în piept toate valurile.

Look! strigă la un moment dat Căpitanul, arătând cu degetul spre un punct alb, care tot apare și dispare. Punctul alb e un caiac, manevrat cu pricepere de băiatul care s-a ocupat de rucsacurile noastre. *Mahesh play now, don't worry! Him very good kayaking*, ne liniștește Căpitanul, văzând că Lisa țipă și mai tare de fiecare dată când Mahesh dispare sub apă. Caiacul ne ajunge în scurt timp și cei doi nepalezi schimbă câteva cuvinte în limba lor. Se pare că urmează pauza de prânz. Trei ore pe apele furioase au trecut ca o clipă. Ne prăbușim extenuați, pe nisipul fin și fierbinte, în timp ce Căpitanul și Mahesh trag barca și caiacul pe mal. După ce fumează câte o țigară, cei doi cară butoiul ermetic la umbră, deșurubează capacul etanș și scot un ceaun, o pungă mare cu orez și o sumedenie de legume, pe care nu le identific. Orice ar fi nu contează, aș mânca și pietre la cât îmi e de foame. Peste jumătate de oră, masa-i

gata. Iar după câte trei farfurii pline înfulecate cu poftă, suntem și noi gata pentru încă o etapă de rafting. La ora asta, apele s-au mai domolit și soarele dogorește mai tare pe cerul albastru, fără pic de nori. Alunecăm lin, printr-un defileu cu pădurici ca niște căpățâni de broccoli itite peste buza prăpastiilor abrupte... Aș savura mai intens aceste momente dacă Lisa, Garry și Paul n-ar trăncăni atât. Nemaiavând pericole de înfruntat, australienii s-au relaxat și sporovăiesc întruna despre muncă, relații și realități din țara lor, chestiuni care mă lasă rece. La fel de rece pe cât îi lasă pe ei priveliștea.

Backwaaard! tună Căpitanul din senin. În fața noastră, la nici cincizeci de metri, un vârtej a căscat pe neașteptate gura. Parcă ne-am apropiat de scurgerea unei căzi de baie imense. Execut comanda cu mâinile încleștate pe vâslă și cu urechile ciulite la Căpitan. *Left side, forward... Right side forward, left side backward*, continuă el cu aceeași fermitate. Barca atinge marginea vârtejului și se dezechilibrează. Lisa țipă ca o egretă împușcată, căzând din barcă pe jumătate. Lute ca o zvârlugă, Mahesh ajunge cu caiacul în dreptul ei și o aruncă înapoi. Tangajul nu poate fi însă oprit. Necunoscând această lege simplă a fizicii, Paul se duce de-a berbeleacul, drept în apele înspumate. *Heeeelp!* urlă el nătâng, ca din gură de șarpe, revenit la suprafață nu datorită grației divine, ci vestei de salvare. Cu casca căzută pe ochi, Paul dă din mâini ca un bezmetic, descotorosindu-se de vâslă, care e repede înghițită de apa flămândă. Căpitanul îl apucă pe australian de subsuori și încearcă să-l tragă înapoi în barcă. În mod normal, cei de pe partea dreaptă n-ar trebui să se deplaseze de la locurile lor, însă, din nefericire, Garry și Lisa se reped și ei să-l salveze pe Paul, Lisa țipând și repetând îngrozită „*Oh, my God! Oh, my God! Oh, my God!*”. Barca e acum pe-o dungă, gata să se răstoarne în capul nostru. Doamne, cât pot fi de calm în

situații de-astea limită. Îmi rămâne timp să mă și bucur. Bine că au terminat cu discuțiile lor stupide. Mă reped pe partea dreaptă și mă aplec cât pot de mult peste marginea bărcii, reechilibrând-o, ajutat și de greutatea americanului paralizat de spaimă, agățat de coarda de salvare. Căpitanul îmi mulțumește cu un zâmbet, atât cât poate el să zâmbească, și-mi face cu ochiul. Din atitudinea lui înțeleg că situația nu-i deloc una neobișnuită și nici atât de primejdioasă precum pare. Pentru Paul însă, *it's a life and death situation*. Lisa, Garry și Căpitanul îl scapă din nou pe uriașul neajutorat. Intervine Mahesh. Bâjbâind cu casca pe ochi, logodnicul Lisei reușește în cele din urmă să apuce vâsla întinsă de tânărul nepalez. E însă un refugiu temporar, pentru că Mahesh pilotează un caiac, nu o barcă de salvare. Dezechilibrat, caiacul basculează fulgerător și Mahesh dispare la rândul lui în bulboană. Paul mai ia două guri din apa măloasă a râului Trisuli, iar *help*-ul lui sună acum și mai caraghios, ca o gargară. Căpitanul își dă seama repede că e foarte posibil să-l pierdem pe australian și acționează în forță. Dintr-o singură mișcare, îl împinge pe Garry la locul lui, pe partea dreaptă, după care o trânteste pe Lisa, cu umărul, pe fundul bărcii. Apoi îl apucă pe Paul cu amândouă mâinile, se opintește, icnește și saltă zdrahonul crescut la sala de fitness înapoi în barcă. A contribuit și Mahesh, reîntors după o răsucire măiastră.

Încă speriați, australienii se uită unii la alții, albi ca varul. Adrenalina îi împiedică să schimbe impresii și asta nu-i rău deloc. Toată lumea tace, în timp ce micul maelstrom lăsat în urmă bolborosește de necaz că Paul i-a scăpat printre ghearele lichide. Logodnicul Lisei tremură, tușește și scuipă nămol, dar se bucură că e viu. *This no problem*, face Căpitanul degajat, arătând spre vârtej. *Veery small danger. But Paul big, ha-ha-ha!* Ga-ga-ga, râdem și noi, ca un cârd de găște proaste.

...Unde sunt? Ești înapoi, în sala de meditație. Respiră și lasă gâ-gâ-gândurile să treacă, lasă-le să treacă...

Ga-ga-ga, hoitul unui bou plutind pe apele învolburate, cu burta în sus. Resturi de punți sfărâmate și leșul unui măgar, imediat după bou. Urmează niște ziare mototolite, o creangă smulsă și un sac cu gunoaie, de-a valma... Rafting... Un bou care a trecut trei luni pe la Osho ca găscă prin apă. Și boul s-a înecat, crezându-se gânsac... Ga-ga-ga!... Te omor, nemernicule!... Punți luate de apele umflate. Să vreau și n-aș mai putea să mă întorc... Duce măgarul, și nu știe ce duce. Și nici de ce duce. Ca să scape de povară, bietul animal s-a aruncat în hău... Ziare. Cocoloașe de adevăr și minciună, informații mototolite, opinii, declarații, ipoteze, concluzii, teorii, comentarii, impresii, trăiri, știri de senzație, reclame, anunțuri, nașteri ușoare, nașteri mai complicate – e băiat! –, bucurii, zâmbete, râsete, hohote, rânjete, vaiete, plânsete, țipete, urlete, grozăvii, morți mai bune, morți mai rele, morți naturale, morți artificiale, sinucideri, înmormântări, a fost băiat bun, săracu'... O creangă ruptă din pomul vieții veșnice, din trupul Bisericii cununate în cer cu Domnul, plutind în derivă... Și un sac de plastic, roșu, plin cu gunoaie. Leșurile pe care le-a zvârlit Moșul în apa cea tulbure ca să-și spele rușinea, leșurile micuțelor vise ale oamenilor-copii, gonind din calea marilor frici pe furioasele ape, da, da, pe furioasele ape...

...Unde sunt? Ești aici, chircit lângă pagoda aurie, plângând. Îți plângi de milă, văzând ce-ți poate mintea. Dar nu-i mintea ta. Tu ești al ei și din nebunia asta n-ai cum să scapi. Să i te supui nu e bine. Să i te opui e și mai rău. Nu mai vrei. Nu mai poți. Ești sătul de rafting pe furioasele ape, da, da, pe furioasele ape.

Water danger, no good rafting now... Căpitanul se lasă ușurel pe vine, trăgând cu sete din chiștocul de *joint* rămas

de azi-noapte. Scoate fumul pe nas, ca o locomotivă cu aburi la ieșirea din gară, clatină de două ori din cap, nemulțumit, își sughe cu zgomot o măsea și scuipă într-o parte. *Big storm last night! Water from mountain running fast, killing, destroying everything. Water veeery angry now. Later we go more down and see. Later maybe more nice, we see. Now we wait. Now rafting not good... But meditation good, nah?* se întoarce el spre mine cu un zâmbet răsărit de sub mustața zburlită.

...Unde sunt? Ești în fața televizorului din baracă, cu genunchii la gură și cu spinarea încovoiată, ca un câine plouat. E o noapte mohorâtă, rece, ploioasă. Scâncești, așteptând cu coada între picioare să-ți deschidă stăpânul ușa ca să te streкори înăuntru, la lumină și la căldură. Îl aștepti pe Goenkaji să-și dreagă glasul și să înceapă...

A doua zi s-a încheiat, însă dificultățile persistă. Minte e atât de tulbure, atât de agitată, atât de distrugătoare... Voi înșivă ați stârnit furtuna și numai voi o puteți opri. Dar pentru asta trebuie să munciți cu tenacitate și cu răbdare... Buddha a descris în termeni simpli calea pe care ați făcut primii pași:

Sabba pāpassa akaranam,
Kusalassa upasampadā,
Sacitta pariyodapanam,
Etam Buddhāna sāsanam.

*Abțineți-vă de la ce e rău și nefolositor,
Faceți ce e bun și folositor,
Curățați-vă mintea,
Iată învățăturile Celor Iluminați.*

Nu poți face rău înainte ca mânia, ura sau frica să-ți tulbure mintea. Iar cel ce suferă ești tot tu. Tot astfel, nu poți face nimic folositor fără iubire, compasiune, bunăvoință. Când îi ajuți pe ceilalți, te ajuți pe tine. Când îi rănești pe ceilalți, te

rănești pe tine. Aceasta-i Dhamma, adevărul, legea firii. Aceasta-i calea universală. Dhamma e Calea Nobilă, iar cine o urmează e o persoană nobilă. Cele trei aspecte ale căii sunt sîla, samādhi și paññā – moralitatea, concentrarea minții și înțelepciunea.

La nivel intelectual puteți înțelege ce e sîla, și totuși continuați să greșiți, pentru că nu vă stăpâniți mintea. Samādhi este acțiunea prin care vă dezvoltați capacitatea de a o stăpâni. La început v-ați observat doar respirația, apoi ce se întâmplă la contactul aerului cu nările. Măine vom supune atenției ceva și mai subtil: senzațiile fizice, naturale, limitate la porțiunea de sub nări, deasupra buzei superioare. Pe lângă răcoarea și căldura pe care le simțiți la intrarea, respectiv la ieșirea aerului, există numeroase alte senzații, fără legătură cu respirația: mâncărimi, pulsații, vibrații, presiuni, tensiuni, înțepături etc. Le veți observa fără să reacționați, fără să vă atașați de o senzație sau să respingeți o alta... Respectând cu strictețe cele cinci precepte, ați început să practicați sîla. Antrenând mintea să rămână concentrată asupra unui obiect real, fără poftă sau aversiune, ați început să practicați samādhi. Continuați să munciți pentru a pătrunde în adâncul inconștientului și a eradica toate impuritățile ascunse acolo, pentru a ajunge să vă bucurați de adevărata fericire, de fericirea eliberării.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite...

Ajung în pat mai mult mort decât viu, ca un naufragiat aruncat de ape la țarm. E rândul polonezului să stingă lumina, după ce termină cu spălatul pe dinți.

Gheorghică și balaurul

Una e *sīla* lui Buddha, alta e *sila* lui Segă. Sila lui Segă urcă la suprafață bolborosind, ca țigeliul trezit din zăcământ. Sila lui Segă țâșnește mânioasă, acoperind tot ce-i viu cu o peliculă neagră, opacă și ucigașă. Sila lui Segă... În adâncul sufletului său nu sălășluiesc nici iubirea, nici înțelepciunea și nici pacea. Acolo, în adânc, în inima întunericului cel mai întunecat, sălășluiește un balaur.

Gheorghită, care n-a crescut într-un an cât alții în zece, dar nici în zece cât alții într-unul, nu-și aduce aminte când a început să-i dea balaurului să pape din cărnița lui, când a început să-i dea să bea din propriu-i sânge. Tot jucându-se așa, într-o bună zi i-a dat până și chipul, de nu s-a mai putut de-atunci cunoaște cine cine-i. Un copilaș cu suflet de balaur sau un balaur cu înfățișare de copil? se întreba Gheorghită, înțelegând până la urmă că omorându-l pe balaur s-ar fi omorât pe sine. Și-ar fi pierit cu siguranță împreună dacă vicleanul nu i-ar fi șterpelit paloșul care retează capetele dintr-o lovitură. Paloșul acela care taie pofta, aversiunea și nodurile gordiene, care desparte lucrurile închipuite de lucrurile așa cum sunt. Când s-a opintit Gheorghită, cu gând să pogoare paloșul peste grumajii fiarei, alelei, jivina într-o clipă i l-a smuls dintre deștele plăpânde, scoțând flăcări pe nări – o mică diversiune – și dându-i în loc sila. Cu cele cinci precepte: să fugă, să se învinovățească, să deznădăjduiască, să-și plângă de milă, să urască...

Sub nări, un tremur ușor. Deasupra buzei, o împunsătură. Ici o gădilătură, colo o arsură... Culeg toate senzațiile care apar, așa cum am fost îndrumat. Caaalm, cu răbdare, meticolos, fără să las ceva pe dinafară. Culeg senzații cât e ziua de lungă și le strâng într-un buchet mare și frumos, pe care i-l ofer balaurului, poate-l înduplec.

A treia zi s-a isprăvit... Fiecare pas întru Dhamma duce la următorul. Sila duce la samādhi – concentrarea. Samādhi duce la paññā – înțelepciunea, discernământul. Paññā duce la nibāna – eliberarea, iluminarea.

Știm cu toții că universul este într-o continuă schimbare, dar simpla înțelegere intelectuală a acestei realități nu ne ajută. Trebuie s-o experimentăm înăuntrul nostru. Un eveniment dramatic, precum moartea cuiva apropiat, ne confruntă direct cu impermanența. Curând însă, vechile deprinderi preiau din nou controlul și înțelepciunea pălește, întrucât nu a fost dobândită prin experiență directă, personală... Anicca, realitatea impermanenței, nu a fost conștientizată înăuntrul nostru... Putem risipi iluzia permanenței doar învățând să explorăm realitatea propriei structuri fizice și psihice. Așa a procedat Siddhartha Gautama. Lăsând la o parte preconcepțiile, el s-a autoexaminat pornind de la realitatea aparentă, pătrunzând până la nivelul cel mai subtil și descoperind astfel că întreaga structură fizică, întreaga lume materială, este compusă din particule care apar și dispar de trilioane de ori într-o secundă. Aceste particule se numesc attha kalāpā în pâli. Oamenii de știință ai vremurilor noastre au confirmat această descoperire, faptul că universul este alcătuit din particule subatomice, care apar și dispar cu repeziciune... Procesul apariției și dispariției trebuie experimentat în noi înșine. Doar atunci vom înțelege că tot ce apare inevitabil dispăre, că tot ce se compune inevitabil se și descompune...

Pe măsură ce înțelegerea lăuntrică a impermanenței crește, se conturează alt aspect al înțelepciunii, anattā. Nu există „eu”, nu există „al meu”. În structura fizică și psihică nu există nimic care să dureze mai mult de o clipă, nimic care să poată fi identificat ca sine sau ca suflet neschimbător. Curând se evidențiază și al treilea aspect al înțelepciunii:

dukkha – suferința. Identificăm suferința prin experiențe senzoriale dezagreabile, însă și experiențele plăcute, la rândul lor impermanente, pot fi cauze ale suferinței, dacă ne atașăm de ele. Când ajungem să înțelegem limpede și direct anicca, anattā și dukkha, înțelepciunea – paññā – începe să se manifeste în viața de zi cu zi.

Măine după-amiază veți face primii pași în paññā. De mâine, veți practica Vipassana. Nu vă așteptați să vedeți cum apar și dispar particulele subatomice. Porniți de la adevărul aparent, de suprafață, și progresați către aspecte din ce în ce mai subtile, rămânând liniștiți, echilibrați. Munciți cu răbdare și tenacitate, spre binele vostru, pentru eliberarea voastră.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite...

Adormim cu lumina aprinsă, căci nici unul dintre noi n-a mai avut putere s-o stingă. Și eu, și Boguslaw am căzut lați de oboseală cum am ajuns în cameră. A rămas de veghe balaurul care nu doarme niciodată, în văgăuna lui din inima întunericului celui mai întunecat, acolo unde lumina nu ajunge.

Drumul spre inima junglei

Mă trezesc mai la sud și mult mai la vest, în autobuzul în care m-a suit Căpitanul acum trei ceasuri. El, Mahesh, americanul, australienii și echipamentul au luat alt autobuz, înapoi spre Kathmandu. Am căzut într-un somn adânc de îndată ce m-am așezat pe scaun și probabil că aș fi dormit mult și bine dacă nu era ajutorul de șofer, băiatul acela bun la toate, care repartizează pasagerii pe locurile libere, ancorează bagajele pe acoperiș, să nu cadă pe drum, face pe senzorul de proximitate când autobuzul trece prea

aproape de altă mașină și are grijă ca oamenii să călătorească până unde au plătit. *Sauraha! Sauraha! Sauraha!* mi-a urlat băiatul de trei ori în ureche, să audă tot autobuzul. Nu-i o înjurătură, e chiar locul unde trebuie să cobor. Așa scrie și pe voucher: Sauraha. Parcă m-aș fi întors în India. În jurul meu, numai fețe tuciiuri, trăsături asiatice deloc. Fiind singurul alb, toți ochii sunt ațintiți asupra mea. Ca să-i evit, mă uit pe geam... O adunătură de case prăpădite, cu oameni prăpădiți târându-se de colo până colo. Câteva ricșe aproape distruse, cu coviltirele jerpelite și decolorate de soare, pe care nu le folosește nimeni. Un leagăn încropit dintr-un cauciuc de camion, atârnat de o funie între trei prăjini de bambus înfipite în pământ și legate la vârf, în care-și fac vânt câțiva copii. Două capre care ronțăie absent paie dintr-un gard. Trei vaci la promenadă, mișcând din șolduri, ca niște dive... Și toți ochii din autobuz ațintiți în continuare asupra mea. Asta-i jungla?! intru eu în panică, fără să dau gândurilor glas. Țasta-i Parcul Național Chitwan?! Un pâlț de tineri, pe care nu i-am observat până acum, traversează strada în goană, fluturând spre mine cărți de vizită și pliante. Băieții se înghesuie la ușa autobuzului, blocând treptele pe care urmează să le cobor. În timp ce ajutorul de șofer îmi dă jos rucsacul de pe acoperiș, am parte de micul meu moment de vedetă internațională în Sauraha. Din clocotul de voci entuziaste, pescuiesc cuvinte pecum *paradise, jungle, resort, lodge, bungalow*. Se pare că am ajuns unde trebuie, îmi zic, citind apoi rar și apăsător pe voucher: Parkland Hotel! Fanii se risipesc ca prin minune, unul singur mai rămâne înfipt în fața mea, zâmbindu-mi de parcă m-ar ști de-o viață. *Namaste, sir, mă numesc Hari și sunt ghidul dumneavoastră expert personal. Now please follow me to your jeep, we will transfer you to the jungle...*

Străbat curtea, las crocșii afară pe raft și intru în sala de meditație, unde așteaptă aliniate pernele gri cu puișorii lor cafenii deasupra. Nu sunt perne de pus capul, nimeni n-a venit aici să doarmă... Caaalm... Inspiir... Expiir... Aerul intră... Aerul iese... Culeg atent senzațiile... Așa, vezi că se poate?... Caaalm... Mă apropii caaalm de taxiul care staționează la marginea junglei și bat în geamul fumuriu din dreptul șoferului. Geamul coboară lent, cu un bâzâit enervant. Nu vă supărați, sunteți liber? întreb. Nu mă supăr, sunt liber, îmi răspunde șoferul, privindu-mă cu simpatie pe deasupra ochelarilor de entomolog. Mă uit la el cu luare-aminte. Figura lui mi-e cunoscută... Ananda?! Îngaim uluit. Nu ești tu cel mai sprinten la minte, călugăre, da' pâ'n' la urmă le bunghești, zău așa, izbucnește în râs fostul șofer al lui Osho. Hai, urcă mai repede, că se face cald în mașină... Înăuntru e răcoare și miroase plăcut, a bețișoare parfumate arse, iar pe bancheta din spate șade nimeni altul decât... Goenkaji?! Întocmai, se înclină ușor bătrânul maestru, făcându-mi apoi semn să mă așez. *Namaste*, domnule Goenka, mă fâstâcesc eu, îmi permiteți să traversez jungla alături de dumneavoastră? Pentru asta suntem aici, dragă Sega, să nu te rătăcești. Goenkaji se apleacă spre mine și continuă în șoaptă, să n-audă Ananda. Fără *Goenka Positioning System*, șoferul ăsta te-ar duce la dracu-n praznic... Pun ceasul, sau ne înțelegem? întrerupe Ananda discuția, iritat de şușoteală. Îmi cer scuze, Ananda, să știi că n-am cu ce să te plătesc, îi răspund. Toți banii mei sunt la Dharmashringa, sub cheie. *Damn it*, călugăre, o să te duc pe gratis de data asta, hai, treacă de la mine. Rămân dator, Ananda! Dator vândut, rânjește fostul șofer al lui Osho, horcâind ca Samsuddin, *mahout*-ul cel hain. La naiba, chiar el e, urâtul Samsuddin! Unde a dispărut Ananda? Și cum ai apărut tu, Samsuddin? Am profitat de o clipă de neatenție, *sir*. Dar să știți că nu sunt Samsuddin, ci

Hari, ghidul dumneavoastră expert personal. Nimeni nu cunoaște jungla mai bine decât mine. Parcul Național Chitwan, unul dintre cele mai importante parcuri naționale ale Asiei, declarat patrimoniu mondial în 1984, e situat în partea central sudică a țării și acoperă o suprafață de 932 de kilometri pătrați. Renumită pentru fauna sa, jungla noastră subtropicală adăpostește tigri regali bengalezi, leopardzi, urși leneși, rinoceri cu corn, gauri, cerbi și căprioare, câteva varietăți de maimuțe, crocodili, fluturi și peste 500 de specii de păsări. E de-ajuns să fluier o singură dată și toate aceste minunate ființe se vor aduna în jurul meu ca să fredonăm împreună cântecelul duios din *Albă ca Zăpada* a lui Disney. Dar nu vă temeți, n-o să fluier. Doar o să vă-ntreb încotro... Nu știu, dragă Hari, du-mă la Parkland Hotel sau unde vrei tu, numai să scăpăm odată de aici! Nu putem scăpa chiar așa, cu una, cu două, *sir*. Are și jeepul nostru niște limite, chiar dacă-i o mașină de teren formidabilă. Avem sub noi un motor puternic, dar tot va trebui să plimbăm schimbătorul prin punctul mort, de la cauză la efect, pentru a obține un regim de viteză satisfăcător, nici prea-prea, nici foarte-foarte. Nu vrem să ne-afundăm în mlaștini și nici să ne izbim de copaci, nu-i așa, *sir*? Vrem să avansăm în condiții de siguranță deplină, după cum ne îndrumă domnul GPS. Prompt, Goenkaji își potrivește ochelarii, își drege glasul și începe:

Înainte... Întoarce la stânga după o sută de metri... Acum dreapta... Ține dreapta... Dacă e posibil, fă un ocol, dacă nu, respiră... Respiră natural... Lasă aerul să intre, lasă aerul să iasă... Observă gâdilătura... Vibrația... Arsura... Presiunea... Împunsătura... Tremurul și hurducătura... Atenție la gropi, la mușuroaiele de termite și la viraje... Atenție la crocodili, la urși, la tigri, la rinoceri, dar mai ales atenție la elefanții sălbatici, struniți de maimuțe nebune – astea sunt mințile noastre!... Perfect, acum mergem pe calea cea bună.

Dhamma ne duce negreșit la destinație, dacă vom continua să explorăm adevărul despre noi înșine, examinând senzațiile. Acesta-i mediul propice. Jungla ne oferă senzații luxuriante din plin. Nu trebuie decât să le recoltăm. Dacă ne-am afla în jungla Amazonului, am întrebuința *ayahuasca* și o macetă. Dar suntem în Nepal, la nici două sute de kilometri de locul unde s-a născut Buddha, și aici n-avem nevoie decât de auto-observație. Să nu lăsăm deoparte vreo senzație pe motiv că ar fi rezultatul condițiilor atmosferice, al șederii îndelungate sau al vreunei boli mai vechi. Orice senzație apare, ea trebuie recoltată și observată fără părtinire. În trecut, am încercat să scăpăm de senzațiile neplăcute și am căutat să ni le procurăm pe cele plăcute. Acum învățăm să le observăm așa cum vin, fără să ne mai identificăm cu unele sau cu altele... Segă, dacă accepți totul fără să mai respingi și fără să te mai cramponezi, dacă-ți păstrezi echilibrul, oricare ar fi senzația, legea firii ți se va dezvălui încetul cu încetul: totul e trecător, totul se schimbă în permanență, totul e implicat în procesul devenirii – *bhava* – și fiecare schimbare are o cauză, într-un lanț cauză-efect nesfârșit. Cum e cauza așa-i și efectul. Cum e sămânța așa-i și fructul. Sădești amărăciune, culegi amărăciune. Sădești bucurie, culegi bucurie. Prin urmare, jungla-i plină de poame dulci, dar și de poame acre sau amare. Sămânța din care iese fructul e reacția mentală, *sankhāra*. Viitorul ni-l creăm prin acțiunile noastre. Dacă prezentul e bun, nu trebuie să ne îngrijoreze viitorul, care nu-i decât un fruct al prezentului. Ție cum ți-e prezentul, Segă? Nu trebuie să-mi răspunzi, știu foarte bine: ți se strânge stomacul când te gândești la viitor, așa de frică ți-e. Ai ronțăit semințele dulci, le-ai sădit pe cele amare și tot ce culegi acum e doar amărăciune... Dar nu te da bătut! Rămâi cu noi, oricum n-ai unde să mai fugi. Încearcă, te rog, să-ți păstrezi cumpătul. În timp și cu răbdare, vei ajunge să zâmbești detașat

oricărei senzații apărute, oricât de plăcută sau de neplăcută ar fi, știind că-i trecătoare. Știind că-i *anicca... anicca... anicca...* La auzul acestui cuvânt, Hari oprește brusc, trage frâna de mână, coboară, deschide portiera din dreptul meu și mă pofteste să ies cu un gest curtenitor. Sar din mașină fără să aștept alte invitații. Ei, dragul nostru Segă, oftează Goenkaji, noi te lăsăm *aici și acum*. Să știi că astăzi a fost o zi specială. A patra. Ziua în care ai făcut primii pași în Vipassana. Jungla-i periculoasă, dar vei ieși la lumină dacă nu te abați de la potecă. *Bhavatu Sabba mangalam...*

Salutări flăcăilor din Sauraha! mai apuc să zic înainte ca jeepul să fie înghițit de tufe de bambus. Oftez adânc. Am rămas singur-singurel, înconjurat de pomi roditori, ale căror fructe căzute au început deja să putrezească. Mă aplec să culeg câteva mai acătării, ca să-mi astâmpăr foamea care mă roade și setea care mă usucă, însă un trosnet prelung îmi atrage atenția. Pomul din fața mea se prăbușește smuls din rădăcini și în golul rămas apare Kali, doamna-elefant cu nume de zeiță. Strunită de un macac neastâmpărat, doamna Kali duce în spinare un indian cu barbă lungă, îmbrăcat în kimono de gală și purtând pe cap o căciuliță caraghioasă... Osho?! Trecând pe lângă mine, doamna Kali mă mângâie pe cap cu trompa, maimuțoiul îmi arde o scatoalcă, iar Osho îmi face poznaș cu ochiul. Până mă dezmeticesc, cei trei dispar în desiș așa cum au apărut, lăsându-mă cu gura căscată, în inima junglei.

Senzații tari

Stau nemișcat pe grămada mea de perne și recoltez senzații din creștet până-n tălpi. Și apoi o iau de la capăt.

...Continuați în aceeași ordine. Sărind dintr-un loc în altul, nu veți putea observa decât senzațiile grosiere. Doar respectând o ordine prestabilită veți ajunge să observați toate senzațiile, distincte sau vagi, de la suprafață sau din interior...

Din cana metalică ies aburi fierbinți. O apuc cu amândouă mâinile și o duc încetișor la gură. Sorb ceaiul cu înghițituri mici și în trupul meu înghețat se răspândește încet-încet căldura. Simt cum creierul mi se topește ca o bucată de unt și cum pleoapele îmi devin grele ca plumbul. Mă târăsc până în cameră și mă bag în pat, însă efectul ceaiului începe să treacă și frigul mă cuprinde iar. O să adorm și o să fie bine, îmi zic dărdâind sub pătură fără să mă pot stăpâni. Și când o să mă trezesc, n-o să mai fie decât opt ore de recoltat senzații până la discursul de seară... Șapte... Șase... Cinci... Patru... Hai, rezistă, încă trei... Două... Una... În sfârșit...

Au trecut cinci zile, au mai rămas cinci... Ați început observându-vă cu atenție respirația și după aceea ați trecut la observarea senzațiilor. Mintea s-a mai liniștit puțin. Suferința însă persistă... Viața începe cu un țipăt, nașterea e o mare suferință. Și oricine se naște e sortit să cunoască boala, bătrânețea și moartea, cea mai cumplită suferință... Simpla înțelegere intelectuală a acestui adevăr nu ne eliberează. E necesară experiența directă. Astfel a procedat cel care avea să ajungă Buddha. Precum un cercetător, el a studiat realitatea propriului corp, avansând metodic de la adevărul de suprafață la adevărul cel mai profund, descoperind că suferința vine din atașament și că suferința e cu atât mai mare cu cât e mai puternic atașamentul...

Suntem atașați de dorințele noastre, de obiceiul de a păstra ce ne place și de a respinge ce ne displace, în ciuda caracterului trecător al tuturor lucrurilor... Suntem atașați de

„eu” și de „al meu”... Suntem atașați de rituri, ritualuri și practici religioase, fără să înțelegem că acestea sunt spectacole orientate spre exterior... Suntem atașați de prejudecățile și de credințele noastre, incapabili să acceptăm și alte puncte de vedere. Nu ne dăm seama că purtăm ochelari cu lentile colorate, culoarea fiind diferită de la o persoană la alta. Dacă ne-am scoate acești ochelari, am vedea realitatea așa cum e. Dar noi ne-am atașat de culoarea lentilelor noastre...

Suferințele fizice și mentale, bolile, bătrânețea și moartea sunt consecințe inevitabile ale faptului că ne-am născut. Nașterea are loc datorită procesului neîncetat al devenirii în care este implicat întregul univers. Acest proces nu încetează în clipa morții, deoarece conștiința se reconectează la o nouă structură materială, urmându-și astfel cursul, devenind. Cauza devenirii este atașamentul. Și care să fie cauza atașamentului? Buddha a descoperit că atașamentul apare ca o consecință a reacțiilor instantanee la plăcere sau neplăcere, plăcerea devenind cu timpul poftă, iar neplăcerea repulsie sau dezgust. Cine se observă pe sine cu atenție înțelege că aceste reacții instantanee apar datorită senzațiilor, care pot fi plăcute, neplăcute sau neutre. Cum apar senzațiile? Prin contactul organelor de simț cu obiectele corespunzătoare. Ce sunt organele de simț? Părți inseparabile ale fluxului continuu al minții și al materiei, continuitatea fiind întreținută de reacțiile mentale – sankhārā. Care este cauza acestor reacții? Ignoranța. Nu știm ce facem, nu știm că reacționăm. Din ignoranță pornește lanțul evenimentelor care duc în final la suferință. Prin urmare, cine se eliberează de ignoranță elimină suferința... Dar cum putem rupe acest lanț? Viața a început deja și n-am rezolva nimic dacă ne-am sinucide, n-am face decât să sporim suferința. Nici organele de simț nu le putem distruge fără să ne distrugem pe noi înșine. Și câtă vreme există organe de simț, are loc contactul

cu obiectele corespunzătoare, ceea ce duce la apariția senzațiilor. Ei bine, lanțul poate fi rupt chiar aici, la veriga senzației. În loc să continuăm să reacționăm, învățăm să observăm cu calm, fără să ne mai pierdem echilibrul, înțelegând caracterul trecător al oricărei senzații. Astfel, oprim roata suferinței și începem să o învârtim în sens opus, spre eliberare.

Există suferință... Există o cauză a suferinței... Există un sfârșit al suferinței... Există o cale care duce la încetarea suferinței... Acestea sunt Cele Patru Adevăruri Nobile descoperite de Buddha. Munciți cu toată seriozitatea pentru a vă bucura de adevărata fericire.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite...

Stau întins în pat, cu mâinile sub cap și cu ochii în tavan. Gongul a sunat de mult stingerea, dar eu nu reușesc să adorm. Sunt la marginea lumii mele, la o respirație distanță de *realitatea așa cum e...* Sunt gata să mă desprind... Dar șovăi... Poate că m-am obișnuit să mă-nvârt în cercul ăsta al suferinței ca să simt că exist. Poate că-mi place aici, la suprafață, în mica mea lume închipuită. M-am obișnuit să mă poticnesc, să mă lovesc, să mă prăbușesc și apoi să mă ridic din nou pe spinarea unei speranțe, a unui vis de moment, ca un surfer pe creasta unui val, ca să ajung în același punct, în punctul mort, din care, de fapt, n-am plecat niciodată. Așa m-am obișnuit. Să mă învârt într-un cerc vicios, de la naștere la renaștere, de la moarte la remoarte. Ultima oară am renăscut dintr-o asiatică și am remurit două zile mai târziu. Când a plecat, Yoko a luat cu ea și viitorul nostru. De ce tânjesc după acel viitor? Și de ce mă cramponez de acel trecut?

Sunt aici de cinci zile. Cinci zile de muncă silnică. Cinci zile de corvoadă. Cinci zile de recoltat senzații. Senzațiile-s

tari, recolta-i bogată, însă culegătorul a ostenit. Au trecut cinci zile. Au mai rămas cinci.

Pensiunea Nirvana

Dimineața aceea îmi revine în minte mereu, fără s-o chem. Ea meditând, goală în patul meu, o replică feminină a statuii lui Buddha. Nu mă mai satur privind-o. Dacă aș întinde mâna, aș atinge-o, dar nu îndrăznesc nici să respir de teamă să nu dispară. Nu vreau *anicca*...

Am refuzat atunci să văd adevărul. Nu puteam accepta faptul că lumea mea se sfârșea acolo unde începea a ei. Mă oglindeam în ea și ea se oglindea în mine, și în oglindirea asta ne-am întâlnit pentru o clipă. Mi s-a părut că ajunsesem *dincolo*, însă rămăsesem *dincoace*. O oglindă nu-i o fereastră. Lumea mea se sfârșea acolo unde începea a ei. Tu fugi de tine, a zâmbit Yoko din lumea ei care abia începea. Bineînțeles că fug, i-am răspuns din lumea mea care tocmai se sfârșea. Fug de mine ca să te prind pe tine. Când ochii ei alungiți s-au deschis într-un târziu, doi sori de obsidian m-au ars cu strălucirea lor până-n fundul inimii și în vintre am simțit frica. Așa n-o să mă prinzi niciodată, mi-a șoptit. După ce a plecat, i-a luat locul depresia, ca o amantă posesivă, slută și arțăgoasă. De-atunci, în fiecare dimineață, mă trezesc cu ea în pat, peste mine. N-ai să rupi lanțul, scrâșnește hâda în loc de bună dimineață, turnându-mi în urechi cucută. Nimic nu ne mai poate despărți, hârâie hoasca și gura-i pute a moarte, ești al meu și al meu vei fi pentru totdeauna...

Sega, n-ai auzit când am bătut la ușă? E patru și jumătate, trezește-te! Nu poți rămâne în cameră, trebuie să vii în sala de meditație. Vorbele rostite blând de voluntarul

nepalez se rostogolesc prin canalele mele auditive ca pietrișul. Tremur sub pătură din toate încheieturile, deși ard ca o sobă. Mă dor oasele și respirația mi-e grea, fierbinte. Te-aș ruga să vorbești puțin mai încet și să stingi lumina, suier stins. Nu suport lumina. Segă, te rog să cobori, trebuie să vii neapărat în sala de meditație, insistă voluntarul după ce rămânem pe întuneric. Pe întuneric e mai bine. Scot capul de sub pătură, sfios ca o broască țestoasă. Ard, îi zic cu fălcile încheștate. Cred că am febră mare. Se-nvâрте camera cu mine, de-abia pot să respir și mă dor toate. Am aflat, dă din cap nepalezul, mi-a zis colegul tău că nu te simți prea bine, cică te-ai zvârcolit toată noaptea, ai țipat în somn... Totuși, trebuie să vii la meditație! Nu pot, omule, pe cuvânt că nu pot. Nu dau bir cu fugiții, dar pur și simplu nu mă pot ridica din pat, nu înțelegi? Fără să răspundă, voluntarul își pune palma rece pe fruntea mea încinsă. Mda, face nepalezul, se pare că ai febră. Ohoho, ai febră și-i destul de mare, repetă el, convins. Mă duc să-l informez pe îndrumător și mă-ntorc la tine cât pot de repede! Ațipesc ca un pui rebegit, până să ajungă la ușă. Când deschid ochii, voluntarul e din nou la căpătâiul meu. În palma lui, un ghemotoc de hârtie. Îndrumătorul mi-a zis să-ți dau astea. Iau hârtia mototolită și o desfac cu gesturi moi și nesigure. Înăuntru sunt două pilule. Una albastră, alta roșie. Mă frec la ochi, poate nu văd bine. Nu, văd foarte bine. Sunt două pilule, una albastră, cealaltă roșie. Mi-e cât se poate de clar. Dacă iau pilula albastră, povestea se încheie aici; o s-adorm și o să mă trezesc în patul meu de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, crezând ce vreau eu să cred. Dacă iau însă pilula roșie, călătoria continuă; o să rămân treaz și o să văd cât de adâncă-i vizuina iepurelui, o să văd lucrurile așa cum sunt în realitate. Mă hotărâsc să iau pilula... Te rog să le iei pe amândouă, mă îndeamnă voluntarul, o să-ți scadă temperatura imediat. Și bea ceaiul ăsta, îmi întinde el o

cană din care ies aburi. Mă holbez încă o dată la pilulele pe care le țin în palmă. Nici urmă de albastru sau roșu. Pilulele sunt albe ca zăpada. Am luat-o razna de la febră, îmi zic, înghițindu-le cu o gură de ceai. Îndrumătorul te roagă să meditezi aici, în cameră. Să nu te culci la loc, da? Vin și verific, să știi, mă avertizează nepalezul în glumă. Zâmbesc cât pot de convingător și-l asigur că nu vreau să adorm și să mă trezesc de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, vreau să rămân treaz și să călătoresc mai departe, vreau să văd cât de adâncă-i vizuina iepurelui, vreau să văd cum sunt lucrurile în realitate. *What?!* face voluntarul din prag. Ăăă, nimic, aiurez din cauza febrei, îi zic în timp ce mă ridic ușurel în capul oaselor, pentru meditație. Atunci rămâi cu bine, surâde el înțeleghător, înainte să închidă ușa.

Ard ca un furnal și nădușesc de parcă toată apa ar vrea să fugă din mine, dar nu mă mișc din poziția asta. Respir calm, fără să reacționez. Nu poftesc nimic. Nu resping nimic. Nu mă zbat și nu-mi plâng de milă. Curând, mintea își schimbă starea de agregare și lumea exterioară se încețoșează treptat, atenția ajungând să se focalizeze pe un plan apropiat, nevăzut până acum, unde fiecare senzație apare mărită, ca sub lupa unui microscop. Ciudat, parcă nici n-ar fi senzațiile mele, remarc, examinându-le pe rând. Starea generală de rău se deșiră ca un pulover vechi, croșetat de mâini nepricepute, iar prin ochiurile lăbărțate parcă aș întrezări...

Soarele arde pe cerul senin și roua sfârâie evaporându-se de pe frunzele arbuștilor crescuți pe marginea drumului. E un drum prăfuit care taie coasta dealului, fofilându-se ca un șarpe gras și leneș printre livezi și cocioabe răzlețe. Urcușul nu-i greu deloc, în ciuda așteptărilor create de poveștile lui Ramesh. El mi-a vorbit ca unuia care n-a mai văzut munte în viața lui, exagerând dificultatea traseului. Deci iată-mă

regretând că mi-am luat bocancii și hanoracul. Arăt ca un turist pământău, bine dotat la capitolul echipament, dar care n-a urcat niciodată mai sus de ultimul etaj al unui bloc, și chiar și până acolo, cu liftul. Îl invidiez pe Ramesh, care poartă aceeași pereche de adidași jerpeliți, aceiași blugi și același tricou verzui, peste care și-a tras o jachetă subțire de trening. Ramesh nu are rucsac, pentru că-și planificase să-l ducă pe al meu, numai că eu m-am împotrivit din răspuțeri. Și acum asud împovărat, de parcă aș căra pietre de moară, nu două tricouri, șosete de schimb, lanterna de frunte, plosca mov plină cu apă și pantalonii lungi cu fermoare ca să-i transform la nevoie în pantaloni trei-sferturi. Adevărul e că numai rucsacul gol-goluț, fără calabalâc, are o greutate considerabilă, pe care vânzătorul din Thamel a justificat-o invocând trăinicia mărfii. Auzi, Ramesh, îi zic într-un târziu, n-ai vrei să duci tu rucsacul? Sigur că da, Sega, îmi sare el în ajutor, mă bucur să-ți fiu de folos. Ei, parcă-i mai bine așa. Hm, totuși nu-i bine... Nu-i bine pentru că practic n-aveam nevoie de ghid pentru un drum ca ăsta, fără răscruci, fără tiroliene, fără podețe înguste peste ape repezi, fără stânci de escaladat, fără animale de pradă, fără nimic periculos în general. E un biet drum de costișă, ca toate drumurile de costișă. Aș putea merge dormind și nu m-aș rătăci. Însă nu dorm, pentru că mintea mea face calcule peste calcule și urzește gânduri veninoase. Cazare călăuză, masă călăuză, salariu călăuză... Îhhh, le adun pe toate și le înmulțesc cu trei, câte zile ar trebui să stăm aici, la Pokhara... Da' de ce să stăm atâtea zile? Parcă inițial era vorba de două... Mă cuprinde un soi de lehamite greoaie și mă opresc puțin să-mi trag sufletul la umbra unui arbust. Casc plictisit. Ai obosit, Sega? mă întreabă Ramesh grijuliu, așezându-se lângă mine. Hai că nu mai e chiar atât de mult până sus, maximum o jumătate de oră, estimează el. Ia o gură de apă, te rog, să-ți refaci

forțele. Uite care-i treaba, Ramesh, mârâi eu după ce iau plosca de la gură, mâine vreau să ne întoarcem la Kathmandu. De ce, Sega? sare călăuza mea. Avem ce face și mâine pe-aici. Mai sunt trasee superbe prin zonă. Ei, Ramesh dragă, cred că mie mi-a ajuns un singur traseu superb, cum îi spui tu. Mi-am făcut deja o idee despre locurile astea și am ceva de discutat cu șefii ăia ai tăi, deci cu cât plecăm mai repede, cu atât mai bine. S-a întâmplat ceva? se îngrijorează el, simțind în vocea mea puțină sodă caustică. Păi, deh, măi, Ramesh, s-a cam întâmplat... Am luat o mare țeapă, asta s-a întâmplat, na, mă eliberez eu de povara care mă apăsă mai tare decât a făcut-o rucsacul. Țeapă? întreabă Ramesh nevinovat. Așa se zice la noi când ești tras pe sfoară. Tras pe sfoară? Adică... păcălit, înțelegi? Am fost păcălit, Ramesh. Țepuit, cum s-ar spune. M-au jecmănit șefii tăi, asta mi-au făcut, îi mărturisesc cu obidă. Îmi pare tare rău să aud asta, Sega, se întunecă nepalezul, eram convins că ți-au pregătit un itinerar splendid, cu rafting, junglă, trekking – foarte frumos, după părerea mea... Nimic de zis, Ramesh, a fost foarte frumos și la rafting, și în junglă. Totul a fost splendid... mai puțin prețul! Dacă aș fi mers de capul meu, aș fi cheltuit o treime din cât le-am turnat lor în buzunare. Cu transportul, masa, cazarea și toate activitățile incluse. Bineînțeles, în cazul în care aș fi avut chef de excursii și drumeții prin Nepal. Însă n-am avut chef, Ramesh, n-am venit pentru așa ceva, pricepi tu? Și acum, pe bune, asta numiți voi trekking? închei eu, acru. Sega, răspunde Ramesh după câteva secunde de tăcere înghețată, în primul rând, tu n-ai vrut să mergi pe trasee dificile, țin minte. În al doilea rând, ai puțină răbdare până ajungem sus, la Sarangkot, de unde se vede Annapurna cel mai bine. Priveliștea-i de vis, te asigur. În al treilea rând, toți turiștii pe care i-am adus aici au fost deosebit de încântați. E și normal, ard eu mocnit. Dacă ai trăit doar printre

betoane, oțel și sticlă, mai tot timpul ascuns într-un birou după un calculator, până și dealul din față pare un Everest pentru care trebuie să te echipezi ca un alpinist profesionist. Dacă eu aș zice trekking unui traseu ca ăsta la mine în țară, m-ar râde până și curcile, zău așa. Nu se putea spune de la bun început *drum anost și prăfuit, cu mărăcini pe margini și cocioabe din loc în loc*? Nu, voi i-ați zis trekking... Înțeleg, face Ramesh încurcat. Dar ai să vezi mai sus, Sega, ce frumos o să fie, se căznește el să-mi transmită puțin entuziasm. Poate că se simte vinovat pentru traseul ales, poate că l-am rănit cu vorbele mele... Îl bat pe spate, liniștitor. Să știi că n-am nimic cu tine, Ramesh, vreau să fie foarte clar. Tu n-ai nici o vină. Ești un băiat cinstit și văd că-ți dai silința să fie totul OK. Te rog să mă ierți dacă am fost arțăgos, nu tu ești cel vizat. Și totuși, de curiozitate, ia zi-mi, cât îți iese la afacerea asta? Ramesh pleacă ochii și mai încurcat. Nu mă supăr dacă nu-mi răspunde. Dar nici nu renunț. Insist. Ia zi-mi, cât câștigi, hă? repet întrebarea. Ze... zece dolari pe zi, bâiguie stins nepalezul, de parcă el mi-ar fi băgat mâna în portofel, nu frații Devkota. Să știi că nu-i prea mult, roșește el, privind în pământ. Nu-i puțin, dar nici prea mult nu-i... E rândul meu să plec ochii, rușinat. Probabil că acum se gândește că reputația lui de ghid montan e compromisă, că turistul din România îl percepe ca pe un ticălos lacom după bani. Ar fi o tâmpenie să-l consolez după toate astea, să-i zic cât de puțin înseamnă zece dolari pentru un vestit, fie el și cerșetor la metrou. E prea târziu să mai dreg busuiocul și nici nu cred că mă pricep s-o fac ca lumea. Mă pricep de minune să rănesc oamenii, asta da. Dar, la drept vorbind, cine i-a stabilit tariful lui Ramesh? Eu? Sau frații Devkota? De ce să mă simt vinovat?... Ce ticălos ipocrit sunt... După trei luni stacojii la Osho, iată că cenușiul cel murdar a redevenit culoarea triumfătoare a sufletului meu... Îmi înghit vorbele

și pornesc din nou la drum, cu pași apăsați, scuipând cu năduf în praful drumului. Ramesh mă urmează abătut, cu rucsacul meu în spate.

Următoarele două ceasuri le petrecem în tăcere. Mărăcinii au făcut loc livezilor, grădinilor de zarzavat și coșmeliilor din care încep să se reverse prichindei. Picii se agață ca ciulinii de mine: dă și mie, nenea, dă și mie, dă și mie... Ce imagine familiară! Dar ce reacție mărinimoasă: de la dugheana părăginită cumpăr toate pungile de pufuleți, plus câteva pachete de biscuiți și jumătate din naveta cu sticle de Coca-Cola. Totul are însă un preț. Dragi copii, vă rog să stați cuminți la poză, așa, bravo, clic, vă mulțumesc, poftă bună, pa, pa... Proprietarul dughenei aleargă după mine ca după o stea de cinema, să-mi ofere o Coca-Cola gratis, de bucurie că i-am cumpărat aproape toată marfa. Îi pasez sticla lui Ramesh, care o golește dintr-o sorbitură. Gata, să mai zică cineva ceva... I-am cumpărat pe toți! Sunt ai mei cu toții! Ai mei sunt! Râd singur, ca un nebun, sub soarele din ce în ce mai fierbinte, care mă lovește fix în moalele capului. Mi-am luat de toate în rucsac, mai puțin pălăria, fir-ar ea să fie de pălărie, cum am putut s-o uit la hotel? M-am săturat de urcuș și de căldură. „Urcuș” e, desigur, un cuvânt exagerat; panta-i foarte lină. Mai e mult până la Sarancumîizicitu, Ramesh? Nu, Sega, în jumătate de oră ajungem la Sarangkot și atunci să vezi ce priveliște, se dezmoștește călăuza mea. Ramesh, îl tachinez eu, zici jumătate de oră de vreo două ore... Jumătate de oră mai avem, pe cuvântul meu de onoare! Bineee, vezi că ți-ai dat cuvântul, să știi că pun cronometrul. Pune-l, Sega, acceptă el stoic. Sigur că nu-l pun, am vrut doar să-l ațâț, ce-o fi crezut, he-he-he! M-a înnebunit de cap soarele ăsta... Am început să halucinez... Am impresia că sunt într-o sală de meditație friguroasă, cu picioarele încrucișate sub mine, pe o grămadă de perne cenușii cu puișori cafenii deasupra, neclintit ca un Buddha,

inspirând și expirând caaalm, atent la senzații, din creștet până-n tălpi... Din fericire, Shiva ține cu noi. De la înălțimea sălașului său, despre care Ramesh mi-a destăinuit că se află pe muntele Machhapuchhre, ochiul ager al zeului zărește cele două furnicuțe umane, care se luptă cu toropeala pe un drum plictisitor de țară. Și astfel, zeul cheamă iute niște nori să acopere cerul de deasupra călătorilor, ca să se facă o bucățică de umbră și un strop de răcoare. Hei, Shiva! Un strop am zis, nu o ploică! Alo, se-aude? Nu se-aude. Toarnă cu găleata, așa că ne refugiem sub streășina uneia dintre colibele de la marginea drumului. Ramesh e posomorât. Ce-ai, măi, Ramesh? Țsta-i un semn că Shiva s-a mâniat pe mine, vai, vai, vai! se tânguie el. Ce-ți veni, omule? A dat ploaia asta special ca să mă distrugă, ca să-mi arate că sunt o călăuză nevrednică, o călăuză care a ales un traseu la capătul căruia n-o să se vadă azi nici o Annapurnă din cauza norilor, vai, vai, vai, *Om Namah Shivaya, Om Namah Shivaya, Om Namah Shivaya...* Ce faci, Ramesh? Mă-nchin, ce crezi că fac, Sega? Nu mă-ntrerupe, te rog! Poate se-ndură... *Om Namah Shivaya, Om Namah Shivaya, Om Namah Shivaya...* Deznădăjduit, Ramesh se șterge de apa care-i șiroiește pe față, amestecată cu vopsea roșie de la bulina din mijlocul frunții. S-a dus și *tika*, oftează el pierdut, gata să izbucnească în plâns, privindu-și mâinile înroșite. Hei, Ramesh, ai să vezi că totul o să fie în regulă, îi dau eu un ghiont prietenesc, de ce te frământă atâta? Ai să vezi că soarele o să apără din nou și norii o să se risipească până ajungem noi la Sarancumspuitu. Apropo, cât mai avem? Vreo jumătate de oră, aproximează el. Dau ochii peste cap, dar nu-i mai reproșez nimic, ci continui să-l îmbărbătez, ca să-mi spăl și eu păcatele. Așa, vezi, Ramesh? În jumătate de oră o s-ajungem la Saranālaaltāu și acolo o să ne aștepte Annapurna proaspăt ieșită din nori, ca o fecioară de sub duș. Ramesh zâmbește. Parcă i-a mai venit inima la loc.

Pesemne l-a încântat comparația cu fecioara... Chiar crezi asta, Segă? Tot atât cât crezi tu în Shiva, dragul meu Ramesh. O să fie bine, ai să vezi. Offf, Segaaa, suspină Ramesh adânc și lacrimile încep să-i curgă pe obraji, împreună cu apa de ploaie și cu vopseaua roșie de la *tika*, să știi că eu nu te-am jecmăniit, martor mi-e Shiva de pe Machhapuchhre-eee-he-heee! Abia mă descurc cu banii, să știi, dar niciodată, niciodată n-am furat de la cineva! Ramesh, uită-te în ochii mei și ascultă-mă cu atenție, te rog! Așa... Ei bine, Ramesh, eu sunt un vestic paranoic și năzuos, cu alte cuvinte un mare idiot. Zece dolari pe zi nici nu contează *in the grand scheme of things*. Ce mă deranjează e că frații Devkota m-au dus de nas. Problema mea nu ești tu și nu vei fi tu, ci șefii tăi. Așa că te rog să mă ierți dacă te-am supărat, am făcut-o fără să vreau, orbit de sentimente negative pentru cei care mi-au tras-o fără scrupule. Ești o călăuză nemaipomenită și mă bucur foarte tare că te-am cunoscut. N-o să te uit niciodată, *my friend*. Și acum, hai să mergem, văd că a stat ploaia...

Ramesh s-a înviorat ca prin farmec, odată cu natura. Ar fi în stare să-mi care zece rucsacuri, dacă aş avea. Îmi simt și eu inima ceva mai ușoară, cu un rucsac de remușcări mai puțin. Parcă am fi prins aripi, așa de repede parcurgem ultimii trei-patru sute de metri până la Saranloculăla promis. Drumul ne duce pe un platou cât un teren de fotbal, acoperit de o pajiște pitică, înflorată, în mijlocul căruia se înalță o *stupa* în cinstea lui Buddha. *Segă, look!* strigă Ramesh, luminându-se la față. Mă uit și rămân cu gura căscată și cu respirația tăiată. Sub ochii mei încă neacomodați cu grandoarea peisajului, norii lăptoși se destramă ca un vis în zori, dezvelind colții albi și ascuțiți ai masivului Annapurna. Uite, acolo-i Annapurna I, 8.091 de metri, se avântă Ramesh. Ah, uite și Annapurna II, 7.937 de metri, vibrează nepalezul din toată ființa. Între ele,

Machhapuchhre – muntele cu două vârfuri în coadă de pește! Vai, Sega, ai avut mare dreptate, se emoționează el, norii s-au retras cu totul. De-ai ști ce mult înseamnă asta! Shiva ne-a zâmbit de pe Machhapuchhre, Shiva ține la tine, Sega! Shiva ține cu noi...

Ramesh și-a respectat promisiunea cu vârf și îndesat; mai ales cu vârf, iar asta nu-i un joc de cuvinte. La poalele măreției de piatră, așezările umane sunt împrăștiate ca o mână de grăunțe, iar drumurile par niște firicele de ață albă. Pe partea opusă, coline împădurite străjuiesc marele lac Phewa, cât o băltoacă, pe marginea căruia se văd căsuțele viu colorate ale Pokharei, ca niște gămlii de chibrit. Măi, Ramesh, da' văd că am urcat ceva până aici, constat privind roată. Ramesh profită de uimirea mea ca să-și etaleze talentele de călăuză. He-he, nici n-ai simțit când am urcat, nu-i așa, Sega? Am reținut că nu prea-ți place muntele, așa că am ales special acest traseu, ca să nu te obosesc, îmi dezvăluie el secretul. Dragul meu Ramesh, te rog să mă ierți pentru mofturile mele, de-abia acum ți-am înțeles strategia. Ți mulțumesc, dar acum hai să coborâm, că se aude gongul și sunt lihnit de foame...

Când au trecut două ore? Îmi ia ceva să mă dezmořesc și încă pe atât să mă dau jos din pat. Cu toate astea, mă simt ușor, despovărat. Culorile și sunetele îmi par neobișnuit de vii și parcă aș pluti într-un ocean de pace. Mă simt liber și plin de o iubire fără obiect, luminoasă și caldă. Îmi vine pur și simplu să îmbrățișez cu inima întregul univers și să-i spun „Te iubesc!”... Cine știe, poate că sub glazura aia albă chiar au ascuns pilula albastră și pilula roșie. Le-am înghițit pe amândouă și m-am trezit între lumi.

Sega, mă întâmpină voios voluntarul la intrarea în cantină, văd că ți-au priit aspirinele... Aspirinele?!... Altceva n-avem pentru răceală, și îndrumătorul a hotărât să-ți dăm

două deodată, ca să te punem cât mai repede pe picioare. Sperăm să nu mai fie nevoie de medicamente, pentru că influențează meditația. Ceai poți să bei cât dorești!

Așadar, n-am fost decât un pic *high* de la aspirine. Și, de vreme ce efectul a trecut, n-ar trebui să mă surprindă prea tare faptul că am luat-o din nou la vale, că Annapurna s-a ascuns iarăși în nori, că Machhapuchhre m-a lăsat în coadă de pește, că stihiiile din subconștient s-au dezlănțuit și mai aprig asupra micuțului Buddha din Segă... Cum te simți? mă întreabă îndrumătorul când mă așez în fața lui. Așa și așa, îi răspund. Așa și așa, cum? mă pune el să dezvolt. Așa – adică mi-a scăzut temperatura, mulțumesc pentru aspirine. Și așa – adică nu prea mă descurc cu mine însumi. Ies la suprafață tot felul de lucruri... Obsesii... Mi-e capul plin parcă de cioburi tăioase, nu de gânduri... Nu pot rămâne imparțial, nu le pot face față, mă copleșesc, sunt confuz și cred că am înnebunit. Mintea mea e ca un aparat de radio la care cineva, nu știu cine, se tot joacă cu frecvențele. De fapt, parcă nici n-ar fi mintea mea, parcă eu aș fi al ei... Nu mai pot deosebi visele de realitate și mă tem că, de fapt, nici n-am știut vreodată ce-i realitatea... Sau poate că sunt prins între vis și realitate. Nici nu dorm, dar nici treaz nu sunt. Cum e mai rău. Nu mă pot trezi, dar nici nu mai pot să adorm... O parte din mine vrea să mă țină-n lumea închisă, iar cealaltă mă-mpinge înainte, să văd lucrurile așa cum sunt în realitate... O parte din mine mă vrea în lumea care tocmai se sfârșește, iar cealaltă mă trage spre lumea care abia începe... Of, of, of, rău am făcut că am luat ambele pilule, domnule îndrumător! Trebuia să aleg una și gata! Roșie, albastră – ce mai conta culoarea? Dar eu le-am luat pe amândouă, înțelegeți, domnule îndrumător? Le-am luat pe amândouă și am rămas între lumi, nici *dincoace*, nici *dincolo*... Segă, observă senzațiile, lasă scenariile. Observă senzațiile și atât, fără să te lași sedus,

fără să respingi, fără interpretări. Știu că e greu, te-ai obișnuit să te pierzi în filmele pe care le rulează mintea, ceea ce, într-adevăr, e o formă de nebunie. Numai că acum ai început să vezi cum stau lucrurile, și asta-i extraordinar! Ești pe jumătate eliberat! Siddhartha Gautama a ajuns Buddha după șase ani de practici extreme și după un lung șir de vieți din ce în ce mai libere de *sankhārā*. Tu ești la început, Sega. Duci în spate un sac plin de *sankhārā*, pe care abia îl descoperi. Să nu uiți însă nici o clipă faptul că ai ales să vii aici, e foarte important! Tot ce ai de făcut zilele astea e să te concentrezi exclusiv asupra procesului de învățare, și nu asupra rezultatelor, pentru că altfel vei fi dezamăgit. Vipassana nu-i o pilulă magică. Îți reamintesc vorbele lui Goenkaji de la sfârșitul fiecărui discurs: e nevoie de muncă fără întrerupere și fără așteptări. Rămâi ora asta în sală pentru că urmează noi instrucțiuni și apoi te las să te întorci în cameră, să mai stai în pat. Nu să dormi, ci să meditezi. Adică să muncești. OK?

Noile instrucțiuni: senzațiile trebuie recoltate din creștet până-n tălpi, dar și înapoi, din tălpi până-n creștet, fără să uităm de *anicca* și fără să ne pierdem echilibrul... Până seara, sunt tulbure la loc. Îmi vâjâie capul, răsuflu greu și fierbinte, am frisoane, ochii îmi fierb în găvane, mi s-au înfundat nasul și urechile. Sunt ros de boală și înecat în depresie. Noroc cu voluntarul care-mi strecoară în palmă încă o doză. Strâng pilula în pumn, ca să nu fiu tentat să mă uit la culoare. Roșie sau albastră, vreau să ajung cât mai repede într-o lume sau alta, mi-e indiferent care. Între două lumi e cumplit, mai cumplit decât între două vârste... Nici într-una, nici în cealaltă – parcă aș fi pe nicăieri. Parcă n-aș fi... Sega, îmi șoptește inocentul meu dealer, te rog să iei aspirina după discurs, înainte de culcare, nu acum, bine? Nici nu începe Goenkaji să cuvânte, că eu – hap! –

ajung din nou *high as the sky*, de nu mai știu pe ce lume sunt.

Mai aveți patru zile. Ați făcut primii pași pe calea arătată de Buddha. Dhamma nu e o cale pesimistă. Dhamma ne învață să acceptăm adevărul amar al suferinței, însă ne arată și cum să ieșim din povestea asta. Astfel, putem spune că Dhamma e o cale realistă și optimistă.

Desigur, există piedici în calea noastră. Sunt cinci factori inhibitori, cinci inamici puternici. Primii doi sunt pofta și aversiunea. Poftind la senzații subtile sau la nibbāna e totuna; aceasta e calea opusă eliberării. Același lucru se poate spune și despre aversiune... Alt dușman e toropeala. Deși ați dormit toată noaptea, ați pițit când meditați. Toropeala e cauzată de impuritățile mentale sau de angajamentul superficial în meditație, fără convingere. Alternativ, puteți simți o mare agitație, impuritățile nelăsând mintea să se liniștească, împiedicându-vă să practicați Vipassana. Cel mai mare dușman e însă îndoiala, fie că vă îndoiiți de îndrumător, de tehnică sau de voi înșivă. Acceptarea oarbă nu este benefică, dar nici îndoiala la nesfârșit. Atâta vreme cât rămâneți în dubiu, nu veți face nici măcar un pas pe cale. Dacă ceva nu e clar, discutați chestiunea cu îndrumătorul și înțelegeți lucrurile cum trebuie. Practicând așa cum vi se cere, rezultatele se vor arăta negreșit. Vipassana nu funcționează miraculos, ci pe baza legilor naturale. Mulți sunt cei care i-au cunoscut binefacerile, din timpul lui Buddha și până în prezent. Profitați de zilele care au mai rămas pentru a face pași fermi pe calea eliberării, pentru a vă bucura de adevărata fericire...

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite.

Sega, vrei să-nnoptăm acolo? Nu știu ce să zic, Ramesh, îi răspund cântărind din ochi tăblița ruginită pe care scrie

Nirvana Guesthouse – *Nirvana* cu albastru, *Guest house* cu roșu. Cât o fi cazarea? S-ar putea să fie mai scumpă, Sega, puținii se-ncumetă, e un traseu mai dificil. Turiștii preferă traseele umblate, ca să zic așa. Tu ce părere ai, îl întreb, merită osteneala? Sega, trebuie să-ți mărturisesc că n-am ajuns la pensiunea asta, însă din câte am înțeles e tare frumos acolo, se poate vedea răsăritul de pe terasă. Numai că avem de urcat din greu, poteca e îngustă și foarte abruptă, o să ne apuce noaptea pe drum, s-ar putea să ne rătăcim, e destul de periculos... OK, atunci coborâm înapoi la Pokhara, hotărâsc eu fără să mai stau pe gânduri. La urma urmei, calea știută e mai scurtă și mai ușoară.

O luăm în jos, pe cărarea flancată de tufe bogate, cu frunze mari, inconfundabile, ca niște palme cu degete lungi. Nu cumva e... *Yes it is, Sega*, îmi ia Ramesh vorba din gură. *This is marijuana*, poți culege câtă vrei, că-i destulă și-i gratis. Și-i bună, ți-o jur!

Carcera

Se spune că atunci când atingi iluminarea e ca și cum te-ai trezi dintr-un vis. Eu aș fi vrut să rămân în visul cu Yoko, din care m-am trezit azi-dimineață plângând, cu genunchii la gură, ghemuit ca un avorton slobozit într-un șanț. Se făcea că intrasem în ea, era cald și bine înăuntru, metamorfoza începuse, dar s-a întâmplat nu știu ce și ea m-a expulzat prea repede, afară în frig, înainte să mă transform pe de-a-ntregul. M-am trezit o crisalidă pe jumătate ieșită din cocon. M-am trezit aproape fluture. Oare ce mai sunt eu acum? O omidă care se chinuie să zboare? Sau un fluture care se târăște?

Înainte să începem meditația de dimineață, îl rog pe îndrumător să-mi dea voie să mă reazem de ceva pentru că nu mai pot. Mă doare și când respir. Mai ales când respir. Mi-a trecut febra, dar răceala nu și încă mă resimt. Probabil că arăt jalnic, de vreme ce îndrumătorul *mă roagă* să mă așez la perete, lângă un nepalez la fel de distrus ca mine. În timp ce-mi aranjez pernele unele peste altele, privirile ni se intersectează pentru o fracțiune de secundă. Ah, de nu ni s-ar fi intersectat... El e! Gâgâitorul! Nu era mai bine dacă-i tăiam capul de-adevăratalea? De la el m-am pricopsit cu răceala, uite cum se-nvâрте roata suferinței... Cel care tușește ca o găscă trăgându-și muci de zece ori pe minut sunt eu acum, ga-ga-ga! Caaalm, Sega, te răfuiești cu el mai încolo, lasă gâgâitorul și concentrează-te, culege senzațiile cum tocmai ți s-a explicat, pe zone extinse, examinând simultan părțile simetrice ale corpului. Așaaa, începe cu cele două emisfere deodată, continuă cu fruntea, după aia cu obrazii, cu nasul, cu amândouă buzele, cu bărbia, cu gâtul, cu ambele brațe până în vârful degetelor, apoi cu pieptul, cu abdomenul, cu ce se mai află sub abdomen, cu spatele, cu fesele, cu picioarele și ia-o de la capăt, ga-ga-ga, cu atenție, răbdare și echilibru... Adorm după două ture, și nici alea complete. Atenția mi-a alunecat de-a lungul brațelor direct în somn. Capul mi-a căzut în piept și a rămas acolo până s-a auzit gongul. Nici o surpriză până aici. Surpriza vine abia după micul dejun, odată cu bilețelul pe care îl primesc la întoarcerea în sala de meditație. E un bilețel destul de criptic, pe care scrie doar atât:

9.00–11.00 / Celula #11 / Sega

Hm, de două ori 11 și numele meu în același context... Interesante coincidențe. Totuși, mă preocupă mai mult cuvântul „celulă”. Îl rog pe voluntarul care mi-a înmănat bilețelul să-mi explice. Ai să afli, îmi răspunde nepalezul,

făcând pe misteriosul. Păstrează biletul, îmi mai spune el. Păstrez biletul și mă așez, cuminte, la locul meu. Nu trec nici zece minute și îndrumătorul ne cere, mie și altor câțiva, să ne ridicăm și să-i urmăm pe voluntari. Cum e și firesc, în capul meu încolțesc tot felul de întrebări. Da' ce-oi fi făcut? O să fiu pedepsit pentru cât de rău am meditat? Sau pentru că nu prea am meditat și mai mult am dormitat? Dacă mi-au citit gândurile care-mi tot trec prin cap de câteva zile și acum mă pun să ispășesc pentru ele? Chiar dacă nu ți le-au citit, paranoicule, ai de ispășit pentru gândurile tale, ce credeai? Ga-ga-ga! Urcăm până la pagodă sub escortă și intrăm într-o clădire care arată ca o temniță. Ba bine că nu, e chiar o temniță. Ne deplasăm unul după altul, pe un coridor îngust, slab luminat, prevăzut din doi în doi metri cu uși larg deschise spre întuneric beznă. Celulele... Înainte să trec pragul celulei mele cu numărul 11, voluntarul îmi pune mână pe umăr și mă privește de parcă ar urma să fiu executat pe scaunul electric. Segă, mă anunță el grav, trebuie să te închid aici două ore, asta-i regula. Nici o problemă, îi răspund dezinvolt. Bezna nu mai are taine pentru mine, după *Frumusețea întunericului* de la Osho. Când intru însă în spațiul strâmt, cât un cub cu latura mai mică decât înălțimea mea, fără barem o fereastră, simt cum începe să mă strângă cămașa în spate. Asta da Vipassana în izolare, îmi zic ca să prind curaj. Nu-ți fie teamă, mă vede voluntarul că șovăi, sunt prin preajmă. Dacă te sperii, dacă-ți vine să faci pipi, dacă ți se face rău, dacă vrei să bei apă sau orice altceva, bați și eu vin să-ți deschid. Stai liniștit, că nu ești la închisoare, mă asigură el pentru ultima oară, în timp ce ușa se închide cu un scârțâit sinistru. Tot ce mai aud, în afara respirației mele precipitate și a inimii care îmi bubuie în piept, e zgomotul înfundat al zăvorului tras de voluntar. Tare groasă trebuie să fie ușa asta, mă surprind gă-gâ-gândind. Doar câțiva stropi de

lumină se mai strecoară acum înăuntru, prin gura de aerisire de deasupra ușii, făcând întunericul să pară și mai gros decât este. Întind mâinile în lateral și ating pereții. Încerc să mă îndrept, însă dau cu capul de tavan. Practic, spațiul mă obligă ori să mă chircesc, ori să adopt postura de meditație. Aleg a doua variantă. Ca să nu mă simt singur, Goenkaji începe să-mi doinească în păli, dintr-un difuzor nevăzut, încastrat probabil în tavan. Vocea lui de brotac afon îmi dă fiori. Dar nu pot rămâne așa speriat la nesfârșit, e timpul să mă apuc de treabă. Înainte să mă cufund în meditație, mă gândesc pentru o clipă la temutele carcere din închisorile comuniste, unde deținuții fie înnebuneau, fie Îl zăreau pe Dumnezeu, ceea ce poate că e totuna. Sau poate că nu... Cum să Îl zăresc pe Dumnezeu, când nici măcar pe mine nu mă mai pot zări în bezna asta? Ga-ga-ga? Nefiind nimic de zărit și nemairămânând nimic de gândit, închid ochii și încep să culeg senzațiile meticuloș și simetric, din cap până-n picioare și înapoi, până când pereții celulei cad în lături, ca niște bucăți de carton, lăsându-mă în fața unei scene cu mult sclipici și fum de discotecă... Ahaaa, ga-ga-gaaa, deci toată treaba cu celula n-a fost decât o păcăleală, o vrăjeală ieftină, o scamatorie, o simplă butaforie, constat eu ușurat. Pe culoar, se aud vag niște bubuituri. Sunt bătați într-o ușă. Cineva se cere afară. Aud un „Heeeelp!” prelung și firav, apoi clănțănitul scurt și rece al unui zăvor, urmat de scârțâitul înfiorător al ușii care se deschide. Și din nou liniște. Mă întorc repede la ale mele, căci pe scenă tocmai și-au făcut apariția măicuțele din *Jandarmul și extratereștrii*, din păcate fără Louis de Funès printre ele. Ca să umple golul, măicuțele execută un dans sincron în stil bollywoodian, pe ritmuri de conga, după care se grupează în șir indian, începând să se miște precum fetele de la Căpâlna. Bum-bum-bum în alte uși, ga-ga-ga. Măicuțele de la Căpâlna se deplasează acum spre partea stângă a scenei,

unde se aprinde un reflector care luminează intrarea într-o peșteră. Pereții peșterii pâlpaie, roșu încins, de parcă ar fi făcuți din lavă topită. Impresionant efectul. Bubuituri îndepărtate, dintr-o altă lume, dintr-o altă realitate. Scoțându-și pălăriile albe cu boruri largi, răsucite în sus, măicuțele salută voioase, fără să rupă rândurile. Se aud bubuituri, stins. Șirul indian se apropie de intrarea în peșteră cu pași mici, abordând refrenul final, care seamănă cu *Singing in the Rain*. Versurile sunt însă altele: *Hell, oh, we go to Hell, oh, well, we go to Hell*, cântă măicuțele în cor, din toată inima. În iad, o, noi mergem în iad, ei bine, noi mergem în iad, repetă ele neobosite, din buza peșterii cu pereți incandescenti. Ce divină comedie! Bubuituri insistente, scârțâit de ușă, undeva, departe. Păstrând șirul indian, măicuțele pășesc pe rând în peștera ai cărei pereți incandescenti încep să se contracte spasmodic, ca o gură hrăpăreață, înghițind preacucernicele dansatoare aproape pe nemestecate. Măicuțele cărora încă nu le-a venit rândul nu par să se sinchisească de groaznicul sfârșit ce le așteaptă. Ele intră în peșteră cu zâmbetul pe buze, de parcă ar fi drogate. Abia când n-a mai rămas nici una mă pocnește revelația. Emoționat, mă ridic în picioare și aplaud frenetic... Peștera cu pereți roșii ca para focului nu-i altceva decât o uriașă vulvă excitată, continuată cu un vagin strâmt, dar foarte elastic. Blajinele măicuțe au dispărut, ca să zic așa, într-o pizdă cât toate zilele. E rândul meu să bat în ușă. Vreau afară!

All right, pussy, pussy, pussy! Come on in, pussy lovers! All right, we got white pussy, black pussy, Spanish pussy, yellow pussy, we got hot pussy, cold pussy, we got wet pussy, we got smelly pussy, we got hairy pussy, bloody pussy, we got snappin' pussy, we got silk pussy, velvet pussy, Naugahyde pussy, we even got horse pussy, dog pussy, chicken pussy! Come on, you want pussy, come on in,

pussy lovers... Nu, mulțumesc, domnilor Tarantino și Rodriguez, eu acolo nu mai intru. Nu mai vreau nici o *pussy*, eu o vreau pe Yoko a mea! În ea s-a deschis poarta prin care aș fi putut să mă nasc din nou din moartea aia clinică în care intrasem până s-o cunosc... Yoko, îmi pare așa de rău că nu te-am iubit decât pe jumătate, că nu te-am dorit decât pe jumătate, că nu sunt decât o jumătate care-și caută cealaltă jumătate... Haideți, domnule Sega, nu vă mai lamentați, ați visat urât și acum v-ați trezit. Cu tot respectul, domnule Freud, vă asigur că n-a fost un vis, ci un spectacol în toată regula, o producție cât se poate de reală a minții mele, pe care am urmărit-o cu sufletul la gură, perfect lucid. Adică am știut tot timpul că mă aflu aici, la Dharmashringa, într-o celulă și că meditez, deci nu se poate să fi visat. În cazul acesta, domnule Sega, permiteți-mi să vă ofer propria mea interpretare. Vă rog, domnule Freud... E limpede ca bună ziua, domnule Sega. Sexualitatea și religia sunt temele dumneavoastră predilecte. Mântuirea și sexul sunt obsesiile dumneavoastră. Pur și simplu nu puteți renunța la una în favoarea celeilalte. Nu puteți concepe mântuirea fără sex și nici sexul fără mântuire. Altfel spus, dumneavoastră năzuiți spre o mântuire sexy, dacă-mi este îngăduit. Simțindu-vă însă vinovat pentru o asemenea îndrăzneală, ați încercat din răsuputeri să vă reprimați instinctul, căutând refugiul în creștinism, un eșec, sau în Buddha, Dhamma și Sangha, probabil alt eșec. Creștinismul v-a cadorisit cu ideea pedepsei veșnice, pe care v-ați însușit-o resemnat, într-un mod foarte ingenios, autocondamnându-vă, autoflagelându-vă, autocompătîmîndu-vă, autoanulându-vă. Și, uneori, autoadulându-vă, firește. Cu alte cuvinte, pentru a evita încă un gerunziu, ați oscilat puternic între o extremă și alta, până v-ați pierdut simțul centrului. Noroc cu simțul găurii. Glumesc. Știu că suferiți. De aceea și glumesc. Suferința

dumneavoastră e o glumă... Nu a râs și Buddha când s-a trezit? Ceea ce vă mai poate salva, domnule Sega, e stăruința sinceră de care dați dovadă în a vă descoperi, o calitate a dumneavoastră chiar mai pronunțată decât pornirea de a vă acoperi urmele. În fond, câți bărbați reușesc cu adevărat, dragă domnule, să se descopere? Să se desprindă? Să iasă din burticile mămicilor și să facă singuri-singurei pași în necunoscut? Puțini, domnule Sega, vă asigur. Foarte puțini. Bărbații aceia sunt exploratorii... Noi, ceilalți, suntem duși prin viață de mânuțe, dragă domnule. De frica singurătății, de teama de a rămâne de capul nostru, căutăm mereu surogatele mămicilor noastre, care să ne ocrotească, să ne primească înăuntru, mănțelegeți? Căutăm iubiri-mămici, idei-mămici, idealuri-mămici, jucării-mămici, lucruri-mămici, ființe-mămici, slujbe-mămici, societăți-mămici, religii-mămici – ca să fiu mai explicit. Din același motiv, domnule Sega, îi ridicăm pe tăticii noștri pământești la rang de tați cerești, ca să ne conducă destinele când cu bomboane mentolate, când cu nuielușe, căci nu putem trăi altfel decât cu recompense și pedepse. Da, domnule... Tații cerești sunt făcuți după chipul și asemănarea tăticilor noștri pământești: tandri și geloși, senini și mânioși, discreți și abuzivi, blânzi și violenți, generoși și inaccesibili, protectori și răzbunători, iubitori și nimicitori. Ați remarcat, desigur, că tot folosesc pluralul. Nu întâmplător. Câte minți, atâtea dumnezei sau câte bordeie, atâtea dumnezeie, domnule Sega, acesta-i adevărul. Acestea sunt preocupările celor care dorm și nu s-au trezit încă. Acestea sunt preocupările oamenilor-copii, când leșurile micuțelor lor vise gonesc pe furioasele ape, da, da, pe furioasele ape... Dar oamenii-care-nu-s-nici-fluturi-nici-omizi, domnule Freud? Cu ei cum rămâne? Cu ei rămâne între lumi, domnule Sega, și între lumi trebuie să te descurci de unul singur, asta-i marea încercare, căci între

lumi nu-s călăuze. Dar să revin. Dumneavoastră, domnule Sega, ați fugit cândva, demult, într-o lume închipuită, lăsând un copilaș de izbeliște. Haideți să-i zicem copilașului Gheorghită. Ei bine, Gheorghită s-a ascuns în catacombe de furia tatăului-balaur, departe de lumina soarelui, în întuneric, precum Newt în filmul *Aliens*. Poate că nu cunoașteți limba engleză atât de bine, de aceea vă voi traduce: *newt* înseamnă salamandră sau, dacă vreți, pui de balaur... Fiți foarte atent la senzații, domnule Sega! Observați-le. Învățați să acționați. Dezvățați-vă să reacționați. Fiți dârz, ca Ripley. Numai așa-l veți putea găsi pe Gheorghită, puiul de balaur. Numai așa-l veți putea salva. De *aliens* nu veți scăpa, dar asta-i și ideea. Învățați să conviețuiți, domnule Sega, respectați *sîla*, nu vă mai repeziți să ucideți, căci crimele se întorc inevitabil împotriva dumneavoastră, asta-i legea firii. Ia imaginați-vi-l pe Gheorghe pozând surâzător lângă balaur, renunțând să-i mai reteze capetele și să-i mai bage sulita-n coaste. N-ar fi o poză de familie reușită? N-ar fi în lume mai multă pace, armonie și iubire? În concluzie, renunțați să mai căutați mântuirea, domnule Sega-ga-ga-ga, căci nu e sexy deloc. Mântuirea-i o întoarcere în uter și, prin urmare, o nesfârșită neplăcere, nu iertare, necum eliberare. Căutați-l pe Gheorghită și scoateți-l de-acolo de unde s-a ascuns de frică. Fără el, n-o să mergeți mai departe. Găsiți-l pe Gheorghită și lăsați-l să crească. Și într-o bună zi el va fi Gheorghe. Nu sfântul, ci exploratorul. Omul liber. Și nu plecați urechea la cumătrul Jung, căci dumnealui e-un visător, îl știu prea bine. Ascultați-l pe jupânul Goenka:

Au trecut șapte zile. Au mai rămas trei... Sunteți aici ca să cunoașteți prin experiență directă adevărul despre voi înșivă și să înțelegeți ce este suferința. Corpul și mintea sunt cele două aspecte ale fenomenului uman. Ambele trebuie observate cu atenție. Nu putem cunoaște corpul prin

experiență directă fără să conștientizăm ce apare în corp, și anume senzația. În mod asemănător, nu putem observa mintea separat de ceea ce apare în minte, și anume gândul. Până când o reacție mentală ajunge însă în plan conștient, ea se multiplică în adânc, devenind atât de puternică, încât mintea e copleșită. Efortul care trebuie făcut este de a observa fără a reacționa, pentru a nu genera o nouă sankhārā. Dacă nu reacționați, o mai veche sankhārā iese la suprafață și manifestă o senzație fizică... În cele trei zile rămase va trebui să observați fără întrerupere senzațiile fizice nu doar în timpul orelor de meditație, ci și în restul zilei. Când mergeți la culcare, închideți ochii și observați senzațiile. S-ar putea ca uneori să nu dormiți bine, alteori deloc. E în regulă. Rămâneți în pat, continuând să observați senzațiile cu calm. Dacă vă veți lupta cu insomnia, veți crea tensiuni care vă vor stoarce de energie pentru ziua următoare. Nici să vă impuneți să meditați toată noaptea nu e bine. Dacă vă vine să adormiți, adormiți. Dacă nu, rămâneți relaxați, continuând să observați senzațiile... Nibbāna nu poate fi atinsă până când nu este eradicată și cea de pe urmă sankhārā – aceea care duce la o viață viitoare într-unul din planurile inferioare ale existenței. Aici faceți primii pași pe drumul spre planurile superioare. Felicitări, e meritul vostru. Dacă veți continua să înaintați cu calm, fără grabă, mai devreme sau mai târziu veți descoperi că întreaga structură fizică e un flux de apariții și dispariții. Toate senzațiile grosiere, solidificate se vor fi dizolvat atunci. Veți simți că întregul vostru corp este, de fapt, un ocean de vibrații subtile. Deși sublim, acest stadiu nu reprezintă țelul suprem, destinația, și nu trebuie să vă atașați de el.

Așa cum există cinci dușmani care caută să vă abată din drum, există și cinci aliați, cinci facultăți sănătoase ale minții, care vă ajută și vă susțin. Dacă-i păstrați alături pe acești cinci aliați destoinici, nici un dușman nu vă poate înfrânge.

Primul aliat este credința, devotamentul sau încrederea. Fără acest aliat nu puteți munci, căci sunteți mereu epuizați, roși de îndoială. Al doilea aliat este efortul însoțit de înțelegerea corectă. Conștientizarea este al treilea aliat. Putem conștientiza doar prezentul, doar acest moment. Nu putem conștientiza trecutul; tot ce putem face e să ni-l amintim. Nu putem conștientiza viitorul, ci doar să ni-l imaginăm. Al patrulea aliat este concentrarea, care trebuie să fie liberă de orice închipuire, poftă sau aversiune. Înțelepciunea este cel de-al cincilea aliat. Vorbim despre acea înțelepciune pe care o dezvoltăm în noi înșine, nu cea pe care o preluăm din discursuri, din cărți sau din analize intelectuale.

Continuați să creșteți în Dhamma. Ieșiți din suferință și bucurați-vă de adevărata fericire, aici și acum.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite.

Fugarul

La gândul că au mai rămas doar două zile, m-am lăsat cuprins de un soi de dor de ducă. Și dorul ăsta a declanșat o serie de senzații greu de suportat. Totul a început cu un ușor neastâmpăr, care s-a transformat curând în frământare și pe urmă în zbucium. N-au trecut bine primele două ore de meditație din antepenultima zi, că am și dat în clocot. Iar acum îmi vine să mă ridic și să rup hainele de pe mine. Am o poftă nebună să-mi zgârii pielea, să-mi sfâșii carnea, să-mi scot ficații, inima, ochii și să le mănânc în fața tuturor. Nu mai pooot! îmi vine să urlu. M-am săturat de cules senzații și de fiert în suc propriu. Îmi vine să las totul baltă și s-o iau la goană, s-o iau la sănătoasa, s-o iau din loc, s-o tai, s-o șterg, s-o tund, s-o întind, s-o tulesc, s-o iau razna, să-mi iau tălpășița, să-mi iau lumea-n cap, să-mi

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

îndrumătorul asistent cu un surâs blând. E nebunia tuturor celor care se învârt în hora ignoranței, între poftă și aversiune. Sexul deschide poarta spre o nouă naștere în *sansāra*... Segă, mă bucur că ai rămas. Ai reușit să oprești formarea unor noi *sankhārā*. Poate că nu-ți dai seama acum, însă nici nu-ți închipui ce serviciu imens ți-ai făcut. Dacă ai fi cedat impulsului, nu te-ai mai fi oprit. Am văzut multe cazuri. Cursanți care s-au dus val-vârtej peste organizatori, cerându-și înapoi lucrurile și țipând că vor să plece, vorbind întruna despre diavoli și despre iadul care ne așteaptă pe toți... Din nefericire, nu putem face nimic în astfel de situații. Îi lăsăm să se ducă, nu-i putem ține cu forța, situația s-ar complica mai tare. Dacă ai fi plecat, ai fi alergat și tu ca toți ceilalți spre o libertate iluzorie, spre o nălucire a unei minți înfierbântate. Ai fi alergat în sens opus Dhammei, și chiar dacă pe urmă ai mai fi căutat calea cu lumânarea, n-ai mai fi găsit-o. Ai fi trecut pe lângă ea fără s-o mai poți recunoaște, atât de primejdioasă-i o asemenea fugă. Cel puțin asta am observat că se întâmplă în cazul vostru, al celor veniți din vest. Iar din păcate noi nu oferim servicii psihiatrice... Răsuflu ușurat, pe de o parte, și înfiorat, pe de alta. E îngrozitor ce-mi povestiți, domnule îndrumător. Oamenii aceia... Ga-ga-ga... Să fi văzut oamenii aceia iadul, diavolii? Segă, în primul rând eu nu sunt aici ca să fac presupuneri. Rolul meu e să mă asigur că învățătura predată de Goenkaji ajunge la voi așa cum trebuie. Tot ce-ți pot spune e că mintea care știe să observe, mintea care s-a cunoscut și a învățat să rămână în echilibru, nu mai suferă nici aici, nici în altă lume, oriunde s-ar afla. Îți reamintesc că suferința vine din faptul că poftești sau respingi. Poftești raiul și respingi iadul. O minte care nici nu pofteste, nici nu respinge găsește calea de mijloc la capătul căreia e *nibbāna*. Atât raiul, cât și iadul aparțin lumii condiționate, născute din poftă și aversiune. O minte care pofteste raiul și

respinge iadul este o minte plină de frică, neliniștită, agitată, condamnată la suferință. Mentea ignorantă este iadul... Buddha a ieșit din lumea suferinței și ne-a lăsat o hartă. Și tu, Sega, ai făcut câțiva pași cu harta asta în mâini. Dușmanul tău cel mai mare e însă îndoiala. Tu nu ai încredere. Asta pentru că ți-e frică să nu faci vreun pas în direcția greșită și vrei asigurări peste asigurări. Liniștește-te și învață să citești harta. Iar în ceea ce privește asigurările, ce poate fi mai sigur decât Dhamma? Ce poate fi mai sigur decât harta întocmită de Buddha?

Mă întorc la locul meu de la perete pe jumătate liniștit, pe jumătate îngrozit și mă așez din nou, plin de îndoieli, lângă celălalt gâgâitor. Astăzi trebuie să parcurgem cât mai multe zone ale corpului dintr-o singură scanare, dacă e posibil. Nu-mi iese de nici o culoare. Rămân tot gri. Mă străduiesc însă din răputeri, doar de asta sunt aici. Așa trece ziua în care aș fi putut fugi, dar n-am făcut-o. Ga-ga-ga! A.M.R. 2 zile pân' la 'liberare!

Vi s-a explicat că fluxul vieții, fluxul minții și al materiei, trebuie întreținut ca să continue. Hrana și mediul înconjurător întrețin corpul. Chiar dacă nu mâncăm o perioadă, fluxul materiei nu se oprește. Acesta continuă, consumând rezervele de energie ale corpului. Abia când aceste rezerve sunt epuizate, corpul moare. Corpul trebuie hrănit, în mod normal, de două sau de trei ori pe zi, însă fluxul minții trebuie alimentat de la un moment la altul. Combustibilul mental e sankhārā. Dacă încetăm să formăm noi sankhārā, fluxul mental nu se oprește cu totul, ci consumă din vechile rezerve de sankhārā, care vin la suprafața minții pentru a susține fluxul. Acestea vor manifesta senzații fizice. Dacă reacționăm, creăm noi sankhārā, plantăm noi semințe ale suferinței. Dacă însă observăm senzațiile cu calm și în echilibru, vechile sankhārā își pierd puterea și sunt eliminate rând pe rând.

Aceasta este legea firii... Procesul trebuie experimentat de fiecare în parte, practicând ce vi s-a predat. În metalurgie există o tehnică similară. Pentru a rafina anumite metale, pentru a le face ultra-pure, sunt eliminate chiar și impuritățile microscopice. Acest lucru se realizează prin turnarea metalului în forma unei tije. Tija este apoi introdusă printr-un inel făcut din același material, rafinat însă la puritatea cerută. Între tijă și inel se creează un câmp magnetic, care atrage toate impuritățile la suprafața tije. În același timp, moleculele tije se aliniază, tija devenind maleabilă, flexibilă, gata pentru a fi prelucrată. Tot astfel, Vipassana poate fi înțeleasă ca trecerea unui inel de conștientizare pură peste structura fizică, extrăgând impuritățile...

Yoko e inelul, eu sunt tija. Aș vrea să trec prin acest inel de nenumărate ori, până mă purific și răspurific. Uite la ce mi fuge iarăși gândul...

...Echilibrul superficial nu ne ajută în viața de zi cu zi. E ca și cum am căra cu noi un rezervor cu benzină. O mică scânteie, rod al unei reacții din trecut, și totul sare în aer. Explozia va produce milioane de alte scânteii, noi sankhārā, care fac și mai mult prăpăd, aducând și mai multă suferință. Practicând însă Vipassana, golim rezervorul încetul cu încetul. Scânteii vor continua să sară datorită vechilor sankhārā, însă ele se vor stinge după ce ard în întregime.

Putem înțelege foarte bine aceste lucruri din punct de vedere intelectual, știind cât e de necesar să avem pregătit un rezervor de apă în eventualitatea unui incendiu. Însă atunci când incendiul se întâmplă, ne repezim orbește la rezervorul de benzină, amplificând dezastrul. Chiar dacă ulterior ne recunoaștem greșeala, cu siguranță o vom repeta și data viitoare, deoarece înțelepciunea noastră e superficială. Atunci când se confruntă cu focul, înțeleptul nu se grăbește la

rezervorul de benzină, ci varsă peste flăcări apa iubirii, a compasiunii, salvându-se pe sine și pe ceilalți.

Buddha spunea că sunt patru categorii de oameni: cei care aleargă de la întuneric la întuneric, cei care aleargă de la lumină la întuneric, cei care aleargă de la întuneric la lumină și cei care aleargă de la lumină la lumină... Pentru cei din prima categorie, totul în jur e nefericire. Această nefericire este cauzată de lipsa înțelepciunii. De fiecare dată când pătesc un necaz, ei strâng și mai multă mânie, și mai multă ură, și mai multă aversiune, acuzându-i pe ceilalți pentru amărăciunea lor. Cu această sankhārā acumulată, ei se îndreaptă către și mai mult întuneric, către și mai multă suferință... Cei din a doua categorie au ceea ce lumea numește strălucire: averi, putere, faimă. Însă și lor le lipsește înțelepciunea. Devin egoiști din ignoranță și ajung în întuneric... Cei din a treia categorie sunt înconjurați de întuneric, la fel ca aceia din prima categorie. Însă ei au înțelepciune și înțeleg situația în care se află. Conștientizând că sunt responsabili pentru propria suferință, ei vor căuta să acționeze în mod pașnic pentru a schimba situația, fără să se mânie sau să-i urască pe ceilalți, revărsând iubire, compasiune asupra celor care le fac rău. Acești oameni se îndreaptă spre lumină... Spre deosebire de cei din a doua categorie, cei din a patra categorie se bucură de averi, putere, faimă, dar și de înțelepciune. Aceștia se folosesc de ceea ce au pentru a se întreține pe ei și pe cei ce depind de ei, restul fiind cheltuit spre binele celorlalți, din dragoste, din compasiune. Lumină acum, lumină în viitor...

Și eu fug... De la întuneric la lumină? Sau de la lumină la întuneric? Nu cumva de la întuneric la și mai întuneric? Dincotro spre încotro fug eu? Mai fug de mine, Yoko?

...Au mai rămas două zile. Progresati în Dhamma spre binele vostru și al tuturor. Fie ca toate ființele suferinde să

intre în contact cu puritatea Dhammei, pentru a ieși din necaz și a se bucura de adevărata fericire.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite.

Calea, nu valea

Îmi simt sufletul ca o cămașă murdară, boțită și pe deasupra încheiată șui. Am confundat multă vreme această cămașă cu o cârpă și acum aș avea nevoie de o mașină de spălat și de puțin detergent s-o curăț, dacă se poate, domnule îndrumător. Segă, îmi pare rău, dar nu se poate. Conform Regulamentului, poți spăla numai de mână, cu săpunul din dotare.

Astăzi, cei care simt senzații subtile la suprafața corpului sunt invitați să observe și senzațiile subtile din interior, iar cei care simt senzațiile subtile din interior pot să-și canalizeze atenția de-a lungul șirei spinării. Mulțumesc frumos, dar nu e cazul. Eu mai am de luptat cu senzațiile grosiere, cu durerile fizice și cu gândurile, dureroase și ele. Parcă aș urca un munte, pieptiș. Hei, Ramesh, cât mai e până la Saranamuitatcumîizice? Mai e puțin, Segă, ai răbdare. Concentrează-te asupra senzațiilor și nu te mai văicări. OK, Ramesh, te urmez fără să mă mai văicăresc. Vreau să ajung acolo sus și să văd cum iese Annapurna din nori. Și vreau apoi să mergem până la semnul care ne arată calea spre Nirvana Guesthouse și s-o luăm pe acolo, oricât de abrupt ar fi. Știu că altă cale nu-i. Nu mai vreau s-o luăm la vale. Acolo jos e prea multă poluare...

Au trecut nouă zile. A mai rămas una. Din fragedă pruncie suntem educați să privim mereu în afara noastră. Niciodată în noi înșine. De aceea căutăm mereu cauza suferinței în

exterior, acuzându-i pe ceilalți pentru nefericirea noastră. Practicând însă Vipassana, învățăm să vedem realitatea nu doar din afară, ci și din interiorul nostru. Sigur că zece zile nu sunt suficiente și că e nevoie de mult mai mult pentru a stăpâni această tehnică. În cadrul acestui curs v-ați familiarizat cu tehnica în linii mari, nimeni nu poate atinge perfecțiunea într-un interval așa de strâns. Însă nici chiar această scurtă experiență nu trebuie subestimată. Ați făcut primii pași, extrem de importanți, dintr-o călătorie lungă. Practicând constant și cu seriozitate, veți ajunge să vă păstrați calmul și echilibrul în situații din ce în ce mai complexe, în care altădată reacționați negativ. La ce reacționăm, de fapt? La o imagine creată de noi înșine, nicidecum la realitatea exterioară. Obiectul pasiunii sau urii noastre este doar o imagine colorată de condiționările din trecut. Astfel, într-o situație nouă, reacționăm pe baza vechilor șabloane bine întipărite, în loc să acționăm în funcție de realitatea momentului respectiv. Dacă am rămâne conștienți, calmi, obiceiul reacției oarbe ar slabi și am întrezări realitatea așa cum e. Reacțiile noastre ar fi din ce în ce mai scurte ca durată și din ce în ce mai slabe în intensitate... Va veni momentul când nu vom mai reacționa orbește, când mintea va rămâne perfect echilibrată, în orice situație. Atunci vom ști să acționăm în direcția corectă, pe care o vom vedea limpede, ajutându-ne atât pe noi înșine, cât și pe ceilalți.

Pentru a atinge țelul suprem, trebuie să perfecționăm cele zece calități mentale pozitive, numite pāramī. Cele zece pāramī dizolvă ego-ul, ducându-ne treaptă cu treaptă mai aproape de eliberare.

Prima pāramī este nekhamma – renunțarea. Cel care se călugărește renunță la lume și trăiește cerșind hrana zilnică. Însă cum ar putea cultiva un laic această calitate? Printr-un astfel de curs, întrucât depinde de bunăvoința altora.

Acceptând hrana oferită, cazarea și celelalte facilități, cursantul cultivă calitatea renunțării.

A doua pāramī este sīla – moralitatea. Cultivați această calitate urmând cele cinci precepte nu doar în cadrul acestui curs, unde vă sunt impuse, ci și în viața de zi cu zi.

A treia pāramī este viriya – efortul. Efortul de a vă curăța mintea de impurități, rămânând calmi și conștienți, efortul corect care duce la eliberare.

A patra pāramī este pāñña – înțelepciunea. Impermanența, suferința și starea fără ego nu pot fi înțelese cu adevărat decât în mod direct, prin auto-observare. Doar prin experiență directă putem ieși din suferință.

A cincea pāramī este khanti – toleranța. La un astfel de curs, trăind și muncind împreună, putem fi ușor tulburați sau chiar iritați de acțiunile unei alte persoane. Curând însă, înțelegem că persoana cu pricina este prizoniera propriei ignoranțe și prin urmare devenim toleranți, plini de compasiune.

A șasea pāramī este sacca – adevărul. Fiecare pas pe această cale trebuie să fie un pas în adevăr, de la adevărul grosier, aparent, la adevărul subtil și până la cel absolut. Aici nu e loc pentru imaginație.

A șaptea pāramī este adhitthāna – determinarea. Când începem un curs de Vipassana trebuie să ne impunem, cu toată seriozitatea, să rămânem până la sfârșit. Ne impunem să respectăm preceptele, regula tăcerii, disciplina, învățăturile. După ce ni se predau instrucțiunile, trebuie să ne impunem să medităm până la sfârșitul orei, fără să deschidem ochii și fără să ne mișcăm.

A opta pāramī este mettā – iubirea curată, altruistă. În trecut, am încercat să fim buni, generoși și iubitori cu cei din

jur. Coborând însă în adâncul nostru, am constatat că vechile tensiuni persistă, că așa-zisa bunătate nu a reprezentat decât un mod de a ne satisface vanitatea. Abia când mintea este limpede, curată, vom nutri binele celorlalți în adevăratul sens al cuvântului. Aceasta este iubirea autentică.

A noua pāramī este upekkhā – echilibrul. Învățăm să ne păstrăm echilibrul nu doar atunci când experimentăm senzațiile grosiere sau neplăcute, ci și atunci când ne confruntăm cu senzațiile subtile, plăcute. Astfel înțelegem că toate sunt trecătoare, sortite să dispară, și nu rămânem ancorați în suferință.

A zecea pāramī este dāna – generozitatea. Ceea ce ați primit datorati altor persoane, care au trecut pe aici înaintea voastră. Nu plătiți taxe nici pentru cazare, nici pentru masă și, cu certitudine, nici pentru învățătură sau îndrumători. La rândul vostru, aveți ocazia minunată de a lăsa ceva pentru ca altcineva să poată beneficia de acest curs. Mult sau puțin, nu e important cât donați, orice donație e bine primită. Important e că-i ajutați pe alții să experimenteze beneficiile Dhammei și să iasă din suferință.

Aveți posibilitatea să dezvoltați aici câte puțin din toate cele zece pāramī. Când aceste calități vor fi perfecte, veți fi atins țelul suprem. Continuați să practicați. Continuați să mergeți pe această cale, nu doar pentru binele și eliberarea voastră, ci și pentru binele și eliberarea celorlalți. Fie ca toate ființele suferinde să găsească Dhamma cea pură și să se elibereze.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite.

Ultima zi la Dharmashringa

Ultimul gong de deșteptare. Ultima meditație de dimineață. Ultimul mic dejun. Ultimele instrucțiuni: să dedicăm meritele acumulate celor care ne-au predat învățătura, să iertăm și să transmitem compasiune tuturor ființelor. Ultimul discurs al lui Goenkaji, în baraca-cinematograf:

Acum zece zile v-ați refugiat în Cele Trei Nestemate – Buddha, Dhamma și Sangha. Nu ați fost convertiți de la o religie la alta. În Vipassana nu se fac convertiri decât de la suferință la fericire, de la ignoranță la înțelepciune, de la sclavie la libertate. Învățătura este universală.

Timp de zece zile, v-ați obligat să respectați cele cinci precepte. Ați practicat astfel sila, moralitatea care stă la baza tehnicii. Fără un fundament solid, meditația e șubredă.

Timp de zece zile, v-ați supus lui Buddha și îndrumătorului. Supunerea nu a însemnat credință oarbă și nici sclavie, ci încredere în cei care predau învățătura. E încrederea pe care i-o acorzi medicului pe mâinile căruia te lași.

La început ați practicat meditația Anapana pentru a dezvolta concentrarea minții – samādhi; vi s-a cerut să vă urmăriți pur și simplu respirația naturală... Cu mintea concentrată, ați făcut apoi primii pași în Vipassana. Astfel, ați început să dezvoltați paññā, înțelepciunea, prin introspecție în propria voastră natură, declanșând procesul de curățare a minții. Ați observat senzațiile fizice începând cu cele de la suprafață, pătrunzând apoi din ce în ce mai adânc.

Vipassana înseamnă a vedea realitatea așa cum e, fără idei preconcepute. Scopul dezintegrării realității aparente este eliberarea de iluzia lui „eu”, iluzie care stă la baza poftei și a aversiunii, ducând la suferință. Acceptând acest adevăr doar la nivel intelectual nu înseamnă că am pus capăt suferinței.

Metoda predată aici ne ajută să explorăm prin experiență directă fenomenul „eu – al meu”, pentru a-i înțelege adevărata natură. Acest fenomen prezintă două aspecte: cel fizic și cel mental. Corpul și mintea. Buddha a descoperit că orice apare în minte se oglindește într-o senzație fizică, acest adevăr nefiind cunoscut până la el. Observarea senzațiilor cu calm și echilibru este esențială. Astfel, prevenim nașterea unor noi sankhārā și le epuizăm pe cele vechi, progresând spre țelul suprem, eliberarea de suferință.

În cadrul acestui curs a fost plantată o sămânță a Dhammei și această sămânță a încolțit. Din ea a răsărit o mlădiță. Dacă grădinarul o va îngriji, planta va crește armonios, devenind un arbore falnic, cu trunchi viguros și rădăcini adânci. Acest arbore nu va mai avea nevoie de îngrijire, el fiind cel care va avea grijă de grădinar, pentru tot restul vieții acestuia.

Meditați o oră dimineața și o oră seara, iar când mergeți la culcare, fiți atenți la senzații cinci minute înainte să adormiți. Aceasta e practica zilnică esențială. La început, poate că vi se va părea dificil să dedicați atât de mult timp meditației, însă curând vă veți da seama că ați câștigat mai mult decât ați pierdut. Dacă e posibil, adunați-vă cu alți practicanți pentru o oră, în fiecare săptămână. Și retrageți-vă câte zece zile pe an în izolare, pentru a pătrunde și mai adânc înăuntrul vostru.

Munciți cu toată seriozitatea. Meditația nu e o joacă. Nu săriți cu ușurință de la o tehnică la altă, ajungând să nu urmați nici una. Sigur că e bine să încerci până găsești ceea ce ți se potrivește, dar nu vă irosiți întreaga viață încercând. De îndată ce ați găsit o cale potrivită, stăruiți pentru a progresa spre țelul final.

Buddha a spus...

Atta-dīpā viharatha,

Atta-saranā, anañña-saranā.
Dhamma-dīpā viharatha,
Dhamma-saranā, anañña-saranā.

Buddha a spus...

Faceți din voi înșivă o insulă, faceți din voi înșivă refugiul, nu există alt refugiu. Faceți din Dhamma o insulă, faceți din Dhamma refugiul, nu există alt refugiu.

Fie ca Dhamma să se răspândească în întreaga lume, spre binele tuturor. Fie ca toate ființele să-și găsească fericirea, pacea și libertatea.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite.

Sādhu... Sādhu... Sādhu, rostim noi în cor, pentru ultima oară, după care ne întoarcem în sala de meditație și ne așezăm în liniște la locurile noastre. Parcă ar fi liniștea dinaintea furtunii. Fără să se grăbească, îndrumătorul asistent pornește microfonul și-l ciocănește ușor cu degetul, să verifice dacă funcționează. Încă un discurs? Nu unul, ci două. Foarte scurte. Primul în nepaleză, al doilea în engleză. Mesajul, același:

Cursul de Vipassana a luat sfârșit. Începând de acum, Tăcerea Nobilă încetează. Din acest moment, sunteți liberi...

Vorbele nerostite de zece zile încoace se revarsă dintr-odată, de parcă îndrumătorul ar fi ridicat barajul unui lac de acumulare. Mă ridic repede să nu mă ia viitura, dar simt o mână pe umăr. De ce ți-e frică nu scapi... Cum a fost, Sega? mă întreabă vesel colegul meu de cameră. E prima oară când îl văd zâmbind. Zâmbește ca un soare cu dinți. Îi zâmbesc și eu, mai mult din reflex, mormăind ceva neinteligibil, care se pierde în vacarmul din jur. Dar pentru tine cum a fost, Boguslaw? întorc întrebarea, ridicând ușor vocea ca să mă fac auzit. Nu prea grozav, oftează polonezul.

M-a durut capul încontinuu. Uite-aici, între ochi. I-am spus de nu știu câte ori îndrumătorului, dar el îi dădea înainte cu observarea senzațiilor. Calmante ioc, așa că m-am cam chinuit. Înainte să vin aici, mă gândeam să mă călugăresc, dar acum, după toate astea... De-ai ști câte m-au bântuit, clatină el din cap descurajat, nici nu vreau să-mi amintesc. Nici eu, îl asigur, schimbând apoi subiectul. Boguslaw, să știi că apreciez ce-ai făcut pentru mine în dimineața aia, când mi-a fost rău... Stai liniștit, zâmbește iar polonezul, oricum ar fi venit ei să te caute. Da' știi care-i faza cea mai tare? N-o să-ți vină să crezi... Probabil din cauza febrei, începuseși să semeni cu Nosferatu, știi tu, personajul ăla sinistru, brrr. Și chestia e că mi se făcuse frică să mai dorm cu tine în aceeași cameră, ha-ha-ha, râde adevăratul Nosferatu.

Înainte să ies în curtea Centrului, trec un pic pe la baie ca să mă studiez în oglindă. Răsuflu ușurat, după ce mă cercetez cu toată atenția. Sunt mai tras la față, ce-i drept, dar pe chipul meu nu se văd urme de nosferatită. Mă stropesc totuși cu puțină apă, pentru orice eventualitate. Înviorat, mă strecor printre absolvenții care au ieșit la aer, cu flecărelile lor cu tot, trec pe la ghișeul de unde-mi recapăt pașaportul, banii și celelalte lucruri ținute sub cheie, după care mă opresc să cumpăr câteva cărțicele despre Vipassana. Când să fac și donația, în fața mea răsare Ana, rusoaica. *Hielooo, Siegae!* se pisicește ea. Rămân blocat, incapabil să articulez un sunet. Parcă s-a făcut și mai frumoasă de cum mi-o aminteam. De bună seamă, i-a priit cursul. Ana e genul de frumusețe care-ți taie răsuflarea, imposibil de camuflat în hainele astea lălâi, pescuite din cine știe ce prăvălie nepaleză. Degeaba se chinuie șalvarii grena și jacheta cu petice multicolore să-i ascundă formele. Cum te simți? mă întreabă ea radioasă, țuguindu-și buzele pline ca cireșele coapte. Am supraviețuit, răspund sec. Dar

tu? Ahhh, mmminunaaat, ieri am simțit fluxul acela de vibrații despre care vorbea Goenkaji, se întinde Ana ca o pisică siberiană, împingând prin jacheta descheiată o pereche de sâni imenși, gata să rupă bluzița subțire de in. Annapurna ar fi trebuit să o cheme, nu Ana. Tu ai simțit vibrațiile, *Siega*? Cinstit să fiu, n-am simțit nici o vibrație, îi spun. Cred că sunt cam nesimțit... Ei, zâmbește ea hipnotic, așa e la început, e normal să nu simți prea multe. Țasta e al treilea curs la care eu am participat. Am mai fost la două, dar în India. Acolo-i mult mai *harașo*, *ai luov India*, abia aștept să mă întorc. Vreau să mă înscriu la Universitatea din Varanasi și să studiez sanscrita. Ia uite-o pe micuța Eliade, îmi zic surprins. Ia uite-o pe *Hielen*! tresare Ana. Scuză-mă, Siega, vorbim *noi doi* mai încolo... *Da zvidania*, îmi surâde ea galeș, grăbindu-se apoi s-o întâlnească pe canadianca cea voinică. *Da, zvidania* mea, vorbim *noi doi* mai încolo, tremur eu de bucurie pe dinăuntru.

Durează până îmi recuperez mințile luate de rusoaică. Unde rămăsesem? Laa... Laa... Așa, la donație... *Namaste, sir*, aud o voce în spatele meu. Amân iar donația și mă întorc să aflu a cui e vocea. Vă rog să-mi acceptați scuzele pentru zilele acelea, în care v-am deranjat cu tusea și cu strănuturile mele, rostește găgăitorul, înclinându-se în fața mea, cu palmele împreunate în dreptul inimii. Declarația neașteptată, formulată într-o engleză aleasă de către ultima persoană cu care mă așteptam să interacționez, mă dezarmează complet. Arunc cât colo *katana* însângerată și toate resentimentele. Ați luat răceala de la mine și doresc să-mi exprim cele mai profunde regrete, continuă la fel de elegant nepalezul. Îl salut la rândul meu și-i mărturisesc, rușinat, oribila crimă. O, să știți că nu m-aș fi opus, râde el. Chiar v-aș fi invitat să-mi curmați chinul, mă simțeam într-adevăr groaznic. Dar să nu vă faceți griji, *sir*, așa se întâmplă când meditezi. Toate ies la iveală. De-ați ști ce

gândeam eu când tușeați dumneavoastră, ehe-he... Ne despărțim gâgâind vesel, ca doi buni găscani, după care mă întorc la donație. Binedispus, las ceva mai mult decât îmi propusesem, cât să nu lipsească nimic următorilor câțiva Sega care se vor retrage la primul curs de Vipassana din viața lor, apoi mă duc să-mi fac bagajul.

Drum bun, îmi urează îndrumătorul la ieșire, strângându-mi mâna cu căldură. Nu uita, Sega, Dhamma te va apăra, dar va trebui să muncești mult până să devii propriul tău stăpân. Nu ești liber dacă depinzi mereu de cineva. Noi, îndrumătorii, îți arătăm calea, dar nu putem merge alături de tine. *Namaste*, domnule îndrumător, vă mulțumesc pentru prețioasele povețe și gustoasele merinde. Grozavă și ciudată cale-i Dhamma, n-o vezi decât dacă faci pasul, altminteri – întuneric... Ne bucurăm că ne-ai dat ocazia să te servim și te mai așteptăm, îmi spune unul dintre voluntari, apropiindu-se cu brațele deschise. Voi nu plecați acasă? îl întreb după ce-l îmbrățișez strâns, ca pe un frate. Sega, vine luminos răspunsul, noi *suntem* acasă.

Poarta de fier a Centrului Dharmashringa, pe care e stilizată roata Dhammei, se închide cu zgomot în urma mea. Mă simt ca unul ieșit de la închisoare, neștiind ce să fac cu libertatea și nici încotro s-o apuc. Privesc înapoi în speranța unui răspuns, dar nu primesc nici măcar un indiciu. Zidurile înalte de beton nu-mi dau voie să văd nimic din ce a fost și nimic din ce va fi...

Microbuzul pornește în aplauzele tuturor și nepalezii se pun pe cântat, chiuind veseli, de parcă ne-am întoarce de la oaste. Au fost lupte grele, într-adevăr, dar am scăpat cu viață. Nu suntem teferi și totuși ne ținem încă pe picioare. Putem să mergem. Fără cârje. Mai departe.

Pensiunea Fericită

În absența mea, orașul parcă s-a înmulțit cu sine însuși. Am găsit un Kathmandu schimbat, un Kathmandu la pătrat. Un Kathmandu la puterea a doua. Am găsit culori mai vii decât erau acum zece zile, am găsit mirosuri mai pătrunzătoare, poluare mai sufocantă, claxoane mai stridente, circulație mai haotică, reclame mai țipătoare, negustori mai agasanți, terase mai animate, turiști mai mulți și mai gălăgioși... Și în loc să încetinească, acest carusel numit Thamel mă învâрте din ce în ce mai repede, până când ameteșc de-a binelea. Îmi vine să și vomit. Ți-e rău? mă întreabă Ana, îngrijorată. Am plecat împreună de la Centrul Honda, unde ne-a lăsat microbuzul. Eu și ele două, rusoaica și canadianca. Știe Ana o pensiune foarte ieftină prin apropiere, a treia străduță la stânga, pe a doua ulicioară la dreapta. Hai că mai sunt doar câțiva pași, mă încurajează ea. Mă sforțez să scot un zâmbet, dar nu-mi iese. Ana, stai liniștită, n-am nimic... Însă orașul ăsta... După atâta vreme acolo, la Dharmashringa... Trebuie să mă reobișnuiesc... Ana oftează, învăluindu-mă cu privirea ei de smarald. Ufff, ce m-ai speriat, Sega! Am crezut că ai probleme cu inima și c-o să leșini... Îi zâmbesc stins. Ana, să știi că am probleme cu inima... Serios? face ea ochii mari. Dar nu sunt medicale, adaug imediat, privind-o șăgalnic. Of, nu mai glumi cu mine așa, se îmbufnează rusoaica.

Ne oprim în fața unui bloc cu trei etaje, la intrarea căruia cineva a scris în grabă pe o pancartă „Happy Guest House, cheap rooms”. *Siega, iu şuad bi hiepii*, îmi prinde Ana dintr-odată capul în mâini, trăgându-mă cu putere spre ea și înfigându-și ochii într-ai mei. Acum chiar că-mi vine să leșin. Atenție, Sega: încă douăzeci de centimetri până la primul sărut... *Uai ar iu nuot hiepii, Siega, hm?* îmi

scormonește rusoaica prin suflet. Aș fi nespus de fericit dacă ar continua cu ceva de genul „*Lieț tieic ă rum tughiezăr in ză Hiepii Ghiesthaus iend ail mieic iu hiepii*”, dar asta nu se întâmplă. Deci n-am nici un motiv să fiu fericit. În nefericita asta de realitate, Ana mă pune la punct cu un surâs de gheață: *Siega, bi hiepii*, n-ai nici un motiv să nu fii.

La recepție, ne întâmpină un individ blonziu, tuns paj, mic de statură, îndesat, cu o pereche de șalvari ca ai Anei, numai că liliachii, și o vestuță de piele maro pe bustul gol. Clar, nu el e recepționarul. Tipul are brațele tatuat, Isus pe dreptul, Buddha pe stângul, iar din șlapii roz-murdar îi ies niște degete ca niște cartofi pe jumătate scoși din țărână. Specimenul se uită fix la Ana, cu ochi tulburi, de jivină. După cât de tare s-a înroșit la față, nu cred că-i foarte rușinos, ci foarte furios. Ana se apropie de el cu pași mărunți și cu bărbia în piept, privindu-l spășită, ca o pisică întoarsă acasă de pe coclauri. Urmează un schimb de replici într-o rusească repezită printre dinți, cu fălcile încleștate. Nu sunt cunoscător al limbilor slave, dar în cazul ăsta nici nu e nevoie. Mi-e ușor să înțeleg ce-și spun cei doi, pot traduce dialogul fără probleme:

Tuz grijania și dumnezeii și cristoșii și paștele și crucea și cristelnița și parastasu' și copacu' sub care s-a iluminat Buddha... Pe unde morții mă-tii umbli, fă, mânca-mi-ai pula? Te caut prin șanțuri și spitale ca bou', de zece zile, că poate a căzut vita și și-a rupt pizda, și tu? Ce faci tu, pișa-m-aș eu în gura ta de muistă? Ți-o tragi cu fraieru' ăsta, ă? Zdreanță-mpuțită... Io nu dorm nopțile, că mă gândesc la proastă, și proasta se fute cu altu', slobozi-m-aș eu pe mă-ta care te-a făcut curvă ca ea... A, nu, Igor, nu-i deloc așa. Am fost la un curs de Vipassana, să-mi limpezesc mintea, iartă-mă că nu ți-am zis, dar tu nu m-ai fi lăsat să plec... Fă!!! Să taci, auzi? Te omor, băga-mi-aș pula în inima ta de bagaboanta drecu'. Te-

ai futut cu handicapatu' ăsta, am văzut cum se chiorăște la tine și tu la el. Și mai ai tupeu' să-l aduci până aici?! I-ai supt pula, nesimțito, nu-i așa? I-ai supt-o, ștoarfo, așa-i? Zi, nenorocito! Nu, Igor, el e Siega și ea e Hielen, doi colegi de la curs.

Bună, Igor!

Făăă, marș în cameră-n pula mea, până nu te spintec și pe ei îi tai felii! O dată dacă te mai uiți la schilodu' ăsta îți scot ochii cu lingura și i-i dau lui să-i înghită cu sare, târfo. Marș în cameră, javră, și fă un joint mare până vin și eu, vezi că iarba-i pe masă... Morții mă-tii de parașută penală... Mă duc să iau o vodcă; mai bei, putoare? Da, Igor... Te-ai futut cu tristu' ăsta, tâmpito? Nu, Igor... Sigur? Sigur... Chiar ai fost la Vipassana? Da, Igor. A fost bine? Da, Igor... Și nu i-ai dat pizda labagiului? Nu, Igor... Nici măcar nu i-ai arătat-o? Nu, Igor... Mmbine, hai... Hai, fă... Vino aici... Hai, vino-ncoace... Așa... Hai la tati.

Ana se cuibărește cuminte în brațele mujicului, un pic adunată de spate, ca să încapă, și cei doi încep să se mozelească atât de pătimaș, încât mi se face scârbă. Dacă o mai țin mult așa, o să le curgă toată saliva pe jos. Cum să sărute în asemenea hal o făptură așa frumoasă o bestie așa sinistră? În cele din urmă, rusnacul își extrage limba din gura Anei, își șterge gura cu dosul palmei și-i vorbește pe un ton mai blând:

Harașo, iubito. Așteaptă-mă sus, în cameră. Vreau să te gălesc goală în pat, sub păturică, ne-am înțeles? Da, Igor. Mi-am făcut laba cu gândul la tine, nebuno. Mi-e dor să-mi beau vodca din pizdulicea aia dulce a ta... Ca data trecută. Erai praf și mai voiai, nesătulo. Să te speli și tu un pic. Hai, marș în cameră și să nu te mai prind cu ăștia doi, bine? Da, Igor. Te iubesc, Aniușă. Și eu te iubesc, Igor.

Sfârșit. *Koniet*. Suspin lung, cum e și normal după un film rusesc. Mă refer la filmul meu cu Ana. Un film prea scurt, care s-a terminat înainte să înceapă. Ah, Ana... Anușca... Anuța... Aniușa... *Anicca... Anicca... Anicca...*

Ce facem, intrăm, sau plecăm? mă întreabă Helen tremurând, după ce Ana și Igor ies din scenă. Intrăm, îi răspund cătrănit, nu-mi arde să caut loc în altă parte. De sub pupitrul de la recepție se ridică imediat un cap de nepalez. Posibil să fi stat ascuns acolo cât timp și-a certat rusul ibovnica. *Namaste* și bine ați venit la Happy Guest House, rostește capul în culmea fericirii, hlizit cu gura până la urechi. La noi toată lumea e *happy*, declamă el textul probabil învățat pe dinafară, de parcă nu ne-am fi lămurit deja cum merg lucrurile pe aici. Doriți o cameră? Două, răspundem în cor. Din fericire, aveți noroc! Chiar două mai avem disponibile, ca să vezi, ha-ha-ha! Să vi le arăt?

Spre surprinderea noastră, camerele Pensiunii Fericite nu au numere, ci nume. Nume de locuri faimoase din Nepal. Helen a ales Muktinath, etajul trei, 400 de rupii, așa că mie mi-a revenit Machhapuchhre, etajul doi, 350 de rupii. Camera mea e plină de igrasie pentru că baia, pe lângă faptul că e jengoasă, nu are aerisire. E și întunecoasă, întrucât singura fereastră dă spre hol, nu spre exterior, dar asta nu mă deranjează, căci n-am venit să-mi petrec toată ziua aici. Când aprind lumina, o familie de gândaci, de bună seamă locuitoarea de drept a spațiului pe care l-am ocupat eu abuziv, se refugiază iute într-o gaură cât pumnul, de deasupra chiuvetei. Sigilez rapid gaura cu hârtie igienică și caut să văd dacă nu cumva mai sunt și alte gănganii ascunse prin crăpături, prin așternut sau pe la îmbinări. Din fericire, nu sunt. Trântesc rucsacurile pe un pat și mă așez oftând pe celălalt, să-mi trag puțin sufletul. Patul e frânt la mijloc, gata să se năruie, iar așternuturile sunt

pătate și găurite. Dar ce contează? Oricum e mai bine decât pe salteaua aia tare de la Dharmashringa. Fac repede un duș, pun pe mine niște haine curate și, în timp ce mă îndrept spre camera canadiencei, s-o scot la o pizza așa cum i-am promis, mă întreb de ce-am rămas aici, la Pensiunea Fericită. De lene și de oboseală, îmi răspund. N-am nici chef, nici energie să mă învârt acum prin Thamel după altă cameră. Și, la drept vorbind, ce altceva mai bun aș putea primi în schimbul a 350 de rupii nepaleze, nici patru dolari americani? Chiar aici, în buricul târgului? O să stau noaptea asta în Machhapuchhre, să mă adun puțin. Și mâine-dimineață o să caut alt loc. Dar acum, *pizza time!* Cu Helen. *Happy hour.*

Drumul plimbărilor lungi

Sper că te-ai iluminat suficient cât să poți primi detașat o veste tragică... De dimineață nu a vrut să mai mănânce nimic. L-am chemat pe un prieten de-al lui Virgil, medic veterinar. L-a luat temperatura. Avea 41 cu 5. L-a făcut un pumn de injecții, cu fel de fel de medicamente, inclusiv antibiotice. A murit după câteva minute, în brațele noastre, foarte liniștit. Medicul a vrut să-l ia cu el la Cluj, să-i facă necropsia, ca să aflăm cauza morții. Noi n-am vrut. L-am îngropat pe drumul către vii, drumul plimbărilor noastre. Părintele Ilie de pe Athos avea dreptate. Dobitoacele nu au conștiință. Știu că tu crezi altceva despre căteaua ta. Suzy privea tâmp la tot ce se întâmpla, fără să înțeleagă nimic. Încă n-a înțeles că tovarășul ei de joacă nu mai e. Nu-i simte lipsa. Stă în continuare pe scări și păzește ușa, fuge după motan când îl vede prin curte și așteaptă de mâncare ori de câte ori se deschide geamul de la bucătărie. Pentru Suzy, Calif parcă nici n-a existat... Da, prietene. Azi, 27 septembrie 2008, Calif a murit.

Citesc și recitesc mesajul, prin perdeaua deasă de lacrimi, pe care nu le pot opri. După o lungă pauză, am intrat astăzi pe internet și am găsit un inbox doldora de povești triste din țară: despărțiri, depresii, durere, disperare și moarte. După cursul de Vipassana, ar trebui să înțeleg că aceste întâmplări nu fac decât să sublinieze ca un marker fluorescent adevărul suferinței... Suferința vine din atașamentele noastre... Prin urmare, ar trebui să-mi păstrez cu detașare calmul, însă nu sunt în stare. Dimpotrivă. Mă emoționez extrem de ușor și mă stăpânesc teribil de greu. Ca să fiu sincer, nu mă mai pot stăpâni deloc. Am devenit hipersensibil. Am absolvit un curs de Vipassana, însă viața îmi arată că nu sunt decât un elev repetent. O pușlama care nu se descurcă deloc cu senzația pierderii... În cea de-a treia zi de Vipassana, pe când mă luptam cu balaurul de la porțile inconstientului, la celălalt capăt al lumii, Calif își dădea duhul în brațele prietenului meu.

Magazinele au storiurile trase și pe străzi circulă foarte puțină lume. La 9 dimineața e încă liniște în Thamel. Zbucium e doar în sufletul meu. Stau la o masă într-una din cafenelele care abia au deschis și plâng cu sughițuri. Calif nu mai e... A fost, și acum nu mai e. Și nu m-am iluminat cu un lucș în plus ca să pot primi vestea cu seninătate. Mi-l amintesc pe Calif acum zece ani, în primăvara vieții lui: un boț negru, mișos, cu doi ochișori vioi, ascunși după bretonul zburlit. Îmi amintesc apoi de cățelandrul puternic, în stare să tragă iarna săniuța încărcată la deal. Și îmi mai aduc aminte de dulăul cel viteaz și înțelept, care într-o zi toridă de vară i-a arătat cățelei mele luate de ape cum să iasă la mal. Și în cele din urmă a venit toamna și Calif a ajuns în pământ, lângă drumul plimbărilor lungi. El zace acolo acum. Și blana lui neagră și ochii aceia vioi poate că sunt deja praf și pulbere. De parcă nici n-ar fi existat. Căci totul nu-i decât *anicca... anicca... anicca...* Totul trece. Numai eu

continui să plâng, departe de drumul cel lung al plimbărilor noastre, undeva pe drumul cel lung al călătoriei mele... Calif nu mai este și punct. Realitatea, așa cum e... Și-l văd printre lacrimi cum se apropie de masa mea. O namilă neagră, cu ochii vioi... Nu, nu e Calif. Mi s-a părut doar. E chelnerul care culege delicat de pe masă șervețelele ude, pe care le-am făcut cocoloș. *More napkins, sir?* mă întreabă el la sfârșit, cu mult tact, fără să mai întrebe și altceva. Da, mai adu-mi niște șervețele, omule. Astăzi e o lungă zi de plâns. Of, Calif, prieten de prieten ce-ai fost...

Namo Amitabul

A-mi-ta-bul, silabisește rar Do-an, de parcă i-ar vorbi unui bebeluș. *Namo Amitabul*, repetă Dong-eun, să fie sigură că am priceput. Do-an și Dong-eun sunt două călugărițe coreene, rase în cap și îmbrăcate în robe cenușii ca sufletul meu. S-au așezat lângă mine, din senin. Cred că le-am stârnit compasiunea. Sau, cine știe, poate că le-am trezit instinctul matern... În tot cazul, nu seamănă deloc cu călugărițele pe care le-am cunoscut la Dharmashringa, în celulă. Sunt altfel de călugărițe, venite cu grupul în Nepal pentru un pelerinaj la locul de naștere al lui Buddha, unde mi-am propus să ajung și eu peste câteva zile, după ce mă mai întrezesc. Acum nu mă simt în stare. Sunt prea trist și lipsit de vlagă, copleșit de toate, fără chef de nimic. Zac de dimineață pe același scaun, la aceeași masă, în aceeași cafenea. Până acum n-am mâncat nimic. Nu mi-e foame. Am băut cinci ceaiuri, dar tot mi-e sete. Cred că m-am deshidratat de la atâta plâns... Mai comand trei ceaiuri, pentru mine și pentru cele două călugărițe, apoi studiez rozariul primit în dar de la Do-an. Sunt o sută opt mărgelile de lemn fin șlefuit, înșirate pe o sfornică împletită cu

răbdare. L-a făcut o călugăriță bătrână de la mănăstirea noastră, îmi spune Dong-eun. *This is mala... This very good for you... Borisu... Bodhi Tree seeds*, îmi explică Do-an, legând greu cuvintele în limba engleză. Așadar mărgelele astea sunt de fapt semințe. O sută opt semințe ale Copacului Trezirii. *This good for you too*, face și Dong-eun, scoțând iute din geantă o felicitare tipărită pe hârtie manuală, din care mă privesc ochii plini de compasiune ai lui Buddha. Acei ochi pe care i-am văzut acum aproape două săptămâni, pictați pe *stupa* din Templul Maimuțelor, acei ochi pe care nu pot și nu vreau să-i uit. Iar asta ca să-ți poarte noroc, se repede ea să prindă de breteaua rucsăcelului meu, cenușiu ca robele lor, un obiect straniu, alcătuit din două piese aurite, sofisticate, arătând ca niște furci încrucișate, fixate într-un inel bobinat cu fir violet. E un... , , scrie ea pe o bucătică de hârtie, de parcă asta ar explica totul. Un... ce?! privesc eu fascinat semnele ciudate, fără să înțeleg o iotă. Un *geum-gang-jeo*, silabisește iar Do-an, răbdătoare. *I cannot translate, my English very poor*. Dar *geumgangjeo* te va ajuta să distrugi demonii amăgitori din mintea ta cu înțelepciunea ca diamantul... Aud cum în mine se răsucesce ceva ca o cheiță într-o broască neunsă de mult și gândul îmi zboară spre alt colț de lume, la Muntele Athos, unde călugări bătrâni, din alte mănăstiri, înșiră alte mărgele pe alte sforicele, unde se poartă alte *geumgangjeo*-uri, altă cruce, altă nădejde și altă credință.

Do-an și Dong-eun stau cuminți în fața mea, una lângă alta, tăcând discret și zâmbind curat. Ochii lor înguști sunt un pic pleoștiți de la efort. Lupta cu limba engleză le-a epuizat. Vă mulțumesc din tot sufletul meu cenușiu ca robele voastre, venerabilelor Do-an și Dong-eun. Aceste daruri mă onorează nespus. Nu știu ce aș putea să vă ofer eu în schimb, le zic încurcat, cotrobăind în rucsăcelul cenușiu ca robele lor, ca sufletul meu. O, să nu-ți faci

probleme, ne-ai oferit deja atât de multe, Sega. Noi îți mulțumim pentru câte ne-ai dat voie să învățăm de la tine... *You so good meditation face*, îmi desenează Do-an cu degetul un rotocol în jurul feței. Inima ta e curată, dar mintea încă nu te lasă s-o simți, adaugă Dong-eun. Și n-o vei simți până când nu-ți vei șlefui înțelepciunea, până când înțelepciunea ta nu va ajunge ca diamantul. *Namo Amitabul good mantra for you. One bead, one praying. 108 prayings.* La fiecare mărgea, rostești *Na-mo A-mi-ta-bul*, îmi prescrie ea rețeta. Repetă *Namo Amitabul* până când vei afla cine ești cu adevărat. Energia din *Namo Amitabul* e una cu energia sursei originare. *Namo Amitabul* e Buddha Buddhașilor... Cântă *Na-mo A-mi-ta-bul* la fiecare mărgea... Cântă *Na-mo A-mi-ta-bul* și te vei trezi... Cântă de o sută opt ori... *Na-mo A-mi-ta-bul*... Și te vei trezi... *Na-mo A-mi-ta-bul*... *Na-mo A-mi-ta-bul*... *Na-mo A-mi-ta-bul*...

Pietricele prețioase

Domnul Nabin îmi pune sub nas un petic de păslă albă, imaculată, presărat cu pietricele prețioase. Lumina puternică a lămpii de bijutier le face să sclipească irezistibil. Simt că-mi pierd mințile. Strălucirea lor albastră îmi ia ochii. *My preciousss...* Nu mai știu cum am ajuns în prăvălioara lui. Rătăceam prin Thamel fără țintă și deodată m-am trezit aici, cu o ceașcă de ceai fierbinte și aromat în mână. Sssafirul esste sssteaua Nepalului, sâsaie domnul Nabin la urechea mea, seducător. Aici safirul e ieftin pentru că avem și piatra, și prelucrătorii, înțelegeți, domnule Sega? Mi s-a uscat gura. Duc ceașca la buze. Ceaiul e prea dulce. În urma unui calcul simplu și logic, bazat pe cotațiile pietrelor pe piața internațională, rezultă că vă veți scoate de trei ori investiția, dacă vindeți pietricelele noastre în țara

dumneavoastră, stimate domnule Sega. Noi, găiește mios domnul Nabin, nu avem pe nimeni în România, iar românii nu prea ajung în Nepal. De aceea o să vă întreb pe șleau, domnule Sega: nu ați vrea să fiți dumneavoastră ambasadorul safirului nostru în România? Mă și văd sclipind în soare, regele pietricelelor albastre... *My preciousss...* Sega, Regele Safirului... Scutur din cap ca să-mi revin... Ăăă, domnule Nabin, eu caut de fapt diamantul. Știți, diamantul acela... Diamantul?! Ne pare rău, însă în Nepal nu sunt diamante, domnule Sega. Capăt ceva mai multă siguranță. Nu știu cum să vă zic, domnule Nabin, dar asta caut eu, îi spun aruncând un ochi spre *geumgangjeo*-ul agățat la breteaua rucsăcelului cenușiu. Acum îmi amintesc perfect, domnule Nabin, eu caut diamantul, îi spun așezând atent ceașca pe farfuriuță. Uit mereu, dar să știți că asta caut de fapt. Sunt foarte sigur, caut diamantul, nu altceva. Deci vă rog să mă iertați, îmi pare nespus de rău, din păcate nu caut safirul, ci *diamantul*, înțelegeți? Nu vă înțeleg deloc, domnule Sega, nu înțeleg ce tot bălmăjiți acolo, dar vă respect căutarea. Atunci eu plec, domnule Nabin. Vă mulțumesc pentru ceai și pentru propunere. Foarte dulci, amândouă. Și amândouă îmi astâmpără setea, numai că pe moment. Nu știu cum se face, dar mi-e și mai sete după. Voi căuta, așadar, prin alte părți... Trebuie să recunosc că, pentru o clipă, safirul dumneavoastră mi-a luat ochii, domnule Nabin. Am orbit, de parcă m-aș fi uitat direct în soare. Dar o să treacă. O să treacă o vreme până când o să văd din nou. O să-mi revin eu până la urmă. Sper să nimeresc ieșirea fără să mă lovesc de tocul ușii și fără să mă împiedic de prag, domnule Nabin. Vă rog să nu mă conduceți, găesc drumul și singur.

Nethmandu

Încă nu pot face față prezentului pentru care m-am antrenat asiduu în ultimul timp... Realitatea, așa cum o fi, m-a prins cu garda slăbită. Acum sunt OK, numai că pe dos. Adică KO. *Knocked out*. O să mai dureze până mă adun de pe jos. Încă mai văd stele verzi, dar nu despre ochii Anei e vorba, deși i-am revăzut azi-dimineață, prin crăpătura unei uși întredeschise, undeva, pe la etajul întâi al Pensiunii Fericite. Cineva zdrăngănea la o chitară, iar Ana asculta gânditoare, tolănită în pat, într-un tricouaș mulat și o pereche de pantalonași nepermis de scurți. Mi-a zâmbit când privirile ni s-au împletit. În secunda următoare însă, acel cineva care zdrăngănea la chitară a apărut în cadrul ușii. *Prăbliem?* m-a întrebat Igor aspru, cu ochii injectați de nesomn sau de vodcă. Purta aceeași vestuță de piele direct pe bustul gol, aceiași șalvari liliachii și aceiași șlapi jechoși. *No prăbliem*, i-am răspuns înghețând brusc. *Just... Namaste!* am dat eu înapoi, oferindu-i un zâmbet de mămăligă și o mână ridicată în aer, cu degetele rășchirate, în semn de pace și prietenie. N-am făcut în fața lui plecăciunea cu palmele împreunate în dreptul inimii ca să nu-i dau motiv de ceartă, să nu creadă că fac mișto de el sau ceva. Igor m-a privit cu ură, ca un câine care își apără ciolanul, a mârâit ceva în rusește, apoi a trântit ușa, închizând definitiv acest capitol penibil din viața mea, poate romantic în alte condiții. Prin urmare, dragă Aniușa, *da zvidania, aufwiedersehn, good bye* și pa, pa. Sunt lucruri mai importante pe lumea asta decât o blondină cu trăsături dulci, picioare lungi, sâni imenși, ochi de smarald și buze pline ca cireșele coapte. Ești un clișeu, nu-ți dai seama? N-o să aflî niciodată de ce nu sunt *hiepi*. Și dacă eu o să aflî, ție n-o să-ți spun. O să tac mîlc. Mă rog, dacă-l lași pe Igor, mai vorbim *noi doi*... Dar, sincer, nu prea cred c-o să-l lași. Și chiar dacă l-ai lăsa, nu te-ar lăsa el pe tine, așa că mai bine mă duc să-mi caut o altă cameră, în altă pensiune, poate nu atât de fericită ca

asta, dar cel puțin mai curată și mai liniștită. Gata, nu vreau să te mai văd. Plec în oraș!

...Un alt oraș. Un oraș într-un oraș. Un Matrix în inima Thamelului, la care s-au conectat toate creierele turistice din zonă. Nu sunt nici pe departe singurul căruia-i place să petreacă mai mult timp pe internet decât pe străzi... *Sorry, sir, no place for you now.* Reveniți dumneavoastră mai încolo, poate se mai eliberează vreun loc. La noi se muncește pe brânci, să știți. Oamenii sunt dedicați, nu se dezlipesc cu orele de calculator, de căști și de microfon. Asta e o firmă respectabilă, domnule, o ditamai corporația multinațională. La noi lucrează la foc continuu ruși, evrei, australieni, nemți, francezi, englezi, americani, olandezi, japonezi, coreeni și câți și mai câți. După cum puteți constata și dumneavoastră, condițiile oferite acestor adevărați profesioniști în realizarea de trafic pe internet sunt ireproșabile: birouri spațioase, moderne, calculatoare performante cu tastaturi în mai multe limbi, conexiune excelentă, căști și camere video pentru Skype, tarife mici. Iar când se ia curentul la noi nu se întâmplă absolut nimic, fiindcă suntem comutați automat la generatorul independent. O fi Nepalul o țară din Lumea a Treia, domnule, însă e-Nepalul a luat-o mult înaintea altora. Așadar reveniți, reveniți... Mulțumesc frumos pentru prezentare, dar nu revin. Găsesc loc două străduțe mai încolo, la un calculator mai modest, cu o conexiune mai lentă. Îmi convine, căci nu mă grăbesc. Odată și-odată trebuia să descarc sutele de poze care s-au tot strâns, ca să mai fac puțin loc în credinciosul meu iPhone. Descarc... Sortez... Șterg... Salvez pe *stick*... Poze de la Osho, de la rafting, din junglă, de la Sarangkot, din Pokhara, de la Vipassana și din Kathmandu se perindă pe ecran de ceasuri întregi, până când le văd, deodată, numitorul comun. Rămân perplex, cu mâna pe mouse, ca în fața unei

descoperiri revoluționare. Într-un fel, e o descoperire revoluționară, deși mai repede îmi vine să-i zic revoltătoare... Descoperirea e că nu trăiesc lucrurile atunci când se întâmplă. Le trăiesc întotdeauna după, atunci când le regurgitez, ca o vacă. Sau ca un bou. Mi-e ciudă pe ăla care a fost *acolo*, *atunci* și a făcut pozele... N-am fost eu cu adevărat *atunci* și *acolo*, n-am trăit eu *atunci* și *acolo*. Și dacă n-am fost eu, dacă n-am trăit eu, atunci cine? Aș putea să jur că altcineva a privit, altcineva a simțit, altcineva a încadrat și altcineva a apăsă pe buton. Un altcineva complet străin de mine, care a preluat controlul *atunci* și *acolo*. Probabil că dorm mai tot timpul, altfel nu-mi explic cum de n-am ajuns încă să-l cunosc pe acel altcineva nici până în ziua de azi. Dar așa se întâmplă. Mă trezesc mereu după ce viața s-a trăit, după ce Buddha a zâmbit. N-am curajul să văd lucrurile din față, prefer să arunc o privire piezișă, întotdeauna *după*. Sunt campion absolut la aruncat cu privirea îndărăt. Calculatorul s-a blocat în timp ce afișa pe ecran un Buddha de aur fotografiat din spate, la intrarea în Templul Maimuțelor. O poză din fundul lui Buddha...

Restart

Internet Explorer

Gmail

Login

Compose new message

Subject: Vipassana

Beloved Yoko,

Îți scriu așa cum m-ai îndemnat, după cele zece zile la Dharmashringa. Presimt că n-o să-mi răspunzi, dar, cu toate astea, uite că-ți scriu.

Tocmai m-am întors la Kathmandu, *where there's nothing left for me to do*. Deși nu mai am nici o tragere de inimă, o să mă duc să vizitez locul unde s-a născut Buddha, o să-mi iau viza și o să mă întorc în India. Nu-mi place deloc aici, în Thamel. Lumea se rotește prea repede în jurul meu, ca un carusel, și eu văd *anicca* doar în afară, nu și înăuntru... Probabil că mi-e frică să mă scurg printre propriile degete, ca firele de nisip. Cred că mi-e frică de schimbare, Yoko, și mi-e greu s-o accept... Ai avut dreptate, cursul de Vipassana a fost o experiență dură, dar necesară. Am întrezărit câteva lucruri, așa cum sunt ele în realitate. Mi-am întrezărit poftele, lăcomia, ura, frica – apucăturile minții. Apucăturile, ce cuvânt. Mintea care apucă. Mintea care se agață. Mintea care suferă... Și am văzut acele părți vătămate din mine, care par să aibă o viață a lor, care trăiesc tăcut, ascunse în adânc, răzbătând în orice intenție, în orice gest. Nu cred că există liberul-arbitru, Yoko. Cum să aleagă cel care doarme până nu se trezește? Dormind, el alege mereu același lucru, sub felurite forme, amăgindu-se că a ales bine alegând diferit... Orice aș face, ajung mereu în aceeași situație, Yoko. Ajung mereu în aceeași fundătură, de parcă m-aș învârti, orb, într-un cerc... Nu mă pot abține să nu compar cursul de Vipassana cu ce-i pe la Osho. Ce se întâmplă în Parcul Koregaon e ca morfina pentru cancer, ca o pastilă dulce pentru vise dulci... Osho spunea cândva că locul acela e o grădină a plăcerilor, special concepută să ne facem de cap, până vom ajunge să vedem că plăcerile nu sunt decât niște jucărioare care ne țin ocupați, care ne împiedică să atingem adevărul... Pentru mine, Yoko, plăcerea e durerea scrisă de-a-ndoașelea. Am suferit mult după tine, femeie iubită. A trecut o lună și o săptămână de atunci. Ce mi-ai făcut în

noaptea aia, Yoko? Nu trebuie să-mi răspunzi, a fost o întrebare retorică. Te iubesc, Yoko... Ți-am văzut de nenumărate ori chipul în timp ce stăteam acolo, în sala de meditație, cu ochii închiși. Părai atât de reală în mintea mea. O fantasmă pe care nu îndrăzneam s-o alung de reală ce părea. Îmi doream atât de mult să-ți sărut buzele. Mi-era sete să le sorb, mi-era sete să fac dragoste cu tine... Primele patru zile au fost cumplite. Mult mai grele însă au fost următoarele, când mintea s-a mai liniștit puțin și am izbutit să privesc înăuntru... Ai avut dreptate, Yoko. Pe de o parte, fug, pe de altă parte, sunt dependent. Am fugit de mine și m-am agățat de tine. Știu că n-o să-mi răspunzi, dar poate că surâzi citind aceste rânduri, așa cum ai făcut în dimineața aia, singura noastră dimineață împreună, când mi-ai sugerat să urmez cursul de Vipassana. *Arigato*, Yoko. Ți mulțumesc pentru acea secundă de viață, de iubire, pe care mi-ai dăruit-o. Sunt recunoscător pentru clipa când ne-am întâlnit la marginea lumilor noastre, ca într-o oglindă. Adevărul, Yoko, e că lumea mea se sfârșea acolo unde începea a ta. Și, dacă nu ne vom mai vedea niciodată, aș vrea să știi că vei rămâne pentru totdeauna în inima mea.

Sayonara, Yoko

Love,

Sega

Send

Logout

Shutdown

Când a trecut timpul? În Thamel s-a lăsat deja noaptea și frigul. E aproape pustiu, nu e nimeni pe străzi, cu excepția câtorva întârziați ca mine. Terasale s-au închis și magazinele au tras obloanele, deși ceasul nu arată încă 11. Parcă s-ar fi

dat stingerea, ca la cursul de Vipassana... Să mediteze oare toți nepalezii?

Lăcrimez, poate de la stat prea mult cu ochii în ecranul calculatorului, și mă roade foamea. Va trebui să mă mulțumesc cu pachetul de biscuiți și sticla de apă din rucsac, nu mai găsesc nimic deschis la ora asta. Plâng, poate de la stat prea mult cu ochii în ecranul calculatorului, ronțai și beau în drum spre micuța mea Machhapuchhre. E deja a treia noapte pe care o petrec acolo. Îmi tot zic că mă mut și uite că nu m-am mutat nici azi. Dar mâine, ehehei, mâine... Kathmandu, voi ieși eu mâine pe străduțele tale să caut un locșor nou și apoi să te cuceresc! Așa cum ai făcut și tu cu mine, numai că tu m-ai sedus prea repede, prea dintr-odată, nici nu mi-ai dat timp să respir.

Ajung în cameră, aprind lumina, trag perdeaua la fereastra dinspre hol, gonesc gândacii, mă dezbrac, fac un duș, mă spăl pe dinți și mă urc în pat. Trag adânc în piept aerul stătut și-l expir lent. Călare pe cele două perne, cu picioarele încrucișate sub mine, cu ochii închiși și cu spatele drept, culeg senzațiile începând cu creștetul capului și terminând cu vârful picioarelor, luând-o apoi, sânguincios, de la capăt, așa cum am învățat. Mă trezesc pe neașteptate cu gândul nu la Yoko și nici la Aniușa, ci la Odete. Surpriza e uriașă. La fel și erecția.

What to do in Kathmandu

Primul lucru pe care l-am făcut după ce m-am trezit, am mâncat o omletă și am băut un ceai a fost să aplic pentru viza indiană. M-am dus la ambasadă, la 50 de rupii distanță cu ricșa, și am depus cererea. Mi s-a spus că procesarea durează o săptămână. Prin urmare, am destul timp să trag o

fugă până la Lumbini, unde s-a născut Buddha. Nu știu însă cum să ajung acolo și n-am nici pe cine să întreb, căci astăzi mai toate sunt închise, inclusiv agențiile de turism. E Dashain, o mare sărbătoare, și *sadhușii* înveșmântați în oranj, cu gălețușe de tinichea pline cu vopsea roșie pentru însemnat în frunte contra câțiva bănuți, au năpădit Thamelul. Cerșetorii sunt și ei cu nemiluita, mulți veniți tocmai din nordul Indiei să sărbătorească Dashain alături de colegii nepalezi. La rândul lor, negustorii ambulanți profită de faptul că magazinele au lacătele puse și mă trag de mânecă să le cumpăr marfa la prețuri speciale de sărbători, fără concurență, *my friend*. Dar eu nu vreau să cumpăr nimic, *my friend*. Numai de cumpărături nu-mi arde mie. Aiurit cum sunt, mi-am uitat unul din cele două carduri într-un bancomat și nu l-am mai găsit când m-am întors să-l caut.

What to do in Kathmandu? Turiști din toate colțurile planetei au dat năvală zilele astea, nerăbdători să înceapă aventura. Aș vrea și eu să gust puțin din entuziasmul lor efervescent, din bucuria lor candidă de exploratori timizi în Shangri-La, care-și spun unii altora povești, înflăcărați. În general, sunt povești legate de rafting, junglă, circuite prin Annapurna și excursii la Tabăra de bază, povești care trec razant pe la urechile mele în timp ce băntui ca o fantomă prin Thamel, labirintul-carusel, incapabil să găsesc ieșirea la suprafață lucrurilor.

Omul-fluier. Și omul-rucsac. Specii rare, la intersecția străduțelor. Unuia i-au crescut fluiere de bambus în spinare, celuilalt, rucsacuri pe tot corpul. Și apoi manechinul cu cască de motociclist pus la intrarea în magazinul de țesături ca să atragă priviri. Aici înghesuiala-i mare, căci e vremea straielor noi, pentru Dashain. Ești mai frumoasă când te înfășori într-o pânză frumoasă... Și mai

sunt vampirii din frasinii de pe bulevardul Kantipath, atârând de crengi ca niște păsări moarte, un trib întreg de lilieci cu capul în jos, țipând lung, sfâșietor, iiii, lumea oamenilor e o lume cu fundul în suuus, iiii... După-amiază e a zmeiilor lansate de copii de pe acoperișurile-terasă, în vântul care se întetește, suflând dinspre apus. E prima zi când nu plouă cu ploaie, ci cu zmeie care se zdrobesc de asfalt. Și mai e refrenul „ch, chhh, chhhhhhooooooooaaaaach, pffffluuuuuu, hrrrrm, hrrrrm, chh, chhhh, chhhhhoaoaaaa, pflu”, pe care-l fredonează toți nepalezii, horcând în canon, adunând din fundul gâtului mici bombe vâscoase, flegme slobozite apoi cu naturalețe pe caldarâm. E de la noxe, iar ăsta-i sportul lor național, care nu ține cont de vârstă, sex ori statut.

What to do, what to do in Kathmandu? Seara, muzicanții se strâng din nou pe terase, pentru încă un recital. Ei cântă cu pasiune și stil, Coldplay, Bob Marley, Alanis Morissette, Nirvana, U2, Eric Clapton, Bon Jovi sau Beatles, *live in Thamel*, iar după aplauze îndelungi și ovații, se retrag, modești, într-un colțișor, în jurul unei sticle de apă, pe care o trec de la unul la altul, ca pe o vadră cu vin. Revin pe scenă după numai câteva minute, căci repertoriul e lung și viața de noapte, prea scurtă. Cu armele din dotare, jandarmii fac zid în fața teraselor unde se întârzie la bis. Nimeni nu pune presiune pe voi, dar ar cam fi timpul să mergeți acasă, copii. E ora 10, haideți, acum la somnic.

Orașul freamătă în prag de Dashain... Am plecat hotărât să-mi găsesc alt loc, dar iată-mă întors tot acolo. Am ajuns înapoi la Machhapuchhre. Azi m-a furat peisajul, sunt curios mâine ce scuză o să mai inventez. *What to do in Kathmandu? What to do?*

Dashain fericit, Dashain însângerat

Gata cu aburii din baie care se condensează pe pereții camerei, gata cu fereastra care dă spre hol, gata cu patul frânt la mijloc, gata cu gaura prin care intră gândacii. După patru nopți în Machhapuchhre, m-am mutat. În sfârșit! Noua mea cameră se numește Muktinath. Helen a plecat azi în India, pentru încă șase luni, cât o s-o țină noua viză, și mi-a lăsat mie cămăruța ei de la etajul trei, de pe colț. Fată bună.

Spre deosebire de Machhapuchhre, Muktinath are mai multe ferestre decât pereți, toate spre o străduță foarte circulată din Thamel. Priveliștea e superbă: blocuri, case și rețeaua deasă de cabluri care le leagă între ele. Plasele împotriva țânțarilor sunt ferfeniță, dar nu-i nimic, o să țin ferestrele închise tot timpul. Noaptea nu-i prea cald, iar de aerisit în timpul zilei nici nu poate fi vorba din cauza poluării. Chiar și așa, cu ferestrele închise, se simte mirosul gazelor de eșapament. Aprind însă un bețișor parfumat și gata. Pif-paf-puf, mirosul înecăcios a dispărut ca prin farmec. Una peste alta, îmi place noua mea camera. Micile neajunsuri nu mă descurajează.

Happy Dashain, sir! îmi urează capul de la recepție, vesel, înainte să ies în oraș. Capului îi place la nebunie să folosească cuvântul *happy*. *Are you happy, sir?... Happy journey, madam... Happy staying with us...* De data asta s-a și nimerit. *Happy Dashain to you too!* îi urez la rândul meu, chiar voiam să vă întreb ce înseamnă Dashain. Aaaa, începe el fericit – cum altfel?! – că îmi poate fi de folos, Dashain e cel mai lung și mai important festival al anului. Marea sărbătoare a tuturor castelor și religiilor de pe întreg

cuprinsul Nepalului, dragă domnule Sega. A început acum zece zile și mai ține cinci. Și în toate aceste zile noi o sărbătorim pe zeița Durga, mama noastră divină, sursa vieții, în toate manifestările ei, prin ofrande și sacrificii. Sacrificii?! tesar. Cum adică sacrificii? Da, domnule, sacrificii, zâmbește el netulburat. Se întâmplă pretutindeni, în temple, dar și în casele oamenilor. Ieri, de pildă, la miezul nopții, numai în Piața Durbar au fost sacrificate o sută opt animale. E felul în care sărbătorim noi triumful Durgăi asupra răului, asupra lui Mahisasur, demonul înfricoșător. După o luptă crâncenă, care a durat nouă zile, Durga l-a ucis în a zecea zi pe demonul prefăcut în bivol furios. Așa se face că în primele opt zile ale festivalului ne amintim de încleștarea zeiței cu cel rău și viclean, iar într-a noua începem sacrificiile. În a zecea, ziua marelui sacrificiu, tăiem capre, oi, găini, rațe și în special bivoli, serbând astfel victoria zeiței. Ultimele patru zile ale festivalului le petrecem împreună cu familia, primind *tika* și binecuvântări de la cei mai în vârstă. Așadar, domnule Sega, vreau să văd că vă întoarceți mai *happy* și cu o *tika* de toată frumusețea în frunte... Și, apropo, sunteți *happy* în Muktinath?

Nu ies bine din Pensiunea Fericită, că și dau peste un *sadhu* cu găletușă de tinichea. Azi n-ai cum să-i eviți. Mișună peste tot. *Sadhul* seamănă cu Bruce Dickinson, vocalistul de la Iron Maiden, *the seventh son of the seventh son of the...* Pentru o poză îmi cere 200 de rupii. Îi dau 20, pentru că acum sunt suficient de înțelept. *Baba* Bruce e mulțumit. Prețul include și *tika*, pe care mi-o aplică cu mare pricepere între ochi. Cică de-acum o să am noroc cu toptanul. Să am eu norocul s-o lase mujicul baltă pe Ana și ea să vină plângând la mine în cameră, iar eu s-o consolez cu un ceai fierbinte și un bețișor parfumat? Sau să apară Yoko, înnebunită de dor, căutându-mă prin Thamel? Ce zici, *Baba* Bruce? Dar poate că e mai bine să nu ne mai întrebăm

atât, să lăsăm norocul să lucreze discret și să purcedem spre orașul vechi, spre Piața Durbar. Mulțumesc, *Baba Bruce*, nu-mi trebuie ghid. *Baba Bruce*, te rog să nu mai insiști, ți-am zis că mă descurc și singur. *Baba Bruce*, dar te rog, nu-i nevoie să mă însoțești, zău...

Avantajul de a locui în centru: de la Pensiunea Fericită ajungi unu-doi în orașul vechi. O ții așa, tot înainte, pe sub ferestrele camerei Muktinath, până când clădirile mai noi fac loc clădirilor mai vechi și mai dărăpănate, iar străduțele devin mai înguste decât Strada Sforii din Brașov. Acolo, în orașul vechi, puhoiul de oameni, mașini și motociclete vuieste ca râul Trisuli frământat de furtună. Aerul e ușor încețoșat, dar frumos mirositor din cauza milioanelor de bețișoare parfumate care ard în fața altarelor, unde trecătorii se opresc să lase la schimb ghirlande de flori și prăjituri, pentru sănătate și prosperitate. Cam după un sfert de oră de mers agale, mă vărs odată cu puhoiul într-o piață mare, plină de pagode, temple dedicate zeităților din galeria hindusă, cu streșinile drapate de jur împrejur cu pânză roșie, fâlfâind în bătaia vânticelului de amiază. Pagodele arată sexy așa, parcă ar purta fustițe scurte. Unele temple sunt mai răsărite decât altele, fiind ridicate pe platforme înalte, alcătuite din blocuri masive de piatră, strâns lipite între ele și dispuse în așa fel încât să formeze trepte abrupte, care îl pun la grea încercare atât pe credinciosul venit la închinăciune, cât și pe turistul care-și dorește să admire locul de la înălțime, ca dintr-o tribună de stadion. Mă aflu în Piața Durbar, unde se vând ofrande, straie de sărbătoare, suvenire și mâncăruri ciudate, bâzâite de roiuri de muște verzi, hămesite, unde lumea stă la coadă ca să intre în temple, unde mii de porumbei ciugulesc firimituri de pe caldarâm, unde sfinții punctează tot ce prind cu roșu în frunte, unde parcă s-au strâns la cerșit toți ciungii, ologii și orbii din lumea asta.

Dashain multicolor. Dashain înmiresmat. Dashain zumzăitor. Dashain clocotitor. Și Dashain însângerat... Lumea calcă nepăsătoare în bălțile de sânge închegat, urmele măcelului de astă-noapte nu se șterg lesne. Parcă se mai aud țipetele de agonie ale bietelor animale căsăpite de oameni în fața templelor lor. O sută opt animale au fost sacrificate noaptea trecută, aici, în Piața Durbar. Aici, în țara lui Buddha. O sută opt, câte mărgelile are *mala* pe care am primit-o de la călugărițele coreene. *Na-mo a-mi-ta-bul, na-mo a-mi-ta-bul, na-mo a-mi-ta-bul*, de o sută opt ori *Namo amitabul*, poate oamenii se vor trezi...

Probabil că și ea privește întristată, de la fereastra aurită a palatului ei misterios, spre lumea animată de o veselie ucigătoare. Ea, Kumari Devi, zeița-copil, încarnare a Durgăi până la prima menstruație, când redevine muritoare și în locul ei e ridicată la rang de zeiță o altă copilă care prezintă cele treizeci și două de semne caracteristice ale perfecțiunii. Dacă te învrednicește cu o privire de la fereastra aurită a palatului ei din Piața Durbar, se spune că a dat norocul peste tine. Tot norocul zeiței-copil coboară atunci peste tine, fericitule, *Happy Dashain...* Dar astăzi, Kumari Devi nu se arată. Poate că s-a ascuns în iatacul ei, după perdelele fine, brodate cu fir de aur și borangic, plângând sărmanele animale pe care le-a ocolit norocul, dar nu le-a ratat satârul. Astăzi, după victoria binelui asupra răului, după marele sacrificiu de Dashain, fereastra aurită nu-i decât o gaură neagră, o gură căscată strigând de durere, fără să fie auzită. Mă întorc la Pensiunea mea Fericită, mai nefericit și mai revoltat decât am plecat, urmărit de imaginea Durgăi pictate pe peretele unui templu, o arătare neagră cu ochi bulbucăți, înspăimântători, urlând însetată după sânge proaspăt, de animal.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele vor să fie fericite. Toate ființele, nu numai voi, oameni nebuni. Pe Buddha care s-a născut la doi pași de locul ăsta l-ați auzit?

Shangri-Lama

Smoke, brother? Chess? Cheap flute, ya! Dashain tika, sir, yeees? Fresh juice! Taxi? Excuse me, where are you going? Beads, do you want beads? Hash, coke, LSD? Trek? Elephants, sir? Excuse me, excuse me, come inside please, come inside! Tiger balm, very cheap! I'm hungry, please give me ten rupees! Where are you from? Hash? Smoke? Rafting? Trekking? Bungee? You go rickshaw? Just take a look here! Come, sir, please come! Where are you going? Fresh juice? Taxi? Smoke? Hash? Give me five rupies, please! Just come inside, sir...

Bine am revenit în Thamel!

You city boy, you don't like mountain, ya, I know, Lama knows. Poftim?! Caut în toate părțile, intrigat, dar nu dibui sursa vocii. *Ya, you tall guy, you don't like mountain, I know, ya, ya.* La naiba... Mă uit în jos și descopăr o stârpitură de nepalez tuciuriu, cu trăsături asiatice pronunțate – pomeți proeminenți și ochi foarte înguști. Nepalezul cel pirpiriu e îmbrăcat într-o cămășuță cadrilată, cu mâneci scurte, iar pe cap are o șepcuță cândva albă, acum îngălbenită, pe care abia se mai poate citi *Mountain Guide. Lama knows*, continuă el într-o doară, părând mai preocupat de șuvoiul de turiști decât de mine, *you city boy*. Cum își permite?! Până aici, i-o retez. Dacă vrei să știi, chiar sunt de la munte. De Țara Bârsei ai auzit? Brașov, România? Munții Făgăraș? Bucegi? Piatra Craiului? N-ai auzit? Eram sigur. Avem și noi munții noștri, să știi, un fel de Himalaya pitici, așa ca tine.

OK, brother, râde el fără să se supere, *then let's go trekking tomorrow. Lama professional mountain guide, Lama knows good places, Lama take you see the real Nepal, man, brother. Lama take you Shangri-La, ya, ya, ya. Lama knows sure take you there*, îmi șoptește nepalezul conspirativ, lipindu-se de mine... Shangri-La e o poveste, omule, lasă îmbrobodeala, îl împing eu ușurel. Și de trekking nici să n-aud, mută-ți gândul. Am fost la Pokhara, până la Sarangkot, mi-a ajuns. Am văzut Annapurna, foarte frumos, nimic de zis, dar ce-i prea mult strică. Deci nu-ți pierde vremea cu mine, că nu mă convingi, la reve... Stai așa, stai, *bro*, unde fugi? Nu fugi, te implor, se înmoaie omulețul, Lama șomează de trei săptămâni. De trei săptămâni n-a mai avut Lama nici un client, se plânge el. Ultimul client a fost un neamț, băiat foarte de treabă, l-am dus la Shangri-La, vai, ce i-a mai plăcut, dar acum Lama *very hungry*, ești bun să-i iei și lui ceva de mâncare? Lama o să-ți povestească la masă despre adevărata Shangri-La, poate mergem acolo, știe Lama niște trasee cum n-ai văzut în viața ta. Omule, ești turc?! Nu pricepi? Nu mă in-te-re-sea-ză, la re-ve-de-re! Stai, *brother*, mă apucă nepalezul de braț, ia-ți tu ceva de mâncare și dă-mi și mie un pic din porția ta, Lama-i tare flămând, Lama nu te minte, frate. Și o Coca-Cola, că Lama are gâtul uscat de la poluare. Lama e obișnuit cu muntele, nu cu orașul. La oraș e rău, multă lume rea și multă poluare, căh, bleah... Dar tu ești bun, te-am simțit eu, și văd că-ți place și muntele, iartă-mă, am crezut că ești un american prost, dar nu, nu ești. *I liky Europe, ya, I liky Romania!* Știu eu o terasă cu mâncare bună și ieftină, putem merge acolo, *please?* Nu vreau decât un pachetel de primăvară, mi-e suficient, mă satur cu atât. Lama n-a mâncat nimic de ieri-dimineață. Crede-mă, lui Lama-i chiorăie mațele de foame. Lama are stomacul lipit de șira spinării, frate. Lama leșină de foame. Lama e sărac lipit și flămând, dar tu ești un frate

bun și n-o să-l lași pe Lama să moară de foame pe stradă, nu-i așa? Tu ești un turist cumsecade și ți-e milă de bietul Lama, nu-i așa?

Îl măsoar din cap până-n picioare. Nu-mi ia mult. Un metru dus-întors, cum s-ar spune. E caraghios felul în care gesticulează din cămășuța lui cadrilată și cum privește umil, ca să mă impresioneze, de sub cozorocul șăpcăliei lui ponosite, de ghid montan. Ridic din umeri gata să plec, dar ceva mă ține totuși în loc. Să fie văicăreala lui de milog? Sau felul zăpăcitor în care toarnă cuvintele în propoziții complicate, pe alocuri de neînțeles, de parcă și-ar traduce gândurile din nepaleză în engleză cu Google Translate? Ori curiozitatea mea de a afla mai multe despre Shangri-La, țara despre care știu sigur că a fost scornită de un scriitor englez, pe la începutul secolului trecut, la vreo patruzeci de ani după ce Bram Stoker l-a născocit pe Dracula?... OK, Lama. Unde zici că-i terasa aia?

Comand două porții de pachetele de primăvară vegetale, una pentru mine, alta pentru Lama. Nepalzul așteaptă până gust eu, după care se repede asupra farfuriei lui ca un lup. l-a fost foame, n-a mințit. Se poate și un ceai de iasomie, Sega? întreabă el încă molfăind. Păi nu ai spus că vrei o Coca-Cola? Ba da, asta rămâne, dar aș vrea și un ceai, dacă se poate. OK, un ceai de iasomie pentru domnu' Lama! Cu gura plină și buzele unsuroase, Lama îmi spune povestea lui de Sherpa la 49 de ani, trăit mai toată viața pe munte, după cum se vede din cele câteva sute de fotografii roase pe margine, pe care le-a scos din rucsăcel să mi le arate. Deși subliniez că trekkingul mă lasă rece, el insistă, cu răbdarea și iscusința unui agent de vânzări experimentat. În teancul de poze cu munți înzăpeziți și turiști zâmbind fericiți, cu brațele petrecute pe după umerii lui Lama, îmbrăcat mereu în aceeași cămășuță cadrilată și

cu aceeași șepcuță pe cap, s-au strecurat și câteva poze cu familia: nevasta, băiatul și cele trei fete cu care se mândrește. Are toate motivele: aia mare, de 28 de ani, e măritată, cu un copil, iar celelalte două își așteaptă rândul la măritiș, cumințele, intimidând obiectivul aparatului de fotografiat cu ochii lor alungiți și cu zâmbete sfioase. Una și una odraslele lui Lama. Ca să nu rămân mai prejos, îi arăt fotografii de la Osho, având grijă să nu le ocolesc pe cele cu Yoko. Doar am și eu cu ce să mă mândresc. E nepaleză? Nu, Lama, e japoneză. Hm, foarte frumoasă, seamănă cu femeile noastre. Japonezele pe care le știu eu sunt boccii, le-am văzut. Au picioare scurte, sunt crăcănate și merg de parcă ar avea bazinul fracturat. Dar văd că ea are picioare lungi, sâni frumoși, trăsături fine, o mândrețe de fată... Ești sigur că nu-i nepaleză?

A sosit ceaiul de iasomie. Lama îl dă pe gât, așa fierbinte cum e, după care râgâie lung, satisfăcut. *Brother*, îți mulțumesc pentru masă. Ești un om bun, am știut de la început. Și acum, iartă-mă, îți dau un sfat. Lasă călătoriile. Ești tânăr. Ia-ți o femeie frumoasă și iubitoare, așază-te undeva și fă-i câțiva copii. Nu contează ce muncești, orice muncă e bună. Am văzut mulți ca tine. Prea multă pilozopie strică la cap. *Pilosopy bad, searching, searching, nothing here, nothing there, nothing good, all bad. Buddha OK, meditation OK, Buddha good, Buddha enough...* Complicaaat, măi, Lama. Nici nu mai știu de unde am plecat și cu atât mai puțin încotro mă îndrept. Umblu brambura și probabil c-o să mai fac asta multă vreme până când o să-mi găsesc inima... Lasă pilozopia, îmi taie el vorba, hai pe munte trei zile, te duc la Shangri-La, știu eu o cabană acolo sus, cabaniera e divorțată, mmm, o comoară la pat, are un fund grozav, niște țâțe pline ca ugerile de vacă și o gurăăă, mamă-mamă... Și mai are o prietenă, învățătoare, tot singură, nemăritată, femei singure, *brother* Segă, muntence

adevărate, sănătoase, nu ca sclifositele astea din Thamel, niște leșinături, ptui. I-am tras-o cabanierei data trecută, când am fost cu neamțul, vai, ce bunăciune! Și nici învățătoarea n-arată rău. După cum o știu, sigur o să-i placă de tine. Te mai relaxezi și tu un pic, he-he-he. *Lama need fuck, man, bro, you don't need fuck? Lama need fuck every day... No fuck, no good... Oh, Lama like so much fuck*, dacă nu *fuck* măcar o dată pe zi, Lama o ia razna. *So please let's go there, frate, n-o să regreti nici o clipă, îți promite Lama...* De un ghid-pește care să toace vorbele ca o morișcă stricată am eu nevoie acum! Ca să scap de el, îi promit că-l sun zilele astea. Dar în loc să-mi zică săru'mâna pentru masă, tot el se îmbufnează. Într-o fracțiune de secundă a trecut de la exaltare la dispreț profund. *Ya, ya, I know brother, you won't call, I know you...* Asta-i bună, auzi, *mă știe el pe mine!* Ne-am întâlnit acum o oră și deja pretinde că mă știe. În privința sunatului însă, are dreptate: n-o să-l sun. Iau hotărârea în timp ce își adună pozele de pe masă, supărat ca un copil care-și strânge jucăriile când nu vrea să le mai împartă cu ceilalți. Coborâm de pe terasa liniștită în forfota străzii și acolo ne despărțim, fără prea multe vorbe. După câțiva pași însă, arunc o privire peste umăr. Cu șăpcălia îndesată pe cap, în cămășuța lui cadrilată, Lama așteaptă răbdător, concentrat, ca un pescar în ape tulburi, momentul potrivit să arunce iar undița. Poate-poate pune cârligul pe vreun turist dornic de trekking prin Shangri-La... Mă întorc la el. Care-i treaba? se rățoiește nepalezul, fără să mă învrednicească prea mult cu privirea. A, nimic... Voiam doar să te întreb dacă ai sacrificat animale de Dashain... Ești nebun? se cutremură omulețul. Cum să fac așa ceva? *Lama buddhist*, face el, apoi oftează. Of, dacă aș sacrifica o capră, un bivoli sau barem un cocoș, poate mi-ar merge și mie mai bine, poate aș prinde și eu niscaiva clienți. Râde zgomotos. *But this is surpe... supre... surpti... supretio...*

susper... Superstition? îl ajut. *Ya, ya, surpstion, surpstition!* Cum să-mi meargă mie mai bine dacă tai animalul ăla, săracu'? Buddha spune să nu ucizi, așa că nu ucid. De ce să ucid, *brother*? De ce?? Gata, Lama, am înțeles, nu te mai agita. Te sun când mă întorc din Lumbini. Ei, așa spui tu, Sega, nu te cred, n-o să te ții de cuvânt. Așa sunteți voi, vesticii, neserioși. Flecari și neserioși. Eu, flecar?! îmi sare mie țandăra. Lama, dintre noi doi flecarul ești tu, chiar nu-ți dai seama? Să știi că am vorbit serios, o să te sun. *Brother* Sega, nu-ți bate joc de un om bătrân. Dacă n-ai de gând să mă suni, cel puțin nu-mi da speranțe false. Nu mă lăsa să mă bucur degeaba, ca un prost. Îi pun o mână pe umăr, înduioșat. Te sun, Lama, îți promit. Îmi promiți? Da. Chiar îmi promiți? Da. Micuțul nepalez mijește ochii și-așa înguști. Pe cuvântul tău de onoare că mă suni? întreabă el, neîncrezător. *Yes, brother*. Ooo, Sega, explodează Lama de fericire, o să fie extraordinar, o să vezi, o să mergem la... E în regulă, îi tai eu elanul, nu trebuie să repeți, mi-ai zis deja de o mie de ori unde vrei să mă duci. Te sun când mă întorc, bine? Când te întorci? Ei, asta-i bună, mă întorc când mă întorc. Peste două, trei zile, nu știu... OK, OK, frate, of, of, of. Aștept. Uite, aștept aici până te întorci tu din Lumbini. Nu mă mișc de-aici până nu te întorci, să știi, pot să tragă clienții de mine și n-o să mă mișc pentru că eu îl aștept pe scumpul meu frățior Sega, care mi-a promis c-o să mă sune, of, of, of, n-o să regreti, *Sega brother*, ai să vezi! Shangri-La ne așteaptă, uraaa, uraaa...

Cuceritorii Everestului

Am urcat rapid până la 7.000 de metri. Nici n-am apucat să ne dezmeticim bine. La altitudinea asta, aerul e mai rarefiat, norii sunt puțini și sperioși, iar stâncile veșnic

înzăpezite. Suntem prinși între zăpadă și cer. Între alb orbitor și albastru intens. Ochii mi se împăienjenesc și încep să-mi lăcrimeze. Poate din cauza luminii prea tari, poate din cauza înălțimii, poate din cauza emoțiilor. Poate din toate câte puțin... Astăzi nu vom urca mai mult. Vom mai da câteva târcoale și apoi ne vom întoarce la bază. *Sagarmatha right here*, mi-o prezintă Deepika, însoțitoarea nepaleză, când ajungem în dreptul ei, dar eu o zărisem deja pe zeiță. O fâșie de nor, ca o năframă albă prinsă într-un vârf de ac, îmi arată unde au ajuns Mallory, Irvine, Hillary, Norgay. Unii s-au întors, alții au rămas cu ea, pentru totdeauna...

Ieri, avionul care transporta o echipă de alpiniști îndelung antrenați pentru Everest a luat foc în timp ce ateriza la Lukla, în apropierea Taberei de bază. Optsprezece morți. Noi, cei douăzeci și cinci de aero-alpiniști de azi, am supraviețuit. Ascensiunea pentru care nu ne-am pregătit decât cu un bilet de avion cumpărat cu o zi înainte a fost încununată de succes. Astăzi am bifat Everestul. Din zbor. Cu Yeti. Airlines.

Pensiunea Imperială

M-am trezit ch, chhh, chhhhhoooooaaaaach, pfffluuuuu, hrrrrm, hrrrm, chh, chhhh, chhhhhoaoaaaa, pflu... Așa nu se mai poate. Gata, plec de la Pensiunea Fericită. *Why, sir? Mr. Sega no happy here?!* Nu, domnul Sega nu *happy* aici. E a doua noapte când domnul Sega respiră gaze de eşapament în Muktinath. Poate că n-ar fi băgat de seamă dacă bețișoarele parfumate nu i s-ar fi terminat. Dar aseară i s-au terminat și până dimineată a trăit cu senzația că a dormit într-un garaj, nu într-o cameră. Așa că domnul Sega o să predea cheia în clipa asta, o să-și ia rucsacurile la spinare și

o să iasă fericit pe ușa aia ca să-și caute alt loc, mai puțin poluat, unde să stea...

Norocul meu că am găsit-o. O promisem cu foarte bune recomandări de la Thea și Mircea, doi alpiniști români întâlniți la Pokhara, dar uitasem cu desăvârșire unde am pus-o. Eram convins că am pierdut-o. Am găsit-o întâmplător, scotocind prin rucsăcelul cenușiu după mărunțiș ca să cumpăr o Coca-Cola. Mi se uscaseră gâtul tot umblând din pensiune în pensiune, după cazare ieftină. Și iată că setea nu mi-a fost doar potolită, ci și răsplătită: pe spatele rătăcitei și regăsitei cărți de vizită e schițat până și traseul, pe care îl voi urma neabătut până la destinație.

Cu micuța hartă a comorii în mână, trec de stația de taxiuri și ricșe, cotesc la dreapta pe străduța paralelă, o iau printre cele două magazine cu echipament de escaladă, fac la dreapta pe aleea umbrită de salcâmi și ajung, în sfârșit, la Imperial Guest House. Pensiunea Imperială... Nu aveți cazare, nu-i așa? Ba da, avem. Scumpă, nu? Depinde: avem și cu 1.000 de rupii, dar și cu 400. Ce v-ar interesa? M-ar interesa camera cea mai ieftină, dar presupun că e zgomotoasă și plină de fum. Nu, domnule, nici poveste. Zona e foarte liniștită, departe de străzile circulate, cu multă verdețură și aer curat. Buuun, atunci are o singură fereastră care dă spre hol și pereți igrasioși din cauza băii fără aerisire, nu? Dacă doriți așa ceva, să știți că nu avem. Nu vă putem oferi decât ce se vede...

În camera curată, proaspăt parfumată, e atât de liniște, încât îmi țiuie urechile. Îmi încordez auzul să prind măcar un strop de zgomot, dar nimic. Nici un pic din vuietul străzii, nici măcar claxoane îndepărtate, nici turiști care vorbesc tare, nici geamuri care se sparg, nici uși trântite și nici horcăieli. Mă simt ca într-un studio de înregistrări. Apă caldă presupun că nu aveți. Ba cum să nu, avem non-stop!

Tocmai am renovat pensiunea și instalațiile sunt noi-nouțe, ia priviți... Într-adevăr, baia arată de parcă tocmai au scos-o din țiplă. Înainte să mă pronunț, mai cercetez o dată, amănunțit, camera spațioasă, cu cele două paturi moi, cu așternuturi albe, imaculate, despărțite de o noptieră modernă, plăcută la privit și la atins. În colț, o oglinjoară și o măsuță, în caz că doresc să mă machiez. Nu doresc. Și mai e un dulap, unde aș putea să-mi pun catrafusele. Asta doresc. Batem palma la 350 de rupii? Întreb cu îndrăzneală, încercând să-mi ascund bucuria ca să obțin reducerea. Am de gând să stau mai multe zile aici, după ce mă întorc din Lumbini, unde am hotărât să plec mâine-dimineață... Domnule dragă, eu vă propun să plătiți azi 400 de rupii, iar când va întoarceți să mai discutăm. O să-mi dați tot camera asta? *Possible, why not?* Dar nu vă promit nimic. Dacă vreți însă un bilet de autobuz pentru Lumbini, vi-l putem rezerva la cel mai mic preț garantat, fără comision. Trebuie să recunosc că m-ați dat gata, serviciile dumneavoastră sunt ireproșabile. Păi... nu suntem noi Pensiunea Imperială?

Bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-
clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-
linghi-dinghi-binghi-baaaaannng

Parcă alarma nu suna așa... Mă uit la ceas, buimac. E 6 dimineața, iar eu o pusesem să mă trezească la 7, adică peste o oră. Mă frec la ochi, mă ridic într-un cot și dau draperia înflorată la o parte. În curtea vecină, o femeie îmbrăcată într-un sari de sărbătoare trebăluiește de zor în jurul celor două altare de sub acoperișurile piramidale. Cu gesturi iuți, pricepute, femeia aprinde bețișoare în fața

zeităților hinduse, le împarte prăjiturile și orez fiert, le împodobește cu ghirlande de flori portocalii, toarnă peste ele ulei probabil parfumat și trage cu nădejde clopotele din dreptul fiecăreia, bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng. Neobosită, femeia o ia apoi de la capăt, repetând ritualul, bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng. Pentru porumbei, e semnalul mult așteptat. Au migrat cu toții din Piața Durbar în curtea de sub fereastra mea ca să ciugulească prăjiturilele și orezul, uguind de plăcere și bătând din aripi. Pe femeie însă n-o deranjează. Ea își vede liniștită de treabă, fără să-i alunge. Se pare că unde-s două zeități la masă e loc și pentru toți porumbeii din Kathmandu. Trag draperia și mă ghemuiesc sub pătură, cu gând să adorm iar, dar nu se mai poate. Clopotele alungă liniștea din minut în minut și se opresc, ca un făcut, exact după o oră, la 7, când trebuie să mă dau jos din pat.

Bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng continuă să răsună în urechile mele multă vreme, ca un ecou, stingându-se abia la capătul orașului, în autogara îmbâcsită, plină de lume gălăgioasă și autobuze care staționează cu motorul pornit, ca nu cumva să scadă nivelul poluării sub limita obișnuită. După ce găsesc autobuzul de Lumbini, predau biletul ajutorului de șofer, salt rucsacul albastru pe acoperiș, de unde-l preiau ajutoarele ajutorului de șofer ca să-l priponească, urc cu rucsăcelul cenușiu în brațe, mă așez pe scaunul indicat și ofer o ciocolată cu alune copilului care se zgâiește la mine întruna. Anudeep, tatăl copilului, nu mai știe cum să-și arate recunoștința. E chiar mai încântat decât ăla micu', care-i dă maică-sii ciocolata după ce mănâncă din ea două pătrățele. Vai, domnule, nu trebuia, zău așa, vai, nu se poate, vai, da' ce suflet bun aveți,

domnule, vă rămânem îndatorați, vai, cum aș putea să vă răsplătesc pentru această deosebită... Hei, Anudeep, îl opresc eu, e doar o ciocolățică, nu un lingou de aur. Mai bine zi-mi unde mergeți... Dacă apuca nepalezul să mă întrebe primul, nu mai scăpam. Sigur ar fi urmat *What country are you from? Where is your country? Do you like Nepal? How long you stay Nepal? Do you speak Nepali? Do you like Nepali people?* și altele asemenea. Mă felicit că i-am luat-o înainte. Deci... încotro, Anudeep? Acasă, la Taulihawa. Aproape de Lumbini? Mai aproape de palat. Care palat? Întreb, cuprins de-o bănuială. Kapilavastu, răspunde el firesc, palatul prințului Siddhartha.

Autobuzul oprește pe la amurg, undeva în mijlocul câmpului, într-o intersecție. *Finish*, mă anunță ajutorul de șofer, făcându-mi semn să cobor. Ești sigur? Întreb cu o ușoară strângere de inimă. Coboară fără grijă, Segă, intervine Anudeep, vine cursa locală în zece minute...

Rămân în intersecție cu ochii la ceas, cu rucsacul albastru în spinare și cu celălalt în brațe. Parcă aș fi puiul omului-rucsac din Thamel. Diferența e că eu nu-mi vând rucsacurile. Și dacă aș vrea să le vând n-aș avea cui. Nici țipenie prin părțile astea. Soarele apune repejor peste câmpia întinsă, lungind umbrele mestecenilor adunați în pâlcuri, să-și țină de urât. Umbra mea se lungește și ea de-a curmezișul șoselei, până când noaptea se lasă de-a binelea și frica începe să dea pe-afară. Atunci apare și cursa locală, un autobuz răpciugos, împopoțonat ca un car alegoric, cu panglici de toate culorile. Cele zece minute nepaleze au durat cam o oră după ceasul meu. Șoferul mă întâmpină de parcă mi-ar fi vechi prieten, iar călătorii se uită la mine ca la un bec aprins, ceea ce nu mă surprinde. Sunt singurul alb și arăt ca picat din lună.

La scurt timp după ce ne-am pus în mișcare, s-a întâmplat accidentul. Nimic grav, ne-am înfipt într-un tractoraș care venea din sensul opus cu farurile stinse. În urma impactului, autobuzul s-a ales cu botul ușor șifonat, iar tractorașul cu aripa un pic înfundată. Abia se observă. Avantajul vitezelor mici. Nu plecăm însă mai departe pentru că nici unul din șoferi nu e dispus să-l lase pe celălalt să treacă. Așteptăm să termine cu ciorovăiala, dar așteptăm degeaba, așa că mai bine ne continuăm drumul pe jos. *Lumbini far?* îl întreb pe un bătrânel, folosind doar două cuvinte, ca să nu complic lucrurile. Pronunț *far* cum se scrie, ca în românește. Nu știu de ce, mereu am senzația că mă fac mai repede înțeles dacă pronunț așa. *Far*, repetă bătrânelul binevoitor. *How far?* forțez eu nota. *Hau*, mă imită el, depășit de situație. Ne scoate din încurcătură un nepalez tinerel: *Lumbini not far, only 3 kilometers...*

Cei trei kilometri nepalezi măsoară vreo trei sute de metri reali. Mă pregătisem psihologic pentru un marș de cel puțin o jumătate de oră, dar n-am făcut decât o plimbare de șase-șapte minute. Asta presupunând că am nimerit unde trebuie. Dacă nu era luna pe cerul senin, probabil că treceam fluierând pe lângă căsuțele înșirate de-o parte și de alta a ulicioarei. Cătunul e complet scufundat în întuneric, de parcă n-ar fi locuit. Nici o fereastră luminată, nici un sunet, nici o mișcare. E o liniște de mormânt, nu de loc de naștere. Aș vrea să-l întreb pe nepalezul tinerel dacă aici e Lumbini, dar ia-l de unde nu-i. Mă întorc spre bătrânel. Nu-l mai văd nici pe el. Oare unde au dispărut cu toții? Înghit în sec, îmi iau inima în dinți și fac un pas timid înainte, dar sar doi pași înapoi când luminile se aprind brusc, de parcă aș fi călcat pe un buton ascuns în țărână. Așa e în Nepal. Se ia curentul când ți-e lumea mai dragă și se dă înapoi când te aștepți mai puțin. După ce-mi trece sperietura, descopăr că sunt în *Lumbini Bazaar*, conform indicatorului din

dreapta mea, căsuțele nefiind altceva decât pensiuni cu nume ingenioase, din care nu lipsesc cuvinte-cheie precum *Lumbini, Buddha, Maya Devi, Garden* sau *Nirvana*. Deduc că am ajuns unde trebuie. Astăzi, 11 octombrie 2008, după 11 ore de când am pornit din Kathmandu, am ajuns acolo unde s-a născut Buddha...

Bat din poartă în poartă pentru cazare și găsesc ceva convenabil din a treia încercare. Prima pensiune era prea scumpă, a doua prea murdară, a treia... este exact ce vă trebuie, domnule! m-a convins repede hangiuul că nu există o alegere mai potrivită decât Lumbini Lodge. Camera trăsnind a insecticid costă 500 de rupii pe noapte, puțin mai scump decât la pensiunea care mi s-a părut prea scumpă, însă așternuturile sunt mai curate și au mai puține găuri decât la a doua pensiune, care mi s-a părut prea murdară. În plus, micul dejun e inclus și internetul e gratis. Hopa, nu văd robinetul pentru apă caldă... Pentru că nu există, zâmbește hangiuul enigmatic. Aici, la șes, nu e niciodată frig și prin urmare avem *doar* apă caldă, în mod natural.

Fac duș până mi se încrețesc buricele degetelor ca să dau jos kilogramele de praf culese de pe drum, iar după cina frugală, compusă dintr-un pumn de pilaf și câteva legume fierte, mă întorc în cameră. Sunt frânt de oboseală, dar, cu toate că la căpătâiul meu veghează Buddha dintr-o pictură murală, nu reușesc să adorm. Nu atât din pricina mirosului pătrunzător de insecticid, cât a zăpușelii. M-am dezobișnuit de căldură. Mă foiesc fără astâmpăr toată noaptea și ațipesc abia spre ziuă, când se mai răcorește puțin. Mă trezesc însă imediat, din cauza unui bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng cunoscut. Să fi visat? Parcă alarma nu suna așa. Mă uit la ceas, buimac. E 6 dimineața. Mă întind la loc, cu gând să adorm din nou, dar prin fereastra deschisă, de

peste zidul înalt, din curtea vecină, vine acum o melodie indiană, cântată de o femeie cu voce ascutită, acompaniată de fluier și zurgălăi. Se pare că am fost cazat mai aproape de un templu hindus decât de locul unde s-a născut Buddha. Bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng continuă să răsune până târziu, când mă hotărâsc, în sfârșit, să mă dau jos din pat.

Monstrul din Lumbini

Păzește intrarea în Grădina Sacră dintr-un cărucior de invalid și trebuie să-i dau obolul ca să trec. Mi-o cere chiar el, într-o engleză pedantă, cu accent de Oxford. În ciuda înfățișării și a șuieratului dizgrațios, din cauza gurii diforme, vocea e blândă și catifelată, ceea ce mă face să-mi înfrâng teama amestecată cu repulsie și să mă apropiu. Rar întâlnești un asemenea monstru. Are capul un pic mai mare decât o minge medicinală, singurul ochi acoperit cu o pojghiță alburie și picioarele răsucite ca niște rădăcini de copac. Judecând după veșmântul portocaliu și găletușa de tinichea, pocitania a încercat să se deghizeze într-un *sadhu*. După ce-i fac o poză pentru colecția mea de ciudățenii, introduc o bancnotă de zece rupii în găletușa de tinichea și mă așez alături, ca să-mi spună povestea. Pare să știe mai multe despre *lord Buddha* și despre locul ăsta decât pliantele turistice...

Cel care avea să fie Buddha s-a născut prin insuflare divină, începe înfricoșătorul *sadhu*, după ce-și drege glasul. Îl și întrerup. *Swami*, dar stai puțin, ești sigur că vorbești de Buddha, și nu de Isus? Păi tu nu eșșști creșșștin? șuieră el. Ce legătură are una cu alta? întreb derutat. Are, vine

răspunsul. Ca să șșștiu ce variantă să-ți spun. Deci: eșșști, sau nu eșșști creșșștin? Așa m-au botezat. Eram prea mic și nu m-a întrebat nimeni dacă vreau sau nu să fiu creștin. Cert e că m-am străduit apoi să fiu de frică să n-ajung în iad, însă, în cele din urmă, tot acolo am ajuns. Ceea ce înseamnă că nu eram decât un creștin hidos. Ah, iartă-mă, nu trebuia să folosesc cuvântul ăsta de față cu tine... Stai linișșștit, râde el sinistru, sunt obișșșnuit. Șșși ce vrei? Să găseșșști o religie mai potrivită? Mai atractivă? Mai sexy? Toate religiile sunt hidoase, ha-ha-ha! Când îl aud cum râde, îmi vine să fug. Toate religiile sunt o-ri-bi-le, silabisește el cu gura lui strâmbă. Oamenii au prostul obicei să deformeze adevărul până devine o monstruozitate, pentru că adevărul drept nu impresionează pe nimeni. Adevărul drept e neinteresant șșși nu se vinde. Oamenii au nevoie de senzational, de poveșșști nemuritoare. Dar stai așșșa, poate că vorbesc eu în dodii, poate că tu te-ai convertit deja la buddhism, din moment ce ai venit până aici. Nu, *swami*, am căutat să mă convertesc de la suferință la fericire, dar nu mi-a ieșit. Am căutat să mă convertesc de la minciună la adevăr și nu mi-a ieșit nici asta. Am tot căutat, dar... Segă, adevărul este doar aici șșși acum, Buddha a căutat șșșase ani, până să-șșși dea seama că totul e deșșșertaciune, zâmbește el cu jumătatea sănătoasă de gură. Stai așa, îl întrerup din nou, asta cu deșertăciunea nu-i din Biblie? Ba cam așșșa ceva, nu ziceai că eșșști creșșștin? Povestea nașșșterii lui Buddha a devenit în partea ta de lume povestea nașșșterii lui Isus. Șșși reciproc. Poveșșștile au împrumutat, în timp, una de la alta. Hai, lasă-mă, rămân cu gura căscată, cum așa? Uite-așșșa: Maya – mama lui Buddha, Maria, sau mai bine zis Miriam – mama lui Isus. Pe Maya a vizitat-o în vis un elefant alb, pe Maria îngerul Domnului. Amândouă au născut pe drum, în afara casei. Sunt șșși diferențe, în funcție de specificul local. Monstrul

din Lumbini râde rar, ha... ha... ha. Cumplit. Ți-am mai zis, continuă el, oamenii strâmbă adevărul ca să-șșși dea importanță. Dar tu trebuie să privești dincolo de aparențe, Sega, ia uită-te în ochiul meu... Nu mă pot uita, recunosc scârbit. Pentru că-ți dai importanță! Îmi fac curaj și-l privesc în ochi. Tu... mă vezi? îl întreb, patinând îngrețosat pe suprafața alburie. Nu, Sega, dar te simt. Dintre toți cei care trec pe aici, puțini îmi aruncă în treacăt nișșște bănuți, însă n-o fac pentru mine, ci pentru orgoliile lor. Vezi tu, ei se folosesc de mine, nu eu de ei. Cei mai mulți însă trec repede șșși scui pă scârbiți în lături, rugându-se să nu se pricopsească cu niscăi plozi frumoșșși ca mine. Șșși mai sunt câțiva atrașșși de urâtenia mea. Tu eșșști unul dintre ei. Poate că aș fi trecut și eu mai departe, scui pând în lături, dar m-a atras vocea ta, care nu se potrivește cu trupul, îi mărturisesc. Vocea ta blândă și catifelată m-a atras. Nu-i adevărat, mă contrazice el, asta doar te-a făcut să te apropii. De atras, te-a atras diformitatea... Ai dreptate, recunosc încurcat, după un moment de reflecție. La cât ești de slut, să știi că mi-a trecut prin cap că ai putea fi diavolul în persoană. Când te aud și cum șuieri ca un șarpe... Păi vezi că eșșști creșșștin? Numai voi, creșșștinii, vedeți diavoli șșși acolo unde nu-s. De ce sunteți atât de înfricoșșșși? Atât de încordați? Relaxeaaaază-teee... Chiar sunt curios cum puteți iubi dacă vă este atât de frică? Iubirea nu se poate nașșște din frică. Din suferință, da, când descoperi cauza ei, ignoranța. Dar nu din frică. Frica se nașșște atunci când încerci să aperi ceea ce oricum n-ai. Crezi tu că ai, însă de avut, n-ai avut niciodată, doar ți s-a spus că ai șșși tu ai crezut, pentru că n-ai văzut adevărul. E ca atunci când visezi că ai avere șșși te temi că o vei pierde sau că cineva ți-o va fura dacă n-o păzeșșști bine. Când te trezeșșști, vezi că eșșști așșșa cum erai, adică lefter. De ce ți-ar mai fi frică? Cu cât crezi că ai mai mult, cu atât ți-e mai frică. Celălalt

nume al avuției e mândria. Unde e mândria, e și frica. Uită-te bine la mine, ce am eu? Picioarele astea ca niște rădăcini noduroase de *pipal*? Capul ăsta cât un bostan? Ochii ăștia care nu văd? Nu sunt ale mele, Sega. Sunt doar manifestări. Eu n-am nimic. Sunt trecător prin corpul meu. Foarte curând, acest corp va fi prea obosit și atunci ne vom lua rămas-bun. Dar acum sunt aici și asta e tot ce contează. Ai priceput?

Al naibii diavol, tare alunecos mai e. Exact ca un șarpe. Îmi fac curaj și-l întreb direct: De ce ești așa de strâmb? *Karma*, îmi răspunde el liniștit. Corpul e oglinda trecutului meu. Inima, viitorul. Și una, și alta se întâlnesc aici și acum, în prezent. Unde se sfârșește o lume și începe o alta... Dar oamenilor le place să deformeze adevărul, pentru că adevărul drept nu le spune nimic... Vrei să zici căăă există un adevăr drept în toată povestea asta? Bineînțeles, numai că tu nu ești dispus să asculți. Ba bine că nu. Atunci mai introdu zece rupii în aparat. OK, e un preț mic pentru un adevăr mare. Și-acum te ascult. Asculți? Da, ascult.

După douăzeci de ani de la căsătoria cu Suddhodana Gautama, înțeleptul rege al clanului Shakya din Kapilavastu, neasemuit de frumoasa regină Maya Devi a rămas însărcinată. Se spune că s-a întâmplat într-o noapte cu lună plină, în urma unui vis cu un elefant alb care i-a intrat în pântece prin partea dreaptă. Un elefant alb, ca acela din camera Odetei, cusut cu paie argintii? Îmi amintesc eu, emoționat. Întocmai. Elefantul alb înseamnă puritate și înțelepciune, fix cele două aspecte ale relației tale cu Odete. Când a simțit că i-a venit sorocul... Cui, Odetei?! tresar. Nu, Sega, reginei Maya. Când i-a venit sorocul, regina a părăsit palatul din Kapilavastu pentru a naște, după tradiție, în casa părintească, la Devadaha, în regatul

Koliya. Numai că mult aşşşteptatul eveniment s-a întâmplat pe drum. Chiar aici, într-o zi de primăvară, când natura era în floare. Aici, chiar pe locul unde stai tu?! îl întrerup nerăbdător să aflu. Nu, Segă, dacă vrei să vezi locul cu pricina, va trebui să treci de mine, hăm, hăm, hârrr, mârrr, dar să ne întoarcem la povestea noastră. Fermecată de splendoarea şi mireasma parcului din Lumbini, regina a poruncit alaiului să oprească. A coborât din palanchin, s-a răcorit într-un ochi de apă limpede, numit azi Lacul Sacru, apoi s-a retras să se odihnească sub un *sal*. Acolo, sub arborele acela, au cuprins-o durerile facerii. Şşşi Maya Devi s-a agăţat de o creangă înflorită şşşi astfel a început travaliul. Cât ai clipi, slujnicele au ridicat un paravan, ca regina să poată naşşşte în tihnă. Ei, şşşi după acest paravan s-a petrecut miracolul: din coasta Mayei, pe unde intrase elefantul în noaptea imaculatei concepţii, a ieşşşit viitorul Buddha. Florile parfumate de *sal* s-au scuturat peste mamă şşşi peste nou-născut şşşi două fiinţe celeste i-au primenit cu apă curată, turnată din potire aurite. Pruncul a făcut apoi şşşapte paşşşi înspre nord, direcţia din care au venit Arya, cei nobili, şşşi şşşapte frunze de lotus au răsărit sub tălpile sale. După aceea a grăit limpede, cu glas nobil şşşi puternic, de bivol şşşi de tigr:

Eu sunt stăpânitorul, cel dintâi al acestei lumi. Aceasta e naşşşterea mea cea de pe urmă, altă întoarcere nu va mai fi.

Pruncul a arătat apoi cu o mână în sus şşşi cu cealaltă în jos, semn că va uni cerul cu pământul... Dar văd că te-am plictisit, caşşşti. Nu crezi povestea asta? E o poveste minunată, miraculoasă, senzaţională, n-am ce zice, îi răspund, însă prea-i cusută cu aţă albă, pardon, brodată cu fir de aur. Mie-mi plac poveştile mai simple. Ai dreptate, face urâtania, dând din capul cât o baniţă. Şşştii ceva? Avem aceleaşşşi gusturi. Adevărul e că poveşşştile astea sunt

savurate de cei care-șșși croiesc viețile după ele. Însă nici eu, nici tu nu suntem așșșa. Noi nu vrem să ne pierdem vremea căutând sensuri ascunse printre rândurile frumos însăilate. Prin urmare, Sega, iată varianta simplă: acum 2.500 de ani, într-o frumoasă zi de primăvară a anului 623 înainte de Isus, Maya a născut sub arborele *sal* un băiețel perfect sănătos, pe care l-a spălat apoi într-un ochi de apă limpede, numit azi Lacul Sacru. Câteva zile mai târziu, Maya Devi, cea care a dat naștere viitorului Buddha, s-a stins. Întors la Kapilavastu, pruncul a primit de la tatăl sau, Suddhodana, numele de Siddhartha, sau Siddhathha în pālī – cel ce îșșși atinge ținta... E mai bine așșșa? O, mult mai bine, mă arăt eu încântat. Poveșșști, Sega. Poveșșștile pot fi seducătoare, poveșșștile pot fi delicioase, poveșșștile pot stârni controverse ori dispute aprinse, poveșșștile pot ține de cald șșși uneori de frică, dar... tot ce contează până la urmă e că Buddha există aici șșși acum. Uită-te în ochii mei, în surâsul meu șșși ai să-l vezi. Îl vezi?

Tăcem o vreme și unul, și altul. Tăcerea a coborât peste noi ca o ploaie parfumată, cu flori de *sal*, în miez de primăvară. Și în el mă văd pe mine. Cum sunt eu pe dinafară așa e el pe dinăuntru. Cum e el pe dinafară așa sunt eu pe dinăuntru. Cine-i până la urmă monstrul din Lumbini? Aici și acum suntem unul... *Namaste*, rostesc eu înclinându-mă. Aici șșși acum, murmură el mulțumit, ca un Yoda. Deci aici, repet eu aproape iluminat, ca un Skywalker. Da, aici, cu 2.500 de ani în urmă... Pot intra acum în Grădina Sacră? Cu cea mai mare plăcere, dar să nu uiți să-ți iei bilet de la ghișșșeu, nu e scump, doar câteva rupii. Să-ți mai spun însă ceva, înainte să ne despărțim. Ca să ajungi să vezi dincolo de aparențe, trebuie să te uiți de mai multe ori, nu o dată. Și din mai multe unghiuri. Trebuie să afli mai multe poveșșști, nu una singură. Până ai să înțelegi că toate poveșșștile arată spre adevăr, dar nu duc spre adevăr șșși

nici nu sunt adevărul. Și... *Namaste?* îndrăznesc eu. E tot o poveste, Sega. Povestea ta. Ea n-a existat până la tine. Deci nu renunța, caută să-ți scrii povestea. Cinstit, pas cu pas, iar la sfârșit vei înțelege ce ești și că nu ești povestea. Nu te lăsa furat de somn, de vise. Veghează, Sega... La revedere, Yoda, pardon, *swami*, n-o să uit ce m-ai învățat. Voi căuta de-acum încolo așa cum cotrobăiam prin saltarele bunicii, când eram mic. Nu voi căuta ceva anume, ceva ce n-am cunoscut încă, închipuindu-mi cum ar trebui să fie. Căutând astfel, voi căuta mereu în van și nu voi găsi nimic, iar inima mi se va întuneca de tristețe, oarbă la comorile din jur. Voi căuta altfel, voi căuta minunându-mă de orice-mi va ieși în cale, cum făceam atunci. Tot așa, Sega, ține-o drept înainte. Ghișseul e la câțiva zeci de metri în față, pe alea asta.

Alte pietricele prețioase

Dintre toate pietrele, pietroaiele și bolovanii din univers, e piatra iluminată. Buddha pietrelor. A fost aleasă de regele Ashoka în anul 249 să desemneze „*The Exact Birth Place of Buddha*”, după cum scrie alături. Timpul a îngropat-o, dar arheologii au scos-o din nou la lumină în 1996, când au descoperit locul acesta lăsat atâtea veacuri de izbeliște. E o piatră verzuie, colțuroasă, semănând cu o talpă omenească. Talpa stângă, mai precis. Talpa stângă a unui picior mare, pus ferm în pragul realității. Aici, sub ochii mei, e piatra de la marginea întunericului, piatra de la hotarul zorilor... Ai putea s-o treci ușor cu vederea dacă n-ar fi atât de bine semnalizată. O piatră ca multe altele, între ruinele unui templu cândva impunător, ridicat de regele Ashoka în onoarea Mayei Devi. O piatră printre alte pietre: piatra din Kaaba, piatra care l-a ucis pe Goliat, piatra pe care Isus și-a

întemeiat biserica, piatra filozofală, piatra pe care şed eu şi cuget, piatra de temelie, piatra din capul unghiului. Piatra de la rinichi, piatra de pe inimă, piatra din supa cu linte şi piatra pe care am cules-o de pe fundul mării ca să-mi amintească liniştea din adâncuri ori de câte ori o ating. Am tot amestecat pietrele între ele până le-am ameţit. Şi piatra filozofală a ucis o vrabie, piatra care l-a doborât pe Goliat a ajuns pe fundul mării, piatra din capul unghiului a coborât la rinichi, piatra de pe inimă susţine acum o biserică şi piatra din Kaaba a sfârşit într-un bol cu linte. Piatra de temelie e chiar piatra pe care şed eu şi cuget. Ce să ridic pe temelia asta? O să țină ea cogeamite construcţia? Sau o să se năruie iar totul, ca un castel din cărţi de joc? Mai şed, mai cuget... Geamul care protejează Piatra din Lumbini îmi reflectă trupul aplecat peste balustrada de protecţie. Sunt o umbră deasupra pietrei. Am nevoie de un răgaz, să mai şed şi să mai cuget, n-aş vrea să mă desprind de balustradă atât de repede, însă presiunea e uriaşă. Câteva sute de pelerini veniţi din toate colţurile lumii mă împing de la spate. Vor şi ei să vadă piatra.

Papucii mă aşteaptă afară, cuminiţi, pe policioara de lemn. Mă încalţ, dar mă răzgândesc şi mă descalţ din nou. Mai bine desculţ, ca la Osho, în Buddha Grove. Cu papucii în mână, fac zece paşi pe pajiştea arsă de soare, paşi lungi cât zece zile de Vipassana, până la coloana lui Ashoka, lângă clădirea cu ziduri roşii, care adăposteşte piatra şi ruinele templului. Ashoka a fost un rege crud şi sângeros la începutul domniei, convertit mai apoi la buddhism, la blândeţe şi la înţelepciune. Mărturie stau cuvintele scrijelite pe coloană cu caractere klingoniene, traduse pe plăcuţa alăturată:

În cel de-al 20-lea an de la încoronarea sa, preaiubitul zeilor, regele Ashoka, a vizitat acest loc pentru a se închina, căci aici s-a născut Buddha, înțeleptul din clanul Shakya.

Lângă coloană, un călugăr într-o robă de culoarea sofranului, un *bhikkhu*, împarte pelerinilor binecuvântări, primind de la aceștia, ca ofrandă, stegulețe de rugăciune. Ceva mai încolo, pe malul Lacului Sacru, un grup de călugărițe, *bhikkhuni*, se roagă fierbinte, zumzând în șoaptă. Niște vrăbiuțe se bălăcesc la marginea apei ciripind vesele, reluându-și zborul, înviorate, câteva secunde mai târziu, mii de stegulețe tibetane, înșirate între copaci, împodobesc Grădina Sacră cu rugăciunile lor în cinci culori, iar la umbra venerabilului *sal* de lângă Lacul Sacru câțiva ascultă, vrăjiți, povestea nașterii lui Buddha cântată în păli de un *bhikkhu*... Iau cu mine un strop din pacea asta adâncă și las în loc o bucățică din inima mea. Bolovanul Segha a înțeles, în sfârșit, că nu-i decât o biată pietricică, una care s-a rostogolit de colo-colo până să-ntâlnească, astăzi, Piatra.

Marea Renunțare

Înainte să pornească-ntins către Kapilavastu, Segghartha, cel ce își atinge umbra, își cumpără o Coca-Cola din fața unei mănăstiri, ca să mai stingă puținel din setea ce-i ardea gâtleejul. Cu sticla rece-n mână, Segghartha privi lichidul cel gălbui din butelcile de plastic, lăsate la soare pe măsuțele acoperite cu o mușama. Doar pelerinul nepalez se ncumetă să bea din apa asta galbenă, clocită, fără să se cufurească, gândi el și stomacul i se strânse. Prudent, șterse cu podul palmei gura sticlei sale înainte s-o dea pe gât. Râgâi apoi discret, să nu-l audă pelerinii nepalezi ce se

opriseră să bea poșirca tulbure. Parcă ar savura o limonadă, își spuse oripilat Segghartha.

Ceea ce tocmai văzuse îl dezgustase pe Siddhartha. Nici nu ieșise bine din curtea palatului, era întâia oară. Chandaka, rogu-te, degrabă să ne-ntorci acasă, mi-a pierit cheful să mergem mai departe, porunci Siddhartha vizitiului. Și trăsura princiară făcu de-îndată cale-ntoarsă. Chandaka nu obișnuia să pună întrebări, oricât de ciudate i-ar fi părut doleanțele stăpânului. Rolul unui vizitiu nu e să-ntrebe, ci să mâne caii cu pricepere, acolo unde i se poruncește. Între pernele moi, înfășate în mătăsuri scumpe, țesute cu fir de aur și împodobite cu nestemate, Siddhartha se gândea întruna la arătarea aceea care-l tulburase peste poate. Sinistra creatură era acoperită cu zdrențe și-și târâia picioarele tremurătoare, sprijinindu-se într-o nuia de bambus. Ochii afundați în găvane nu mai vedeau de mult, pesemne, iar în gura căscată ca o rană adâncă nu se mai zărea nici un dinte. Pielea-i zbârcită pe trupul gheboșat semăna cu scoarța unui *jambu* și câteva smocuri de păr alb ca bumbacul se mai îțeau ici-colo, pe țeasta pleșuvă. Ce a fost acela, Channa? Întrebă Siddhartha când își mai veni în fire. Om să fi fost oare? De ce tremura din toate încheieturile? Și de ce n-avea barem un dinte-n gură? De ce avea părul alb și rar, și nu întunecat, bogat, ca mine și ca tine? Și de ce-i semăna pielea cu scoarța unui *jambu*? Iar cu ochii săi ce s-a întâmplat, Chandaka? Strunind cu măiestrie hățurile într-un viraj mai strâns, vizitiul zâmbi, știind căte ascunsese *rāja* Suddhodana de ochii preaiubitului său fiu. De la îngrijorătoarea prorocie trecuseră vreo șaisprezece ani, își aminti Chandaka. Mărite Suddhodana, grăise atunci profetul, pruncul Siddhartha are destin ales. Va fi să fie rege! Sau călugăr! Temându-se cumplit să-l piardă și voind morțiș să-l facă rege, strașnic l-a mai păzit din ziua aceea măritul Suddhodana pe Siddhartha de orice ar fi putut să-i

dea prințului idei de pustnicie. Lux, calm și voluptate nu-i o strategie nouă. Prin urmare, prințul crescuse în delicioase desfătări, neștiind de realitate, înconjurat de paji și curtezane gata să-i satisfacă orice dorință, în orice moment din zi și, mai ales, din noapte. Și nu de mult se și-nsurase stăpânul său cu preafrumoasa Yashodhara, gingașa fiică a regelui din Koliya. Ce mai, trăia viața perfectă prințul, ferecat fără să știe în palatul din Kapilavastu. Siddhartha n-a fost până azi decât un prizonier de lux, o pasăre într-o colivie aurită, gândi cel ce ținea cu pricepere de hățuri. Vizitiul găsisese însă demnă de apreciat dorința tânărului de-a afla ce-i dincolo de porțile închise. Unde mai pui că Suddhodana cedase repede la rugăminți. Dar nu era decât o păcăleală. Pe traseul dinainte stabilit, Siddhartha avea să vadă numai partea cea frumoasă. Vizita princiară prin regat o chibzuse Suddhodana grijuliu, cu amănunte. Chandaka făcu iute bilanțul, aidoma unui secretar cu propaganda: drumuri bine curățate, case proaspăt vopsite, tineri frumoși și plini de voieșie aduși la-ntâmpinare, petale moi de flori de soi de aruncat în aer, arome-mbătătoare și muzică sublimă. Incidentul... fusese o scăpare. Channa, de ce nu-mi răspunzi? auzi el vocea frumos timbrată a bunului stăpân. În ciuda vieții răsfățate, Siddhartha nu era un neisprăvit. Dincolo de îndatoririle sale de slujbaş regal și servitor supus, Chandaka îl îndrăgea sincer pe Siddhartha pentru inima curată, pentru mintea ageră și pentru calitățile atletice. Încă de la vârste fragede, prințul se dovedise a fi un călăreț incusit și un arcaș neîntrecut. Cât despre carte... Era, neîndoios, bun și la carte, numai că din ea lipsea o mare parte, ruptă chiar de rege, să nu știe Siddhartha toate, să-i fie viața roz. De inteligent, era însă inteligent Siddhartha, puternic, arătos și blând. Și astfel Channa întârzia răspunsul știind că, inevitabil, acesta va tăia precum o sabie.

De ce nu-mi răspunzi, Chandaka? Întrebă din nou Siddhartha. Ce a fost acela, dar? Uită-l, stăpâne, nu te mai amări degeaba. Uită-l... Dar Siddhartha nu voia să uite, el voia să afle. Nu era chip să-i ții piept. Obținea întotdeauna ce dorea, căci mare putere mai avea. Și nu de rang sau forță brută-i vorba, ci de acea putere din adâncul inimii. Fu nevoit până la urmă vizitiul să vorbească:

Cât a fost tânăr, omul acela, căci om a fost și încă este, arăta ca noi, Siddhartha. Cu părul lung, bogat și negru, cu pielea sănătoasă și întinsă, lucind pe trupul zvelt, cu ochii arzători și dinții albi, puternici. Cu pasul neșovăitor și vocea limpede, ca apa de izvor. Însă acum, stăpâne, el își poartă bătrânețea. Și-așa o vom purta și noi, căci va veni și rândul nostru. Acum dar știi: bătrânețea e urâtă și nesuferită, nobile stăpân. Și nu e unul pe pământ să nu ajungă precum omul ăla, de-are zile. Bătrânețea, o, prințe, nu poate fi nici ocolită, nici sărită, nici oprită. Și oriunde-ar fugi un om, de bătrânețe n-are cum scăpa.

Siddhartha amuți, cunoscând pentru întâia oară gustul tristeții. Își simțea inima rece, închisă-n piept ca într-o cușcă zăbreliată. Și, cu toate că era o zi toridă, respirația îi ieșea de gheață. Deci asta-i realitatea, își spuse, abătut, în sinea-i. Trăit-am oare-un vis până acum?

În seara aceea, Suddhodana îi înfățișă noi curtezane, proaspete flori culese din regat pentru mai multă desfătare. Siddhartha însă le privea-ntr-o doară, cu inima mâhnită. Într-o bună zi, veți fi bătrâne, bolbororsea el. Fără excepție. Toate. În van sunt dar plăcerile acestea. Când știu că vine bătrânețea, cum aș putea să mă mai veselesc eu oare? Nurlii, frumoasele îl ațâțau, unduitoare, fără să le pese ce tot bâiguia Siddhartha. Un prinț chipeș, dar plictisit și îndestulat ca toți prinții, își ziceau ele, dezvăluindu-și trupurile fără cusur, dar nu și adevăratele sentimente.

A doua zi, Siddhartha-i povesti tatânelui teribilă întâmplare și-i ceru voie să vadă Kapilavastu într-o zi obișnuită. Fără pregătiri. Fără fast. Fără tam-tam, fără surle, fără trâmbițe. Suddhodana se posomorî, presimțind că pe fiu îl paște primejdia prorocită, aceea de a deveni călugăr. Așadar bătu din palme și porunci mai multă muzică și mai multă distracție. Siddhartha însă îl privi în ochi și-l mai rugă o dată. Siddhartha nu mai e de mult copil, iubit părinte, zise el. Siddhartha a început să înțeleagă. Ai făcut tot ce-ai putut, dragul meu tată, să mă ferești de relele de-afară. Căci visul tău e ca într-o bună zi să stau pe tronul ăsta. Ca viitor rege ce voi fi, e necesar să știu ce-i dincoace de-aceste porți, dar și ce-i dincolo de ele. Cum ar putea Siddhartha să ajungă înțelept ca măritul său părinte, dacă știe doar o parte? Mai bună-i o minciună-ntreagă decât un adevăr pe jumătate! Dar nu ar fi atunci Siddhartha un rege ce trăiește-n vis? Un biet nebun, un prost, o hahaleră?

Suddhodana se întoarse spre fereastra ce se deschidea spre grădina cu flori rare, printre care pășeau, făloși, păuni și păunițe. Pregătind încet răspunsul, surâse regele pe-ascuns. Era mândru de al său vlăstar. Siddhartha avea să fie un rege mare, nu încape vorbă. Fie, hotărî deci Suddhodana, punând o mână părintească pe umărul iubitului său fiu. Ce chip frumos și nobil avea Siddhartha și ce trup vânjos! Chipul, de bună seamă, e al maică-sii, care s-a prăpădit săraca, dar osul lui e os domnesc, de Shakya, de luptător ce nu cunoaște frica... Cuvinte înțelepte ai rostit, Siddhartha, și argumentele-ți sunt cum nu se poate mai convingătoare, prințe, rosti măritul Suddhodana, privindu-și fiul cu mândrie. Ai crescut frumos, băiete, cum de-a trecut timpul așa iute? Ieri nu erai decât un prunc... O, preaiubit copil, e ceas de cumpănă acesta pentru mine, dar nu-ți voi sta în cale. Facă-ți-se voia, fie. Ești liber. Du-te. Află. Mi-e însă teamă să te pierd, Siddhartha, mi-este atât de teamă...

Nu isprăvisese bine sticla de Coca-Cola, că lui Segghartha i se făcu iar sete de-aventură. Se hotărî să călătorească până la Kapilavastu pe acoperișul unui autobuz, ticsit cu oameni și bagaje. Și-așa călători, la înălțime, cu părul răvășit de vânt. *Olé!* striga Segghartha, când autobuzul mai depășea câte o căruță ori vreun motociclist, în timp ce alt vehicul se apropia vertiginos, din sens opus, pe șoseaua cea neiertător de-ngustă. Segghartha era fascinat de felul cum evita șoferul accidente, la mustață. Dar goana cea nebună fu întreruptă brusc, de un camion ce-și vărsase lichidele din măruntaie și înțepenise, mort, de-a curmezișul drumului. Uleiul se scurgea încins, pe-asfalt, din baia spartă. După îndelungi discuții cu sătenii adunați ciopor să zică o vorbă înțeleaptă sau să dea o mână de ajutor, șoferul autobuzului se hotărî să ocolească, pe marginea-nclinată, înfruntând primejdia de a se prăvăli-n decor. Rămase sus, pe-acoperiș, Segghartha, căci coborârea o tot amânase. Și frică nu simți, căci avea încredere-n șofer. Doar îl văzuse cum conduce hardughia pe șoseaua-ngustă cât o ață... Și-ntr-adevăr, scăpară teferi și se puseră din nou la drum. Și mai merșeră așa vreun ceas până ce opriră iar. La Taulihawa. Vai, ce loc îngrozitor! Un bobârnac ar fi de-ajuns să cadă șandramaua, gândi cutremurat Segghartha, privind roată. E o mare taină ce ține clădirile-n picioare, să nu se năruiască. Și între ziduri, râuri de gunoaie. Și niscai vaci păscând ce numai ele știu. Și oameni du-te-vino. Oameni săraci și jigăriți, în zdrențe, ca la margine de lume. Spre deosebire însă de curații marilor orașe, aproape morți de spaime și de pofte în spatele dinstinselor lor măști seducătoare, rufoșii din Taulihawa râd în soare, vii, neîngropați de sărăcie, dar nici neapărat iubind-o. N-au mai nimic și nici că au avut mai mult vreodată, și poate de aceea nici n-au cunoscut eșecul. Ei nu știu ce înseamnă să clachezi, să pierzi... Segghartha nu văzuse până atunci atâta sărăcie și asta-l întristă nespus.

Simți nevoia să ajungă iute la Kapilavastu, la câțiva kilometri în afară. Și astfel se-aruncă-ntr-o ricșă, după ce găsi puterea să se tocmească pentru o sută și cincizeci în loc de două sute. Nu de zgârcit, ci pentru că așa se face. Gemu ușor Segghartha când se așează pe-acea banchetă moale, de burete îmbrăcat în vinilin, lasându-se apoi pe rucsac, într-o rână. Abia acum simțea cât poate noada să îl doară de-atâta călărit pe autobuz. Mizeria-l încolțea de peste tot și, ca să nu-i pătrundă-n suflet, Segghartha își pironi privirea pe-ale ricșarului picioare musculoase și-așa ieși, pedală cu pedală, din Taulihawa.

Fără însemne princiare, purtând un simplu *dhoti*, o pânză peste șale, Siddhartha cutreiera Kapilavastu lângă credinciosul Channa. Prințul se minuna de mulțimea cea pestriță, prinsă cu trebile ei zilnice. Negustorii își laudau mărfurile, iar precupeții își zornăiau pungile, târguind postavuri și podoabe. Țăranii brăzdau pământul cu pluguri trase de animale de povară, copiii se hărjoneau cu vacile și câinii de pripas, iar femeile-n sariuri colorate găteau mâncăruri aromate, în oale mari, de lut, pe vetrele de piatră. Lui Siddhartha îi plăcea să vadă atâta viață dând în clocot. Inima-i bătea în piept de bucurie și se gândi că-i tare bine în Kapilavastu. Deodată, strigăte sfâșietoare îl smulseră din dulcea contemplare. Erau strigăte de agonie. Mulțimea făcu repede un cerc în jurul nefericitului care zăcea pe caldarâm, chircit de suferință. Ce se întâmplă cu acest om, Chandaka? Întrebă Siddhartha, cuprins de neliniște și de mirare. Acesta e bolnav, o, prințe. Și bunul meu sfat e să nu te-apropii, căci te-ai putea îmbolnăvi și tu, Siddhartha. Dar prințul nu ascultă până la capăt. Se repezi-ntr-un suflet la bietul suferind ca să-l ogoiască. Se așează la căpătâiul lui și-i sprijini capul în poală. Fruntea omului frigea ca focul, pe față avea pustule, iar ochii înroșiți îi erau tulburi. Ce are omul ăsta? strigă prințul spre mulțimea care se îndepărta

speriată. Siddhartha, rosti îngrijorat Chandaka, omul acesta are... fierbințeală. Cumplită boală, pe care o poți lua și tu, măria ta, de nu plecăm degrabă, îl preveni încă o dată servitorul. Scumpe Channa, acest om suferă, cum aș putea să-l las acum? Siddhartha nu e laș, răspunse prințul, rupând din *dhoti* o bucată, pe care o înmuie-ntr-un vas cu apă rece. Spune-mi cum să-l fac pe omul ăsta bine, Channa! strigă cu disperare-n glas Siddhartha, ștergând sudoarea de pe fruntea bietului său semen, al cărui trup se scutura în spasme. Nu poți să faci nimica pentru el, o, prințe. Boala aceasta e necruțătoare. Și ca ea mai sunt și altele pe lume. Și nu e leac. Așadar, păzește-te, stăpâne. Boala nu iartă pe nimeni când lovește. Că ești vlăstar de viță nobilă ori simplu om de rând, un cerșetor sau un rege, nu contează... Se ridică atunci Siddhartha neputincios, plângând. Nu înțeleg ce-i boala, iubite prieten. Din ce spui tu, boala îmi pare a fi o forță rea și nemiloasă ce pune stăpânire din senin pe om, când el se-așteaptă mai puțin. Channa, vreau negreșit acasă. Căci nu știu cum să lupt cu boala și nici să fac ceva pentru acest sărman nu știu. Boala-i un dușman perfid, dragul meu prieten. N-o văd, deși mă împresoară. Vreau deci acasă, Channa, căci acum mi-e frică.

Segghartha opri la mai puțin de-un kilometru de Kapilavastu, pe drumul umbrat de *kadam*-i înalți, cu frunze grase. Peisajul îi aduse inima la loc, umplând-o iar de bucurie. Bei o Coca-Cola, prietene? se adresă ricșarului ce asuda cumplit, sub soarele năucitor. Stăpâne, puțină apă-ngălbenită îmi ajunge, răspunse omul, simplu. Ei, să nu-mi zici că nu te-ar bucura o Coca-Cola rece, insistă Segghartha. Ba m-ar bucura, cum nu, zise ricșarul cu sfială, ștergându-și sudoarea de pe frunte cu pulpana cămășii zdrențuite. Dar e cheltuială mare, adăugă el trist, oftând. Zâmbi atunci Segghartha și iată ce îi spuse: pentru efortul tău e o cheltuială necesară. Mă bucur să-ți fac cinste, nu te

îngrijora de preț, jupâne. Și cumpără apoi de la chioșcul pricăjit din drum mai multe sticle reci, ținute până atunci la gheață. Pretutindeni Coca-Cola, gândi Segghartha, privind cu câtă poftă bea ricșarul nepalez. Hm, deloc nu-i rău sloganul, aprecie cel ce-ntr-o altă viață fusese *copywriter*. Cu siguranță *pretutindeni* e mai potrivit decât *întotdeauna...* Căci imposibil e să nu găsești o Coca-Cola păstrată pân' la tine-n gheață, în orice colț ai fi pe lumea asta. La fel ca Dumnezeu e Coca-Cola, mai reflectă Segghartha cu setea potolită. Pretutindeni. Până și-n pustietatea asta.

Trecu destulă vreme până când Siddhartha se încumetă să iasă iar în lume. Bătrânețea îl neliniștise, boala îl speriasse. Dacă bătrânețea vine după ani și ani, boala poate lovi năprasnic, orișicând, cugeta prințul cu înfrigurare în iatacul său, unde interzisese oricui să mai pătrundă. Nici măcar zidurile înalte ale palatului nu pot împiedica boala să intre dacă are chef să-și facă mendrele, își aminti el de-un servitor care fusese-atins de ceea ce azi numim malarie. Pentru prima oară-n viața lui, Siddhartha se simțea nevolnic. Căci nu fusese învățat să lupte împotriva unui dușman feroce, invizibil. Depresia îl îmbrobodi în coconul ei de letargie dureroasă multă vreme, până când își luă din nou inima-n dinți, hotărât să-nfrunte iar necunoscutul. Tată, voi mai ieși o dată-n lume, căci nu-mi mai este frică, glăsui Siddhartha, fără șovăială. Cu voia ta, se înțelege... Suddhodana se bucură în sinea lui că fiul se înzdrăvenise. Langoarea prințului teribil îl îngrijorase, mai tare decât profeția blestemată. Iubite fiu, i se adresă măritul rege cu multă înțelepciune, nu mă voi împotrivi. Du-te. Destinul tău nu pot a-l scrie eu după cum vreau, se vede treaba. Ai binecuvântarea mea, Siddhartha. Urmează-ți calea.

Se puseră așadar cei doi, stăpân și servitor, la drum. Siddhartha simțea din nou chemarea aventurii și-și

îndemnă tovarășul să meargă un pic mai iute. Chandaka era și el binedispus, căci prințul pe deplin își revenise. Era el însuși, cel plin de energie și candoare. Dar ce să fie asta? se opri în loc Siddhartha, de îndată ce dădură colțul. Chandaka vru să-l momească pe o străduță cu bijuterii și dulciuri. Stăpâne, lasă asta, e doar o procesiune. Hai mai bine să gustăm prăjiturile și să tânguim brățări de aur, cercei cu pietre scumpe, mărgel lucitoare și inele. Nu, Chandaka, răspunse hotărât Siddhartha, oamenii aceștia patru duc pe umeri un alt om întins pe-o targă. Cei patru plâng, iar cel de-al cincilea e țeapăn, asta văd bine. Nici nu respiră, Channa, și fața îi e galbenă ca ceara. O fi bolnav, te pomeni... Nu vrei să știi, Siddhartha, se tângui atunci Chandaka. Ba vreau, știi bine, se întoarse prințul spre al său bun sfetnic. Stăpâne, rosti atunci Chandaka, omul acesta de pe targă e mai bolnav decât poți să-ți închipui. Omul acesta... nu e. Ceea ce vezi e-un trup lipsit de viață. Un cadavru. Un mort... Un mort?! ridică uimit Siddhartha o sprânceană. Da, un mort, o, prințe. Un om care a trăit până mai ieri așa ca noi și acum iată-l... Ni se întâmplă tuturor, mai târziu sau mai devreme, de moarte nu se poate ascunde nimeni. O să mor și eu, Chandaka? se înfioră atunci Siddhartha. Din păcate, da, stăpâne, acesta-i tristul adevăr. Și tu, și eu o să murim. Chiar și măritul Suddhodana. Și nimeni nu poate face nimica. Moartea e cea mai tare dintre toate. Dar... asta e îngrozitor de-a dreptul, rosti cu greu Siddhartha, simțind cum inima-i în piept se zbate, ca o turturea în colivie. Adică... nu voi trăi eu veșnic în palatul din Kapilavastu? Asta vrei să spui, Chandaka? Întocmai, preaiubite. Când vine clipa, te vei despărți de corpul tău, de tot ce ai avut vreodată, de tot ce ești, și vei pleca din lumea asta. Nimeni nu știe unde, nimeni nu știe cum. De murit însă se moare sigur, prințe...

Siddhartha tăcu și nu mai scoase o vorbă toată ziua. Chiar nimeni să nu aibă asupra morții vreo putere? Nici măcar un rege? Tristă-i moartea. Jalnică-i bătrânețea. Cruntă-i boala. Dar e mai trist, mai jalnic și mai crunt să fugi înspăimântat, ca iepurele urmărit de o săgeată. Unde aş putea să mă ascund de moarte? Unde aş putea să mă ascund de boală? Unde aş putea să mă ascund de bătrânețe? În ăst palat?! Oricât ar fi ele de groase, zidurile nu pot ține piept nici bolii, nici bătrâneții, darămite morții. Nesăbuit aş fi să cred că tigrul fioros ce mă amenință o să piară doar de închid eu bine ochii și nu mai văd primejdia de-afară...

Aproape de Kapilavastu, Segghartha întâlnește oameni care-i zâmbeau și-i dădeau binețe. *Namaste*, Segghartha! *Namaste* și vouă, le răspundea din ricșă. Segghartha nu mai putea de încântare. Ce loc frumos, ce oameni minunați! Chiar așa săraci, viețuind în colibe de chirpici cu acoperiș din stuf, au suflet mare. Segghartha porunci ricșarului să oprească în dreptul unui templu, căci văzu o frumoasă statuie a lui Buddha. După ce depuse câteva zeci de rupii în urna de la picioarele statuii, Segghartha avu o scurtă conversație cu *bhikkhu* ce-ngrijea de templu. Surya Mangala îl chema pe venerabilul călugăr. Fericitul Soare, în sanscrită. Ca și Buddha – statuie, *bhikkhu* purta straiul portocaliu, al celui ce de bună voie a renunțat la toate. Ar vrea și el, Segghartha, să renunțe, căci lumea cu ale ei nu i-a adus până acum vreo împlinire, ci numai o golire. De sens și de iubire... Tărâmul acesta-i sfânt, să știi, Segghartha, îi spuse atunci bătrânul pustnic. Aici nu s-a născut un singur Buddha, ci patru mai exact, Segghartha. Mai fost-au trei pân' la Siddhartha... *Bhikkhu* Surya Mangala tăcu apoi și pacea se așternu peste întreaga fire. O pace cum Segghartha mai gustase doar acolo sus, pe muntele acela, Athos, dar nu în biserică și nici la mănăstiri ori schituri, ci afară, când

făcuse o baie-n marea preacurată, sub cerul liber și albastru. Nu-i voie să faci baie aici, îi spusese călugării atunci cu-asprime, să zici mersi că n-ai fost alungat de pe munte. De ce? Întrebuse nedumerit Segghartha. Păi cum de ce? Smintești călugării, de aia, măi, Segghartha. În pielea goală ți-ai găsit să faci tu baie? Aici, pe Muntele Cel Sfânt? Dar... nu-s femeie, se scuzase atunci Segghartha. Asta ar fi fost culmea, pufniseră ei. Femei nu intră aici, pe Athos. Dar... e Grădina Maicii Domnului, îndrăznise din nou Segghartha. E însăși voia ei, primise răspunsul... Când soarele o luă spre asfințit la vale, Segghartha porni și el în grabă, căci nu voia să ajungă la palat pe întuneric. La revedere, Soare Fericit, la revedere, *bhikkhu* Surya Mangala! Pe drum îi păru rău preasimțitorului Segghartha că n-a pus mai mult în urna aia, de la picioarele statuii. Dar nu-i nimic, gândi tot el, o să-i mai dea ricșarului o Coca-Cola!

Trecură anii... Siddhartha era de-acum bărbat în floarea vârstei. Trăia o viața împlinită prințul, deși la marile întrebări răspunsuri încă nu găsie. Și nu uita, Siddhartha, curând tu vei fi tată, îi aminti frumoasa Yashodhara în acea bună dimineață. Prințul zâmbi și-i atinse pântecul rotund și tare. Din tine vine fiul meu, șopti el la urechea soatei. Sau fiica ta, surâse delicat prințesa. Dar te văd trist, stăpâne. Ce gânduri te frământă oare? O, scumpă Yashodhara, vreau să mai ies o dată din palat. Vreau să mai ies pe-afară. Simt că mă așteaptă încă lucruri să le aflu. Dar nici să-ți tulbur inima nu vreau, iubito. Dacă asta ți-e voia, rămân aici, cu tine. Vei naște dintr-o clipă-ntr-alta și... Ascultă-mă, Siddhartha, îl întrerupse atunci prințesa, atingându-i gingaș buzele cu degetul arătător. Eu nu sunt fericită decât dacă ești și tu, iubite soț. Deci du-te. Du-te și află, o, Siddhartha. Iar eu o să aștept să te întorci, cu dor.

Porni atunci Siddhartha iarăși prin Kapilavastu, avându-l, ca de obicei, alături pe Chandaka. Și merseă în ziua aia până ieșiră din ținut. Doar drumul se mai zărea acum, șerpuitor, în față. Și mulți *kadam*-i umbroși, de strajă, meniți să apere căruțele de arșiță și vânt. Și-atunci văzu un om Siddhartha, sub un copac cu frunză deasă, un om ce se odihnea. Omul purta veșmânt portocaliu, cam peticit pe alocuri. Și tare prăfuit. Dar omul nu părea nefericit, ba dimpotrivă. E un cerșetor acesta, Channa? șopti întrebător Siddhartha. Nu, mărite, acesta-i un călugăr. Un rătăcitor. Un pustnic. Unul care a renunțat la toate. Atât mai are: haina de pe el și-un bol, în care mai primește de mâncare. Hm, ciudat ce spui tu, Channa... Aș vrea să-l plâng pe omul ăsta, dar văd că-i fericit, așa cum e, fără nimic. Sau poate nu-i întreg la minte? *Namaste*, prințe! rosti atunci străinul. De unde știi că-s prinț? îl întrebă, surprins, Siddhartha. Nu port nici haine scumpe și nici alai de slujitori n-am. Ei, prințe, citesc pe chipul tău frumos ca într-o carte. Ești nobil, văd eu bine. Un fiu de rege ești. Să fii chiar tu, Siddhartha? Chiar eu sunt, mărturisi uimit fiul lui Suddhodana. Nu-mi stă în fire să mă ascund, dar am văzut că altfel se poartă lumea în fața unui rang înalt sau a unei haine scumpe. Nobile Siddhartha, chicoti ascetul, curat îți e gândul. Iar tu, călugăre, nu pari nebun, în ochii tăi nu se zărește dram de nebunie, cum credeam. Ochii tăi sunt luminoși și strălucesc de-o fericire ce nu-nțeleg de unde vine. Căci tu nu ai nimic, sărmane. Și dacă nici nebun nu ești, atunci... cine-i nebunul? Să fiu eu, oare? În primul rând să știi, Siddhartha, că fericirea nu înseamnă avuție. E fericit doar cel ce pur și simplu este. Nu cel ce are. Cel ce are știe că poate oricând să piardă. Cu cât e mai avut, cu atât se teme el mai tare. Și tocmai de aici se trage și nefericirea. Cât despre nebuni, o, prințe, cine poate spune „uite-l, prinde-l”? Doar acela nu-i nebun, cel ce pe sine se

cunoaște... Înțelepte vorbe spui, călugăre, aprecie nespus Siddhartha. Dar tu de bătrânețe nu te temi? De boală? Sau, și mai și, de moarte? De ce m-aș teme, o, Siddhartha? Teamă vine doar la cel ce are, ți-am spus deja. Iar, după cum vezi, eu n-am nimica... O, stai așa, călugăre, să ne-nțelegem. Averi nu ai, nici casă n-ai, nici straie. Dar oare corpul ăsta nu-i al tău? El nu îmbătrânește? Nu se-mbolnăvește? Și nu moare? Ba da, nobile prinț, răsă atunci călugărul ca de o glumă bună. Corpul ăsta-mbătrânește, din când în când se-mbolnăvește și pân' la urmă, sigur, moare. Dar, vezi tu, nobile Siddhartha, eu nu fug de toate astea. Eu nu caut refugii. Căci corpul nu sunt. Dar atunci... ce ești? fu curios prințul să afle. Ce ești și tu, mărite, numai că încă nu știi. Și ține minte: oricât ai căuta-n afară, nu vei găsi. Răspunsul, o, Siddhartha, răspunsul e acolo, înlăuntru. Mai multe însă de ți-aș spune acum ar fi degeaba. Cum să-l învăț pe-un orb ce e lumina? mai răsă rătăcitorul înc-o dată. Călugare, vorbele tale înțelepte au trezit ceva în mine, deși chiar pe de-a întregul nu pricep ce vrei a spune. Dar am aflat acum că orice-ar face omul, oricâte în jurul său ar strânge, oricât s-ar apăra de rele și oricât n-ar vrea să știe, suferința până la urmă îl ajunge. Eu însumi am din toate și destule, însă deloc nu-s fericit. Și chiar de-aș fi un rege iubitor și drept de-aș cârmui norodul ca să-i fie bine, de suferința bolii, a bătrâneții și a morții nu-l voi putea păzi, oricâte oști aș instrui, oricât de bine. De aceea, călugăre, calea ta îmi pare cea bună și cea dreaptă. Voi merge așadar pe ea, ca să ajung la mine. Și-apoi, când voi afla ce trebuie să aflu, mă voi întoarce și voi spune: pe-aici e drumul, oameni. Restul, acum știu, sunt căi deșarte. Căci fericirea ce-o cunoaștem e-atât de trecătoare. O simplă amăgire. O jalnică amânare. În fericirea asta pe care ne-o dorim deja-i însământată suferința. Nici nașterea nu-mi pare acum așa o binecuvântare... Ești gata să renunți la tot, Siddhartha, pot

citi adânc în tine. Inima ți-e nobilă și mintea bine cumpănită. Dar ia aminte: te-așteaptă o cale primejdioasă, te poți sminti ușor, fără să prinzi de veste. Ai mare grijă, prințe, calea asta nu-i bătută. Calea-i îngustă, ca lama ascuțită. Dacă alergi, te tai. Dacă te-oprești, iar te tai. Oricum te tai până prinzi pasul – nici greu, dar nici ușor, nici repezit, dar nici agale. Însă iar vorbesc degeaba. Doar tu ești în măsură să vezi pe propria-ți piele cum stă treaba. Sunt gata, se-nflăcăra atunci Siddhartha.

Vestea îl găsi sub un copac, la umbră, unde se-așezase să chibzuiască-n tihnă, să facă planul de plecare. Yashodhara, preaiubita-i soață, tocmai ce născuse. Ai un fiu de-acum, Siddhartha, un fiu voinic și chipeș, să-ți trăiască, se bucură nespus Chandaka. Dar te văd trist, stăpâne... Au nu te-ncântă marea veste? Ba da, mă-ncântă, Channa. Cum să nu mă-ncante? Soața cea iubită mi-a dăruit ceva neprețuit. Și tocmai de aceea-s trist, drag prieten. Căci și mai greu va fi acum să plec. Mă simt deja legat de fiu cu o strânsă legătură. Iar de-aș rămâne aici, și mai cumplit ar fi. Căci de moarte, boală, bătrânețe n-am cum să-l feresc, orice și oricât aș face. Nu-i chip să-l scap de suferință. Mai bine plec, Chandaka, mai bine plec să aflu leacul. O, ce alegere, o, ce teribilă-ncercare... Înțelegi acum, Chandaka, de ce un fiu e o dulce-ncătușare? Fie-i deci numele Rahula! Adică Legătura. Nu-i bun alt nume. Alt nume n-ar fi decât o păcăleală. Cum aș putea să-i spun altfel fără să mint frumos, Chandaka? Să-i spun Nădejde, Sprijin, Bucurie, Desfătare? Nu pot, căci nimic din toate astea nu-i. Un fiu e doar o dulce-ncătușare... Și-acum, drag prieten, iată-mi hotărârea: Siddhartha va pleca la miez de noapte, lăsându-l pe Rahula în grija mamei sale, iubita Yashodhara. Și doar atunci când leacul suferinței îl va fi găsit, Siddhartha se va-ntoarce-acasă. Deci pregătește caii, Channa, pune degrabă

șaua pe Kanthaka. La noapte vom pleca, drag prieten. Fii pregătit. Plecăm, Chandaka. Plecăm la miez de noapte...

Răbdător, ricșarul aștepta afară, trăgând din când în când câte-o țigară, în timp ce Segghartha se plimba agale, cu mâinile la spate, călăuzit de-un ghid, printre *pipali* cu trunchiuri groase, buruieni și smârcuri, în locul unde altădat' au fost odăi somptuoase și grădini paradizice, închipuindu-și cât de înalte trebuie să fi fost zidurile acum ruine de șapte metri în grosime. Segghartha pătrunsese în palat pe poarta dinspre asfințit, sau ce mai rămăsese din ea, minunându-se cum de mai stă cărămidă peste cărămidă, după două milenii jumătate și-un cutremur mare... Dar iată, vin copiii din Kapilavastu! tresări Segghartha, căutând să se ascundă, căci văzu micuții cum drept spre el aleargă. Ce-or vrea? se panică în sinea-i. Bani? Mâncare? Ghidul sări atunci gingaș cu bățul să-i alunge. *Naughty kids*, se-ntoarse mucalit apoi, către Segghartha. Totuși, ce voiau micuții nu era decât o simplă poză. Ghidule, spuse atunci Segghartha, ieșind semet și pașnic din ascunzătoare, copiii ăștia nu vor bani și nici mâncare. Vor doar o poză. Pe care chiar acum le-o fac, cu bucurie. Ia adunați-vă aici cu toții. Și fiți atenți. Haideți, poftiți, intrați frumos în cadru, zâmbiți pentru posteritate. Perfect. Atenție. Și... Nu uitați, cu zâmbet... Clic! E bine-așa, copii? E foaaaaarte bine, neneaaaa, strigară-n cor copiii veseli, împrăștiindu-se pe urmă. Și liniștea cea sfântă se așternu din nou, stăpână. Rămase iar Segghartha doar cu ghidul și cu gândul. Hai, ghidule, îl îndemnă atunci Segghartha, trecând pe lângă o statuie mai ciudată, ce semăna c-un michimaus purtând semne hinduse. Hai, ghidule, mai spune-mi o poveste. Căci gândul nu-mi dă pace. Și-apoi arată-mi Marea Poartă.

Târziu se încheie banchetul în cinstea nașterii preascumpului Rahula. Acum dormeau cu toții laolaltă,

răpuși de oboseală. Oaspeți de vază, curteni și curtezane, dansatori și muzicanți și slugi, bucătari și gărzi – claie peste grămadă. Ghiftuitu-s-au, dansat-au, băut-au vin, râs-au la glume deocheate și înghesuit-au slujnice prin colțuri cei ce n-au mai ajuns la curtezane, gândi Siddhartha pășind ușor printre-adormiți. Dintre toți, el singur era treaz în ceasul de veghe. Dar iat-o și pe scumpa soată, ținându-și pruncul strâns la sân. Și-n somn ea îl păzește, fu mulțumit Siddhartha. Spera el ca Rahula să nu-i simtă lipsa. Spera să-l ierte și să nu-l urască. Se apropie ușor Siddhartha și genunchii i se-nmuieră. Lacrimi tăcute îi umplură ochii. Dureros mai e să-i vezi pe cei iubiți pentru cea de pe urmă oară. Năvalnic, gândul îi ceru să-i strângă-n brațe, să-i sărute și să le rămână alături pentru totdeauna. Și-atunci se-opri. Ca un ecou zdrobit de stânci îi răsună în minte „pentru totdeauna”. Nimic nu-i pentru totdeauna, se întristă nespus Siddhartha. O, ce perfidă agonie: cu cât te-mbeți mai mult de fericire, cu atât mai mare-i disperarea mai încolo. E-un cerc vicios, intui prințul. Și nu intră în el. Rămase-afară. Rămase-n prag, privind la prunc și soată cu inima zbătândă.

Segghartha se mai uită o dată, lung, la cărămizile din care-a fost făcut palatul din Kapilavastu. Uimitor cât timp a avut și timpul ăsta să le șlefuiască. Cu câtă răbdare le-au tocit mileniile, din ziduri falnice la doar o șchioapă să le-aducă. Și-și mai aduse aminte atunci ceva Segghartha: în sat văzuse doar chirpici, nu și construcții din cărămizi dintr-astea. De unde a dedus Segghartha că nimeni n-a luat vreodat' de-aici ca să-și înalțe case, chiar dacă locul nu-i păzit decât de-un gard pe care până și-un țânc pipernicit poate să-l sară. Locul acesta-i sfânt, Segghartha, îi spuse ghidul. De două mii de ani și alte cinci veacuri peste, oamenii din Kapilavastu știu că aici a locuit Siddhartha, înainte de Marea-i Renunțare. Și oamenii vin, dar nu să-și ia

cărămizi pentru acasă. Ei vin să stea cu sine, să stea, să chibzuiască.

Siddhartha fu nevoit să-l scuture în repetate rânduri pe Chandaka. Trezește-te, Chandaka, îi șopti prințul, trezește-te odată. Au adormit cu toții, putem pleca acum. Am înțeles, stăpâne, îngăimă mahmur Chandaka. Am chefuit și eu nițel, ca orice om, iertare. Dar caii-s gata, prințe, șeile-s de cu seară puse și până și copitele sunt învelite-n pături, să nu răsunе când se-ating de pietre. Și-am pus ceva merinde-ntr-o desagă. Bine-ai făcut, Chandaka, o, destoinic prieten. Acum ce ne mai ține? se-mbărbătă Siddhartha. Diii, să pornim dară la drum, Kanthaka!

Mahābhinishkramana Dwāra, buchisi Segghartha anevoie de pe tăblia pusă alături. Aici, cândva, a fost Măreața Poartă. Poarta spre răsărit, spre nemurire. Poarta Marii Renunțări. Sau, simplu, Poarta. Numai că Segghartha nu văzu altceva decât pietre și cărămizi, de-a valma. Poarta nu reuși s-o întrevadă. Carevasăzică, pe unde o să iasă el acum? Și-atunci simți Segghartha în inimă fiorul. Poarta lui s-a-nchis. S-a-nchis portalul său spre libertate. Ar fi putut de-atâtea ori să treacă, lesne, căci timp destul a stat deschis portalul. Dar n-a trecut. A stat pe loc Segghartha, prins mereu între dileme. Prins, căci ăsta e cuvântul-cheie. Lipit de propria-i teamă, ca laptele de fundul oalei. Mai are încă multe de trăit până să-și vadă-n față teama. Așa că va rămâne deocamdată prizonier. Segghartha va rămâne dincoace de zidurile groase, în inefabilul palat unde mai are de îndurat plăceri și suferințe duioase... până în ziua în care va vedea că nu mai are unde să se-ascundă. De-abia atunci își va învinge frica, poate. De-abia atunci se va curăța el, probabil. Tot ce știe-acum Segghartha, și asta știe bine, e să fugă. Tot un soi de renunțare. Dar nu una mare, ci una-nșelătoare. Și, mai ales, periculoasă. O libertate simulată,

un joc virtual, un Matrix în alt Matrix, de unde nu-i scăpare. Căci orice vers și-un revers are. Ce câștigă o mână pierde alta. Când doarme fața, se trezește dosul. Mereu pe muchie ești, și nu la mijloc. Și muchia e tăioasă. Fă-ți așadar, Segghartha, din suferinți busola. Și nu fugi. Rămâi pe loc și cască bine ochii. O, cât mai ai de suferit prin catacombe nebuloase. Mai ai încă de-află. În primul rând că ești la suprafață, nu în adâncuri cum credeai. Ești chiar acolo, în ale minții stihii, și tot ce vezi e o gaură de vierme, neagră. Să nu-ți pierzi însă cumpătul, Segghartha. Când vei fi suferit destul, când vei fi liber de orice așteptare, când spaima nu va mai avea din ce să muște, portalul din nou se va deschide. Deci fă degrabă cale-ntoarsă. Du-te înapoi la Pensiunea Imperială și caut-o pe Yokodhara. Învăță-ți lecția temeinic. Căci vine el, examenul, n-ai grijă.

Călare pe Kanthaka, mai privi o dată-n urmă lung Siddhartha. O piatră neagră, un bolovan imens și greu, o hrubă-ntunecată-n noapte, cândva răsunătoare de plăceri și bucurii nespuse, așa era la ora aceea palatul din Kapilavastu. Și-așa era inima lui. Merseră tăcuți o vreme, prințul și slujitorul, până ajunseră pe malul râului Anoma. Și-acolo descălecă Siddhartha. Hai înapoi, stăpâne, îl imploră cu glas pierit Chandaka. Hai înapoi la fiul tău, la soața ta, la viața ta de prinț și, în curând, de rege... O, prietene, acum de mă întorc, pecetluită-mi va fi soarta. O viață amară în îndestulare, pricepi ce spun, Chandaka? Nu pot trăi în așteptare, clănțănind din dinți de frică. Asta mi-ar fi viața. O dureroasă așteptare până la deznodământul tragic, pentru care nu există alinare. Și-atunci voi zice: n-am fost orb eu oare? Nu m-am lăsat sedus de-o dulce desfătare? Te rog, stăpâne, întoarce-te acum cu mine, are să fie bine. Vei fi rege și toată lumea-ți va fi la picioare, se tângui din nou Chandaka... Dragul meu Channa, zâmbi atunci Siddhartha, într-o bună zi, să știi, mă voi întoarce.

Va fi o zi mare aceea, și nu vorbesc de-noronare. Ci de eliberare. Voi aduce izbăvirea, Channa. Leacul. Doctoria. Voi rupe lanțurile suferinței, să nu uiți asta. Întoarce-te acum, te rog pentru a treia oară, interveni iarăși Chandaka. Mai mare libertate ca-n Kapilavastu unde-ai putea găsi sub soare? Aici, răspunse prințul cu blândețe, punând palma fierbinte pe inima speriată a devotatului tovarăș. Atunci ia-mă cu tine, prințe, șopti-nmuiat bietul Chandaka. Căci tu ești rostul meu, stăpâne. Și alt rost eu nu cunosc pe lume. Surâse prințul și îi zise: ia-l pe Kanthaka de dârlogi și du-te înapoi acasă. Pe drumul care se deschide-n față nu pot merge doi. Precum în bătrânețe, boală, moarte, pe drumul ăsta omu-i menit să pornească singur, fără vreun sprijin, fără vreun ajutor. Acum, când despărțirea e atât de aproape, mă înclin în fața devoțiunii tale. Mi-ai fost un sfetnic bun, destoinic prieten și neînfricat apărător. Cinstite Channa, mă duc acum și eu să-mi aflu rostul. Tu spui că-ți sunt eu rostul. Dar, după cum deja vezi bine, rostul tău nu are încă nici un rost. De-aici voi merge singur, grăi cu hotărâre prințul, scoțându-și sabia din teacă. Ce vrei să faci, stăpâne? se-nfricoșă Chandaka. Zâmbi Siddhartha și nu zise nimica. Ci dintr-o singură mișcare, cu lama ascuțită își retează podoaba capilară. Și-n praful drumului căzu chica princiară. Du-te, Chandaka, și spune tuturor că prințul Siddhartha nu mai este. Cel care stă să traverseze râul e de-acum Gautama, un nimeni, un călugăr. Unul care a renunțat la toate... Chandaka înțelese-n fine că rugămințile sunt de prisos. Că hotărârea lui Siddhartha e neclintită precum măreții munți din miazănoapte, motiv să-l mai admire o dată pe al său iubit stăpân. Cred sincer că Siddhartha se va-ntoarce, gândi sluga devotată. Voi da de veste tuturor că prințul e de-acum Gautama, călugărul rătăcitor. Cred în stăpânul meu și nu mă lepăd. O să-l aștept la fel cum mă despart de el acum, o să-l aștept cu

inima fierbinte. Prin urmare, bun rămas, iubite Gautama. Voi aștepta cu nerăbdare leacul ce ni l-ai făgăduit. Mă-ntorc acum acasă, cu Kanthaka. La revedere, o, Gautama, tu ce-ai fost odată al meu stăpân, prieten și prinț...

Acestea întâmplate fiind, se-ndepărtă călugărul Gautama. Nu merse mult și dete peste-un cerșetor. Fără să stea pe gânduri, îi lăsă haina cea scumpă, brățările, cerceii și inelele de aur, în schimbul lor primind zdrențe sleite și-un castron, pentru cerșit mâncare. Și amândoi plecară mulțumiți de târgul încheiat. Un cerșetor visând că-i prinț acum și un prinț ce nu voia să mai viseze. Și urma-n lume și-o pierdu de-atunci călugărul Gautama...

Segghartha, ți-a plăcut povestea? îl iscodi ricșarul, pedalând la-ntoarcere-n Taulihawa. Mi-a plăcut, ricșare, iar dacă vrei să știi, în colțul nost' de lume există o poveste ciudat de asemănătoare. Zău, stăpâne? Care? fu ricșarul curios să afle. Povestea lui Varlaam și a lui Ioasaf îi spune, și e o poveste întocmai, numai cu alte personaje. Prințul Ioasaf, ca și Siddhartha, află de boală, bătrânețe, moarte, când ce să vezi? În cale-i iese înțeleptul Varlaam, care-i toarnă din Scriptură până-l luminează. Și-așa devine Ioasaf creștin, măi, frate. Povestea-i bine ticluită, să se pupe cu teologia. I-ascultă aici, pe scurt, ricșare...

Cică s-a-ntâmplat, vezi Doamne, în India cea îndepărtată, de noi acum mai apropiată, unde sfântul Toma creștinase până obosise. Dar răul era cu mult mai tare peste acest pământ al Fiarei... Rămăseseră puțini creștinii, căci hăcuia la ei cu neascunsă bucurie împăratul Avenir, cel însetat de sânge. Și lui Avenir i se născu un fiu, despre care-i spuseră prorocii că va ajunge rege... sau creștin. Doamne ferește! strigat-a Avenir ca dracu' când dă de tămăie. Pardon, voiam să zic „Doamnă, ferește-l!” scuzatu-s-a el către soață, lăsându-i neprețuitul prunc în brațe... Să facem, domnilor,

palat de-îndată, le spuse apoi sfetnicilor Avenir. Un palat cum altul nu-i. Să fie curtea-i paradisul și zidu-nalt, de netrecut, așa ca loasaf al meu să nu vadă ce-i în lume, să fie fericit mereu, că împărat îl vreau, și nu creștin, la naiba! tunase împăratul. Și-au trecut ani până când loasaf din paradis ceru să iasă. Și tatăl său îi pregăti ieșirea cu migală, ca nu cumva să vadă fiul ce-i urât și trist pe-afară. Și totuși, loasaf pe drumu-i întâlni bolnavi, bătrâni și morți. Și-avea loasaf un bun sfătuitor, numit lamun, care, la fel ca și Chandaka, îi zicea prințului și ce, și cum. Dar stai să vezi, că asta nu-i nimic, ricșare. Nu trecuse o zi de când loasaf zăcea-n langoare după acea plimbare, că lamun la el se-nfățișă cu-o veste... mare! Întâlnise el prin târg un om în straie de neguțător, ce nici nebun sau mincinos nu îi păruse, un om ce-i dezvăluise că deține o piatră scumpă, rară, un neprețuit odor, ce vindecă orice și scoate demoni și împlinește oricâte dorinți și că doar unul ca loasaf, cu inima curată, o poate vedea și folosi și... așa mai departe. loasaf, ca orișice creștin în devenire, normal că puse botul. Miracolul, fârtate, e a creștinului chemare. Și loasaf se luminează și vru de îndată pe Varlaam să-l vadă, căci așa-l chema pe cinstitul negustor. Zis și făcut. Se arătă Varlaam la Curte. Și cum deschise gura, din ea ieși chiar Duhul Sfânt, învăluindu-l pe plâpândul prinț cu vorbe-alese din Scriptură și *press release*-uri despre un Mântuitor. Și-așa se-nduioșă loasaf, că inima i se topi ca ceara. Căci piatra aceea, se lămurise el, era... însuși Isus! Și Varlaam îl socoti sărac pe loasaf, bietul copil bogat, zicându-i că aurul trebuie călcat cu ură, precum un șarpe, în picioare. Și că ce bine-ar fi să facem și-un botez. Și loasaf, naiv, se converti: Oricine ar proceda la fel când după o viață de răsfăț ar da de dracu'. Veni și ziua când plecă Varlaam, căci misiunea fuse încheiată. Ca un expat, un multinațional, un mercenar cu job să creștineze piața, momind cu piatra ce face minuni,

așa plecă Varlaam. Știi ce i-a spus lui Ioasaf, atunci, pe lângă alte multe vorbe goale? Aș adormi să ți le zic pe toate. I-a spus așa, cumetre: „Nu plânge după mine, Ioasafe, ci rânduiala Domnului așteaptă, căci în curând ne vom uni din nou și pentru totdeauna”, i-auzi cum sună promisiunea. În curând... Și pentru totdeauna... Ca doi iubiți romantici, din care unu-i mincinos și vrea să plece, iar altul, de prea molatec ce-i, se-agață. Sar repede acum peste etape. Avenir află, în fine, de a prințului în taină creștinare și urlă, firește, după răzbunare. Căutând pe Varlaam, trimișii împăratului ajunseră la niște pustnici care, răspunzând în dodii, cumplite cazne îndurară, rămânând însă martiri senini, căci aveau de partea lor, bineînțeles și garantat, pe însuși Domnul. Ei, și pân' la urmă, așa cum avea să fie prins Saddam peste milenii, l-au prins și pe Varlaam, pe malul unei ape. Și-acum, ia să vedem: care zei să fie oare mai *cool*, mai șic, mai *rock*? Ai tăi cei noi, Varlaame? Sau ai noștri din vechime? Și puse Avenir de-o competiție mare, adunând din tot imperiul în Curtea sa mulți ghicitori și magi și vraci și filozofi și vrăjitoare și Baba Oarba... Băi, asta cine-i? Zău de știm, mărite... Atunci tăiați-i capul și scoateți-o de-aicea... Toți contra lui Varlaam. Dar nu cinstitul, ci sosia. Căci adevăratul Varlaam fuse-n temniță zvârlit și-n locul lui aduse împăratul tot un ghicitor în stele, ăl mai tare, cu numele de cod Nahor. E lesne de ghicit că-ntregul circ era menit să-l facă pe fiu să înțeleagă că-i absurd să fii creștin. Și-atunci se ridică Ioasaf și declară că dacă Varlaam va pierde rămășagul, el, Ioasaf, cu mâna lui cea fină îi va smulge inima și limba și-apoi le-o da la câini, spre ndestulare. Auzind Nahor una ca asta, înfricoșat să nu cază-n mâna milosului creștin, ținu o pledoarie strălucită, ajutat un pic de Duhul Sfânt. Și-oi mai sări acum câteva rânduri, căci de Taulihawa suntem destul de-aproape. Ideea-i că toată-nvălmășeala fu spre bine, că pân' la urmă

se creștină și Avenir, cumplitul, și toată lumea trăit-a creștinește, până la cuviosul ei sfârșit... Ei, ce zici de povestea asta, frate? Nu-i tare? Ba-i tare, cum să nu, stăpâne, mai ales că, ia aminte, loasaf nu-i altul decât Budasaf... Budasaf?! Dar ăsta cine-i? *Bodhisattva*-i Budasaf, mărite, adică cel ce va s-ajungă Buddha. Neputând să-i zică bine, i-au spus arabii Budasaf. Hm, deci arabii au preluat povestea, gândi Segghartha relativ uimit și nu prea.

Ei, uite c-am ajuns, ricșare. Cobor aici. Și-n loc de o sută și cincizeci de rupii, iată că-ți las două sute, fix cât mi-ai cerut la început. Am negociat cu tine din plăcere, nu din nevoie, ca pescarul amator ce prinde în cârlig un pește mare, pe care mai apoi, mărinimos, îl lasă-n apă iar. Tare frumos că ne-am împărtășit povești. Că așa-s poveștile făcute. Să circule, să fascineze, să încante, să incite, să amuze și să zăpăcească. Dar stai un pic, măria ta, îl întrerupse atunci ricșarul. Da, ce-i? se-opri Segghartha. Povestea ce mi-ai spus-o tu e aia care zăpăcește, o, Segghartha. A mea-i originalul, a ta-i răstălmăcirea... Și? Care-i problema, măi, ricșare? Răstălmăcire, tălmăcire nu-s totuna? Poveștile-s povești, îmi zis-a mie monstrul din Lumbini, îl știi cumva? Nu, recunosc că nu, făcu ricșarul, eu mai departe de Kapilavastu nicicând n-am pedalat. Păi vezi, ricșare? Te-ai îngropat aici și nu mai știi ce e prin lume. Dar hai să-ți spun eu. De când Petru i-a tăiat romanului urechea și Isus i-a pus-o blând la loc, după cum zice Scriptura, așa merg lucrurile-n creștinătate: mai întâi baie de sânge, că vine-apoi miracolul vindecător. Pe asta s-au bazat două milenii și vai și amar a fost. Au ars, au omorât, au schingiuit și au mutilat trupește, dar și sufletește, în numele unui cuvânt. Dar azi s-a zis cu Dumnezeu, cuvântul. Gata. Ajunge. Stop... Plin de spaime și de așteptări e omul ce se cunoaște prea puțin pe sine. E ușor acestui om să-i vinzi răsplăți lucioase și veșnice

pedepse, ce intră în vigoare dincolo de moarte. La pachet le cumpără săracul. Câtând la viața viitoare, el uită de *aici* și uită de *acum*... Rămâi cu bine, așadar, ricșare! Mersi de cursă și povești!

Nu merse mult Segghartha, că se-ntâlni cu nimeni altul decât Anudeep, pe care-l cunoscuse cu o zi în urmă, în autobuz. Vai, ce surpriză, strigă bunul Anudeep. Și-l luă, pe sus, cu el la crâșmă, să-l mai înveselească nițeluș. Segghartha se simțea însă destul de ostenit și poftă avea să fie singur. Totuși bău din politețe două Coca-Cola cu prietenii lui Anudeep, căroră la întrebări năvală le răspundea prin „Da” sau „Nu” și „Poate”. Ca la un zeu cătau cu toții la Segghartha. Căci, deh, un vestic într-o crâșmă din Taulihawa nu-i de colea... Și se scuză apoi Segghartha, profitând de-un timp mai mort, și își văzu de drum. Și însuși Anudeep se offeri să-l ducă pe motorul său un kilometru pân' la autogară. Ei, și-acum la revedere, Anudeep, a fost frumos. La revedere, o, Segghartha, a fost... nemaipomenit!

Domnul și vagaboanda

My Lord, m-am hotărât să-ți scriu, dar să nu crezi că o fac de dorul tău, stăpân hain ce ești. Te-am așteptat cu botul pe labe o zi, două, am zis să las să treacă și weekendul, apoi las' că se întoarce el săptămâna viitoare și mă ia acasă... Probabil că tu nu ții socoteala, prin urmare te anunț eu: acum câteva zile s-au împlinit PATRU LUNI de când ți-ai abandonat „cățelușa ta scumpă”, cum obișnuiai să-mi spui în zilele tale bune. Chiar dacă nu te (mai) interesează, vreau să știi că am evoluat mult între timp și asta nu doar pentru că noi, ființele canine, trăim de șapte ori mai intens decât voi, oamenii...

După ce am scheunat îndelung și am urlat la lună ca o nebună, m-am pus pe studiu individual. Cărți am găsit destule, căci prietenii ăștia ai tăi, la care m-ai lăsat baltă, sunt niște intelectuali. Le-am devorat biblioteca. De la prima până la ultima carte. Nimic n-a rămas nedigerat. De la Platon la Kant, de la Arhimede la Einstein, de la Homer la Nichita, toate mi s-au părut delicioase. M-am făcut apoi covrig, am închis ochii și m-am pus pe meditat, încercând din răspuțeri să găsesc răspunsul la două întrebări cuprinse într-una singură: ce este iluminarea și la ce-i trebuie nenorocitului? Ei bine, te anunț pe această cale că, în cele din urmă, după multă trudă și stăruință, m-am iluminat eu. Cursul de Vipassana și ce-ai făcut tu pe la Osho sunt oscioare de porumbel pe lângă eforturile mele. La ce ți-a trebuit India și Nepal, când mă aveai pe mine, nu știu. Te durea gura să îmi arunci o întrebare? S-ar fi pus fata pe studiu și ar fi venit cu răspunsul. Dar tu... zăceai în pat, uneori cât era ziua de lungă, cu ochii pironiți în tavan, fără să zici nimic. Tăceai mîlc. Nici până azi nu știu de ce tavanul ăla alb era mai interesant decât parcul din fața blocului. În loc de raze calde de soare, mirosuri îmbătătoare de pipi de căței, pajiște întinsă, copaci umbroși și eleșteu cu nuferi și rațe, tu aveai mai multă nevoie de depresii, mănăstiri, călugări, Athos... Și cu ce te-ai ales până la urmă? Cu o grămadă de povești care te-au zăpăcit și mai tare. Din punctul meu proaspăt iluminat de vedere, pot să-ți spun că poveștile alea sunt mai puțin consistente decât căcăteii mei de toată isprava, cu care îmi delimitez gazonul de două ori pe zi și pe care nesimțitul ăla mi-i ia de fiecare dată cu lopata ca să mi-i arunce la tomberon, făcându-mă „căcăcioasă păroasă”... Pe urmă ai înlocuit mănăstirile cu ashramuri și dangățul clopotelor de biserică cu clinghi-binghi-dilinghi-urile clopoțelilor din temple, dar te plângi în continuare că locurile prin care treci, deși pline, sunt goale, ca ouăle din care nu a mai rămas decât

coaja – bună și aia de crăntănit, de altfel... Te întrebi mereu ce e credința și presupui că e o formă de delir colectiv și paranoic, dar șovăi. Nu ești în stare să-ți duci gândul până la capăt, nu ai curajul să vezi ce e dincolo de el. Ai întâlnit o grămadă de „căutători” și „găsitori” de adevăr, dar nu ai văzut nimic în ei și nici ei nu au văzut nimic în tine. Unde să fie adevărul? Ce a găsit căutătorul? Ce a căutat găsitorul? Simți că totul a fost în zadar... E normal să fii un pic debusolat. Eu cum crezi că am fost așteptându-te ca o proastă?

Hai să îți zic acum și de ăștia doi, cărora m-ai lăsat tu în „grijă”. Nu-i mai suport. Or fi ei „bunii tăi prieteni”, dar după mine sunt niște nesimțiți. În primul rând, trebuie să-ți spun că fac mișto de tine. Uite, ieri de pildă, el îi citea ei ultimul tău e-mail și amândoi râdeau, ca de obicei, de nu mai puteau. Așa am aflat că ești iar abătut și că bântui din nou prin Kathmandu după ce te-ai întors de la locul de naștere al lui Buddha, unde ți-ai dat seama că, citez, „iluminarea nu e cu putință în viața asta, așa că voi încerca să mă echilibrez cu Tai-Chi și suc de morcovi, cu toate că o femeie cred că ar face minuni”. Eu zic să lași Tai-Chi-ul ăla al tău și să te întorci frumusețel să tai frunze la cățelușa ta, care te așteaptă... Zici că o femeie ar face minuni. Eu zic că un copil ar face miracole. Să-l speli, să-l îmbraci, să-l dezbraci, să-l cicălești, să te cicălească, să-l educi, să-l duci la școală, să-l aduci de la școală, să te întrebe, să-l întrebi, să-i citești povești, să-l duci la bazin, să te joci cu el, să-l înveți cântece pentru serbare etc, ect, tec, tce, cte, cet – i-am văzut eu pe ei cum și-l cresc pe-al lor. De aceea propun să-ți cumperi și tu un copilaș indian sau nepalez de pe-acolo, ce-oi găsi, și să-l aduci cu tine. Și când ți s-o face iar de căutat iluminarea cu lumânarea, să ne lași pe amândoi la nesuferiții ăștia. Până te întorci, îl învăț eu pe ăla micu’ toate comenzile, nici o grijă: „Rupesh, stai jos, culcat, șezi, mort!”, „Cine-i, Rupesh?”, „Cine-i Rupesh?”, „Cine ești

tu?", „Cine sunt eu?“... Apropo de comenzi, să știi că el mă bulversează. Îmi dă comenzi aiurea, nu cum am fost educată. În loc de „Unde-i pisica, Suzy? Șezi! Așteaptă! Culcat! Mort! Cine-i acolo, Suzy?“, cum îmi porunceai tu, el prescurtează: „Unde-i Sega, Suzy? Cine-i mort, Suzy?“. După care râd amândoi, mai ales ea. Nu mă lasă să-i ling și nici nu mă fac avion așa cum mă făceai tu – nu că mă topeam de plăcere, dar mă obișnuisem cu micile tale ciudățenii... Ei mănâncă ciorbică, iar mie îmi dau numai oase și niște grăunțe dintr-un sac de plastic. Am încercat să mă hârjonesc cu câțelul de pe sac, dar nu am avut cu cine. E un câțel cam tembel, care se uită la mine ca prin sticlă, cu limba scoasă, fără să latre, fără să mârâie... Prietenii tăi mă scot rar la plimbare, dar îmi dau foarte des niște pastile maro, lunguiețe, pe care le-ai lăsat tu, cică pentru blană. Ea zice că, de fapt, sunt antidepresive. Și că mai păstrează câteva și pentru tine, să ai la întoarcere. Și iar râd amândoi. El mă mai perie câteodată și-mi zice mereu același lucru: „Suzy, să-mi bag p... în părul tău!“. Știu că am o blană deasă și frumoasă, dar chiar nu vreau să-mi fie pângărită de toți perversii! Peste toate astea, dacă nu te întorci curând, au hotărât să-mi dea drumul pe stradă, să ajung cățea vagaboandă. Așa că, dragul meu, nu o mai lungesc și-ți zic scurt:

Marș acasă!

Cățeaua ta

(cu toate că nu mă meriți),

Suzy

P.S. Și te rog să nu mai zici „Brrravo, fetițaaa” la fiecare realizare de-a mea, că m-am săturat de puseurile tale de entuziasm. Exagerezi mereu, în tot ce simți, gândești și faci. Ce, n-ai mai văzut cățea iluminată, care să scrie e-mailuri? Nici eu, dar asta nu înseamnă că trebuie să mă dau mare și

*să mă consider cea mai realizată ființă canină din lume, deși
aș fi perfect îndreptățită s-o fac.*

Mici aranjamente de plecare

Brrravo, fetițaaaa! Îmi vine să strig în gura mare, alergând prin Thamel cât mă țin picioarele. Oameni buuuni, îmi vine să le zic, există miracoleeee, mi s-a iluminat cățeauaaa... Dar știu că nu m-ar crede nimeni. Pe oameni nu-i interesează adevărul drept. M-ar arăta cu degetul, ca pe unul care nu e în toate mințile. Mai bine tac și alerg cât mă țin picioarele la Oficiul pentru Imigrări până nu-mi expiră viza, căci azi se împlinește luna de când sunt în Nepal. Deci vă rog să-mi mai dați două săptămâni și vă promit că... *Sir*, nu trebuie să vă milogiți, nu suntem aici să vă facem greutăți, ci, dimpotrivă, să vă servim cât putem de repede, interesul nostru fiind acela de-a vă ajuta să petreceți cât mai mult timp în țara noastră, de ce să cheltuiți banii prin alte părți? Vă rugăm deci să vă așezați la coada formată din călători ca dumneavoastră, având același scop ca dumneavoastră, și să completați cererea de prelungire a vizei, ca și dâșii. Gata, am completat-o. Are ceva dacă m-am grăbit, am greșit, am tăiat, am mâzgălit și am scris peste? Nu, domnule Sega, nu are absolut nimic, nu sunteți nici primul, nici ultimul vestic pripit, vă rugăm să ne predați cererea și pașaportul și să achitați taxa de 30 de dolari, după care vă invităm să luați loc până e gata. Durează mult? Nu, domnule Sega, în jumătate de oră aveți noua viză, valabilă 15 zile începând de azi.

Pot, în sfârșit, să-mi trag sufletul. Îmi ajung două săptămâni ca să-mi aranjez treburile pentru următoarea destinație. Hm, următoarea destinație... Planurile mele

inițiale s-au tot dat peste cap până s-au transformat în alte planuri. Sincer, mi-a pierit cheful de întors în India. Am obosit. M-am săturat de căutări spirituale prin mizerie și sărăcie. Vreau într-un loc frumos, spre care gândurile mele zboară în secret de ceva vreme, ca un cârd de cocori. Vreau în China. Gândurile astea s-au conturat în urma emailurilor schimbate cu Sudjin, un *sannyasin* indian cunoscut la Osho, care acum studiază Tai-Chi într-un templu taoist din Munții Wudang. Acolo unde – mi-a scris el – s-a filmat *Crouching Tiger, Hidden Dragon*, unde în fiecare dimineață ceața dezvelește zidurile roșietice și acoperișurile verzulii cu colțurile răsucite-n văzduh ale străvechilor mănăstiri cocoțate pe stânci, unde călugări cu părul lung, strâns în cocuri în vârful capului, purtând cămeși cu mâneci largi, ȋtari vârați în ciorapi trei-sferturi și opinci, ȋși ȋndrumă ucenicii în Kung-Fu, stilurile Celor Cinci Animale, dar și în Tai-Chi, stilul intern. Am salvat în telefon ultima scrisoare a lui Sudjin și, neavând oricum nimic altceva de făcut până primesc viza, o recitesc.

Beloved Seg,

Mă bucur enorm că vrei să vii aici. Hai să-ȋi dau acum niște detalii. Vei locui singur într-una din chiliile vechiului Templu al Dragonului Care Se Ȋntoarce, ridicat în timpul dinastiei Tang. Maestrul ȋnsuși, Sifu Chen Shyan, a promis că te va instrui personal pe toată durata stagiului. Sifu e ȋncântat să te aibă elev, i-am povestit că ești pasionat de Tai-Chi și că ai deja câteva noȋuni de bază. A zis că în două luni te poate ȋnvăța cele 13 forme ale stilului intern, un pic diferite de cele 24 de forme oficiale, pe care le știi tu. Sifu a mai spus că, în cazul în care va vedea în tine dorinȋă, râvnă și talent, ar putea să-ȋi arate și câteva noȋuni elementare de Ba gua, unele tehnici introductive de Wudang Kung-Fu, exerciȋii de Qi-Gong și, de asemenea, să te ȋnvețe principiile meditaȋiei taoiste. Am

discutat cu Sifu despre bani, iar el s-a arătat foarte generos, oferindu-ți o reducere, știind că România nu se află printre cele mai bogate țări ale lumii. Astfel, în loc de prețul standard de 6.400 de yuani pentru studiu, masă și cazare timp de o lună de zile, te va costa 5.500 (dacă te gândești să stai doar o lună) sau 8.000 (dacă vei dori să stai două luni). În cazul în care o să vrei să rămâi mai mult, discuți tu prețul direct cu Sifu, când sosești aici. Banii nu ar trebui să fie însă o piedică, Sega. Banii pot fi câștigați oricând, dar unele ocazii nu se mai întorc niciodată. Totuși, dacă bugetul tău e chiar mai strâns decât sumele propuse, îți garantez că Sifu va face totul ca să te poți încadra. Sifu e un călugăr taoist autentic, dornic nu de bani, ci de a transmite mai departe cunoștințele dobândite de-a lungul multor ani de studiu cu faimosul maestru Zhong Yunlong, ajuns acum la o vârstă înaintată.

Aș vrea să mai știi că pe 25 octombrie începe evenimentul anului, Festivalul de Arte Marțiale. Peste 10.000 de oameni se vor aduna aici, la Templul Dragonului Care Se Întoarce, pentru reprezentații de înaltă măiestrie... Grăbește-te, deci, iubite prieten, și vino printre noi. Ești atât de aproape de China, ești atât de aproape de Wudang, locul unde s-a născut Tai-Chi-ul... Nepalul e la doi pași de aceste țărâmurile legendare, ai o șansă unică! Am atașat invitația despre care ți-am vorbit rândul trecut, parafată cu sigiliul școlii și întărită cu semnătura maestrului. Dă-i un print și anexează-o la cererea pentru viză. Nu ar trebui să întâmpini probleme. După ce aterizezi la Beijing, ia trenul spre Wudang și sună-mă. Te voi aștepta în gară. Noroc, iubite prieten.

Te îmbrățișez,
Sudjin

P.S. La Templu, avem mâncare tradițională chinezească. Sper că o să-ți placă. Eu zic că-i delicioasă. Mult mai bună decât ce au pe la Osho.

Cu noua viză pentru Nepal lipită în pașaport și cu invitația scoasă la imprimantă în mână, ajung într-o clipită la Ambasada Chinei. Visul *karate kid*-ului din mine e pe cale să devină realitate... Yes, mă întâmpină cu răceală chinezul de la ghișeu. *Visa, Wudang Shan, Tai-Chi*, rostesc eu înflăcărat cuvintele magice, având grijă să închei cu un zâmbet cald. Pe chipul chinezului nu tresare însă nimic. Se uită la mine fix, de parcă ar vrea să mă perforeze cu privirea. Invitația, vorbește el în cele din urmă. Iat-o, i-o întind triumfător. Pașaportul? Pofțiți, i-l înmânez. Mda, invitația e în regulă, pașaportul e în regulă, cererea e bine completată, totuși nu vă putem acorda viza... Brusc, mă cuprinde o tristețe mare cât China. Dacă vreți viză, continuă chinezul impasibil, trebuie s-o luați din România. Nu v-o putem da aici, în Nepal. *Neeext!*

Următoarele mici aranjamente de plecare

Supărarea mă ține până a doua zi, când iau o nouă hotărâre. Dacă nu s-a putut în Țara Tigrului Înfrânt și a Dragonului Ascuns, o să se poată în Țara Zâmbetelor, a plajelor fierbinți cu nisip fin, scăldate de mări călduțe și azurii, a *tom yam kung*-ului bine condimentat și a celor mai focoase femei asiatice, dornice non-stop să maseze bărbatul european...

Plec în Thailanda! îl anunț solemn, de cum calc pragul micuței lui agenții de voiaj. Ca de obicei, domnul Bishnu Barakoti e prins între două telefoane – unul roșu, altul negru. *Excuse me for just a moment*, îmi zâmbeste pe sub mustăcioara tunsă îngrijit, à la Clark Gable, dezlipindu-și

pentru o clipă urechile de receptoare. Domnul Barakoti e un om foarte ocupat. Intermediază masiv. Orice, oricui. *Booking flights, booking jungle trips, booking bungee, booking moutain circuits, booking transportation, booking, booking, booking, every day booking, booking, booking*, mi-a explicat el pe îndelete în ziua când l-am cunoscut, cu aerul omului căruia-i place ce face și știe bine ce face. Cum face exact nu știu, tot ce știu e că obține cele mai bune prețuri din Thamel. Lăsând la o parte interesul pur comercial, l-am vizitat aproape zilnic pentru discuții amicale, udate cu ceaiuri *masala*, îndulcite cu prăjituri sau îndestulate cu cartofi prăjiți aromați, din partea casei. Nu știu dacă a fost strategia mea de a-l transforma în agent dedicat ori strategia lui de a mă transforma în client fidel. Dar nici nu are importanță, atâta vreme cât doi oameni se împărtășesc cu bucurie, obișnuiește domnul Barakoti să spună. Când i-am povestit de frații Devkota, a dat din cap zicând *Tz, tz, oh, my God*. Atât. Când i-am dat vestea că m-am mutat de la Pensiunea Fericită la Pensiunea Imperială m-a felicitat, recunoscând că un preț mai bun nici el, campionul prețurilor mici, n-ar fi găsit în tot Thamelul. Când am cumpărat biletul pentru Everest, l-am felicitat eu. După care l-am întrebat: Dar dumneavoastră din ce mai câștigați, domnu' Barakoti, unde vă mai încap și comisionul în prețurile astea? *Money never important*, a zâmbit el cu tâlc. *Friendship very important. Money come, money go, doesn't matter. You win a little, you lose a little and then you win a little again. But when you lose friendship because you want to win big money, that friendship never come back.*

Iau loc pe canapeaua modestă din fața biroului, așteptând să termine convorbirea. *Chai?* mă întreabă domnul Barakoti în șoaptă, dintre telefoanele lui. Îi fac semn să nu se deranjeze. *Yes, chai*, hotărăște el. Încă n-am reușit să-mi dau seama dacă are un buton ascuns sub birou, pe

care-l apasă cu genunchii, sau dacă băiatul de la ceainăria de peste drum îi ghicește gândurile; nu trec zece secunde și mă pomenesc cu un pahar mare, din care ies aburi, pe măsuta din fața mea. În timp ce ridic paharul cu două degete, atent să nu mă frig, mă întreb pentru a mia oară de ce oamenii ăștia nu beau ceaiul din căni cu toartă, ca toată lumea.

Gata, Segă, te ascult! Scuză-mă, dar astăzi sunt cam *busy, busy, busy*, ridică din umeri agentul meu dedicat, cu un aer poznaș. *Good chai?* La fel de bun ca întotdeauna, îi răspund binedispus. Adevărul e că aici, la el, mă simt mereu bine. Supărarea cu viza refuzată mi-a trecut cu totul. Deci, Segă, să-nțeleg că vrei în Thailanda până la urmă. Așa m-am gândit, domnu' Barakoti, lăsăm China pentru altă dată. Găsim ceva ieftin până la Bangkok? Când vrei să pleci? Zilele astea. Dus-întors? Nu, doar dus, e posibil? *Possible, eeverything possible*, ciripește vesel domnul Barakoti, butonând la calculator. Aha! exclamă el victorios după câteva minute. Am găsit un bilet la 339 de dolari cu Nepal Airlines, pe 22 octombrie, adică de azi într-o săptămână. Dar trebuie luat acum, că altfel pierdem oferta... *No possible* mai devreme? *Possible, possible*, numai că-i mult mai scump și prețuri mai bune n-am până-n noiembrie. 22 octombrie *best deal*... Atunci rămâne așa, hotărâsc după încă o gură de ceai. Mi-e imposibil să nu remarc și faptul că $22 = 2 \times 11$... Viză pentru Thailanda ai? N-am, domnu' Barakoti, dar nu-mi trebuie, o iau la Bangkok, din aeroport, după ce aterizez. Cetățenii Uniunii Europene primesc *visa on arrival*, am verificat pe internet, nu vă faceți probleme. România e în Uniunea Europeană? Ohoho, de aproape doi ani. Ei bine, în cazul ăsta... facem clic? Clic, domnu' Barakoti. Atunci, clic și... *booked* și... *confirmed*. Treci mai pe seară să-ți dau biletul tipărit.

Problema care mă frământă acum e ce fac până pe 22 octombrie. Să mă învârt încă o săptămână prin Thamel ca într-un carusel nu-mi arde. După ce-i scriu lui Sudjin un e-mail lung și trist, la sfârșitul căruia îl rog să nu mă mai aștepte în gara din Wudang, pun mâna pe telefon și formez numărul pe care nu credeam că o să-l formez vreodată:

Lama? Segă aici...

Segă?! Tu ești, frățioare? Chiar tu ești??? O, nu-mi vine să cred că...

Lam...

...m-ai sunat, frățioare, chiar te-ai ținut de cuvânt, m-ai sunat, vai, cât de...

...a...

...fericit sunt! Vrei să mergem împreună într-acolo, nu-i așa? De asta m-ai sunat, așa-i? *Thank you, brother! Thank you, thank you, thank you!* M-ai scos din foame, Segă, pe mine și pe familia mea, ura, uraaa! Lama are un traseu superb, special pentru tine, *dear brother*. Totul e pus la cale. Patru zile, OK? Patru zile, bine?

Lama, ascul...

Dă-mi patru zile, scumpul meu frățior Segă, mă jur c-o să fie extraordinar, o s-o cunoști pe domnișoara învățătoare, am vorbit cu ea alaltăieri și mi-a zis că-i place foarte tare de tine, s-a îndrăgostit de tine numai din ce i-am povestit, ai să vezi, o s-o cunoști și pe Sushma, dulcea mea Sushma, o, da, plecăm spre Shangri-La, da, da, da, spre Shangri-Laaa!

Lama, ascultă-mă puțin! Ce naiba, omule? Lasă-mă și pe mine să vorbesc! Merg cu tine, dar numai trei zile și cu condiția să plecăm neîntârziat, adică mâine-dimineață. S-a-nțeles?

O, Sega, mâine-dimineată, sigur că da, asta voiam să-ți propun și eu, gând la gând cu bucurie, ca să vezi. Vai, ce minunat, vai, ce întâmplare minunată că m-ai sunat! *Thank you, Sega, thank you, thank you sooo much, brother*, mâine-dimineată la 7 fix sunt la tine la pensiune. Se ocupă Lama de toate, tu nu trebuie decât să vii, să vii, să vii. Lama, ce zici, să-mi iau bocancii? O să mă duci pe cărări de munte abrupte? O, Sega, cum să nu, o să te duc pe cele mai abrupte cărări din lume! Bun, atunci îmi iau bocancii. Ce altceva să-mi mai iau? Nimic, frate, vremea e excelentă, gata cu musonul, o să fie cald, așa că ia-ți un tricou, două, și-un fâș, în caz c-o să plouă. Păi... tocmai ai zis că gata cu musonul, măi, Lama. Așa-i, frățioare, dar nu știi niciodată cum e vremea la munte. S-ar putea ca noaptea să fie mai frig, cine poate ști? E bine să ai un fâș la tine, pentru orice eventualitate. OK, o să-l iau. Deci să-nțeleg că vii tu dimineată să mă iei, da? Bineînțeles, Sega, vine fratele tău Lama să te ia direct de la pensiune. Bine, Lama, te aștept la Pensiunea Imperială. Pfui, ce?! Pensiune Infernală?! N-am auzit de asta-n viața mea, frate Sega! Ce cauți tu acolo? Lama, con-cen-trea-ză-te puțin! Am zis Pensiunea Im-pe-ri-a-lă, nu Infernală! Acolo stau, știi unde vine asta?... Alo?... Alo, Lama?... M-auzi, Lama?... Te-aud foarte bine, ai zis Pensiunea Im-pe-ri-a-lă, pfiu, bine că nu-i aia Infernală, zău așa. Da' ce ți-a luat atâta să-mi răspunzi, măi, omule? Mi-ai cerut să mă con-cen-trez și, iaca, m-am concentrat, frățioare. Offf, măi, Lama. Nu-ți face atâtea griji, frate drag, dimineată la 7 sunt la Pensiunea ta Imperială, de unde o să pornim, o, da, o să pornim spre Shangri-La, la-la-la... Stai un pic, Lama, nu te ambala! Zi-mi cât mă costă. Cât vrei tu, fratele meu Sega. Hai, Lama, lasă vrăjeala, așa zic în țara mea instalatorii și mecanicii auto, că poate le dai dublu față de cât face. Deci cât mă costă distracția? Trei zile, 3.000 de rupii cu toate incluse, mâncarea, cazarea, transportul și *my*

retribution, e bine așa, frățioare?... Auzi-l, „retribuția”, îmi zic în gând... OK, Lama, consideră că am bătut palma, uite, nici n-am negociat cu tine. Dar să nu te prind că te sucești și că vrei mai mult. Nuuu, *Sega brother*, Lama când spune o vorbă, așa rămâne. 3.000 am zis, 3.000 o să fie...

Resemnat, închid telefonul. N-am nici cea mai mică îndoială, omul e dus cu pluta. Din păcate însă, e prea târziu să mai dau înapoi. Nu-mi vine să cred că mâine-dimineață plec cu Lama spre Shangri-La... Sper să nu-mi uit bocancii și fâșul.

Și-am pornit voios la drum, cu Lama

Îl găsesc în holul pensiunii, rezemat de tejgheaua de la recepție. Lama e neschimbat. Poartă aceeași cămășuță cadrilată și aceeași șăpcălie îngălbenită, pe care abia se distinge scrisul *Mountain Guide*. Sincer, nu credeam c-o să apari, îl tachinez. Sincer, *eu* nu credeam că *tu* o să apari, îmi întoarce el replica, țâfnos. Ai întârziat o veșnicie! Arunc o privire la ceasul mare, de pe perete. E 7 și 5 minute. Care veșnicie, Lama? *Sega*, se burzuluiește el, m-am trezit cu noaptea-n cap, la 5 dimineața, am venit pe jos, de la capătul orașului, am ajuns aici la 7 fix, cum ne-a fost vorba, și tu... Stai un pic, îl temperez, cum adică ai venit pe jos? Uite-așa, frățioare, pas cu pas. De ce n-ai luat și tu un taxi? Taxi?! Ai fi vrut ca excursia să te coste dublu?? Efortul și onestitatea lui mă impresionează. Bine, iartă-mă și tu, Lama, chiar nu credeam că o să vii, n-am vrut să te iau peste picior. Mergem?

Până la autogară îmi face capul calendar. Sunt deja sătul de pălăvrăgeala lui și mă gândesc cu groază că va trebui să-l suport trei zile. *You are a crazy mountain guide*, oftez din rărunchi, exasperat, când microbuzul în care ne-am suit se pune în mișcare. *Why crazy? Why you say I'm crazy, brother?* se supără el. *Lama good man, understand? Lama not crazy! Lama big heart, man, brother...* Gura, vreau să dorm. Să nu mai scoți o vorbă din clipa asta! OK, frate, cum vrei tu, bombăne Lama, cu botul pe labe. Hai, nu te supăra, îl înghiontesc prietenește. Te-am alintat când am zis că ești ținut, nu mă lua și tu în serios. Și-acum gata, chiar vreau să dorm un pic.

E mai ușor să urci un elefant într-o ricșă decât să tragi un pui de somn lângă Lama. N-am închis ochii bine, că el s-a și apucat să le povestească celor din jur nu știu ce, din care n-am deslușit decât dai-ci și Sega. Sega bla-bla-bla, dai-ci, bla-bla-bla, Sega, ha-ha-ha... Regret amarnic că i-am zis de Tai-Chi și de China. Când deschid ochii, descopăr că tot microbuzul se holbează la mine ca la statuia de aur a lui Chuck Norris. Simt cum mi se umflă venele la tâmple. Ce te-a apucat, omule? îl reped. Lama repetă mândru, arătându-mă oamenilor cu degetul: Dai-ci, dai-ci... Îmi vine să-l pocnesc de față cu toată lumea. Închid ochii din nou, măcar să nu-l mai văd.

Ambuteiaj pe șoseaua din munți. Verific dacă nu cumva e din vina lui Lama. Se pare că nu. Așa e traficul pe porțiunea asta. După aproape trei ore de stat cu mâinile-n sân pe marginea drumului, eu posac și taciturn, Lama jovial și guraliv, auzim, în sfârșit, semnalul. Ajutoarele șoferului fluieră și bat darabana în tabla mașinii, anunțând plecarea. Urcăm repede în microbuz și pornim din nou. Spre Shangri-La!

O noapte de tot rahatul

Coborâm pe la asfințit, în autogara din Beni. E mult spus „autogară”. Un teren viran pe malul unui râu, unde câteva autobuze fumegă cu cheile uitate în contact, cu greu poate fi numit autogară... Fluierând vesel, Lama îmi face semn să-l urmez. Ne oprim după nici zece pași, în fața unei cocioabe. În bucătăria deschisă, cu vedere spre autobuze, două femei, una tânără și cealaltă mai în vârstă, prăjesc niște ciudățenii într-o tigaie, pe o vatră joasă. Femeile schimbă câteva replici cu Lama, în nepaleză, uitându-se la mine ca la un extraterestru. Cine știe ce le-o fi zis nebunul. *Namaste, we come in peace*, le salut eu pașnic. *Here we stay tonight*, hotărăște Lama. Mă iau după el, cu toate mecanismele de apărare distruse, fără să bag de seamă pragul prea scund, de care dau cu capul. Văd stele verzi. *Tall guys, Romanian guys*, remarcă Lama. *Nepali guys, small guys, but no fuck good. Small dicks. Lama nice dick, fuck best. Lama fucks 2 hours. Lama is not like the other Nepali guys, Lama can fuck 2 hours, man, not 2-3 minutes like the other Nepali guys, brother, understand? Lama starts gently, one hour play here and there, then fuck, but control everything, control, understand?* Așa e el, se ia cu una și termină cu alta. Am început să mă obișnuiesc. Nici nu-i mai dau atâta atenție. Acum mă preocupă să-mi frec cucuiul ieșit în frunte.

Lama își aruncă rucsacul într-un colț și se așază pe băncuța de lemn, la masa pusă de-a curmezișul unui hol lung și îngust. Ușa din dreptul mesei e deschisă, lăsând la vedere o cameră ticsită cu jucării, bibelouri ieftine, sticle goale, borcane umplute probabil cu murături, farfurii murdare și rufe necălcate. Pe divan, printre bulendre de toate culorile, împrăștiate pe salteaua bombată, șade un copilaș de vreo cinci-șase anișori, complet absorbit de filmul

indian care rulează la televizor. „Rulează” e cuvântul potrivit, întrucât imaginea se dă peste cap încontinuu. Trebuie să fie un film foarte interesant, din moment ce sonorul e dat la maximum. *Nice music*, comentează Lama, fredonând melodia de la televizor. Dintr-o altă cameră iese grăbit un bătrânel sfrijit și zdrențăros, cu o *dhaka topi* nouă-nouță pe cap, sprijinindu-se într-un toiag. Moșneagul se strecoară printre oalele, ulcelele, ligheanele și lighenuțele înșirate de-a lungul pereților, ajunge în curticica luminată de un bec chior, lasă toiagul rezemat de closet și intră. Din closet se aud tunete. Îmi întorc privirea spre Lama, care se scobește tacticos în nas, contemplând gogoloaiele extrase. Hai, mări, Lama, *what the fuck?* protestez scârbit. *Yes, Sega, you want fuck?* devine el atent. La naiba, nu te mai scobi în nas am vrut să zic, e... dezgustător! Praful de pe drum, Sega, e dezgustător praful ăsta, se plânge Lama, ștergându-și degetul de cămășuța cadrilată. *Lama nose clean now*, face apoi mulțumit. Poți să-mi mai dai puțin din săpunul ăla al tău ca să mă spăl și eu pe mâini? E vorba de sticluța cu săpun lichid, care spală fără apă și la care apelez arareori, doar atunci când n-am altă soluție. De la Kathmandu până la Beni, Lama a consumat jumătate din cât mai aveam, spălându-se pe mâini din kilometru în kilometru ca să-i miroasă mâinile frumos. Ia-l, îi zic, da' numai o picătură, s-a-nțeles? Sigur, frate Sega, răspunde el, turnându-și în palmă nu una, nu două, ci trei picături. Lama, ți-am zis o picătură, îi atrag atenția. *Sorry*, Sega, am înțeles o picătură pentru fiecare palmă. Lama, ai trei palme cumva?! Că îți dau eu dacă n-ai... Hopa, se face nesuferitul că nu mă aude, ridicând sticluța ca s-o privească în lumină, nu prea mai e săpun, frate Sega. S-a golit sticluța. Cu ce-o să ne mai spălăm pe mâini de-acu-nainte? se lamentează el. Mai ai vreo sticluță de rezervă? Îmi vine să-i vâr sticluța pe gât.

La fel de curioase în ceea ce mă privește, cele două femei acoperă masa cu o mușama peste care pun câteva blide, un castron mare cu orez fiert și tigaia cu ciudățenii sfârâitoare. Mi se apleacă de la mirosul greu, de prăjeală. *Eat, brother*, mă îndeamnă Lama, e carne de bivoliță, foarte gustoasă. Nu, frate, mulțumesc, nu mănânc așa ceva, sunt vegetarian. De patru luni nu m-am atins de carne... Hai, gustă, numai puțin... Flămând cum sunt, nu aștept o nouă invitație. Căh, ce gust scârbos... Și ce iute-i... Gura îmi ia foc și stomacul mi se strânge, îngreșat. Aș vrea să scuip, dar mă abțin. Se uită femeile astea la mine. Mestec în continuare și înghit, cu noduri. Nu știau că venim, am vrut să le fac o surpriză, îmi zice Lama, plescăind. Altfel pregăteau și ele un meniu mai variat. Oricum, carnea asta e tare bună, nu-i așa, frățioare? Parcă aș mânca rahat. Țasta-i gustul pe care-l simte cine nu s-a atins de carne luni de zile. Senzația neplăcută nu ține însă mult. Papilele gustative se obișnuiesc repede și, culmea, mai cer. Întind mâna după încă o bucată. Apoi încă una. Și încă una. După câteva îmbucături timide, mă trezesc înfulecând de-a binelea. Da' să știi că nu-i rău deloc bivolița asta, îi mărturisesc lui Lama, cu gura plină de carne și orez. Vegetarianul din mine suspină, siluit.

Femeile aduc felul doi, câteva sortimente de ghiveci de legume și supă de linte, într-o farfurie metalică, cu mai multe compartimente; *daal bhat*, mâncare tradițională nepaleză, fără carne. Ce naiba-i asta? băigui, simțind deodată bolovani rostogolindu-se prin burtă. *Daal bhat*, răspunde Lama senin, mâncare vege... Știu ce-i asta, îi tai vorba. Mă refeream la *asta*, ridic eu vocea, adică la faptul că ți-ai bătut joc de mine! M-ai pângărit!! Eu?! face Lama pe nevinovatul. Ți-am băgat eu carnea pe gât? Te-am invitat să mănânci, tu ai mâncat și ți-a plăcut, singur ai recunoscut. Și uite că doamnele au fost tare drăguțe și au gătit *daal bhat*, special pentru tine, după ce le-am zis că ești

vegetarian și că ți-e greață să mănânci carnea pe care dânsule au pregătit-o cu atâta trudă. Pentru prima oară după cele trei luni petrecute la Osho și cele zece zile de Vipassana în izolare, văd roșu dinaintea ochilor. Lama nu e decât un monstru hidos, cu față de om, care ar trebui lichidat cât mai repede, spre binele omenirii. Haide, Sega, liniștește-te, mă bate el pe umăr. De ce te-ai enervat, hm? De ce nu mănânci ce ți se pune în farfurie? Crezi că Buddha a refuzat vreodată ceva? Buddha a acceptat mâncarea și când a știut că e otrăvită, Sega, știai asta? *You, city boy*, faci atâtea nazuri... Sar în aer. Lama, am plecat, fir-ai tu să fii! M-am săturaat! Cine m-a pus să te suuun??? Zbier la el, dar nu prea se aude ce zic din cauza televizorului. M-aș arunca acum într-un autobuz în direcția Kathmandu, numai că s-a lăsat noaptea și autobuzele rămase în autogară dorm de mult. Din nefericire, va trebui să-l mai suport pe nenorocit până-n zori... Haide, frățiorul meu drag, nu te supăra, încearcă Lama să mă îmbuneze. *You are not my brother, I am not your brother!* biciuiesc aerul cu degetul. *I'm your client, understand?!* Nuuu, Sega, tu ești frățiorul meu drag și scump, Lama are o inimă mare de tot și tu ești în inima lui! *Enjoy life, man, all tourists love Lama! America, Australia, Europe, they give big tips, they say Lama you are the best, not like the other Nepali guys who fuck 2-3 minutes, Lama fucks 2 hours, man, women throw water many times, Lama knows how to make love...* Lama, ești o pacoste! Ce legătură are frăția cu *tips*-urile și futaiul, idiotule? spumeg eu, prăbușindu-mă apoi la loc, pe scaun. Vreau la culcare, suspin epuizat.

Camera cu ușă albastră, pe care scrie *My Bedroom* lângă un desen cu o inimă străpunsă de o săgeată, e lipită de cea a copilului, iar pereții din BCA netencuit amplifică muzica de la televizor. Încăperea nu are ferestre, ci doar o deschizătură îngustă deasupra ușii, acoperită cu plasă

împotriva țânțarilor. Plasa e ruptă. Bag în priză aparatul anti-gângănii, după care mă arunc în pat, așa îmbrăcat cum sunt. Cearșafurile sunt reci, jilave și au un miros ranced. Ar fi fost chiar ciudat să miroasă altfel. Mă ghemuiesc sub plapumă și încerc să adorm, dar nu reușesc din cauza lui Lama, care sforăie în patul de lângă ușă, ca unul dintre frățiorii bivolului mâncat mai devreme. Încep să număr: o lamă, două lame, trei lame, patru lame... După vreo mie de lame cu care îl tai în gând pe ghidul meu nebun, simt cum mă fură, în sfârșit, somnul. Nu ațipesc însă bine, că mă apucă burta. Mă uit la ceas. E 1 noaptea. Mă dau jos din pat și pornesc, bâjbâind, în căutarea ușii. E o beznă de nepătruns, numai bună de scos ochii, iar lanterna de frunte zace undeva prin rucsac și nu am acum răbdare s-o caut. Mă mulțumesc cu ecranul slab luminat al telefonului. Mai bine o lumină chioară decât un întuneric orb. Până la closet, calc în toate străchinile înșirate pe hol de-a lungul pereților și trec pe lângă spălătorul din curtică, unde întrezăresc tigaia de aseară printre celelalte blide slinoase. Carnea de bivol, fac eu legătura. De asta mă doare burta. Stomacul meu s-a dezobișnuit să digere carnea, asta e! Intru în closet după ce scap de sârmele pentru uscat rufe, cât pe ce să mă decapiteze, mă așez pe vine și lovesc cu genunchii găleata cu apă, care se varsă cu zgomot. Mai apuc să salvez puțin, pe fund. Sigur carnea e de vină, îmi spun pe măsură ce-mi golesc măruntaiele suferinde, îi recunosc duhoarea. Îl înjur în gând pe Lama pentru că mi-a consumat toată sticluța cu săpun lichid și mă spăl în silă cu apa rămasă în găleată. În tot closetul, nici un petec de hârtie igienică, evident. Îl mai înjur în gând de câteva ori pe Lama și mă întorc în *My Bedroom* cu niște usturimi insuportabile. Adorm chinuit și mă trezesc când se crapă de ziuă, cu vintrele bolborosind iar a furtună. Ghinion. De data asta closetul e ocupat. Trezite cu noaptea-n cap să spele vasele, cele două femei se opresc

din activitate și se benoclează la mine cu o curiozitate bolnavă, în timp ce eu scâncesc neputincios, privind pierdut spre zorii care mijesc, punându-mă într-o lumină din ce în ce mai proastă. Când să leșin, ușa closetului se deschide și în prag își face apariția moșul cu fes tradițional. Nu-l mai aștept să-și ia toiagul sprijinit de perete și dau buzna, mai-mai să-l dobor. Prea târziu însă. Am fost învins de propriile nevoi. Cutremurat de o scârbă supremă, îmi dau jos chiloții cu gesturi lente, ca o stripteuză fără talent, și-i arunc plini de rahat în gaura căcăstoarei. Mă întorc în cameră umilit.

‘Neața, Segă, frățiorul meu drag! Lama e deja în picioare, vioi ca un cocoș de munte. Da’ ce-ai pățit? mă întreabă el, îngrijorat. Ești alb ca varul... Tac și înghit două furazolidoane din punguța cu medicamente, pe care mă bucur că am avut inspirația s-o iau cu mine. Carnea, îi răspund cu năduf. Ah, frățioare, îmi pare tare rău. Bea *tatopani* și-o să-ți treacă. *Tato* ce? *Tatopani*, apă fierbinte, așa-i spunem noi. Apă fierbinte?! Nu, mulțumesc, poate un ceai, îngaim, simțind distinct în adânc cum mațele îmi cântă iar o doină de jale. Bea un pahar cu apă fierbinte, ascultă-l pe frățiorul tău drag, că nu-ți vrea răul, insistă Lama. Fie, cedez răpus de suferință. La câte am îndurat până acum, o tortură în plus nici n-ar mai conta. Lama dispăre și apare râzând peste un minut, cu un pahar din care ies aburi. Mi-au spus doamnele ce pățiși, ha-ha-ha! Iartă-mă că râd, frățioare, da’ nu mă pot abține, după cum se pare că nici tu nu te-ai mai putut abține, ha-ha-ha, răsuțește Lama cuțitul în pântecul meu. Tac și duc paharul la buze cu mâini tremurânde, sorbind, pentru întâia oară în viața mea, apă fierbinte. Hm, nici nu-i atât de rea pe cât mi-am închipuit. Ba chiar e foarte bună! Nu trec nici cinci minute și mă simt ceva mai bine, ceea ce-mi dă curaj să cer puțin de mâncare. Doamnele preiau comanda și îmi pregătesc rapid câteva ouă fierte, pe care mi le aduc în cameră, ca la bolnavi. Le mai cer

un pahar cu *tatopani*, dar acum arunc în el un plic cu ceai de mentă. Ce-i asta, frate? Ceai de mentă, Lama... Normal, vrea și el unul.

Peste un ceas, soarele strălucește pe cerul senin, iar eu mă simt suficient de bine cât să renunț la hotărârea de-a mă întoarce singur la Kathmandu. Burta nu mă mai doare și parcă nici Lama nu mai e atât de sâcâitor. Ai să vezi, frățioare, îmi spune el, la munte e curat, e sănătos, nu ca la împuțitii ăștia... Păi nu tu m-ai adus aici, băi, Lama? N-ai hotărât tu să rămânem la ei peste noapte? Din cauza ta am ajuns în halul ăsta! Din cauza mea?! Eu te-am pus pe picioare, frățioare Segă! Ce, nu ți-a prins bine *tatopani*?

Malai, malai, pauza de ceai

Ne facem repede bagajele, ne luăm rămas-bun de la gazde și pornim din nou la drum. Ba nu, mai zăbovim un pic să-și cumpere Lama niște mere, că i s-a făcut poftă. Vrei și tu, frate Segă? îmi întinde el unul, generos. Nu, dragă Lama, atât mi-ar mai lipsi... Sunt fără carne, să știi, mă ispitește el.

Drumul, străbătut de cărăuși cu mușchi de oțel ducând în cârcă munți de bagaje, de măgăruși cu desagii plini, de microbuze, de mașini de teren și de turiști amețiți ca mine, călăuziți de ghizii lor guralivi, e acoperit cu un strat gros de pudră albă, ca făina. Îmi vine să mă arunc în pulberea asta fină și să fac pe îngerașul, așa cum făceam în zăpadă când eram mic, dar îmi vine altceva mai urgent de făcut și pentru asta dau iute fuga în boscheți. Nu trebuia să mușc din mărul ăla... Mai iau un furazolidon și mă întorc la drum.

Hei, Lama, cum se numesc munții ăia? îl întreb când în fața mea, după o curbă, răsare un fierăstrău uriaș, cu zimți albi tăind cerul. Întrebarea rămâne fără răspuns, căci Lama e pierdut în gânduri rostite cu voce tare, în limba engleză, niște gânduri încalcite despre cum o să ajungă el mintenaș la pensiune, unde o să se iubească cu Sushma lui, pe care o s-o ia de nevastă după ce va divorța de actuala, că oricum copilașii lui sunt mari acum și el tare mult o iubește pe Sushma, nu ca alții, doar un *fuck* și adio... Îl las pe Lama cu gândurile lui și mă întorc la masivul înzăpezit. Prin minte îmi trec repede denumirile munților din Asia, în ordinea în care i-am învățat într-a cincea, la geografie: Pamir, Tianșan, Tarbagatai, Altai, Saian, Iablonovii, Stanovoi, Verhoiansk, Cerski, Kolîma, Anadîr, Djugdjur, Bureinski, Sihotealin și Munții din Peninsula Kamceatka. Sunt cincisprezece cu toții, nu i-am uitat de atunci. Și nu sunt singurul de care a rămas lipită informația asta, până acum inutilă. Celălalt e George, fostul meu coleg de bancă. Fac munților o poză pe care o să i-o trimit lui George, când ajung la internet. Poate le-o ști el numele. Pe Lama nu-l mai întreb. El visează în continuare la Sushma lui. Și mai trebuie să-l și aștept, fiindcă acum s-a oprit să-și dea cu crema *mea* de protecție solară pe față și pe mâini, pentru a șaptea oară de azi-dimineață. El, tuciuriul...

Până mă ajunge Lama din urmă, îmi fac de lucru cu o insectă, o călugăriță lungă cât degetul meu arătător, pe care era s-o calc. Bălângănindu-se ca o frunză bătută de vânt, călugărița pare foarte nervoasă. Cum de-am cutezat să-i ațin calea? Mă apropiu precaut, îmi găsesc poziția optimă, la câțiva centimetri de ea, și-i fac o poză. Brusc, exact că în filmele alea de groază, lighioana întoarce capul spre mine și-și înfige privirea de insectă ucigașă drept în ochii mei. Simt fiori de gheață pe șira spinării, dar nu mă dau bătut. Îi mai fac o poză. Înfuriată la culme, bestia verde crud ia o poziție

ofensivă, asemenea unui câine care-și apară teritoriul. Bat în retragere, intimidat. Văzând asta, călugărița prinde curaj și se avântă spre mine cu toată viteza, hotărâtă să mă rupă-n bucăți. Fac un salt fulgerător în mijlocul drumului și ridic în calea călugăroaicei un nor înecăcios de pudră, reușind astfel să-mi pierd urma. Pfiu, am scăpat ca prin urechile acului, îmi zic scuturând praful din păr și de pe haine. Ai văzut gângania aia uriașă, Lama? O, frățioare, asta nu-i nimic! Pe-aici există insecte și de două ori mai mari. De exemplu, păianjenii. Să-i vezi, sunt cât pumnul. Și păroooși... Dar cam tontălăi. Sunt o grămadă la pensiune, tare drăguți. Dacă stai noaptea și ascuți atent, îi auzi cum tropăie pe pereți ca niște căluți cu opt copite, vai ce se mai hârjonesc. Tropa-tropa-tropa-tropa, uite-așa fug dintr-o parte în alta, de parcă s-ar lua la întrecere. Nu știu ce-i apucă de aleargă atât. Probabil că vânează țânțari sau mai știu eu ce și sunt prea flămânzi să le mai întindă plase. Uneori fac și greșeli, sărăcuții, ca orice om. La colțul camerei o mai pătesc, când se grăbesc – am văzut la viața mea și alpiniști profesioniști ratând surplomba. Deh, din grabă și neatenție mai cad câteodată păianjenii ăștia peste turiști, în pat. Dar nu te teme, că nu sunt veninoși, ci foarte sperioși, inofensivi și bezmetici. Dispar înainte să îți dai seama. Le e frică de oameni. Totuși, dacă-mi aduc bine aminte, odată, mai demult, un turist a avut ghinionul să...

Chocolate! School pen!

Glasurile cristaline ale copilașilor alergând să ne întâmpine întrerup povestea care începuse să mă îngrozească. Vor ciocolată și pixuri pentru școală, îmi șoptește Lama la ureche. Mulțumesc frumos, Lama, dar să știi că am înțeles perfect, nu te mai obosi să-mi traduci din engleză în engleză. În plus, am și ceva experiență cu picii, câștigată la Sarangkot și la Kapilavastu... Când să le fac

poze, micuții schimbă *chocolate*, *school pen* cu *malai*, *malai*. Asta ce înseamnă, Lama? Păi n-ai zis să nu-ți mai traduc, frățioare Sega? Am zis așa când vorbeau în engleză, dar *malai*, *malai* cred că-i pe limba ta... Ei bine, în cazul ăsta, dacă năzdrăvanii vorbesc în nepleză, *malai* s-ar putea să însemne „pe mine”, adică fiecare vrea să-i faci câte o poză separat, uite-i cum se înghesuie în fața aparatului, mucoșii...

Malai, malai!

Le zic să ne pregătească un ceai, facem popasul aici, hotărâște Lama, strigând apoi în nepaleză la o mucoasă, care se întoarce repezător cu două cani pline, atentă să nu verse lichidul din ele.

Malai, malai!

Lama se așază la măsuța de lemn de pe marginea drumului și-și scoate oftând șăpcălia, care-i lasă pe frunte o urmă adâncă, roșiatică, de la o tâmplă la alta, ca după o trepanație. Râd până mă apucă iar burta, dar nu-i spun de ce râd, că poate se supără pe mine.

Malai, malai! continuă să strige mucoșii, care mai de care. Pozează cu dezinvoltură și se întrec în șotii și strâmbături, ca să-mi capteze atenția. Fiecare cadru e aur curat și argint viu. Dacă ar fi să aleg un Rupesh după cum m-a îndemnat Suzy să fac, de aici l-aș alege.

Malai, malai!

Ceaiul ne costă cinci rupii. Mucoasa nu vrea nici în ruptul capului să păstreze hârtia de zece rupii pe care i-am oferit-o. Îmi caută palma să-mi pună în ea restul.

Malai, malai! zumzăie mucoșii în jurul nostru ca un roi de albine. O luăm din loc și ne oprim două sute de metri mai

sus, în cătunul prin care trece drumul, la o prăvălie înjghebată într-un cerdac.

Malai, malai!

Cu 50 de rupii îi umplu de pixuri și ciocolată. Uitaseră de ele.

Shangri-La, cuibușor de nebunii

Welcome to Shangri-La, freamătă Lama în fața porțiței care abia se mai ține în cele două balamale ruginite. Am trecut pe lângă pensiuni cochete, cu perdelețe colorate la ferestre, cu pereți placați cu piatră de râu, cu grădinițe îngrijite, pline de flori parfumate, cu mescioare din lemn întinse sub umbrare răcoroase și ne-am oprit aici. Shangri-La?! Unde vezi tu Shangri-La? întreb consternat, contemplând zidurile de paiantă crăpate de sus până jos, ferestrele strâmbe, cu câteva geamuri lipsă, acoperișul într-o rână, curtica nemăturată de multă vreme și ligheanul în care zac niște cratițe pline de zoaie. *Here Shangri-La*, mângâie Lama scândura scorjită, bătută în cuie deasupra porțiței, pe care cu greu se mai poate citi „Shangri-La Guest House”. Țasta e paradisul ascuns în inima munților Himalaya? simt eu cum mă cuprinde disperarea. Țasta e paradisul, răspunde Lama în extaz, cu ochii spre cer. Ei bine, nu chiar spre cer, ci un pic mai jos, spre veranda de la etaj, de unde o femeie rotunjoară într-un sari albastru, cu părul lung, despletit, ne face semne de bun-venit. În ciuda straturilor de cremă protectoare, Lama s-a topit ca o înghețată de ciocolată lăsată la soare. Buzele îi tremură, iar ochii i se umezesc. Sushma, geme el înăbușit, căzut în adorație.

Femeia ne arată cămăruțele unde urmează să ne cazăm, în timp ce Lama se învâрте în jurul ei ca un titirez, vorbind încontinuu, într-o engleză amestecată cu nepaleza sau într-o nepaleză amestecată cu engleza, de nici el nu cred că mai pricepe ce spune. La un moment dat, Lama își ia inima în dinți și o apucă pe Sushma de talie, trăgând-o spre el drăgăstos și prezentându-mi-o drept „*my second wife*”. Fără să zică nimic, femeia îl respinge ferm, dar cu blândețe, făcându-și apoi de lucru cu niște rufe pe care le întinde pe sârme, la uscat. Să nu ne vadă lumea, sare Lama repede să-mi explice comportamentul ei. Ca să-i păstreze onoarea intactă, se abține de la alte gesturi compromițătoare și se retrage cuminte la masa de pe terasă, prefăcându-se absorbit de colecția lui de poze, pe care le știu deja cu ochii închiși. Mă trântesc și eu pe un scaun, alături, să-mi odihnesc oasele obosite după cele cinci-șase ore de urcuș. Lama însă nu poate sta locului, oricât s-ar strădui. E ca un cal nărăvaș priponit la stand. Strașnică femeie, mai nechează el din când în când, aruncându-i pe furis priviri pofticioase. Isprăvind cu rufele, Sushma oftează și se așază lângă Lama, zâmbind încurcată. Vrea să zică ceva, dar nu-i iese. Nu știe engleză, mă lămurește Lama. Nu știe engleză, dar ar vrea să-ți spună că soțul ei e plecat la muncă în Japonia și că lumea nu trebuie să afle de iubirea noastră. Să rămână secretul nostru, OK, frate Sega? mă imploră el. Sushma tace în nepaleză și se uită la poze, chicotind o singură dată, scurt, când dă peste nevasta lui Lama. *This my first wife*, se simte el dator să ne spună, de parcă n-am ști.

Ooo, aa, m, mn, gao, m, oa, mn, mnaa, face personajul răsărit în fața noastră, cu o găleată de plastic într-o mână și cu o lopată murdară de bălegar în cealaltă. Ne urează bun-venit, traduce Lama onomatopeele. E surdomutul, ajută la gospodărie, mai adăugă el. Apoi rar, cu voce tare, în engleză:

Namaste, bine te-am găsit, frățioare! Și din nou în șoaptă, către mine: Nu aude, nu vorbește, dar e atent la cele mai mici gesturi și știe să citească de pe buze, șmecheronțul. Nimic nu-i scapă, așa că ai grijă ce faci cu domnișoara învățătoare, he-he-he, uite-o că vine, e la poartă... *Miss*, strigă Lama după femeia cu batic, jeanși și cămașă *western*, care tocmai a intrat în curte, *how are you, Miss? Namaste, this is Segă, yes, the very nice man from Romania, Miss!* Știe engleză la perfecție, mi-o laudă Lama la ureche, puteți vorbi câte-n lună și-n stele. *Miss* e cumnata Sushmei, mai apucă el să-mi zică până ce domnișoara învățătoare ajunge la masa noastră. Fără o vorbă, *Miss* ocupă scaunul rămas liber și se lipește de mine de parcă m-ar ști de când lumea. Vai, ce bine vă stă împreună, se bucură Lama ca un copil, în timp ce domnișoara învățătoare mă soarbe prin fanta îngustă a ochilor pronunțat tibetani, pe deasupra ochelarilor cu ramă subțire. *My name is Maya*, îmi șoptește ea în cele din urmă. *Maya – you mean illusion?* o întreb. *No illusion*, surâde *Miss*, ascunzându-și niște șuvițe rebele sub batic. *Love*, răspunde ea galeș. *Maya mean love...*

La propunerea insistentă a lui Lama, domnișoara învățătoare mă ia de-o aripă să-mi arate viața la țară. Viața lor de la țară nu e cu mult diferită de viața noastră de la țară, comportamentul meu fiind, în consecință, identic: mă lovesc de streșinele joase, calc pe grebla uitată în curte cu dinții în sus, mă împiedic de treptele prea înalte și colțuroase, apuc obiectele cu două degete neștiind ce să fac cu celelalte trei și descopăr din nou, cu tristețe, că nu am decât două mâini stângi. Amuzată, Maya mă ciupește zdravăn de burtă. O ciupesc și eu. Mă trage de păr. O trag și eu. Primesc o scatoalcă. Are mâna grea, cu palma bătucită și degetele învățate să apuce capace fierbinți, clești, polonice, oale sub presiune, tigăi sau cozi de topor. Încă mă clatin după lovitura puternică și urechea îmi țiuie lung, ca

trenul în gară, în timp ce Maya îmi spune într-o engleză simplă și aspră ca aerul de munte că o ajută pe Sushma la gospodărie când nu are ore la școală.

După ce termină cu tăiatul lemnului, cu datul de mâncare la capre și cu dereticatul prin bucătărie, *Miss* mă duce până la râul Myagdi, care curge în spatele pensiunii. Mergem pe o cărare croită printre urzicile cât un stat de om, cu frunze mari, cât palmele ei, Maya râzând isteric când încep să mă scarpin, icnind, plin de bășici. Pe aici ajungi direct la Kathmandu, îmi arăta domnișoara învățătoare direcția. Mă opresc din scărpinat și o privesc nedumerit. Hai, du-te dacă nu-ți place la noi, mă îmbrânțește ea de pe cărare. Râde iar, văzându-mă cum țin picioarele de parcă aș călca pe cărbuni încinși. Ajunși în sfârșit pe malul râului, ne așezăm pe un bolovan, ca să ne odihnim. O vreme, nici unul nu scoate o vorbă. Apoi *Miss* râde iarăși, după ce mă ciupește de burtă. O ciupest și eu. Mă trage de păr. O trag și eu. Primesc o scatoalcă. Mă clatin năucit și urechea îmi țiuie lung. *I'm unlucky*, oftează Maya, lăsându-și deodată capul pe umărul meu. *I'm 45... I'm sooo unlucky*, se plânge, ea cu toate că arată cu zece ani mai tânără, după care mă ciupește de burtă. O ciupest și eu. Mă trage de păr. O trag și eu. Primesc o scatoalcă.

Ne întoarcem pe același drum, Maya râzând, cu poala plină de urzici, eu bășicat din cap până-n picioare și încă năuc de la scatoalcele ei. Ajungem la pensiune după asfințit, la ora când păianjenii mari cât pumnul încep să iasă la hârjoană pe pereți. Cinăm la lumina lumânărilor, fiindcă s-a luat curentul. Piureul de urzici cu orez fierț e gustos, dar atmosfera e cam încordată. Lama nu a primit nici măcar o firimitură din iubirea la care tânjește, în ciuda eforturilor. Ca să-și alunge tristețea, își face de lucru împingându-mă în brațele lui *Miss*, în timp ce Sushma îmi arată poze cu

prietena ei din Beni, căsătorită cu un canadian, fost client de-al lui Lama, care a murit la câteva zile după nuntă, căzând de pe acoperiș. Săraca fată a rămas singură în Canada și Lama mă întreabă dacă n-am cumva pe cineva acolo, dispus s-o ajute.

Ajung în cameră obosit de nu mai știu de mine, mă bag în pat și sting lumina. Cu pătura trasă peste cap, ascult înaintea să adorm cum păianjenii uriași aleargă pe pereți, tropa-tropa-tropa-tropa, ca niște căluți cu opt copite... Băieți, vă rog, atenție la surplombă!

Tatopani

Lama a făcut ochișori înaintea mea. Îl găsesc pe verandă, unde-și bea cafeaua cu înghițituri mici. *Man, she gave me so good sex last night*, mi se confesează el, privind visător spre crestele care se profilează pe cer, trandafirii în lumina răsăritului. Dhaulagiri se numesc munții din depărtare, mi-a spus Maya aseară. Nici o legătură cu Pamir, Tianșan, Tarbagatai, Altai, Saian, Iablonovii, Stanovoi, Verhoiansk, Cerski, Kolîma, Anadîr, Djugdjur, Bureinski, Sihotealin sau Munții din Peninsula Kamceatka, adică ceilalți munți din Asia, pe care îi știu eu dintr-a cincea, de la geografie. După ce-mi descrie noaptea de amor, cu amănunte atât de scârboase, încât mi se face greață numai închipuindu-mi-le, Lama se apucă s-o compare pe Sushma cu nevastă-sa, mărturisindu-mi că nu se poate hotărî care din ele e mai frumoasă și mai iubăreță. Soarbe apoi din cafea, căzut pe gânduri, în timp ce soarele urcă blând pe cer, albind crestele din depărtare. M-am tot gândit la programul pentru azi, mă anunță Lama după o vreme. Mergem la Tatopani așa cum am stabilit ieri-seară, stăm acolo câteva ceasuri, dar ne

întorcem aici să dormim, bine, frățioare? Crestele masivului Dhaulagiri devin, dintr-odată, roșietice. Simt cum mi se urcă sângele la cap. Păi, bine, măi, Lama, izbucnesc, n-am stabilit noi că după Tatopani înnoptăm la o cabană în munți? *Please, brother, one more night*, se milogeste el. Exclus! bat eu cu pumnul în balustrada de lemn. Îți bați joc de mine? M-ai adus aici să ți-o tragi cu amanta pe banii mei, sau ce? Frate, își urmează Lama neabătut raționamentul, nu banii sunt importanți, inima e tot ce contează, nu știu dacă Sushma mă iubește cum o iubesc eu, trebuie să ne întorcem aici în seara asta și să ne convingem, nu crezi? Crestele iau foc. Uite ce cred, şuier printre dinți. În primul rând, cred că ești un șarlatan ordinar, care-și găsește fraieri ca mine sau ca bietul canadian, ăla de s-a prăpădit, să-i sponsorizeze vizitele la amantă. În al doilea rând, cred că Sushma n-are cum să iubească un cretin însurat care-i spune din cinci în cinci minute că e a doua lui soție. Și mai cred că ești doar unul dintre cei mulți care-i încălzesc patul în lipsa soțului, plecat să trudească în Japonia. Asta nuuuu! boncăluiește Lama ca un cerb rănit. Așa ceva nu-i posiiiibil, ea e aaaaltfel! Nu m-ar înșela niciodaaaată! Mă năpustesc asupra lui ca un vultur. Ea să te înșele pe tine, zezecule?! Nici vorbă, ea nu te înșală *pe tine*, tâmpitule, ea-și înșală soțul așa cum îți înșeli și tu nevasta, pricepi, tontule? Pentru ea nu ești decât o pulă adulteră de ocazie! Mă aștept să cadă la pământ, sub tirul cuvintelor mele nimicitoare. Dar nu. Lama e indestructibil. Sau complet idiot. Vorbele mele îl întăresc în loc să-l desființeze. În ochii lui Lama, crestele înzăpezite ale Munților Dhaulagiri redevin rozalii. *You right, brother, you sooo right*, se luminează el, ce-mi trebuie mie Sushma? Nevastă-mea e mai frumoasă, are fundul bombat. Sushma îl are plat. Și sigur mă înșală, târfa, i-am auzit eu aseară pe unii și pe alții cum o vorbeau când treceau prin dreptul

porții, Sushma în sus, Sushma în jos, ai citit-o bine, frățioare, sigur mai are pe cineva, de aia mă tot evită, curviștina. M-am hotărât, la noapte-i spun că totul s-a terminat. *No sex tonight, Sega!* Ne întoarcem de la Tatopani și-i spun că totul s-a terminat. Zi-i acum! îl strâng eu cu ușa. Lama oftează necăjit. Nu se poate, frate. A plecat în zori până jos, la Beni, să-și vadă nepoțelii. Vine înapoi abia diseară. Așa că, te rog mult de tot, frățioare, hai să ne întoarcem aici, te implor, *man*, îngăduie-mi să-mi iau rămas-bun de la ea așa cum se cuvine... Crestele din zare parcă nu mai sunt așa de învăpăiate. Și oricum nu mi-am propus să ajung până acolo. Bine, mă las înduplecat. Dar să știi c-o fac pentru biata nevastă-ta, care habar n-are ce pramatie ești. Și-o să te coste! O să te amendez pentru că n-ai respectat traseul stabilit, o să-ți tai câteva procente din salariu. Cine face tâmpenii plătește... Te rooog muuult, frate Sega, fără amendă nu se poate? țipă Lama de parcă l-aș fi înjunghiat, aruncându-se deodată în genunchi și strângându-mi picioarele în brațe. Mai să-mi pierd echilibrul și să cad din verandă, peste balustradă, pe cimentul din curte. Salariul e mic, bocește Lama cu fața îngropată în pantalonii mei, iar copilașii... la mai scutește-mă cu „copilașii”, escroc sentimental ce ești, mă smulg eu din strânsoare, doar ți-am văzut fetele în poze! Să nu te mai aud, dacă vrei să ne întoarcem aici. Și acum jură că diseară te desparți de Sushma, îi poruncesc, amenințându-l cu degetul. Jur, Sega, se smiorcăie Lama. Dacă nu te ții de cuvânt, dacă mă păcălești, dacă ne întoarcem în paradisul ăsta al tău de doi bani ca tu să ți-o tragi din nou cu Sushma, nu mai pupi nici un șfanț de la mine, că n-am ajuns să plătesc futaiurile altora, s-a-nțeles? S-a-nțeles perrrfect, frate Sega, îți mulțumesc, ai perrrfectă dreptate, frățioare, mulțumesc mult, mulțumesc din inimă... Bine, am

închis subiectul. Și-acum șterge-ți lacrimile alea de crocodil, ridică-te și hai să mergem!

O luăm în sus, pe același drum plin de cărăuși, măgăruși, microbuze, mașini de teren și pulbere albă, fină ca făina. Bananierii, lămâii, perii și tufele de marijuana cresc în legea lor, pe margine, parfumând aerul și poftindu-ne la degustat. Mâncăm pe săturate guave și banane, Lama se aventurează să muște chiar și dintr-o lămâie, numai de marijuana nu ne atingem nici unul. Atât eu, cât și el vrem să ne păstrăm mintea limpede. Drumul e din ce în ce mai frumos, însă, pe măsură ce urcăm, Lama devine tot mai tăcut, tot mai rece și mai întunecat. Nu vrea să-mi spună ce-l roade și recunosc că nici pe mine nu mă arde să-i cer explicații. Își ogoiește frământările cu crema mea de protecție solară, ungându-se mai mult și mai des decât ieri, dar asta nu mă deranjează câtuși de puțin. Sunt dispus să sacrific un flacon întreg de cremă pentru puțină liniște.

Mergem în tăcere vreo două ceasuri, până când Lama se oprește să facă pipi, la câțiva metri de un autobuz înțepenit între pietre. Uite proștii, răbufnește el, scuișând în lături, știau că ăsta nu-i drum pentru autobuze, dar s-au încăpățânat să vină până aici, așa-s nepalezii, proști. Nu-i ajutam să iasă din încurcătură? îl întreb, gata să dau o mână de ajutor. *Nah*, face Lama disprețuitor. Proștii își merită soarta, îi lăsăm să se descurce singuri. După ce-și trage fermoarul la șliț, Lama trece țăntoș pe lângă amărății care se opintesc să scoată autobuzul din prinsoare, fără să le arunce barem o privire. Îl urmez ascultător.

Pe la ora prânzului ajungem în sfârșit la Tatopani, după cum scrie pe plăcuța indicatoare. *Tatopani* – apa fierbinte pentru scăldat, nu pentru băut. La fel de sănătoasă, susține Lama. Atracția locului e bazinul pietruit, măsurând vreo zece metri în lățime și cam tot atâta în lungime, alimentat

de un izvor termal, în jurul căruia localnicii au înjghebat câteva facilități pentru turiști: un bufet cu biscuiți și sucuri ținute la gheață, o latrină din scânduri, unde mă refugiez pentru câteva minute ca să elimin fructele îngurgitate pe drum, și un umbrar cu acoperișul din stuf, sub care drumeții se odihnesc pe niște băncuțe schiloade în jurul câtorva mese firave de lemn. După ce-mi dau jos bocancii și tricoul, păstrând pe mine doar pantalonii scurți, mă strecor printre turiștii nepalezi și vestici și intru în apa încălzită natural la 40 de grade, hotărât să stau cât mai mult, dacă tot am venit până aici. Soarele se transformă însă pe nesimțite din gingaș în ucigaș și moleșeala plăcută evoluează rapid într-o senzație îngrozitoare de rău. Ies după nici 20 de minute cu capul vâjâind, cu respirația tăiată și cu inima cât un balon gata să explodeze. Cu ultimele puteri, fac un duș cu apă călâie ca să-mi revin, apoi mă bag într-o sticlă de Coca-Cola rece și mă ascund de razele nemiloase sub umbrar, lângă Lama. Lama nu s-a îmbăiat, în schimb a făcut o grămadă de poze. Mi le arată mândru, cu un zâmbet lasciv. *Sexy, sexy you*, mă împunge el tandru cu cotul în coaste. Lama, ce te-a apucat, îl cert eu molatec, nu-ți mai ajunge Sushma? Toate pozele, fără excepție, sunt cu mine. Eu scărpinându-mă în creștetul capului, eu scobindu-mă-n nas, eu zâmbind unei nemțoaice cu *piercing* în buze, eu leșinat în bazin, eu făcând duș, eu ștergându-mă la fund cu prosopul... *You sexy man*, îmi răspunde el, *but Lama love women, Lama love Sushma. Fuck Sushma*, se întunecă Lama iar, *she fuck all the boys, fuckin'...* Credeam că i-a trecut. Lama, îl opresc înainte s-o ia din nou razna, hai să plecăm de aici, că în bazinul ăla eu nu mai intru. Un pic dacă mai stăteam, crăpam. Hai acasă... OK, Sega, cum zici tu, *you're the client*.

Ne întoarcem pe același drum, pe care dacă am fi urcat, în câteva zile am fi atins Podișul Tibetului și am fi traversat

faimoasa trecătoare Thorung La. Dar asta-i viața, noi ne îndreptăm spre un alt La, cuibușorul Shangri-La. Peste vreun ceas și jumătate, când ajungem din nou la bifurcație, Lama hotărăște s-o luăm prin dreapta, pe unde am venit. Dacă am lua-o pe aici, prin stânga, unde am ajunge? Întreb mai mult ca să mă aflu-n treabă, arătând spre podețul metalic, întins peste râul înspumat. Tot acolo, răspunde Lama firesc. Numai că, adăugă el fără să clipească, pe partea cealaltă a râului sunt temple frumoase, ascunse în pădure, cascade minunate, potecuțe șerpuind printre pietre, fructe mai gustoase... Și ce-aștepti, îl iau eu la rost, să te trag de mânecă? Vrei să-ți spun eu pe unde s-o luăm? Nu-i treaba ta de *mountain guide* să-mi arăți locuri noi și pitorești? OK, frate Sega, răspunde Lama calm, *your're the client*, dacă vrei tu neapărat s-o luăm pe acolo, pe-acolo o luăm, nici o supărare. Auzi-l, „nici o supărare”... Adică el nu se supăra, cum ar veni.

Ajungem la pensiune târziu, pe înserat. Eu obosit, dar fericit, Lama agitat și cătrănit. Sushmaaa! strigă el tare, dând iama în bucătărie. Bucătăria e însă pustie, cufundată în întuneric. Sushmaaaa! rage Lama distrus, făcând ture în jurul pensiunii. Nici urmă de Sushma. Apare în schimb domnișoara învățătoare, pe verandă, cu o păturică din păr de iac. A rămas la Beni, ne înștiințează ea, se întoarce mâine. Are de dat un telefon la prietena din Canada și alte câteva treburi de rezolvat. Și... are grijă de nepoței, nu-i așa? Întrebă Lama cu teamă, presimțind nenorocirea. Care nepoței? râde Miss, scuturând păturica peste balustradă. Nepoțelei sunt plecați la Kathmandu.

Suduind în nepaleză, Lama se întoarce la bucătărie și aprinde lumina cu un gest brutal. Smulge o foaie dintr-un caiet de matematică, apoi se așază la masă încruntat, privind în gol pe fereastra deschisă, spre porțița care abia se

mai ține în cele două balamale ruginite. Lama nu vede însă porțița aceea, ci o alta, pe care va trebui să iasă cât mai repede din relația asta chinuitoare. Cu foaia în față și cu pixul în mână, Lama cugetă adânc, după care se pune pe scris. Scrisoarea începe cu „Dear”. Ce faci, omule, cui îi scrii? îl întreb. Sushmei, cui altcuiva? îmi răspunde repezit. Păi... de când știe Sushma engleză? Strângând din dinți, fără să scoată un cuvânt, Lama mototoleşte hârtia și aruncă cocoloșul cât colo. Smulge o altă foaie din caiet și începe să scrie din nou, apăsător, de data asta în nepaleză.

Sega?... Yes, Miss? Maya îmi face semne discrete din pragul bucătăriei, fără să mai zică nimic. Vino iute, gesticulează ea. O urmez docil până la vatra din fundul curții. *For you to remember*, îmi spune domnișoara învățătoare când ne așezăm pe vine, în jurul oalei în care fierb niște urzici. Vrea în seara asta să facem de mâncare împreună, ca un fel de suvenir din Shangri-La. Sega?... Yes, Miss? Fără să mai zică nimic, Maya ia oala de pe foc și se preface c-o varsă pe mine. Mă feresc cu stângăcie și nimeresc cu moalele capului drept într-un căprior ieșit de sub acoperișul prea coborât. Văd stele verzi. Maya râde scurt și ascuțit, apoi mă pune să toc urzicile fierte, pe tocător. O oră, două, îmi sugerează ea. Și râde iar, scurt și ascuțit. Apoi întetește focul sub cealaltă oală, în care fierbe orezul, începând să îngâne un cântec melancolic, cu sunete lungi, gâlgâite, ca o doină de jale din Maramureș. Se întrerupe doar cât să-mi arunce o otheadă. Sega?... Yes, Miss? Fără să mai zică nimic, Maya reia cântecul de unde l-a întrerupt. Sega, Sega, Sega, oftează ea când piureul de urzici și orezul sunt gata.

S-a luat curentul... Mâncăm cu toții în tăcere, la lumina lumânărilor. Lama e dărâmat. Bate cu pumnul în masă când Maya iese să întâmpine un grup de drumeți nepalezi,

răcnind că el s-a săturat, că el are nevastă, copii, nepot, că ce-i trebuie lui Sushma, că Sushma îl înșală ca o târfă ce e și că nevastă-sa arată mult, mult mai bine. Sushma are gâtul gros și degetele de la picioare rășchirate, pe când nevastă-să are degetele drepte și gâtul subțire. Și nevastă-să n-are strungăreață ca Sushma... A venit curentul!

Come, îmi spune Maya, luându-mă de mână. Vrea să gătim împreună și pentru nou-veniți. Mă pune să curăț cartofii, lângă aceeași vatră din fundul curții, dar eu nu mai am nici un chef. Nu mai vreau nici un „*remember*”. Ce să *remember*? O gașcă de băieți nepalezi care se spală la cișmea, dându-și coate și șușotind cu privirile ațintite asupra mea, în timp ce eu le pregătesc cina și Maya mă trage de pantaloni, făcându-se că-mi dă palme? De-ajuns, am acumulat destule amintiri. Mă duc la culcare. *Shuva ratri*, Miss Maya. *Shuva ratri*, băieți nepalezi.

În drum spre cămăruța mea, trec prin dreptul camerei lui Lama. Ușa e larg deschisă. Așezați pe marginea patului, unul lângă altul, bălăngănind din picioare ca doi copii, Lama și surdomutul se uită la pozele cu mine la Tatopani. Mă spăl pe dinți plin de nervi, sting lumina și mă bag în pat. De-abia aștept să se facă mâine și să ne cărăm naibii de aici. M-am săturat de Lama, de păianjenii uriași care tropăie pe tavan ca niște căluți bezmetici, m-am săturat de viața de la țară și, mai ales, de Shangri-La. Prin pereți răzbat cuvintele *fucking* și *fuck* . Și apoi hăhăiala rară și monotonă a surdomutului, ca ecoul stins al unui suspin. În cele din urmă, zâmbesc înduioșat și adorm.

Lama, frățiorul meu drag și scump

Sega, uite, te rog eu, frățioare, hai să mai stăm pân' la prânz, s-o așteptăm pe Sushma, încă n-a venit și... Abia m-am trezit din somn, dar reflexele mele funcționează de minune. Măinile îmi pleacă singure spre gâtul lui Lama, pe care îl apucă începând să strângă fără milă. Lama gesticulează bezmetic, cu ochii cât cepele. Chhh... haaa... chh... Se... ghgh... a... Se... chhh... chhh... ghgh... Nu înțeleg ce zice... Ce-am discutat noi, secătură? Nu mi-ai promis tu ieri cu gura aia a ta spurcată c-o să plecăm dis-de-dimineată ca să ajungem la timp în nenorocitul ăla de Beni pentru autobuzul de Kathmandu? Vorbește, ticălosule! urlu eu scos din minți, strângând din ce în ce mai tare. E o scenă clasică, doar s-a mai văzut în atâtea comedii. E scena cu piticul sugrumat de lunganul cu brațe subțiri. Spectator e surdomutul care hăhăie cu găleata de plastic într-o mână și cu lopata murdară de bălegar în cealaltă. Nu-mi dau seama dacă râde sau dacă o cheamă pe domnișoara învățătoare să vadă și ea spectacolul și, sincer, nici nu-mi pasă. Tot ce mă interesează e să stârpesc de pe fața pământului această gânkanie odioasă numită Lama. Cu fața vânăată, Lama flutură mâinile ca un elev silitor, dornic să iasă la tablă... Sega, dă-i drumul, că-l omori, intervine domnișoara învățătoare. Pesemne a chemat-o surdomutul. Îmi retrag mâinile brusc, ca ieșit din transă. Dai-ci, dai-ci, horcăie Lama, ținându-se de gâtul pe care încă se mai văd, stacojii, urmele degetelor mele. N-am crezut că ai așa o forță, frățioare, scârțâie el când își mai revine. E ciudat, dar în vocea lui șifonată simt admirație, nicidecum furie sau ironie. Îmi privesc mâinile de parcă ar fi ale unui extraterestru. Nu-mi vine să cred că degetele astea de pianist s-au dovedit capabile de crimă. Au sărit la beregata omului unu-doi, ca niște sălbăticiuni scăpate din cușcă. Îngrozit, le ascund repede la spate și zic:

Eu nu sunt frățiorul tău, băi, măgarule, sunt un client imbecil ca mulți alții pe care-i momești tu cu Shangri-La... Shangri-La, da, da, da! se bucură Lama. Nu mă întrerupe, nerușinatule! Vii aici pe banii mei, ai noștri, ca să ți-o tragi cu Sushma, dar ea își ia zborul când apari. E și normal să te ocolească biata femeie, la câte tâmpenii debitezi. Nu ești bun de nimic, nu ești decât un încurcă-lume și un pierde-vară. Te așteaptă acasă o nevastă răbdătoare și iubitoare, dar tu... Ce faci tu?

Lama izbucnește în plâns. Ooo, Sega, sunt un nenorociiit, nu mi-am dat seamă până acum de greșală, ooo, nefericitul de mine. Cum să las eu, netrebnicul, bunăciune de nevastă pentru o urâtanie ca Sushma? Îți mulțumesc că m-ai trezit la realitate, frățiorul meu! Lacrimile-i curg șiroaie, dar mie mi-e sete de sânge. Așa că răsucesc și mai multe cuvinte ascuțite și tăioase în rană. Nu pricepi, capsomanule, că nu sunt frățiorul tău? Sunt stăpânul tău, care te-a angajat să-l plimbi prin locuri frumoase. Iar tu ești *sclavul* meu, asta ești! Tu trebuie să-mi faci mie hatârul, nu eu ție! Eu te plătesc pe tine, nu tu pe mine! Nebunule! Ah, ah, ah, plânge Lama cu sughițuri, ah, frățiorul meu Sega, tu ești frățiorul meu, Lama are o inimă mare de tot și tu ești acolo, în ea, *enjoy life, man, why you not enjoy? Why you hate Lama? Why always you say Lama crazy? Lama not crazy! All tourists love Lama! Australia, Europe, they say Lama you are the best, not like the other Nepali guys, who fuck 2-3 minutes and...* Oprește-te, jigodie, că-ți tai limba! Sandilăule!

Acesta e momentul când simt că mă transform într-unul ca Igor, ibovnicul Aniusei. Tatuaje cu Isus și Buddha pe brațe și o tunsoare paj îmi mai lipsesc.

O, dragul meu Lama, îl iau eu în brațe pe nepregătite, mângâindu-l și pupându-l în creștetul capului, iartă-mă, frățiorul meu, cum să-ți fac ție rău? Surdomotul a amuțit de

tot, domnișoara învățătoare duce mâna la gură fără să mai zică nimic, Lama își șterge lacrimile siderat, iar mie mi-e greu să le explic cum a triumfat Segă finuțul în lupta cu Igorii săi. O, Lama, frățiorul meu scump, îi dau eu înainte, câtă dreptate ai, câtă înțelepciune ascunzi tu sub masca descreieratului pe care o afișezi tot timpul, da, da, da, ești asemenea unui maestru din Wudang, care se arată nevolnic ucenicului ca să-l ajute să se trezească, o, da, tu ești maestrul deghizat într-un nebun, ești frățiorul nepalez al lui Zorba, grecul, ba nu, ești Zorba al meu din Țara lui Buddha, ești Zorba-Buddha, o, câtă răbdare ai tu cu mine, nesăbuitul! Tu mi-ai deschis ochii, mi-ai arătat adevăratul Shangri-La din inima munților Himalaya, mi-ai arătat cine sunt, ai înfipt un ac în balonul ăla umflat de spiritualitate în care pluteam lâncezind și m-ai dat cu fundul de pământ, mi-ai dat deșteptarea, m-ai trezit la realitate, o, Lama, frățiorul meu drag și scump, iartă-mă, am fost orb, orbit de ignoranță, uite, stăm până vine Sushma, bine?

Mă simt ușor și senin, ca revenit la viață după o boală lungă, nimic nu mă mai poate opri din drumul spre al nouălea cer. Ce mai, sunt alt om... Când Maya mă invită să gătim iar împreună, accept cu entuziasm. Azi facem pâinici tibetane, din aluat prăjit în ulei și fredonăm cântecele nepaleze duioase. Bucuroasă, Maya se preface că-mi trage o scatoalcă. O sărut apăsător pe obraz. Ea se fâstâcește, cât pe ce să răstoarne peste mine tigaia cu ulei încins. Mă feresc cu stângăcie și nimeresc cu moalele capului drept în căpriorul cel prea mult ieșit de sub acoperiș. Văd stele verzi. Maya mă sărută apăsător pe obraz.

În timp ce savurăm pâinicile tibetane, care seamănă la formă și la gust cu niște gogoși, frățiorul Lama ne povestește cu însuflețire ceva absolut plictisitor și incoerent, niște bancuri răsuflăte din câte pot să-mi dau seama. Râd, totuși,

la sfârșit, cu gura până la urechi, pentru că mi-e drag să-l văd pe frățior iarăși vesel. Mai tare decât mine râde surdomutul.

Sushma apare puțin după prânz. E transpirată toată și surâde ca o Giocondă, placid sau poate misterios. A venit cu o ocazie, au adus-o niște băieți cu un jeep... Lama se ridică de la masă tăcut, arborând o mină serioasă, o ia de braț și dispăre cu ea, pentru o discuție în particular. Revine după nici cinci minute, călcând hotărât, ca unul care a tranșat problema. N-a tranșat nimic. Mă imploră să mai rămânem o zi, că poate la noapte Sushma va... Măinile pleacă singure spre beregata lui Lama. Le oprește Maya. Probabil iar mă comport ca un nebun furios, de vreme ce domnișoara învățătoare nu-mi mai dă drumul și Lama bate în retragere, speriat. Igorii din mine n-au însă viață lungă. Segă cel blajin și iubitor triumfă din nou, îmbrățișându-l strâns pe scumpul său frățior și pupându-l zgomotos pe frunte. Cu vorba bună de data asta, îi smulg promisiunea de a pleca acum, și nu mâine. Bine, cade Lama la învoială, plecăm cu prima mașină, dar mai lasă-mă câteva minute cu Sushma, te rog, frățioare Segă. Sigur că da, Lama, frățiorul meu drag, îți acord încă cinci minute, nu mai mult!

Până își rezolvă Lama și Sushma treburile, îmi iau rămas-bun de la domnișoara învățătoare. Îi las adresa mea de e-mail, iar ea mi-o dăruiește pe-a ei, scrisă cu creionul pe o bucățică ruptă din coperta unui caiet, promițând că va merge de trei ori pe lună până la Beni, la internet, să vadă dacă i-am scris. Și acum nota de plată. Îi las 500 de rupii peste suma care acoperă casa și masa pentru zilele și nopțile de neuitat, petrecute aici, la Pensiunea Shangri-La. Să nu-l uităm pe Lama, îmi amintește Maya. Așa e, să nu-l uităm. Să-l punem și pe frățiorul drag și scump la socoteală. Scot, prin urmare, încă 1.000 de rupii din buzunar. Maya

face bănuții fișic și-i bagă în buzunarul de la piept, dăruindu-mi apoi un trandafiraș de plastic, închis într-un cub de sticlă, având o față fisurată și muchiile lipite cu scotch albastru. Lângă trandafiraș, sigilată pe vecie, șade o inimioară de pâslă, pe care scrie simplu *Happy Birthday. Remember me*, îmi șoptește *Miss, I will remember you*, o asigur, după care o îmbrățișez și o sărut, din nimereală, pe batic. Maya se desprinde încet din îmbrățișare, ferindu-și privirea ca să nu-mi arate cât e de răvășită. Grăbită, bagă două mere și un caiet soios în traista pe care o trece peste umăr, de-a curmezișul, apoi își ia avânt și sare gardulețul dintre curtea pensiunii și curtea școlii. Mă întreb de ce n-a folosit portița, dar nu mă străduiesc prea tare să găsesc răspunsul. Zâmbesc cuprins de-o nostalgie inexplicabilă și schițez un adio, chiar dacă ea nu se mai uită înapoi.

Îmi fac bagajul în timp ce în curtea școlii elevii îmbrăcați în uniforme albastre se adună în careu, pe ritmul bătut de domnișoara învățătoare într-o tobă. Pe când școlarii intră la ore, eu și Lama părăsim Pensiunea Shangri-La, ieșind pe portița care se închide cu un scârțâit lung și trist în urma noastră. Sushma ne petrece lăcrimând discret, dar Lama nu prea o mai bagă în seamă. E preocupat să facă semn mașinilor care trec și nu peste mult timp reușește să oprească un jeep cu remorcă. După ce-i spunem Sushmei *Namaste*, aruncăm rucsacurile în remorcă, peste alte bagaje, și ne înghesuim între ceilalți șapte pasageri care își împart cele patru locuri. Când mașina pornește, mai arunc o privire prin geamul prăfuit spre cea mai prăpădită pensiune de pe drumul spre Tatopani. Sushma a rămas nemișcată în fața porțiței, ca o stană de piatră. Probabil îl așteaptă pe Lama să se întoarcă din nou la ea. Vreau să-i spun asta frățiorului meu drag și scump, dar el moțăie deja, strivit între doi nepalezi. Zâmbesc. Capul căzut în piept i se bălângăne din cauza drumului plin de hârtoape și frățiorul

arată de parcă ar sta de vorbă cu sine însuși, fără să ajungă la vreo înțelegere. Ațipesc și eu, în scurt timp, scuturat fără milă de jeepul care parcă se grăbește să ne ducă la Beni.

Niciunde

Scuip țărâna și pietricelele care îmi scrâșnesc printre dinți, îmi clătesc gura cu apa clocită din sticlă, mă scobesc în nas de unde scot niște ghiulele uscate și cenușii, îmi vântur hainele care s-au lipit de corp din cauza transpirației, mă spăl pe fața năclăită de praf și nădușeală, scuipe din nou, pun la loc dopul sticlei și privesc roată. După câteva ceasuri și două autobuze ne-am oprit aici, undeva între Beni și Kathmandu, la marginea unei șosele care șerpuiește printre stânci, prin junglă, de-a lungul unui râu. *In the middle of nowhere*. Pe la mijlocul lui Niciunde, cealaltă țară ascunsă în inima Nepalului. O țară complet lipsită de repere, de aceea e bine să întrebi ghidul pentru o orientare mai precisă. Unde suntem, Lama, frățioare drag și scump? Nu știi, *brother*, habar n-am, suntem pe Nicăieri, din câte-mi dau eu seama. Da' nu-s foarte sigur, nu știi ce să zic. Și cam cât să fie pân' la Kathmandu, dragă Lama? Păi să tot fie, să tot fie. Da' nu vreau să greșesc și să te induc în eroare, să te mâinii după aia pe mine.

Așa decurg dialogurile, departe de Shangri-la, în Niciunde, cealaltă țărișoară ascunsă în inima Nepalului.

De ce ne-am oprit, Lama? Ca să mâncăm, frățioare! Unde, frățioare? Chiar aici, frățioare... Spelunca de la marginea drumului e deja plină ochi. Întregul autobuz s-a mutat în jurul meselor lungi și toți așteaptă nerăbdători farfuria metalică tradițională, cu de toate. Sătul de *daal bhat*, îmi cumpăr o legătură de banane. De banane nu mă satur

niciodată. Aș putea mânca oricâte, oricând, oriunde. Și mai ales Niciunde. Peste câteva minute, o femeie care joacă triplu rol, de bucătăreasă, menajeră și chelneriță, vine cu farfuriile metalice mânuindu-le ca pe niște farfurii zburătoare. Una dintre farfuriile aterizează în fața lui Lama, care se și apucă să bage în el direct cu mâna, fără lingură sau furculiță. De ce nu te speli și tu înainte, frățioare? fac eu, scârbit. *Nepali system, brother. I don't need to....* Are dreptate frățiorul: mi-a consumat tot săpunul lichid ca să-și parfumeze mâinile, nu ca să și le țină curate... Nu te îmbolnăvești dacă mănânci așa, murdar? *No problem, frate,* am un stomac perfect sănătos, se bate Lama peste pântec. N-am avut nici o problemă de când mă știu. Tu, în schimb, care te speli tot timpul... Știi ce? Hai s-o lăsăm baltă, îl întrerup. Zi mai bine de ce te încăpățânezi să folosești doar o mână, frățioare. De ce nu te ajuți și tu cu cealaltă? Am amețit cât ai plimbat mâncarea aia-n farfurie... Păi, frățioare Segă, uite cum stă treaba: noi, în Nepal, cu dreapta mâncăm și cu stânga ne spălăm la cur, după ce ne căcăm. Dreapta-i pentru mâncare, stânga-i pentru căcare, ăsta-i sistemul nepalez, râde Lama plin de orez, sos maroniu și resturi de legume fierte pe la gură. La noi, *eating, shiting* merg și nu prea mână-n mână.

Șoferul dă, în sfârșit, semnalul de plecare, claxonând de trei ori. Alergăm la autobuz ca puii la cloșcă și pornim de Nicăieri spre Nicămine. Mergem ață până către miezul nopții, când oprim iarăși, brusc. Mă trezesc din somnul în care căzusem, cu mirosuri grele, bagaje și oameni buluc peste mine din cauza frânei călcate până la fund. Lama își face loc cu coatele, împingând-o pe femeia cu copil de lângă el pentru că *she stinks, man, she really stinks, brother*, după care se dă cu parfumul meu până-mi taie respirația. Unde suntem? îl întreb. Nu știu, frățioare, nu-mi dau seama, afară-i beznă, uită-te și tu. Important e că am ajuns Undeva

și că nu mai suntem Niciunde. Scot capul pe geam chiar în clipa în care șoferul stinge luminile complet, inclusiv farurile. Era mai bine Niciunde decât Undeva. După ce ochii mi se mai obișnuiesc cu întunericul ca smoala, zăresc niște luminițe pâlpâind la vreo sută de metri în urma autobuzului. Spre luminițele acelea se îndreaptă acum șoferul. Unde se duce, Lama? Să se pișe, frățioare... Trece un minut, trec două, trec nouă. Și alte douăzeci și nouă... Unde a plecat omul ăsta, măi, Lama? Să se cace, frățioare... Din autobuz nu se aude nici păs. Nimeni nu comentează, nimeni nu vociferează. Toată lumea rabdă în tăcere sau toată lumea doarme dusă, nu prea văd bine din cauza întunericului. Și lanterna de frunte e în rucsac, nu mă apuc acum s-o caut. Lama, nu se mai poate, hai după el, hotărâsc eu în cele din urmă, ăsta a plecat și ne-a lăsat baltă. Coborâm și o luăm în direcția luminițelor pâlpâitoare, mergând până când luminițele devin ferestre și ferestrele devin glasvanduri. Am ajuns în fața unei cârciumi pline de fețe dubioase. Unde-i șoferul? Întreb tare la intrare. *No English, sir.* Zi-le tu, Lama, pe limba ta... Zice că e-n spate, la separeu, frățioare... Din doi pași ajung la separeu și deschid ușa. Răsturnat pe o canapea, cu burdihanul descoperit și cu o nepaleză urâțică în poală, șoferul se uită la televizor, la un film sexy. Ce faci aici, dom'le? Îl întreb. Ă? e tot ce scoate el, cu ochii la ecran. Am zis ce naiba faci aici? repet eu întrebarea răspicat, într-o engleză urlată cu accent românesc, să priceapă. Șoferul întoarce capul spre mine și mă măsoară din cap până-n picioare, apoi o strânge tandru de fund pe nepaleza care se ridică să-și aranjeze fustița prea scurtă peste șuncile prea vizibile. De nervi, îmi găsesc cu greu cuvintele. *What the fuck is going...* Nu vă supărați, *sir*, mă întrerupe șoferul politicoș, trebuie să mai așteptăm puțin. Așteptăm un semnal care trebuie să vină prin stația asta, arată el spre o cutie metalică, neagră. Dacă primim

OK-ul, pornim, dacă nu primim OK-ul, nu pornim, îmi explică el ca la proști. Între timp, fetișcana i-a adus niște mâncărică într-o strachină de lut ars, pe care o pune pe măsuta din fața canapelei, așezându-i-se din nou în poală și înlănțuindu-l cu mâinile pe după gât. Șoferul o împinge însă ușurel, alături, ia strachina cu stânga și începe să bage lacom în gură, cu dreapta, lingându-și apoi degetele sigur nespălate. *Nepali system*. În timp ce mestecă plescăind, mă măsoară iar din cap până-n picioare. Precis am fața congestionată de nervi și oboseală, de aia se uită la mine așa compătitor. După ce înghite, șoferul râgăie lung și-și suge măselele. Domnule dragă, face el calm, simțind probabil nevoia să-mi mai dea niște explicații, așa e în Nepal. Noaptea, prin locurile astea se întâmpla tot felul de grozăvii, de jafuri armate. Nenorociții fac baraje și pradă tot, mașini, căruțe, autobuze. Fug după aia în junglă și nu-i mai prinzi nici cu poliția, nici cu armata. Dar noi avem oameni în punctele-cheie și ei ne dau de știre dacă drumul e liber sau nu. Când primim semnalul, plecăm. Până nu primim semnalul, nu plecăm, repetă el ca să fie sigur că am înțeles. Și cât mai durează până primim semnalul? Întreb. Poate să dureze o oră, poate să dureze două, depinde. Așteptăm, n-avem ce face... Îi sună mobilul. Îl ridică cu două degete și ascultă cu atenție, mormăind ca un urs în călduri. Apoi îl închide și-l aruncă pe măsută. Ț-ț-ț, jaf la zece kilometri de aici, țâțâie el. Mai avem de stat. Așteptăm semnalul prin stație. Trebuie să sosească.

Ne întorcem la autobuz. Pe lângă noi trec nestingherite mașini de tot felul. Tremur de frig, fără să mai înțeleg nimic. Confuzia nu mai durează însă mult. Peste câteva minute, șoferul se desprinde din beznă, urcă la volan, aprinde farurile și luminile din plafon, după care pornește motorul. Mă uit la ceas. E 2 noaptea. Am așteptat semnalul aproape trei ore.

La Kathmandu ajungem pe la 5 dimineața. Deși sunt sleit de oboseală, îmi vine greu să mă despart de frățiorul drag și scump, care repetă în neștire *God bless you, brother*. Ne îmbrățișăm îndelung, în fața taxiului care mă va duce în Thamel, la Pensiunea mea Imperială. Lama nu se mai poate abține și începe să plângă ca un copil, trist că n-o să mă mai vadă niciodată, dar și mai trist că poate n-o s-o mai vadă nici pe Sushma vreodată. S-a gândit el tot drumul ce să facă și până la urmă a ajuns la concluzia că rămâne cu nevastă-sa, care e de o mie de ori mai frumoasă, mai isteată și mai drăgăstoasă. De-abia așteaptă să ajungă acasă și să facă mult sex cu ea, așa, cu noaptea-n cap. Îi e un dor nebun de ea. Dar și de Sushma, un pic. Îl urmăresc din taxi cu privirea, până când șăpcălia îngălbenită și cămășuța cadrilată dispar înghițite de furnicarul din autogară. Adio, Lama, adio, frățiorul meu drag și scump...

Ultima întâlnire cu Lama

După un somn adânc de câteva ore și un duș fierbinte de câteva minute, ies să mă îndop la cel mai șic restaurant din Thamel, La Dolce Vita. Am simțit nevoia să mă răsfăț și eu puțin, după câte am îndurat zilele astea. Dacă nu la restaurantul La Dolce Vita, atunci unde? Dintre felurile continentale, prevăzute cu *English breakfast*, *pasta* sau *roasted steak* și cele japoneze, tibetane ori evreiești, aleg până la urmă o porție italienească de *bruschette*, o supă de *pommodori* și o *lasagna*, la care adaug o bere Everest. Mănânc și beau pe săturate, iar de *lasagna* nici măcar nu mă ating, fiindcă am uitat s-o cer fără carne. Nota: 1.000 de rupii nepaleze. O treime din salariul lui Lama... Achit cu mâncarea stându-mi în gât și ies pe stradă.

Hey, brother! Over heeere!! Vocea bine-cunoscută vine de sus, de pe o terasă. Așa-i când vorbești de lup. Lama! strig eu de bucurie, de parcă mi-ar fi ieșit în cale însuși Buddha. N-are idee nătărăul cât sunt de fericit să-l revăd. Urc treptele într-un suflet și-l îmbrățișez strâns, mai să-i frâng oscioarele. În eterna lui cămășuță cadrilată, cu șăpcălia pusă alături, pe o masă, frățiorul meu drag și scump așteaptă un client francez, care nu mai vine din câte se pare. A trecut mai mult de o oră de când îl așteaptă. Lama e disperat. Iar n-are bani, a trebuit să acopere niște datorii cu retribuția de la mine. Nici de mâncat n-a mâncat, prostănacu'. Cică n-a avut timp. A dormit puțin după ce-a făcut sex cu nevastă-sa o oră, nu două-trei minute ca alți nepalezi, apoi a venit în Thamel să se întâlnească cu francezul, speranța lui pentru niscaiva lovele. Îi chiorăie mațele de foame, da' să nu-mi fac griji, că acuși se întoarce el acas', la nevestică... Zi, omule, ce vrei să mănânci? îl întreb, simțindu-mă vinovat după prânzul opulent de la restaurantul La Dolce Vita. Lama se scarpină în creștetul capului, cugetând. Știu și eu, frățioare, aș mânca o pizza... O pizza la baiatu'!

We had very short time but lots of thousands enjoy, Lama is so happy, îmi mărturisește el după ce termină de mâncat. A prins putere și i-a revenit buna-dispoziție. Mă roagă să-i arăt chelneriței poza pe care i-am făcut-o alături de Sushma, dar pe fată n-o impresionează deloc amanta lui Lama. Ridică din umeri indiferentă, văzându-și apoi de treburile ei. *Niiice,* îmi șoptește frățiorul, urmărind-o cu jînd, *she beautiful, man, may be I'll ask for a fuck.* Devine și mai încrezător când îi dau un *tips* de 2.000 de rupii, fără ca el să-mi fi cerut. După ce-mi mulțumește de nu știu câte ori, îmi mai cere, totuși, o mie. *Possible, brother? Possible,* frățioare... *You've learnt few things, brother, next time more and more possible, why not?* face el pe înțeleptul,

împăturind banii și băgându-i grijuliu în portofel. Ne îmbrățișăm pentru ultima oară. *Good bye, funny man, my crazy mountain guide*, o să-mi fie dor de tine, îi zic, trăgându-i șăpcălia pe ochi și ciupindu-l tare de coaste. Lama se arcuiește ca un cotoi în care a dat strechea și sare în lături, râzând în hohote. *Send some friends to Lama for trekking, man, please, brother*, mă roagă el fierbinte înainte să ne despărțim. Poți fi sigur de asta, frățioare drag. Dar nu prieteni o să-ți trimit, ci dușmani.

Plecăm în direcții opuse, fiecare pe drumul lui. El spre casă, la nevestică, eu spre Thailanda, la plajică și la căldurică.

Proces-verbal

Miercuri, 22 octombrie, la ora 11 și 20 de minute, am pornit spre Aeroportul Internațional Tribhuvan din Kathmandu, călare pe motoreta marca Honda, proprietate personală a domnului Bishnu Barakoti. La ora 11 și 50 de minute mi-am luat la revedere de la bunul domn Barakoti și am pătruns în incinta aeroportului, unde am plătit taxa de 1.600 de rupii nepaleze pentru ca bagajul din dotare să vină cu mine la Bangkok. Când i-am arătat biletul domnului de la *check-in*, dânsul s-a uitat la bilet, apoi la pașaport, apoi la mine și iarăși la pașaport, mormăind ceva din care nu am înțeles mare lucru. Înainte să-mi returneze pașaportul și biletul, domnul respectiv a avut o mică ezitare. E totul OK? l-am întrebat. Mda, a răspuns dumnealui, sper să nu vă întoarcă de la Bangkok pentru că nu aveți viză. Nu există, am zis eu sigur pe mine, de ce să mă întoarcă? România e în Uniunea Europeană, așa c-o să primesc viza la Bangkok, în

aeroport. *Ah, visa on arrival*, s-a liniștit dânsul. După care mi-a urat drum bun.

La ora 12 și 50 de minute, s-a anunțat îmbarcarea pentru zborul RA401 al Liniilor Aeriene Regale Nepaleze cu destinația Bangkok. Zborul meu. După aproximativ o oră de așteptat în fața porții de îmbarcare, a apărut un domn cu mustață frumos aranjată, ca a domnului Barakoti. Domnul respectiv purta o jachetă de piele neagră, larg desfăcută și avea o legitimație Royal Nepal Airlines atârnată la gât, peste cămașa albă. Aeronava are problemeeee, a răcnit dânsul, îmbarcarea se amână pentru ora 14!

La ora 14 și 30 de minute, aeronava a decolat, în sfârșit, fără problemeeee. În timp ce ne ridicam în văzduh, am privit prin hublou și mi-am luat la revedere de la Kathmandu, care a dispărut repede în smog. Când am intrat în regimul de croazieră, am mai aruncat o ultimă privire spre vârfurile semețe ale munților Himalaya, care se ridicau deasupra norilor, apoi i-am cerut însoțitoarei de zbor un pahar cu *tatopani*, fiind un pic deranjat la burtă. Pentru mai multă siguranță, am înghițit eşalonat patru furazolidoane și am ales meniul vegetarian, din care n-am mâncat decât orezul.

La ora 16 și 40 de minute, am văzut cum apune soarele în Marea Andaman. Soarele se scufunda în apa liniștită ca într-o oglindă și la un moment dat am avut impresia că zburăm între două ceruri. Apoi soarele a dispărut și cerurile s-au făcut roșii. După care ne-a înghițit întunericul.

La ora 18 și 45 de minute, ora locală, am aterizat la Bangkok, pe pista Aeroportului Internațional Suvarnabhumi. Când am ajuns la ghișeul *Immigration* cu pașaportul în mână pentru viza mea *on arrival*, domnul ofițer din Țara Zâmbetelor a devenit brusc foarte serios.

Sawadee khrap, no visa?? s-a mirat dânsul. *Namaste, sir*, i-am răspuns liniștit, viza mi-o dați dumneavoastră. *No*, a negat dumnealui, chemând apoi o fată foarte drăguță. Se spune că thailandezele au pielea ireal de fină și niște ochi alungiți care te bagă în boale. E perfect adevărat. Ajutată de doi agenți de securitate, domnișoara m-a condus la biroul dânsui, unde mi-a arătat lista cu țările din Uniunea Europeană care primesc *visa on arrival*. România nu se afla printre ele. Dar și noi suntem în Uniunea Europeană, i-am zis eu. Dar nu sunteți pe listă, *sorry kaa*, s-a scuzat dânsa într-o engleză mai mult cântată decât vorbită. Nu am înțeles de ce tot adăuga câte un *kaa* la sfârșitul fiecărei propoziții. Am luat-o ca pe o fiță. I-am explicat că aud asta pentru prima oară, că nu am știut nimic până acum, că nici agenția de voiaj și nici domnul nepalez de la *check-in* nu m-au întors din drum, că poate lista e mai veche și n-au actualizat-o dânsii, că România este în Uniunea Europeană și că ar trebui, prin urmare, să primesc viza... Domnișoara m-a ascultat cu atenție până la sfârșit, dar nu a manifestat nici un pic de înțelegere. Împreună cu cei doi agenți de securitate, m-a condus apoi la etajul superior, de unde am putut admira arhitectura splendidă a aeroportului internațional thailandez. Dar nu pentru asta fusesem condus acolo. Ajunși la secțiunea F, domnișoara a dat un telefon scurt, vorbind de parcă se alinta în loc să discute chestiuni serioase. După ce a pus receptorul în furcă, a început să alerge cu pașaportul meu în mână, făcându-mi semn s-o urmez *quick-quick*. Fiind flancat de cei doi agenți de securitate, a trebuit să mă conformez și s-o urmez *quick-quick*, așa cum mi-a cerut dânsa. Am alergat așa câteva minute, până am ajuns la secțiunea *check-in*. Eroare, am strigat eu, ce căutăm la *check-in*? Domnișoara cea drăguță mi-a răspuns că *no mistake, you must leave Thailand now kaa*. Apoi mi-a propus să plătesc iute un bilet retur la

Kathmandu, cu echivalentul a 330 de dolari în bahtî thailandezi. Am refuzat categoric, din patru motive: 1 – voiam să vizitez Thailanda; 2 – nu aveam nici cea mai mică intenție să mă mai întorc la Kathmandu; 3 – nu aveam nici un chef să zbor iar; 4 – nu eram de acord să cheltui așa 330 de dolari, fie și în bahtî thailandezi. Am declarat că nu am decât 40 de dolari *in cash* și că nu doresc să îi înstrăinez. Hai, hai, hai, mi-au făcut agenții de securitate semne, avionul așteaptă după tine! Nu, nu, nu, am făcut eu alte semne, nu plătesc nimic, nu vreau, nu plec, nu... Nu m-au lăsat să-mi exprim ideea până la capăt. Mi-au luat cu forța cardul bancar și pașaportul, rugându-mă să-i urmez în pas alergător până la avion.

Spre marea mea surpriză, am fost întâmpinat de aceleași însoțitoare de zbor, dându-mi seama destul de repede că am ajuns în aeronava cu care tocmai zburasem. Cardul și pașaportul au fost puse într-un plic sigilat și înmânate domnului comandant al aeronavei, care mi-a aruncat o privire neutră. Domnișoara cea drăguță de la Imigrări a zâmbit abia când mi-a făcut un semn de rămas-bun. M-am gândit că poate începuse să îi placă de mine și că îi părea rău că trebuie să ne despărțim când abia ne cunoscuserăm. *Sir, a zâmbit dânsa foarte frumos, please come back to Thailand when visa, kaa?*

La ora 20 și 20 de minute, departe de plajele fierbinți cu nisip fin, de *tom yam kung*-ul bine condimentat și de asiaticele focoase la care năzuisem, am simțit din nou sub fund răcoarea Mării Andaman. De văzut nu am văzut nimic, fiind beznă. Declar că în mine era și mai beznă. Am încercat să-mi păstrez cumpătul cu ajutorul meditației, așa cum am învățat la cursul de Vipassana. Am închis ochii și am rămas nemișcat, atent la senzațiile corporale. După circa un minut, disparerea s-a transformat în calm, iar după încă un minut

calmul s-a transformat în chin. Mă cotropiseră gândurile negre. Am rămas în această stare neplăcută până când roțile aeronavei au atins pista de aterizare a Aeroportului Internațional Tribhuvan.

La ora 22 și 10 minute, am respirat din nou aerul poluat al orașului Kathmandu, părăsind aeronava sub escortă, de data asta nepaleză. În treacăt, am remarcat relativ amuzat faptul că atât domnii ofițeri însoțitori, cât și domnii mecanici care își făceau de lucru în jurul aeronavei horcăiau de mama focului. Ch, chhh, chhhhhooooooooaaaaach, pfffluuuuu, hrrrrm, hrrrrm, chh, chhhh, chhhhhoaoaaaa, pflu, făceau ei. Aveam sentimentul că mă întorsesem acasă.

Până la ora 23, am fost supus unui tir de întrebări, care de la un moment dat au început să se repete: de ce, cum, unde, când, cine, de ce, cum, unde, când... Dar bagajele mele? am întrebat eu, pentru puțină variație. Bagajele sosesc mâine, mi s-a răspuns, dar tu trebuie să plătești acum 330 de dolari. Nu plătesc, vreau să vorbesc cu șeful, am spus. Bine, atunci cardul rămâne la noi, vii mâine și vorbești cu șeful. OK, am căzut de acord, dar pașaportul? *Hmmm, problem*, mi s-a comunicat cu reticență. *Problem?* am întrebat eu. *Yes, little problem*, au răspuns dâșii. Viza pentru Nepal ți-a expirat când ai ieșit din țară și acum nu e nimeni să-ți dea o nouă viză de intrare. Dar stai liniștit, rezolvăm mâine, au mai zis dumnealor. Până mâine dormi la noi, la birou. O să-ți reținem și pașaportul, ca să fie în siguranță.

De la aeroport până la biroul dâșilor am călătorit cu un jeep de culoare albă. Când am ajuns, am recunoscut imediat clădirea Oficiului pentru Imigrări, unde fusesem cu o săptămână în urmă să-mi prelungesc viza de ședere în Nepal. Domnii ofițeri nu m-au dus însă la ghișeu pentru vize, căci nu era nimeni acolo la ora respectivă. M-au dus în

direcția opusă. După ce am traversat curtea, ne-am oprit în fața unei uși cu grilaj. *Tomorrow 10 o'clock, no problem, visa and OK*, mi-au spus dumnealor, deschizând ușa cu grilaj și invitându-mă să intru. Camera era deja ocupată de doi domni negri, care se uitau la mine buimaci, treziți din somn. Unul din ei mi-a întins mâna, prietenos. Walid, s-a prezentat dânsul, în timp ce ușa cu grilaj s-a închis după mine cu un zdrăngănit. Am auzit cheia răsucindu-se în broască și apoi nu am mai auzit nimic. Înainte să se ducă la baie să facă pipi, domnul Walid a rânjit cu toți dinții și mi-a dat plapuma pe care o ținuse până atunci sub cap. M-am culcat pe singurul pat rămas liber și am ajuns repede la concluzia că nu am de ce să intru în panică, deoarece nu mi-ar fi de nici un folos. La urma urmei, aveam parte de o nouă experiență. Nici mai bună, nici mai rea decât altele. Gândind astfel, am reușit să adorm repede, luminat de becul de veghe, sub fereastra prevăzută cu gratii. Ferestrele erau imposibil de închis, gratiile imposibil de deschis.

M-am trezit a doua zi, la ora 6 și 20 de minute, pe o melodie îngânată de cineva din patul vecin. Privind printre gene, am constatat că domnul Walid era cel care îngâna acea melodie, pe un ritm african bătut cu degetele în tăblia patului. Domnul Walid stătea cu picioarele încrucișate sub dânsul, de parcă medita. După ce-a terminat de cântat, a sărutat cruciulița cu Isus răstignit pe care o purta la gât. M-am culcat la loc.

La ora 7, s-a trezit și celălalt domn negru, căscând zgomotos. M-am întors spre cei doi domni și dâșii mi-au zâmbit. *Hello, brother, good morning*, mi-au zis dumnealor. *How did you sleep?* Excelent, le-am răspuns. *Why are you here?* a venit firesc întrebarea. Le-am relatat tot, până la momentul când i-am cunoscut pe dâșii. Au clătinat îngrijorați din cap, colegul domnului Walid adresându-mi-se

astfel: Nu-ți face probleme, frate, că ieși tu de aici odată și odată... Mărturisesc că m-a îngrijorat puțin acel *odată și odată*. Mai bine zis m-a îngrijorat tonul sumbru, prevestitor de furtună, adoptat de domnul cel negru. Am schițat un zâmbet, deși mă simțeam destul de încordat. Dar dumneavoastră de ce sunteți aici? I-am întrebat la rândul meu pe colegul domnului Walid. Frate, o să râzi dacă-ți spun, așa că mai bine ți-arăt, mi-a răspuns dânsul, scoțând un ditamai dosarul din bagajele înghesuite sub pat. Uite, îs om de afaceri și am venit în Nepal să cumpăr rațe ca să le trimit în Nigeria, la mine acasă, a început dumnealui. Am intrat în țară cu 30.000 de dolari *in cash*. S-a întâmplat în noaptea de 1 august 2004, când am aterizat la Tribhuvan. Asta-i Vama, astea-s Imigrările, mi-a arătat dânsul, plasând un papuc în fața altui papuc, pe culoarul dintre paturi. Nu pot declara banii pentru că Vama e închisă, vezi? a făcut dânsul, întorcând unul din papuci cu talpa în sus. Cei de la Imigrări îmi zic să le declar lor banii și asta fac. După două zile, vreau să ies din țară, să plec spre Singapore, că nu am găsit câte rațe îmi trebuiau, nepalezii îs săraci lipiți, nu știu ce-a fost în capul meu să vin aici. M-au săltat înainte să urc în avion. Motivul: banii. De unde-i am, cum i-am introdus în țară, cu cine m-am întâlnit în Nepal și de ce nu i-am declarat la Vamă. Nici n-au vrut să audă că i-am declarat la Imigrări, așa ceva nu se poate, mi-au zis ei. Ba se poate, le-am spus și am vrut să le și dovedesc, dar n-am mai avut cu cine vorbi. Nimeni n-a mai vrut să recunoască nimic. E o situație fără ieșire. Aia care mi-au acceptat declarația se fac că plouă. Aștia! zic că n-am procedat corect și că trebuia să-i declar la Vamă, cum era și normal... Și uite-așa s-au scurs patru anișori de când stau la pârnaie. Nu mi-am văzut băiatul de patru ani, îți închipui? L-am lăsat copil și acum-i bărbat, ieri a împlinit 16 ani. Am îmbătrânit aici, frate, acuș fac 41... Mi-au confiscat cei 30.000 de dolari și am

cheltuit o grămadă pe avocați, încercând să-i recuperez. Degeaba. Acuma cică mi-am terminat pedeapsa și pot să mă întorc acasă. Le las naibii ăia 30.000 de dolari, numai să plec din țara asta de oameni nebuni. Nebuni, frate! Una zic, alta fac. Îți zâmbesc în față, dar te leagă pe la spate. Niciodată nu zic nu, dar amână mereu. N-au nici un fel de pregătire, iar în posturile-cheie îs puși numai țărănoi fără carte. Practic, n-ai cu cine vorbi. Plus că se pricep de minune să facă din țânțar armăsar. Le place să se joace cu străinii... Am înghițit în sec. Domnul cel negru s-a așezat apoi pe marginea patului, privind în gol, pe fereastra zăbreliată. Dar Isus mă ajuta să trec peste toate, a oftat dumnealui adânc. Isus e în inima mea, banii să se ducă, Isus e de partea mea. S-au atins de dumneavoastră? I-am întrebat, timid. V-au bruscă? V-au bătut sau...? Ce să facăăă?!? a răbufnit dânsul. Dacă s-ar fi atins de mine, le-aș fi rupt capul cu dinții și i-aș fi mâncat pe loc, fără să-i mai frig! Eu îs negru, frate! Negru din Africa, tu-nțelegi? Nu știi cum îs negrii din Africa atunci când se înfurie. Nimeni nu vrea să știe. Neamul meu înfruntă leul cu mâna goală, pricepi? Am înghițit iar în sec, iar dumnealui a început să cânte un cântec religios, ceva cu *Jesus* și *white clouds*, pe armonii africane. Între timp domnul Walid a ieșit din baie, scuturându-și șuvițele rasta. Așa e părul dumneavoastră, I-am întrebat, sau vi l-ați făcut? Domnul Walid a râs. Așa crește el, frate, mi-a răspuns dânsul. Îl aveam scurt când am intrat la zdup. Atât a crescut în ăștia trei ani, de când stau aici. L-am lăsat să crească, ce altceva să fac? Să știi că Francis nu vorbește prostii, ăștia sunt *crazy people*. Mai *crazy* decât Lama? m-a fulgerat pe mine un gând. M-au arestat în 2005 pe motiv că pașaportul nu era în regulă, a continuat domnul Walid, iar după o lună mi l-au tăiat cu foarfeca. Pur și simplu. Fără drept de apel. Ahhh, m-am săturaaaaaat de când zac în cămăruța asta. Și n-are cine să

ne ajute, toate ambasadele sunt la Delhi, în India. Aici nu vine nici dracu', frate. Auzi? Să n-ai încredere în nepalezi... Totuși, nu păreți așa distruși, după atâția ani, am îngăimat cu o voce pierită. Frate, fără Isus nu am fi rezistat, a răspuns domnul Francis. Tu nu ești credincios? a întrebat dumnealui. Tu nu crezi în Isus din Nazaret? m-a întrebat și domnul Walid. Întrucât nu am putut să le dau un răspuns simplu și direct, le-am vorbit de Athos... de Osho... de Vipassana... de monstrul din Lumbini... de Marea Renunțare... de Lama... de Shangri-La... Și câte și mai câte. De Yoko nu le-am spus nimic. Ahaaa, au făcut dâșii când am terminat de povestit, uitându-se la mine lung, ca la unul căruia îi lipsește o doagă. Oricum, frate, a zis domnul Francis, ai grijă,ăștia nu sunt zdraveni la cap. Nu-i de glumit cu ei. Sunt oameni răi, frățioare, foarte răi, perversi. Am văzut și români pe-aici, să știi. I-au prins cu hașiș și marijuana și acum înfundă pușcăria. Uite, dacă vrei, îți dăm numărul lui Florin să vorbești cu el, tare s-ar bucura, numai că noi n-avem telefoane aici, în celulă. Atunci mi-am amintit brusc că eu am telefon și l-am scos la iveală, spre bucuria domnilor Francis și Walid. S-au întristat puțin când le-am spus că nu intenționez să vorbesc cu Florin, ci cu altcineva de la mine din țară, dar s-au înveselit când le-am zis că îi voi lăsa și pe dâșii să sune unde or vrea, după ce vorbesc eu. Cartela SIM cumpărată în India nu a funcționat. Nici cea românească nu a funcționat. *No signal*. Iar cartela cumpărată din Thamel i-am dăruit-o lui Lama, înainte să ne despărțim, convins că nu mă voi mai întoarce în Nepal.

La ora 11, citeam înfrigurat mesajele scrijelite pe pereți... *For your information: this is not a country for common problems... Please to be understanding: what is the meaning of human rights?... We are human beings!...* Strigăte de ajutor, zgâriate pe zidurile celulei. Puțin mai dur decât în celula #11 de la Dharmashringa, a trebuit să recunosc.

După care am înghițit din nou în sec, simțind cum mi se face rău. Nu băusem și nu mâncasem nimic de dimineață și trecuse un ceas peste ora la care îmi promisesea cu o seară înainte că vin să mă scoată. Pe la 11 și un sfert ne-au adus trei ceaiuri pe care a trebuit să le achităm. Aveam în portofel cei 40 de dolari cumpărați ca să achiziționez viza pentru China, care nu mi-a fost acordată, dar ceaiul a trebuit plătit în rupii nepaleze și eu le cheltuisem pe toate înainte să plec spre Thailanda. I-am mulțumit domnului Francis care a achitat și ceaiul meu. Atât domnul Francis, cât și domnul Walid mă compătimeau văzând că nu am bani, că nu pot comunica cu exteriorul, că nu am pașaport, că nu am alte haine în afara tricoului și a pantalonilor scurți de pe mine, care începuseră deja să pută. Ca să-mi fac de lucru, am început să cotrobăi prin rucsăcelul cenușiu, în speranța că voi găsi ceva util. Dar rucsăcelul era plin cu lucruri nefolositoare, în contextul respectiv: două cărțițele despre Vipassana, ochelarii de soare, kitul pentru încărcat telefonul și trei *mouse-pad*-uri rotunde, cumpărate din aeroport, ca să le fac cadou. Căutând mai atent, am descoperit o ciocolată și o pungă cu alune, păstrate din avion. Le-am împărțit frățeste cu colegii de celulă. Apoi am intrat în baie și m-am privit în oglinda spartă. Din câte înțelesesem, oglinda fusese lovită de domnul Francis cu pumnul, cu o săptămână înainte. Chipul meu, reflectat în zecile de cioburi ale oglinzii, era al unui om speriat.

La ora 11 și jumătate, s-a auzit cheia învârtindu-se în broască, apoi scârțâitul metalic al grilajului și, în cele din urmă, pârâitul de lemn al ușii. În cadru a apărut un domn ofițer, care mi-a făcut semn. Nu am stat pe gânduri. Mi-am înșfăcat rucsăcelul, am spus la revedere din mers celor doi domni negri și am ieșit. Domnul ofițer m-a condus până în fața unui birou mic, din spatele căruia mă privea un alt domn ofițer cu mustață și *dhaka topi*. *Dhaka topi* era nouă-

nouță, dar mustața nu era atât de îngrijită ca a domnului Barakoti. Și nici zâmbetul nu era ca al domnului Barakoti. Practic, acel domn ofițer nu zâmbea deloc. Era supărat. Sau concentrat. Sau poate amândouă. Pe masa dumnealui era dosarul meu. Dosarul meu! am tresărit eu, de parcă abia atunci mă trezisem din somn. Dosarul meu avea câteva file: copia pașaportului, o notă informativă scrisă în nepaleză, cu caractere roșii și negre, numele meu scris cu cerneală albastră și caractere latine și încă o notă informativă pe deasupra. Am înghițit în sec a patra oară în ziua respectivă, constatând că în tot biroul acela nu știam pe nimeni. Nici urmă de domnii ofițeri pe care îi cunoscusem cu o seară înainte, cei care mă aduseseră acolo, promițându-mi că mă eliberează a două zi fără probleme. Am simțit că leșin de frică, dar până la urmă am reușit să mă stăpânesc. Printr-un semn cu bărbia efectuat de domnul ofițer mustăcios, am fost invitat să iau loc în fotoliu. M-am așezat numaidecât, cu rucsacul cenușiu la gură, dar am schimbat repede poziția cu una mai relaxată, pentru a nu arăta ca un om speriat, prins cu musca pe căciulă. Prin urmare, am lăsat rucsacul alături și am pus un picior peste celălalt. Nici așa nu mi s-a părut în regulă. Păream oarecum sfidător. M-am tot foit până când domnul ofițer cu mustață și *dhaka topi* m-a întrebat fără să se uite la mine de ce, cum, unde, cine, întrebări la care am răspuns cuviincios, calm și răbdător, nu ca la aeroport, cu o seară înainte. În următoarea jumătate de oră, domnul ofițer a întocmit un raport și o cerere către șeful cel mare, în nepaleză, din care, evident, nu am înțeles mare brânză. Mi le-a tradus dânsul la sfârșit. Sunau bine, corect, la obiect, fără ambiguități. Am înghițit în sec și am semnat. Domnul ofițer a luat apoi o tușieră și mi-a apucat degetul cel mare de la mâna stângă. M-a privit în ochi pentru prima oară de când ne cunoșteam, însă fără prietenie. *Nepali style*, mi-a explicat dumnealui cu un

rânjet, călăuzindu-mi degetul înmuiat în cerneală deasupra semnăturii. *Now press*, mi-a ordonat dânsul. Procedura s-a repetat în mod identic cu degetul cel mare de la mâna dreaptă. Apoi domnul ofițer cu mustață și *dhaka topi* a făcut semn unui domn soldat în uniformă. Acum te duci la loc și aștepți, mi-a recomandat dumnealui. Cam cât să aștept, dacă nu vă supărați? am îndrăznit să-l întreb. Cam o oră, a răspuns domnul ofițer. Într-o oră, dacă pașaportul e valabil, ieși de aici. E valabil! am strigat eu, simțindu-mă pe jumătate eliberat. Asta vedem *noi*, tu acum aștepți.

Pe la orele 13 și 45 de minute, încă stăteam la povești cu domnul Walid, dar eram mai mult atent la ușa care nu se mai deschidea. Așteptarea devenise insuportabilă. Într-un final, ușa s-a deschis și domnul soldat m-a întrebat dacă am 25 de dolari în rupii nepaleze. Am 25 de dolari în dolari, i-am răspuns, dar pentru ce? Pentru viză... Aha! am exclamat eu, simțindu-mă pe trei sferturi eliberat. Domnul Walid s-a oferit imediat să-mi schimbe dolarii, scoțând din buzunarul lateral al unei genți de voiaj un teanc consistent de rupii nepaleze noi-nouțe. Am luat de la dânsul trei banconote a câte o mie de rupii, înmânându-i 30 de dolari, apoi i-am urat *good luck* și l-am îmbrățișat. După ce mi-am luat rămas-bun și de la domnul Francis, m-am întors la domnul soldat. Acesta m-a condus în fața altui birou, în spatele căruia stătea însuși Domnul Șef. Încă de la prima vedere mi s-a părut un domn rezonabil, chiar cumsecade, ceea ce s-a și dovedit a fi până la urmă. *You are OK, go buy visa, everything OK*, mi-a spus dumnealui binevoitor, totuși fără să-mi zâmbescă. Sărut mâna, multă sănătate, Crăciun Fericit, La Mulți Ani și tot ce vă doriți, să vă bucurați de viață lungă și frumoasă, să vă trăiască nevasta, copilașii și nepoțelii, mi-a venit mie să-i spun, sub imperiul emoțiilor. Dar m-am abținut, i-am mulțumit cât am putut de frumos și am ieșit, fiind condus de domnul soldat până la Oficiul

pentru Imigrări, pe care îl cunoșteam prea bine. Ești liber, mi-a spus dânsul odată ajunși acolo. În sfârșit, liber! am strigat eu, simțindu-mă liber pe de-a-ntregul, așa cum nu mă mai simțisem niciodată.

Procedurile nu au durat mult întrucât nu am stat la coadă, domnul soldat băgându-mă în față. După nici o oră am primit pașaportul cu noua viză și o însemnare în nepaleză, pe aceeași filă. Ce-i asta? m-am impacientat eu. Nu vă faceți probleme, *sir*, mi s-a răspuns, e dovada hotărârii luate azi de Domnul Șef... M-am mulțumit cu explicațiile, m-am aruncat în primul taxi care staționa în fața Oficiului pentru Imigrări și de aici *tooo-theee-aaair-pooort* – am rostit eu ca în celebra reclamă la Pepsi, în care șoferul e o maimuță. În cazul meu, șoferul nu era o maimuță, ci un domn nepalez care mi-a cerut 300 de rupii. L-am convins s-o lase mai moale, și anume la 200 de rupii. Încurajat de acest mic succes și întărit de experiența dobândită în urma nopții petrecute în arest, m-am simțit pregătit să negociez la sânge cu Liniile Aeriene Regale Nepaleze.

La ora 15 și 10 minute, am ajuns din nou la Tribhuvan. Îl caut pe domnul D. Singh sau pe domnul N. Rai, i-am spus domnului soldat de la pază, citind de pe hârtiuța păstrată cu sfințenie numele celor doi domni care au preluat cardul meu bancar de la domnul comandant al aeronavei. Pe aici, vă rog, mi-a spus domnul soldat conducându-mă într-un birou despre care am crezut inițial că e al domnului detectiv Marlowe. Timpul părea să fi încremenit pe la începutul anilor '40 în biroul acela cu glasvanduri semiopace, ventilator cu picior și fișete metalice, unde lumina soarelui pătrundea prin jaluzelele orizontale, hașurând silueta unui domn grasuț, care purta o pereche de ochelari de vedere imenși, ce stăteau parcă sprijiniți pe mustața stufoasă.

Domnul cel grăsuț nu era însă nici domnul Singh, nici domnul Rai. Sunt domnul Joshi, s-a prezentat dumnealui cu un zâmbet amabil. Știu cine sunteți, a mai spus dânsul, domnii Rai și Singh m-au însărcinat pe mine să rezolv problema, dumnealor fiind pe teren. Așadar... plătiți? Nu, am răspuns ferm. Vreau să vorbesc cu persoana care ia deciziile, am continuat. La fel de amabil, domnul Joshi mi-a mărturisit că nu dânsul e în măsură să ia deciziile, dar că e însărcinat de conducere să mă asculte și să găsim rezolvarea împreună. Vreau să vorbesc cu conducerea, am insistat eu. N-ați înțeles, a surâs domnul Joshi, eu reprezint conducerea, numai că nu iau decizia, atâta tot. Rolul meu e să vă ascult, să cădem la învoială, să plătiți și... OK, l-am întrerupt, uite cum stau lucrurile, domnu' Joshi. Voi ați greșit că nu m-ați oprit. Dacă m-ați fi oprit la *check-in*, aș fi pierdut doar 339 de dolari. Dar nu m-ați oprit. Și acum vreți ca eu să plătesc, ceea ce înseamnă că voi pierde încă pe-atât. Nu vi se pare că sunt singurul care trage toate ponoasele? *Look, sir, you were returned from Bangkok, what can we do? You have to pay 330 dollars*, s-a făcut domnul Joshi că nu înțelege. Domnule Joshi, am luat-o eu de la capăt, vorbind cât se poate de rar, e vina mea e că nu m-am interesat de viza pentru Thailanda înainte să cumpăr biletul, dar e vina voastră că nu m-ați oprit. Deci haideți să facem suma pe din două, *fifty-fifty*. Vă ofer 165 de dolari. Partea mea. Nu se poate, a zâmbit blând domnul Joshi, noi suntem companie de stat, nu putem negocia. Fiecare cent în minus trebuie pus la loc din buzunarul nostru personal. Suntem însă gata să vă facem *upgrade* la următorul zbor, adică vă luați dumneavoastră frumușel un bilet *economy* și noi vă facem *upgrade* la *business class*. Veți avea mai mult loc pentru picioare, mâncare mai bună și sucuri la discreție... Domnule Joshi, i-am zis, eu sunt mulțumit la *economy* chiar și cu genunchii la gură, dacă-mi dați un zbor gratis. Asta nu

se poate, mi-a spus domnul Joshi. *Everybody has to pay!* Exact, domnule Joshi, am speculat eu momentul, *everybody* trebuie să plătească, adică și eu, și voi. Sunt gata să plătesc 165 de dolari, am repetat oferta. În nici un caz, s-a opus domnul Joshi. Un *upgrade* la *business class* e tot ce putem face pentru dumneavoastră, domnule Sega. În timpul acestei runde de negocieri aprinse, prin biroul domnului Joshi s-au vânturat tot felul de domni care stăteau câte un pic, priveau scena cu atenție și plecau zâmbind ca după un film bun. Unul dintre acești domni a lăsat pe masa domnului Joshi un telex. Hopaaa, a zis domnul Joshi după ce l-a citit, pe un ton în care am ghicit o satisfacție ascunsă. Situația dumneavoastră s-a complicat un pic, a rostit el, mimând îngrijorarea și pocnind hârtia ca s-o îndrepte. Cum așa? am întrebat. Păi, după cum ați văzut, tocmai am primit asta de la Bangkok. Amendă 10.000 de bahtî, ia citiți și dumneavoastră. Vai, vai, s-a prefăcut dânsul afectat, acum trebuie să plătiți 330 de dolari plus banii ăștia... Cred că glumiți, domnule Joshi, n-o să plătesc nici o amendă, mi-am păstrat eu sângele rece. Nu e *fair*. Dacă mă opreați, aș fi pierdut 339 de dolari. Și acum mai vreți de la mine 10.000 de bahtî pe lângă ăia 330 de dolari?!? Nu noi, a surâs domnul Joshi, thailandezii vor asta. Ei v-au amendat pe dumneavoastră, nu pe noi... Haideți s-o luăm așa, domnule Joshi: cât înseamnă 10.000 de bahtî? 290 de dolari cu aproximație, domnule Sega, m-a informat dânsul după ce a butonat la un calculator de buzunar. Bun, am zis eu. Pentru o companie aeriană, 290 de dolari înseamnă o cafea un pic mai scumpă, dar eu sunt un călător sărac, vă dați seama, domnule Joshi, ce înseamnă 290 de dolari pentru unul ca mine? Din neglijența voastră, paguba mea s-a ridicat la 1.000 de dolari, bugetul meu de călător pe trei luni de zile, domnule Joshi, vă dați seamă? Vreți să mă nenorociți? Eu v-am arătat că sunt un gentleman și m-am

oferit să împărțim vina, domnule Joshi. Haideți să facem așa: avionul e al vostru, deci dați-mi zborul gratis, iar amenda o facem pe din două, prin urmare vă las fix 145 de dolari... Mă duc să vorbesc cu Șeful, domnule Sega, îmi pare rău, văd că nu ne înțelegem. Lăsați-mă să vorbesc eu direct cu dumnealui, am insistat. Asta nu se poate, a zâmbit neînțelegător domnul Joshi. Dumneavoastră vorbiți cu mine, *doar eu* vorbesc cu Șeful.

La ora 16, domnul Joshi a revenit, s-a așezat și m-a privit câteva secunde. Apoi a vorbit. Șeful e de acord să plătiți fie transportul înapoi, fie amenda de 10.000 de bahtî, cum doriți. Am rămas cu gura căscată, nu mă așteptasem la una ca asta. În plus, a rostit domnul Joshi apăsător, speculând momentul, vă facem *upgrade* la *business class* pentru următorul zbor, așa cum v-am promis la început. Am acceptat pe loc și am bătut palma. Apoi domnul Joshi m-a condus în alt birou, la capătul unui coridor lung, mirosind a vechi, plin de fișete metalice. În biroul respectiv am cunoscut un alt domn, mărunțel, roșcat, având ochelari cu ramă subțire și aurită, prinși la gât cu un lăntișor fin. Domnul respectiv era îmbrăcat într-o cămașă albă cu mâneci scurte, peste care purta o vestă roșie, descheiată. Când a luat ziarul și s-a uitat la cursul valutar, mi-am dat seama că dânsul e domnul contabil. După ce a făcut calculele, domnul contabil a extras de pe cardul meu 290 de dolari, reprezentând amenda de 10.000 de bahtî. Apoi mi-a înmănat politicoasă cardul. La revedere, domnule Sega, mi-a spus domnul Joshi la plecare, pentru *upgrade* vă rog să mă sunați după ce vă luați biletul, cu două zile înainte de zbor. Și rezolvăm!

În jurul orei 16 și 20 de minute mi-am recuperat rucsacul albastru de la Bagaje Pierdute și cinci minute mai târziu am urcat într-o mașină pentru a ajunge în Thamel, după ce am

negociat un preț de 300 de rupii. Mașina nu era un taxi. La fel ca în România, taxiurile de la aeroport trebuie evitate, deoarece șoferii pretind 500 de rupii pentru distanța care costă în mod normal 250 când vii din Thamel. Mașina în care m-am urcat era deja plină. Ceilalți patru ocupanți se holbau la mine cu insistență. Cel mai în vârstă, având mâna dreaptă bandajată, se holba de pe scaunul din față, cel mai tânăr, fumat bine, se holba din stânga, cel cu dantura spartă se holba din dreapta, iar șoferul se holba din oglinda retrovizoare. Păreau gata să mă tranșeze cu lama lungă și lată a vreunui cuțit Ghorka, faimoasa marcă nepaleză care umple bazarele, și să mă bage apoi într-o mașină de tocat, de unde să mă scoată umplutură pentru momo. Totuși, cei patru domni nepalezi s-au dovedit a fi niște mielusei, în ciuda aparenței fioroase. Poate că și eu arătam fioros, cu ochii injectați de nesomn, nebărbierit, lefter, mirosind a transpirație și extrem de supărat la gândul că amenda venită de la Bangkok ar fi putut să fie o cacealma abil orchestrată de domnul Joshi.

La ora 17 și un sfert, am ajuns în Thamel, iar cinci minute mai târziu băteam în teigheaua de la recepția Pensiunii Imperiale. *Oh, my God*, a rostit domnul Vishal, proprietarul, uitându-se la mine ca la o stafie. De bună seamă că așa și arătam. I-am povestit pe scurt toată trășșenia, după care am primit cheia de la noua mea cameră. Am făcut repede un duș și am ieșit în oraș, cu sentimentul că nu o să mai plec niciodată din Nepal, că sunt condamnat să rămân în Thamel pe vecie. În ciuda acestui sentiment stânjenitor, am hotărât să mai fac o încercare și să reiau cât mai repede procedura de prelungire a vizei pentru India, începută și abandonată cu o lună și jumătate în urmă.

Pe la ora 19, în timp ce luam cina pe terasa de lângă La Dolce Vita, mă gândeam, nu fără regrete, la faptul că o donație către una dintre multele organizații care se ocupă de soarta copiilor săraci din Nepal, șapte salturi consecutive de la 160 de metri cu coarda elastică deasupra râului Bhote Kosi plus un salt gratuit sau chiar două, dacă aş fi negociat la sânge, două săptămâni de excursii organizate de frații Devkota, trei luni cu Lama la Shangri-La sau o lună și jumătate la școala de Tai-Chi din Wudang, un contract cu un ricșar care să mă plimbe prin Thamel pentru tot restul vieții sau cinci ture cu Yeti Airways în jurul Everestului ar fi fost variante mai nimerite de a scăpa de 700 de dolari în 24 de ore.

Procesul-verbal a fost încheiat azi, 23 octombrie, în jurul orei 21, când m-am retras la culcare. Am nevoie de puțină odihnă după toată tevatura. Măine-dimineață la prima oră vreau să mă prezint proaspăt la Ambasada Indiei.

Ultimele mici aranjamente de plecare

I'm back, îl anunț din prag. Domnul Bishnu Barakoti face ochii mari, vrea să zică ceva, dar rămâne cu gura căscată, între cele două telefoanele ale lui. Imposibil, articulează el într-un târziu, Segă, tu ești? Ce cauți înapoi la Kathmandu? M-au întors de la Bangkok, domnu' Barakoti, nu mi-au dat *visa on arrival*... *Tz, tz, oh, my God*, clatină din cap domnul Barakoti după ce-i povestesc totul la un ceai *masala* și o porție mare de cartofi prăjiți. Odată cu ultimul cartof, constat că a dispărut și supărarea. Aici, la domnul Barakoti, mă simt mereu bine... Pe undeva e și vina mea, oftează el,

poate că ar fi trebuit să verific personal chestiunea cu viza. Lăsați, domnu' Barakoti, nu e vina dumneavoastră, ia spuneți, găsim ceva ieftin până la Delhi? Când vrei să pleci? Zilele astea. Dus-întors? Nu, doar dus, e posibil? *Possible, eeverything possible*, ciripește vesel domnul Barakoti, începând să butoneze la calculator. Aha! exclamă el victorios după câteva minute. Am găsit un bilet la 150 de dolari cu Indian Airlines, pe 31 octombrie. Dar trebuie luat acum, că altfel pierdem oferta... Atunci să-l luăm, hotărâsc după încă o gură de ceai. Ia stai puțin, tresare domnul Barakoti, viză ai? Fără să-i răspund, deschid pașaportul și-i arăt fila cu noua mea viză indiană, valabilă șase luni începând de azi. Ți-au dat-o greu? Că după toată povestea asta... Nu, domnu' Barakoti, totul a mers strună, dar am avut emoții, de ce să nu recunosc. Ei bine, în cazul ăsta facem clic? Clic, domnu' Barakoti. Atunci, clic și... *booked* și... *confirmed*. Pe 31 octombrie după-amiază ești la Delhi. Să-mi scrii te rog din India, tare-aș vrea să ajung și eu acolo, am auzit că-i o țară minunată, dar ce să-i faci, sunt *busy, busy, busy*, ridică din umeri agentul meu dedicat, cu un aer poznaș. Treci mai pe seară să-ți dau biletul tipărit.

Mă întorc la Pensiunea mea Imperială și mă apuc să sortez, să pun de-o parte, să împachetez, să despachetez, să sortez, să pun de-o parte, să împachetez și să despachetez iar. Scap de haine ca Baba Dochia. Doar plec în India, nu la Polul Nord. Le-am curățat pe toate la spălătoria din colț, cu 50 de rupii kilogramul, dar nu am mai păstrat decât trei tricouri, două perechi de pantaloni scurți, una de pantaloni lungi și jacheta de trening, celelalte kilograme urmând să le dau mâine angajaților pensiunii. Cadou de Tihar. Nu Tihar închisoarea unde a susținut Goenkaji în '94 primul curs de Vipassana pentru deținuți și gardieni, Tihar sărbătoarea în cinstea lui Lakshmi, zeița prosperității. *Five days of everybody happy*, cum a zis domnul Barakoti. Cinci zile cu

beculețe colorate la ferestre, cu oferte speciale în vitrine, cu pocnitori și artificii, cu căței vagabonzi fără covrigi în coadă, dar cu ghirlande de flori portocalii în jurul gâtului, cu mandale colorate, desenate pe asfalt, cu *sadhuși* ținând trecătorii cu *tika* în frunte, cu cerșetori întorși la muncă din nordul Indiei, cu cete de colindători la fiecare ușa deschisă. Thamelul a luat-o razna zilele astea, de parcă ar fi Dashain. Numai că sacrificiile se opresc aici. Din fericire, Lakshmi nu e o însetată de sânge ca surioara ei, Durga.

Pe seară mă duc la domnul Barakoti după biletul tipărit, așa cum am stabilit. Pe lângă bilet, mai primesc de la el o *tika* în mijlocul frunții și o turtă dulce de la doamna Barakoti, venită de acasă special ca să deseneze mandale în fața agenției. *For good luck*, mi-a explicat domnul Barakoti, *to make goddess Lakshmi happy*.

După ce mă îndop cu turtă dulce și dau mărunțiș la colindători, îmi iau la revedere de la domnul și doamna Barakoti și pornesc înapoi spre Pensiunea Imperială. La ora asta, nu mai e nimeni pe străzi. E ultima noapte de Tihar și pe asfalt au rămas desenate mandalele, ca niște semne vesele de circulație. Să nu se rătăcească zeița Lakshmi când vine cu fericirea. *Happy Tihar*.

Correspondențe

Dear Segga, I am fine here. I hope you are fine there. Segga, Hotmail some problem. So, I make new address. So, you mail me this address. Segga, now, I and you many kilos far. So, we have some idea, mail and letter. Segga, give me your address. Because, I can not understand. So, soon write your country address. Segga, I feeling everytime your each word round my mind. I think you have some thing. Segga, please don't forget

our hotel and my family. I want to say take care your self. Keep in touch. Hope see you soon. I pray to the God you are well there.

*At last, take care,
Your Maya*

Dragă prietene, drumurile tale încep să devină cam lungi, experiențele cam multe, trăirile cam sărace, gândurile din ce în ce mai fără făgăduință și cred că toate astea te vor duce niciunde. Chiar îți priește? Mi s-a părut acum ceva vreme că ai reușit să-ți construiești un sistem simplu, necontradictoriu și oarecum complet de conviețuire cu tine însuși, având o primă axiomă bine definită: totul se petrece în mintea ta. Începi oare iar să fii nesătul? Urmează un nou episod din Marea Îmbâcseală? Un ceasornicar nu stă în fața unui ceas stricat întrebându-se permanent ce-i timpul. Un ceasornicar repară un ceas stricat pentru ca apoi acesta să indice timpul. Abia după aceea ceasornicarul se poate întreba ce-i timpul. Și de cele mai multe ori n-o face. Răspunsul n-are nici un rost. Timpul s-a dezvăluit reparând ceasul. Deci așază-te odată, prietene, și simplifică.

*Al tău prieten,
Andonecla*

Swami Segă,

Mă bucur mult că mi-ai scris... Eu, când am plecat de la Osho prima oară, am trăit un sentiment foarte puternic. Am simțit că am rupt-o complet cu trecutul, nu știu cum să-ți spun. Tot ce-mi doream era să mă întorc din nou aici, la Pune, cât mai repede posibil. A fost de parcă ceva nou s-ar fi deschis pentru mine și mi-am dorit să explorez mai mult această posibilitate, chiar dacă n-am știut de la bun început cum. De atunci însă, lucrurile se întâmplă într-un fel anume. A fost de parcă mi-aș fi ucis vechiul eu când am

plecat prima oară de la Osho. De atunci, noul eu tot crește... Călătoria ta continuă, iar dragostea mea te va însoți oriunde ai fi. Ai grijă de inima ta. Ține-o deschisă.

Love,
Adar

Băi nepalez huhurez, ce-ți mai face spiritul? Eu m-am transformat într-un motorăș. M-am izolat în turnul de cleștar, unde stau și lucrez întruna. Nu mă plâng. Îmi place ce fac și tocmai asta mă sperie. Am schimbat dependența de cocaină cu altă dependență, de muncă – n-aș fi crezut. Ce mă supără e că-mi ignor prietenii și încă nu știu cum să împac capra cu varza, dar probabil că o să ajung eu la un echilibru. În rest, liniște și pace. Sper că ești bine și fericit.

Te pup pe aură,
Lao T.

Dear Segă, it would very like to be there with you. Taste very of you.

Great kiss,
Odete

Dragă Segă,

Sper ca inima îți vine la loc pe măsură ce-o iei din loc în loc. E extraordinar periplul tău, să nu-l subestimezi nici o clipă. Ești schimbat? Tare-aș vrea să știu... Nu cred că ești acum în măsură să răspunzi la întrebarea asta stupidă. Însă noi, cei de-acasă, vom fi, când te vei întoarce. Știi tu, doar răspunsurile la întrebări stupide sunt de competența noastră.

Te îmbrățișez,
Ade

Namaste, beloved Segă, how are you? I am OK aici la Pune, cred că tu ești acum prin Nepal. Când te întorci la Osho? Îmi voi aminti mereu de prietenia ta, am simțit că mă pot conecta cu tine foarte ușor. Viața e un mister. Și cu cât se întâmplă mai multe, cu atât misterul se adâncește.

*Love,
Swami Nitash*

Dragă Segă,

Vei întemeia o religie. Sau vei deveni superstar la Bollywood. Ceva se va întâmpla cu tine în următoarele șase luni. Aș putea să pariez. Pe 700 de dolari? Să-mi scrii când ajungi în India.

Pupici,
Scorțișoara

Hei, camarade, ce mai faci? Pe unde băntui? Na, uite că mi s-a făcut dor de tine. În caz că te interesează, să știi că eu o duc excelent. Am făcut rafting, am sărit cu coarda elastică și... habar n-am ce-o să mai urmeze. Poate plec în Australia, să lucrez vreun an la cules de fructe sau ce s-o mai găsi. Ori poate-mi iau inima în dinți și o tai în Tibet, peste munți, prin Pakistan, ferindu-mi pe cât posibil scâfârlia de gloanțele chinezești, ha-ha-ha. Zău dacă știu ce să mai fac... M-am îndrăgostit de Nepal. Acum sunt în Kathmandu. Mă mai învărt prin Thamel până mâine, când plec într-o aventură de o lună de zile prin Himalaya, până la Tabăra de Bază. Am căutat mult, dar până la urmă am găsit un ghid de nădejde, îl cheamă Lama.

Un Osho-*hug* ca pe vremuri,
de la fratele tău,
David

HELLO DEAR FRIEND SEACGA NAMASTE HOW ARE YOU
I HOPE YOUR HAVE GOOD TIME THERE AND I AM SOME
TIME CRAZEY FOR LADY THIS IS NOT ONLY ME FO ALL MAN
INPORTION AND ALSO YOU HAVE TO DO TRY AND MY LIFE
IS ALLYASE INJOEY AND THIS TIME I WIL TREKKING TO
EVEREST BESCAMP AND TWO PAS ONE IS RENJALA OTHER
IS CHOLA PAS WE WIL HAVE GOOD TIME AND WE GO
TOMOROW WITH CLIENT DAVID IS DUTCH BUT FROM
BELGIUM FANNY GUY AND I NEVER MIS YOU BEFORE WE
WAS TOGETHER THAT MY BEST TIME HOPE MORE
MESSAGE ALL THE BEST WISE YOU REGARD MOUNTAN
GUIDE LAMA.

La Dolce Vita

Pe toți zeii, pe dinții de greblă ai Durgăi, pe țâțele
îmbelșugate ale lui Lakshmi, pe coada de pește a lui Shiva,
pe ochii plini de compasiune ai lui Buddha, așa ceva nu e
posibil! Citesc mesajele și le răscitesc, poate descopăr
greșeala.

*...Am căutat mult, dar până la urmă am găsit un ghid de
nădejde, îl cheamă Lama... WE GO TOMOROW WITH CLIENT
DAVID IS DUTCH BUT FROM BELGIUM FANNY GUY... Am
căutat mult... WE GO TOMOROW... Până la urmă am găsit...
FANNY GUY... Un ghid de nădejde... DUTCH FROM
BELGIUM... Îl cheamă Lama... CLIENT DAVID...*

Nici o greșeală. Trebuie făcut ceva până nu e prea târziu.
Trebuie acționat rapid. Închid iute fereastra cu Gmail și
deschid în grabă una nouă, de Skype. Mă încurc de câteva
ori până tastez numărul de India al lui David, dar în cele din
urmă un clinchet zglobiu mă anunță că s-a realizat
conexiunea. În căști se aude acum un țârâit lung și

enervant, ca al unui greiere rătăcit într-o casă pustie. Numai de-ar răspunde. Hai, Davide, răspunde odată...

Hello?

Davideeee! Să nu care cumva să pleci pe munți cu nebu...

Sega?!? Uau, ce surprizăaaa! Pe unde te-nvârți, bătrâne?

Ăăă, prin Thamel. Vezi să nu pleci cu idio...

Damn it, bro! Segă, tu aici?!? This is fucking unbelievable! la zi, *beloved*, pe unde ești mai exact, vreau să te văd *right away*, omule!

Mă uit pe geamul sălii calculatoarelor după un reper și ochii mi se opresc pe reclama care domină intersecția. Davide, sunt într-un Internet Café, vizavi de reclama La Dolce Vita, îi spun. Ești nebun, frățioare, tu știi unde-s eu?!? Tot vizavi de La Dolce Vita, numai că ceva mai sus, pe terasa cu perne moi și narghilele! Hai, fă-te repede-ncoa', ți-am comandat deja o bere și narghileaua de-abia te-așteaptă, *fully loaded*. Muahhaaha, nu-mi vine să creed! Segă e-n Thamel! La doi pași de mine! Asta da sincronizare, frățioare!

Închid iute fereastra de Skype, fără să mai deschid una nouă. Mă ridic de la postul meu de lucru, ocupat imediat de un alt profesionist în realizarea de trafic pe internet, plătesc și ies în fugă. Ajung pe terasa cu pricina în mai puțin de un minut.

Segaaa! Davideeee! Ne îmbrățișăm strâns, cum obișnuiam să ne îmbrățișăm la Osho, apoi ne privim în tăcere câteva secunde. Deși n-au trecut decât trei luni, parcă nu ne-am fi văzut de-o veșnicie. David e aproape de nerecunoscut. Și-a lăsat barba și părul să crească, iar privirea parcă i s-a adâncit. Ce diferit e David din fața mea, cel cu bandană multicoloră, șalvari negri, cămașă fistichie de in și vestă din

păr de iac, de acel David pe care l-am cunoscut în robă stacojie... Atunci era un puști, iar acum pare un bărbat în toată firea. Doar tenișii roșii au mai rămas din vechiul David.

How's your search for life going? mă întreabă el dezinvolt, după ce ne așezăm pe pernele mari și moi, cu câte o bere Everest și o *shisha* cu aromă de mango pe măsuta cu picioare scurte din fața noastră. Deh, bâjbâi, orbecăi, îi răspund laconic, ducând sticla de bere la gură. David nu zice nimic, doar se mulțumește să dea din cap și să zâmbească enigmatic în timp ce montează muștiucul de plastic la capătul furtunului care iese din narghilea. După ce am sărit de la 160 de metri cu coarda elastică, de pe podul ăla peste Bhote Kosi, parcă m-am trezit dintr-un somn adânc, începe el. Închipuie-ți, Sega, să cazi în gol de la 160 de metri...

Îmi închipui, și palmele îmi transpiră instantaneu.

Atunci am hotărât s-o las mai moale cu căutările spirituale, continuă David. Mi-am dat seama că eu tot căutam și viața îmi scăpa printre degete. Pur și simplu n-o trăiam tot căutând. *So I decided to give my spirituality a break in order to enjoy the more... unenlightening things of life*, râde olandezul crescut în Belgia, sorbind apoi cu sete din sticla de bere. Ce zici de asta? reia el. O să urc până la Tabăra de bază! *I'm fit for it!* Cu Lama?! îl întreb. Da, frate, e un ghid excelent... Davide, să nu ascuți ce-ți zice La... Da' hai să lăsăm naibii chestiile astea turistice și să mai vorbim și de ale noastre, frățioare... Vorbim, Davide, cum să nu, doar că Lama... E supertare, l-am ales dintre zecile de călăuze care s-au oferit să mă ducă acolo! Davide, vezi că Lama e... *So cool, brother*, megapotriveală să ne întâlnim noi doi așa, prin Kathmandu, încă nu-mi vine să cred. Ia zi, ce planuri ai?

Mă las păgubaș. Ce rost ar avea să mai insist? La o adică, de ce să-l ponegresc pe frățiorul cel drag și scump? E alegerea lui David și, la urma urmei, Lama o să-l ducă la Tabăra de bază, nu la Shangri-La, ceea ce schimbă cu totul datele problemei. Prin urmare, ar fi bine să nu mai stau așa de încordat și să mă relaxez și eu puțin. Mă tolănesc pe o parte, sprijinit într-un cot, apoi duc furtunul la gură și trag fumul în piept, păstrându-l câteva secunde înainte să-i dau drumul. Ce chestie... Dintre sutele sau poate miile de *mountain guides* care se învârt prin Thamel, David l-a ales taman pe Lama să-i fie călăuză. Ca și mine, de altfel. Sau poate că Lama ne-a ales pe amândoi, cine știe? În tot cazul, ciudată coincidență. M-am reîntâlnit cu David la câteva mii de kilometri distanță ca să aflu că avem un Lama în comun. Las fumul să iasă din plămâni sub forma unor colăcei diafani, mirosind a mango, și după ce mai iau un gât de bere îi împărtășesc lui David planurile mele legate de India. Îi spun că am de gând să stau o perioadă în nord, la Dharamsala, că apoi am de gând să ajung la Rishikesh, *the world capital of yoga*, și de acolo la Varanasi, orașul sfânt, că țin neapărat să fiu de Anul Nou în Bodh Gaya, locul unde s-a iluminat Buddha, și că o s-o iau după aia spre sud, Goa fiind prima haltă... Ah, Goa e supermarfă, bravo frățioare, mă întrerupe David. Din Goa venisem eu la Osho. Acolo am prins începutul musonului. N-o să uit niciodată plajele pustii din care mușcau valurile alea uriașe, ca niște făpturi venite de pe altă lume. Măiculiță, ce spectacol... Închiriază-ți o motoretă – nu te costă mare lucru – și vântură-te pe toată coasta. Hm, presimt că o să-ți placă Portuindia, bucățica aia de India cu influențe portugheze. Pe mine, cel puțin, m-a dat gata... Ehehei, Goa, ce amintiri ai trezit în mine, frățioare. De fapt, mare lucru nu prea-mi amintesc, că am fumat mai tot timpul, ha-ha-ha. Goa-i patria hașișului, frate, *charas* mai bun și mai ieftin n-ai să găsești. Arată de zici că-i ceară

scoasă din urechi, da'-i *veeery... shanti*, rostește el intrând parcă în transă. Trage apoi cu nesaț din furtun și narghileaua bolborosește ascultătoare, fabricând de îndată un norișor, pe care olandezul îl absoarbe ca să-l slobozească lent în atmosferă, câteva secunde mai târziu. *Shanti... Shanti*, repetă David nostalgic cuvântul pace în sanscrită. Da, frate Sega, pacea absolută pogoară peste tine după ce fumezi câteva kilograme de *charas* cum am fumat eu. *Iarba* care crește prin munții ăștia, de se tot laudă nepalezii cu ea, crede-mă, e nașpa. Prea aspră.

De Curcubeu mai știi ceva? Îl întreb. Curcubeul e OK, îmi răspunde el sec, lăsându-se leneș pe pernele moi. Am călătorit împreună două-trei săptămâni, am ajuns până la Sai Baba, în Puttaparthi, după care ea s-a întors la Pune. Mă iubea foarte tare, eu, mai deloc și relația noastră nu mai avea nici un haz. *Seems like it was nothing more than a short but life enhancing experience...* Am bătut apoi India de unul singur, în lung și-n lat, fără să găsesc nimic din ceea ce căutam. Târziu m-am prins de faptul că găseam mereu altceva, care se dovedea invariabil mai important pentru ființa mea decât crezusem inițial. M-a pocnit revelația asta când mi-au furat un rucsac în tren, după ce am ațipit. N-am avut pe cine să strâng de gât când m-am trezit, toți mă priveau cu ochi nevinovați. Urlam și făceam spume la gură, dar în același timp mă simțeam liniștit și, cumva, recunoscător. Îi priveam cu simpatie și înțelegere pe oamenii ăia amărâți care nu pricepeau de ce mă agit și tot așa îl priveam pe David furiosul, cel atașat de rucsacul lui. Și atunci m-a atins... *prezentul*, frate. M-am văzut *călător*, m-am văzut *explorator*, nu *posesor deposedat* de rucsac. Suferința mea venea din faptul că mă cramponam de niște obiecte. Adevărul ăsta fundamental m-a lovit ca o leucă în moalele capului. Am început să râd cum n-o mai făcusem niciodată și m-am simțit liber. Am desfăcut apoi rucsacul

care-mi mai rămăsese și-am împărțit lucrurile tuturor celor din vagonul ăla. Camera foto, laptopul, hainele... Nu m-am oprit până n-am împărțit totul. Sau, mă rog, aproape totul. Am păstrat telefonul mobil, pașaportul și banii. Să-i fi văzut, se uitau la mine ca la un *sadhu*. Nu ca la un nebun? Nu, frate, ca la un *sadhu*. În India și nebun să fii, că ei se uită la tine tot ca la un *sadhu*. Și, cum îți spuneam, am împărțit totul și am coborât la stația următoare, într-un orășel obscur, pe care *Lonely Planet* nici măcar nu-l menționează. Din clipa aia m-am lăsat în voia sorții, fără nici o așteptare. Și, mai ales, *fără nici o frică*. Așa am ajuns să cunosc *the real India*, frate Sega. Atunci a început cu adevărat călătoria mea. Mi-e greu să-ți vorbesc despre asta, pentru că oricum nu m-ai crede... India e o țară într-adevăr misterioasă. Cu cât ești mai deschis, cu cât te lași în voia ei, cu atât îți scoate ea mai multe în cale... Exact chestiile de care ai nevoie, fără ca tu să știi ce ai nevoie... Lucrurile se întâmplă, cum să-ți spun, într-un fel anume. E magic. E incredibil. Ai să-ți dai și tu seama că așa e... Dar pregătește-te pentru hărmălaie, frățioare, că prea mult ai stat aici, la sanatoriu, ha-ha-ha. Și apropo de sanatoriu, zilele trecute m-am întâlnit cu Isha de la Osho. Columbianca Isha? Cea cu *Self-hypnosis Por Meditation*? Chiar ea, frățioare, dar fără *Self-hypnosis Por Meditation*, ha-ha-ha. Venise să-și prelungească viza. Era speriată rău de tot, ziceai că o fugărește careva. Am băut un ceai împreună, două terase mai încolo, pe repede înainte. De-abia aștepta să se întoarcă la Pune. Nu se simțea deloc în siguranță în Thamel, avea impresia că toți îi vor răul, că toți vor s-o jecmănească, că toți vor s-o calce cu ricșa, ce să mai, pe săraca femeie o lovise paranoia. Se pare că prea multă autohipnoză pentru meditație strică, conchide cinicul meu prieten. Hai, Davide, să nu fim răi, doar știi că ea și mulți alții au renunțat complet la viața lor de până atunci și au hotărât să rămână

în robe stacojii *for the rest of their new life*, deci e normal să li se pară nasol afară, *in the real world*. Păi tocmai asta-i problema, Sega, ei vor să rămână doar niște hamsteri în propriul lor laborator, *in their own fake world*, dar e treaba lor, nu asta mă deranjează, ci faptul că predică întruna despre *inner freedom*, *embrace the unknown* și alte *bullshit-uri* care nici măcar pe ei nu-i ajută când ies din Parcul Koregaon. *Bro*, eu ți-am mai zis părerea mea, locul ăla e plin de ipocriți. Și de turiști spirituali dependenți de *workshopuri*, plutind în norișori roz de autosuficiență, niște nătângi care după câteva ateliere intensive de dezvoltare spirituală cred că au ajuns în inimă și că au scăpat de toate mizeriile din ei înșiși, pfff... Netoții ăștia tripează la greu, fârtate, fără să fi gustat barem din vreo ciupercă. Vin la Osho urându-se și pleacă iubindu-se, fără să înțeleagă că n-au schimbat decât semnul. De la minus au ajuns la plus. După cum de la plus ajung iarăși la minus, mai devreme sau mai târziu. Și atunci se întorc să mai facă o cură de cînșpe *workshopuri* ca să schimbe semnul. Și uite-așa prosperă Corporația Osho... Dar, în fine, dă-i naibii și să ne vedem noi de drumurile noastre. Mă așteaptă o zi grea, frățioare Sega, așa că mă retrag la somn. Tare-aș fi vrut să mai depănăm nițeluș, dar va trebui să mă trezesc cu noaptea-n cap, e mult de mers cu autobuzul până la Tatopani... Tato ce?!? tresar eu violent, înecându-mă cu ultima înghițitură de bere. La Tatopani sunt niște izvoare termale, frățioare, faimoase cică. O să stăm două-trei zile la o pensiune, Shangri-La îi zice, și de-acolo o s-o luăm spre...

Davide, nu te duce!

...munții înzăpeziți. Mi-a promis Lama că o să-mi prezinte o munteancă focoasă, o învățătoare cu lipici la vestici, hi-hi-hi, de-abia aștept s-o cunosc, că de când m-am despărțit de

Curcubeu a cam plouat prin patul meu, dacă înțelegi ce vreau să spun.

Davide, să nu te...

Ei, dragul meu Sega, regret nespus, chiar trebuie să plec acum, dar mă bucur enorm – știi cum? – eeenorm că ne-am revăzut, cine-ar fi crezut că *of all the gin joints in all the towns in all the world* o să ne întâlnim fix aici, peste drum de La Dolce Vita. Ptiu, frate, al naibii ce se mai potrivește. Viața e într-adevăr dulce după ce te mai obișnuiești cu gustul... Gata, te-am pupat și te-am îmbrățișat. Ne mai întâlnim noi, frățioare călător, nici o grijă! Pe curând! Pe oriunde! Pe oricând!

Cine suntem? De unde venim? Unde ne ducem?

La întrebările astea pot răspunde ușor, în ceea ce mă privește: sunt Sega, vin din Nepal și mă duc în nordul Indiei, la Dharamsala. Celelalte întrebări sunt mai complicate și nu le-am găsit răspunsurile. Încă le caut. Poate de asta m-am și întors, fără să bănuiesc cât de nerăbdătoare mă aștepta ea, gata să intre din nou în viața mea. Am aflat abia azi, pe la prânz, când am aterizat la Delhi. Cum am ieșit pe ușa avionului, India m-a strâns în brațe cu foc, m-a îmbătat cu parfumul ei de *masala*, mi-a luat ochii cu neasemuitele-i culori și mi-a așternut la picioare un drum necunoscut, pe care am și pornit, curios și nerăbdător.

Am plecat din Delhi cu expresul de noapte, după ce m-am învărtit câteva ore prin Marele Bazar din Paharganj, cartierul turistic. Paharmurdar ar fi un nume mai potrivit,

căci locul din inima orașului unde călătorii își omoară timpul între două drumuri e umplut cu pensiuni sordide, spelunci jengoase, dughene insalubre și o puzderie de chioșcuri și tarabe cu nimicuri, toate înghesuite de-a lungul câtorva străduțe pline de lume, de balegă proaspătă și gunoaie în descompunere, din care vacile pasc în voie. Și, peste toate astea, miasmele insuportabile... *Dieț India*, mi-a zis Vitali, rusul cu care am împărțit taxiul de la aeroport până în Paharganj. *That's India*, mi-a spus și Pryia, finlandeza de la Osho, peste care am dat absolut întâmplător într-un Internet Café, deși ea a susținut că nu e deloc întâmplător, întrucât se gândise intens la mine în ultimele zile. *The real India*, cum zicea David... Eu însă am cunoscut o altă Indie, în care am intrat odată cu musonul și din care mi-am luat zborul, trei luni mai târziu, spre Himalaya. O Indie tare micuță, ce-i drept: câteva petice din Mumbaiul viu colorat, un drum de două ore cu trenul până la Pune și un loc ascuns printre bambușii din Parcul Koregaon. După India asta micuță cotrobăi acum prin sufletul meu, dar tot ce mai găsesc sunt niște amintiri și un album de fotografii. Un lungan tuns chilug, într-o robă stacojie, mă privește cu teamă din pozele astea. E privirea unui om înfricoșat de propria-i umbră, de care a încercat mereu să fugă. Și încă nu se poate spune dacă umbra asta l-a mânat din nou spre Țara Diavolului sau dacă ea doar l-a urmat supusă.

Mă uit la ceas. E foarte târziu, însă nu pot dormi și pace. Întins în patul de la etaj, cu rucsăcelul cenușiu sub cap și rucsacul albastru înghesuit la perete, fixează de câteva ore plafonul boltit al vagonului, de parcă aș privi într-o oglindă. Ciudat. Sunt și nu mai sunt același. La fel ca bagajul meu, care e și nu mai e același. Am renunțat la o parte din lucrurile cu care am venit, dar am și adunat altele de pe unde am umblat. Pe fundul rucsacului albastru, o cruciuliță

de lemn, o robă stacojie frumos împăturită și certificatul de absolvire a cursului de Vipassana. Cruciulița nu o mai port la gât din cauză că e defectă. În loc să mă apere de rele, nu făcea decât să mă ascundă de mine însumi. Certificatul e numai bun în schimb; mai mult lung decât lat, de carton tare, l-am pus între paginile ghidului *Lonely Planet* ca semn de carte. Roba n-am păstrat-o ca s-o port. Uneori, când mă mai apucă, o scot din rucsac cu grijă să n-o șifonez, o privesc fără s-o despățuresc și-o adulmec. Încă păstrează mirosul dimineților din Buddha Grove.

Indianul de sub mine sforăie întruna, iar în cele două paturi suprapuse de alături se foiesc fără astâmpăr nevastă-sa și cei trei plozi. Micuții vor ba la toaletă, ba o banană, ba un ceai, ba din nou la toaletă, spre exasperarea mămicii lor, care-i ceartă cu o voce ascuțită ca un ac. Nici tânărul de vizavi n-are somn. Privește-n gol sau în întunericul de-afară, ascultând muzică la telefonul mobil. Un cântec trist, sfâșietor, probabil al unui el cumplit de singur, care o dorește fierbinte pe ea înapoi. Singur sunt și eu, dar nu cumplit de singur. Și nici n-o mai doresc pe ea atât de fierbinte înapoi. Amintirea ei nu mai dogorește atât de tare. S-a răcit încetul cu încetul și a alunecat din inima mea, oprindu-se în poza pe care i-am făcut-o în dimineața aceea, a ultimei zile de august. Ea, goală pușcă în patul meu, meditând, ca un Buddha feminin... Când mi-am întins inima s-o ating, s-a prefăcut în dor și de atunci n-am mai văzut-o. Yoko s-a dus. Dar nici eu n-am rămas pe loc. Am plecat și eu mai departe.

Mă uit la ceas, pentru a nu știu câta oară. Mai e foarte puțin până la ziuă. Peste nici două ore, trenul o să oprească la Pathankot, în Punjab, de unde o să iau un autobuz spre Dharamsala și de acolo un altul ca să ajung mai sus, la McLeod Ganj, unde s-au refugiat tibetanii și Dalai Lama,

după ce chinezii au invadat Tibetul. Vreau să mă refugiez și eu acolo o vreme, înainte să merg mai departe. Până atunci, o să trag un pui de somn, căci e, într-adevăr, foarte târziu. Atât de târziu, încât s-ar putea, de fapt, să fie foarte devreme.

Mulțumiri

Mulțumesc Danei Stroescu pentru căsuța ei de la malul mării, unde m-am retras cinci luni să scriu și să rescriu această carte. Și mulțumesc companiei de construcții Tecton Trust din Brașov, care mi-a asigurat celelalte mijloace materiale, necesare unei retrageri spirituale așa îndelungate.

Sega
București, 10 mai 2013

Cuprins

Welcome to Nepal!

Ciocolată cu vanilie

Shuva prabhat

Subsolul din strada Kantipath

Shuva ratri

Frate, frate

Templul Maimuțelor

Înțelepciune la o sută de rupii bucata

Dharmashringa
Lagărul de concentrare
Cu pluta spre Shangri-La
Gheorghită și balaurul
Drumul spre inima junglei
Senzații tari
Pensiunea Nirvana
Carcera
Fugarul
Calea, nu valea
Ultima zi la Dharmashringa
Pensiunea Fericită
Drumul plimbărilor lungi
Namo Amitabul
Pietricele prețioase
Nethmandu
What to do in Kathmandu
Dashain fericit, Dashain însângerat
Shangri-Lama
Cuceritorii Everestului
Pensiunea Imperială
Bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-
binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng
Monstrul din Lumbini
Alte pietricele prețioase
Marea Renunțare
Domnul și vagaboanda
Mici aranjamente de plecare
Următoarele mici aranjamente de plecare
Și-am pornit voios la drum, cu Lama
O noapte de tot rahatul
Malai, malai, pauza de ceai
Shangri-La, cuibușor de nebunii
Tatopani

Lama, frățiorul meu drag și scump

Niciunde

Ultima întâlnire cu Lama

Proces-verbal

Ultimele mici aranjamente de plecare

Correspondențe

La Dolce Vita

Cine suntem? De unde venim? Unde ne ducem?

Mulțumiri